Olof von Dalin

Samlade skrifter I:2. Poesi

Svenska författare utgivna av Svenska Vitterhetssamfundet. XXVI. Samlade skrifter av Olof von Dalin. Under redaktion av Barbro Ståhle Sjönell och Petra Söderlund. Svenska Vitterhetssamfundet. Stockholm 2017. – Errata till denna volym finns i Samlade skrifter II:2.

– *Läs mer om verket här*

Det avbildade exemplaret tillhör Svenska Vitterhetssamfundet.

© Svenska Vitterhetssamfundet. Utgivarens inledning och kommentarer får inte spridas eller förändras. Får inte utnyttjas kommersiellt. För den litterära texten gäller licensen CC BY.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:
https://lb.se/författare/DalinOvon/titlar/SamladeSkrifter1_2/faksimil?om-boken

Permanent länk (URN):
https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb22281131-faksimil

SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIVNA AV

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

XXVI

SAMLADE SKRIFTER

AV

OLOF VON DALIN

STOCKHOLM

SAMLADE SKRIFTER

AV

OLOF VON DALIN

UNDER REDAKTION AV

BARBRO STÅHLE SJÖNELL OCH PETRA SÖDERLUND

FÖRSTA DELEN:2

POESI

UTGIVEN AV

INGEMAR CARLSSON, JAMES MASSENGALE

GUN CARLSSON OCH BARBRO STÅHLE SJÖNELL

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET
STOCKHOLM
2017

Utgiven med bidrag av
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond
och med stöd från Svenska Akademien

Abstract

Samlade skrifter av Olof von Dalin: Första delen: 2, *Poesi*. Utgiven av Ingemar Carlsson, James Massengale, Gun Carlsson och Barbro Ståhle Sjönell. (The Collected Works of Olof von Dalin. Volume One, Part Two, *Poetry.*) Svenska författare utgivna av Svenska Vitterhetssamfundet XXVI; XLII+420. Stockholm. ISBN 978-91-7230-185-6

Olof von Dalin (1708–1763) enjoys a unique position in the history of Swedish poetry. The sheer volume of his poetry is truly impressive. More than 2500 of his poems have been preserved. Around 1100 of these are products of his first creative period (1728–1750), and an equal number, perhaps ca. 1200, were written during his time as entertainer at the Swedish Royal Court from 1750 until his death. To these must be added about 150 undateable texts that round out the present corpus. In addition, a significant number of poems not represented in the text volume, but found in other works such as *Then Svenska Argus*, the volumes of drama, prose and letters, are cross-referenced.

Dalin's poetry represents virtually all of the genres that existed in Sweden in his day. The chronological layout of the material serves to demonstrate his bewildering capacity to attend to the most varied of poetic functions, be they royal, funereal, political, religious, socially philosophical, satirical or simply nonsensical. The notion that he was always ready and competent to capture in a brilliant, stately or humorous way any situation or happenstance that accrued to his noble or royal friends – quite literally to improvise his works, or always to have a witty rhyme ready in his pocket – has been generally assumed in Dalin scholarship. The truth, found in some preserved drafts, is rather that many of his seemingly effortless poetic texts emerged only after a great deal of hard work. Many of his song texts both reflected and developed a table- or drinking-song tradition, the existence of which has scarcely been documented in the secondary literature concerning this early modern period in Sweden.

© 2017 Svenska Vitterhetssamfundet ISBN 978-91-7230-185-6
Svenska Vitterhetssamfundet, Mariatorget 1 C, 118 48 Stockholm
www.svenskavitterhetssamfundet.se
Sättning: Michael Ernst, Textassistans
Tryck: Instant Book AB
Stockholm 2017

Förord

Samlade skrifter av Olof von Dalin ges ut i åtta band, fördelade på I–II Dikter, III–IV Dramatik, V–VI Prosa och VII–VIII Brev. *Then Swänska Argus* inledde serien Svenska Författare utgivna av Svenska Vitterhetssamfundet (I:I–III, 1910–19). *Svea Rikes Historia* i fyra band (1747–62) kommer troligen inte att ingå i utgivningen. Ett faksimil av verket finns i sin helhet tillgängligt på Litteraturbanken (litteraturbanken.se).

I föreliggande volym har docent Ingemar Carlsson författat större delen av inledningen, medan professor James Massengale (JM) har skrivit avsnittet »Dalins visdiktning» och docent Barbro Ståhle Sjönell (BSS) »Om utgåvan». Ingemar Carlsson har ansvarat för inventering och insamling av Dalins poesi och huvuddelen av textetableringen. Granskningen har skötts av James Massengale och Barbro Ståhle Sjönell. Den senare står också bakom ett tjugotal textetableringar. Gun Carlsson har framför allt givit Ingemar Carlsson teknisk hjälp och gjort vissa avskrifter.

Utgivarna vill rikta ett varmt tack till de olika experter som varit redaktörerna behjälpliga. Det fortgående nära samarbetet mellan utgivarna och docent Daniel Möller har tillfört utgåvan texter och material, som förmodligen annars inte hade kunnat upptäckas. Docent Sten Hedberg tackas för hjälpen med att översätta Dalins latinska dikter.

Det mesta insamlingsarbetet har gjorts från 1960-talet och framåt, ända till slutskedet i form av kopior, filmer, avskrifter och undersökningar, som möjliggjort uppbyggnaden av akter, ett viktigt underlag för utgivningsarbetet under 1990-talet och framåt. Men även kompletteringar i sen tid har varit nödvändiga. Därvid vill utgivarna framföra sitt tack till Grevinnan Catharina Piper på Ängsö slott för möjligheten att skanna den viktiga samlingen *Engsöana*. Det lika viktiga beståndet av Dalinmaterial på Krageholm har i två generationer (Greve Claes Piper och Greve Fritz Piper) ställts till Ingemar Carlssons förfogande, och detta har fortsatt med nuvarande ägaren, Greve Eric Piper, där Daniel Möller fått samma generösa bemötande och t.o.m. fler texter kunnat lyftas i dagen till föreliggande utgåva. Ett stort tack framförs också till friherre Carl-Fredrik Hamilton på Boo

Fideikommiss för vänligt mottagande på slottet och för utlåningen av de värdefulla originalen av Olof von Dalins »Manifest».

Ingemar Carlsson vill även uttrycka sin tacksamhet över stödet från och samarbetet med Olof von Dalinsällskapet med dess ordförande, länsantikvarien Hans Bergfast i spetsen, samt till Gun Carlsson framför allt för att hon vid åtskilliga tillfällen har hjälpt honom med akuta tekniska problem.

Ingemar Carlsson och James Massengale

Innehåll

Inledning XXIX
Dalins dikter XXXI
Textläget XXXII
Förlorade texter XXXIII
Uppställning i diktutgivningen XXXIV
Titelsättningen XXXV
Dalins visdiktning XXXVI
Om utgåvan XXXVIII
Källor och litteratur XLI
Otryckt material XLI
Tryckt material XLI
Text 1
Dikter 1723–26 3
1. [Versdedikationer till avhandlingar under studieåren i Lund] 3
Dikter 1728–32 4
2. [Hyllning på vers till Nicodemus Tessin d.y. 1728?]:
»*Store Grefwe!* bli ey wreder» 4
3. Dödens ringa Wälde/Betraktadt [Gravdikt över Vendela Hammarskjöld 1729]:
»Skryt ikke så du Twingande död, siung saktelig Seger» 9
4. [Nya Tiden i Swerige. *Satire* (ca 1730)]:
»Gamla *Naturen* är än så qwick, så trygger och täcker» 10
5. [En Malcontentes Röst på Riksdagen 1719 (ca 1730)]:
»Hwarför är alt förwänt uti Cahos och underlig willa?» 14
6. [Oförgripeliga Anmärkningar öfwer det Obegripeliga ähreminne som en obeqwäm *Poet* nyligen satt wid en afsomnad Herres graf (ca 1730–31)]:
»Säg mig rara *Poet* som sällsamt tankarna skingrar» 17
7. [Grafskrifft öfwer en dwerginna, som war hos salig *Presidenten Ribbing*]: »När *Maro* begråtit en mygga med sång» 19
[Öfwer densamma]: »Om. du. så. giärna. wil. see.» 19

8. Wid Högwälborna Fröken *Eva Törnflychts* död [7/5 1732]: »Lefwande Siäl, din Ewiga Källa» 20
9. [Grafskrift öfwer salig Fältmarskalken Gref Dÿker (1732)]: »Fäll. Tårar./*Sverige*.» 21
10. [Åminnelse af Konung *Gustaf Adolfs* Död, Den 6 *November* 1732]: »D: 6. *Nov*. 1732» 24
11. [Åminnelse. af. Konung. *Carl*. den. Tolftes. Död. som. timade. den. sidsta. *Nov:* 1718. framgifwen. den. sidsta. *Nov*: 1732.]: »I. Dag./sluta. Nordens. Inbyggare.» 25
12. Afftonstiernan [1732]: »Största Hiälten, som i Norden» 32
13. [Tidens och Kiärlekens Träta betraktadt, då Högwälborne Hr Baron och Cammar herren *Johan Mauritz Baneer* och den Högwälborna Fröken *Hedvig Ulrica Ribbing* ingingo et äckta förbund Anders Mässodagen (30/11 1732)]: »Högst upp i fiäll där dagen är kort» 33
Dikter 1733 35
14. [U. titel (Tahl på Avazuiske Ordens instichtelse dag d. 25. Jan: 1733)]: »Mine. Herrar. fijra. nu. en. Födelsedag.» 35
15. *Awazu et Wallasis* den 30 *Nov*: 1733: »I dag för femton åhr, Kung *Carl* en dödlig Gud» 40
16. [Latinsk stenstilsdikt (Öfwer Konung *Stanislai* Wal Til Polska Thronen 1733)]: »*Heus. Aquilæ*» 40
17. [U. titel (Dikt om svenska officerares deltagande i polska tronföljdskriget 1733)]: »I ädla Swia Barn om Edert ändamål» 41
18. [U. titel (Dikt om svenska officerares deltagande i polska tronföljdskriget 1733)]: »*Martis* Söner, Swenska drängar» 41
Dikter 1734 42
19. [Till Ordens Commendeuren Af Awazu Och Wallasis […] Carl Fredrich Piper (på födelsedagen 20/2 1734)]: »Med en siäl i många Siälar» 42
20. [Födelsedagsdikt till Gustaf Ribbing 19/3 1734 på Hörningsholm]: »Min goße, som går» 43
21. [Dikt till Gustaf (Gabriel) Bonde på Hörningsholm]: »Min Gubbe, som nådt» 43
22. [Sorge-Tankar wid Ryttmästarens af Södra Skånska Cavalleriet Grefwe Johan Stenbocks död (12/7 1734)]: »Jag tror ej Himlen är så hård» 44
23. *Awazu et Wallasis* [till Adolf Mörner och Agneta Christina Ribbing 26/9 1734]: »*Mörner*, Käcka Fosterbroder» 46
24. [Dygdens Seger öfwer Werlden, Ihogkommen, Wid Herr *Capitaine Nils Stiernlos* Frus, *Maria Eleonora Orrhanes* död 1734]: »I Tidernas rike regerar en Fru» 47

25. [Wid Fru Anna Brita Lindeflychts Graf 1734]:
»En ädel Siäl i samma fotspår träder» 51
26. [U. titel (1734?)]: »När jag bland Flickor trifs» 53
27. [Til Fru Grefwinnan *Hamilton*, Född *Brahe*, Wid öfwerlemnandet af et Exemplar af *Argus*]:
»Hwar en är sin gåfwa lik» 55
28. [Sagan om Ängen (1729 till 1734?)]:
»Friheten är wår skiöld, wår Konst i then härliga freden» 55
Dikter 1735 57
29. [Öfwer Awazuiska Orden (visa 25/1 1735)]:
»Många äro skräcklig heta» 57
30. [Öfwer *Törnhjelms Cabinet* af *Keder* »*Qiusquis aves miseræ curas secludere vitæ*»]: »Du, som wil glömma bort wårt arma lifs beswär» 59
31. [Grafskrift öfwer Sal. *Keder*]:
»I Slafwar af werldslige buller och bång» 59
32. [Graf Skrift öfwer Grefwinnan Beata Margareta Stenbock d. 7. *Sept* 1735]: »Wandringsman./töfwa. litet.» 61
33. [Betrachtelse wid Grafwen, då Grefwinnan Högw: Fru *Beata Margareta Stenbock* begrofs dhen 25. *Sept*: 1735]:
»Så see wi då och då, at Menniskian får lefwa» 64
34. Betraktelse wid Högwälborna Fru Grefwinnan *Charlotta Lievens* […] Graf [1/10 1735]:
»En ädel blod, en Kropp, som Hiärtan binder» 65
35. Åminnelse wid Konung *Carls* graf, på begiängelse dagen d. 30 *Nov*: 17 åhr effter Hans död [1735]:
»Du folck, som liknat gudar» 67
36. [Graf-Skrift Öfwer Hyndan Kersti Berg]:
»All werlden lyßne till; nu skohla bärgen föda» 69
37. En *Anonymi* Rim, öfwer den Rara *Kersti Berg*, i liuset framgifne af *Petro Långhundriandro Theol: Studioso* 1735:
»Si förlåt mig, *Kersti* lilla» 69
38. Kämpewjsa om Herr Henrik och Herr Arwed:
»Herr Henrik och Herr Arwed, de raske Hofmän» 73
39. [Människan (Om Menniskian)]:
»Sen jag min moders hierta skakat» 76
Dikter 1736 77
40. [En Andlig och Synlig Prästman, Betrachtad i en Graf-Skrift öfwer Probsten i *Wimmerby*, *Magnus Lehnberg* (den 14 *Januarii* 1736)]: »Hwad är en Andlig Präst? Det är ej ha bedrifter» 77
41. [Tankar om *Guds* Försyn]: »Förblindade werld» 78

42. *Anno* 1736 d. 10. *apr*. då skieppet wänskapen lopp af stapeln:
»I Sällskap taltes om de *Argonauters Jason*» 84
43. Wår Allernådigste Drottning *Ulrica Eleonora* Till Ewärdelig
Ähra Då Den *Anatom*iske *Theatren* wid Kongl. *Academien i
Lund* kom till at *inaugureras* d. 25. *Maji* 1736:
»O Himmel/ när jag ser *Ulrica*» 85
44. Wid Kongl. Maj:ts Högtbetrodde Mans/ *Præsidentens* I Kongl.
Maj:ts och Riksens Swea Hofrätt/ […] *Grefwe Hans von Fersens*
Graf (ca 25/5 1736): »Hör Wandringsman/ hwart wil du löpa»..... 87
45. [Då *Presidenten Strömfelt* blef *transporterat* ifrån Kongl.
CammarCollegium til Kongl. Swea Hofrätt. (31/5) 1736]:
»Wi må wäl all wår tid för Cronans tienster bäfwa» 89
46. [Öfwer Den twifwelaktige Häste-Sagan, *ex tempore* på
Kungshatt, (pingsthelgen) 1736]:
»Det är en hiertans tröst, at höra folket l....» 89
47. [När Högwälborna Fröken *Christina Sophia Sack* Fijrade den
Fiortonde gången Sin Födelse-dag år 1736 d: 11 *Augusti*]:
»Jag hafwer räcknat rätt, det slår mig intet felt» 90
48. [Öfwer En Sirsa, som undergick sit öde på Landet d: 17 aug.
1736]: »Här hwilar en *Matrona*» 90
49. Herdewisa [25/8 1736]: »*Philæmon* dref ut sina fåhr i en äng» 91
50. [Öfwer d: 1 *Sept*: 1736. då den nya Swenska lagen tog sin
början]: »Om någon dag är stor så är det denna dag»..... 93
51. På Fröken *Beata Caisa Ribbings* Födelsedag, d. 7 *Septemb*. 1736:
»I dag för elfwa åhr en liten munn fram-myste» 95
52. [Gåta (september 1736)]:
»Från morgon och till qwäll han kiörer staden kring» 96
53. Betraktelse under Predikan i Öija Kyrka d: 3: *Oct*: 1736:
»Jag påstår, at wår Herre» 97
54. *Argi* Kämpewisa [vid David Evenssons bröllop 3/10 1736]:
»En andelig Kämpe, bewäpnad til fält» 97
55. En ährlig Swensk, Afmålad Wid *Præsidentens* I Kongl. May:tz
Och Riksens Bergs-*Collegio*, Den Högwälborne Herrens, *Baron
Conrad Ribbings* Graf. 1736: »Et ädelt sinne ler åt lycka» 99
56. A: och W. Den 6: *Novemb*: 1736:
»I dag för hundra fyra åhr förföll en Släkt til jorden» 106
57. A: et W: Den 30de *Novemb*: 1736:
»Jag hade tänkt i dag få hiälte-runor rista»..... 107
58. Tankar öfwer detta Wärk [*Stockholm* den 15. *Decemb*. 1736]:
»Mån himlen lyser ey uppå den Swenska jorden?»..... 108

Dikter 1736 utan känt datum 110
59. [Öfwer Prins *Eugenius* af Sawojen, Som dog 1736]: »*Eugenius./Princeps. Sabaudico – Svessonicus.*» 110
60. Pastorale [1736?]: »En *Celadon* gaf Frögderop» 111
61. [Brudskrifft öfwer Fröken *Nannon Banéer* 50 åhr gammal, och *Baron Gustav Ribbing*, 15 åhr gammal (1736)]: »*Adams* söner raska drakar» 114
62. [Grafskrifft öfwer *Charmante* som dog i walpningen 1736]: »I Hunde-*Cavaillerer*» 116
63. *La Fable des Huitres, dedieè à Monsieur le General de D.*: »*Mars* til *Venus* engång sade» 117
64. [Menuet (1736)]: »Spegel seij, hwem har macht» 119
Dikter 1737 120
65. [Då *Auctoren* d: 3 *Febr*. 1737 reste från *Hambra* til *Stockholm* etc.]: »Far nu wäl, du kiära Hamra» 120
66. Öfwer Högwälborna Fru Friherrinnans *Anna Frederica Standaerhielms* […] Beklageliga död uti första Barnsängen på des 18 *ålders* åhr den 22. *Febr.* 1737: »Men höga Lag, som alt plär styra» 121
67. Den *Dollfederska Leuterations*-Krigs-Rättens ransakning och dom […] den 12 *Martii* 1737: »Jag talar ganska kort om twenne *Corporaler*» 125
68. [U. titel (Til Herr Grefwe *Carl Gustaf Piper*, Samma dag Han föddes Den 18 *Martii* 1737)]: »Wälkommen, Grefwe lilla» 129
69. [På Fröken *Catharina Charlotta Taubes* Födelse-Dag (5/4 1737)]: »Tack du aldrahögsta Öde» 132
70. [U. titel (Påska-frögd, 1737)]: »Någon aga bör man känna» 133
71. Wid Den Wälborne Herrens Herr *Henric Georg Falckenbergs* Graf […] den 18 *Apr*. 1737: »Min barndom är en sömn, en gråt för ingen ting» 134
72. [Giffte-Tanckar Öfwer *Alcestes* och *Amaranta* (på Wolmar Reinhold Stackelbergs och Christina Beata Taubes bröllopsdag 12/4 eller 19/4 1737)]: »Neij, min frihet är mig kiär» 136
73. [*April*-Wärk Om Wår härliga Tid]: »Stor sak i forna dagar» 139
74. Samtal emellan *Auctoren* och des säng wid Gimmersta d. 12 *aug*. 1737 om aftonen: »Kiära säng, du glada möte» 149
75. [Wijsa Om Fru *A.G.B.* (12/8 1737)]: »När wärlden går oß hårdt emot» 152
76. [Wijsa Öfwer Stenhammar Herre-Gård i Södermanland (12/8 1737)]: »Stenhammar Skiönaste wärck af naturen» 153

77. [På Fröken *Catharina Charlotta Ribbings* Födelse-dag,
Den 24 *November* 1737]: »Födsell plär, som tärning falla» 154
78. [Ny dikt (På Fröken *Catharina Charlotta Ribbings* Födelse-dag,
Den 24 *November* 1737)]: »Stundom Win, ock stundom watn»..... 155
79. Hastewärck. En ödmiuk bön om förlåtelse för den försummade
dansen på Julita den 31. *Decembre* 1737:
»Min Fröken, iag bekiänner»..... 155
Dikter 1737 utan känt datum..... 156
80. *Echo* och *Narcissus. Fable*:
»Hur kommer til at Flickor eij ha smak» 156
81. [Wijsa (Den *Epicuriska Philosophen*)]:
»Lätt man wansklighetens låf»..... 157
82. [*Inpromtu*]: »Med Sömn will jag min tid tilbringa»..... 159
83. [*Om Ödet*]: »Neij Ödet skall mig eij i mina tanckar qwällja» 160
84. [Visa u. titel]: »Nisse är kär»..... 160
85. Resolutio [på Gabriel Falkenbergs medlemsansökan till
Lifsquadronen:] »Edra härliga *meriter*» 161
Dikter 1738 162
86. D. 1 *Januarii* 1738 [Wid Årets början 1738]:
»Tänck lifstid hur du lider» 162
87. [U. titel (januari 1738)]: »Den Wärsta päst i werlden är»..... 163
88. [Äre-Minne Öfwer Probsten *Tiburts Tiburtius*]:
»Så hwila, Trogna Herde, nu i Öfwer-Herdans famn»..... 163
89. Gåta: »Af jorden jag uprunnit har»..... 165
90. Tankar Öfwer Oweldigheten: Til Landt-Marskalken,
Högwälborne *Herr* Grefwe *Carl Gustav Tessin*. 1738:
»*Tessin*, som med beröm Landtmarskalks Stafwen förer» 165
91. [Svar av Dalin på visan »När som iag på *Stockholm* tänker»]:
»Flicka lilla; är du kloker»..... 172
92. [D. 20 *Junij* 1738 uti en af Lidö ängar, mit uti ett stort sällskap,
går på en *menuet*:] »Foglar med Ehrt liufwa läte»..... 173
93.[U. titel (Gravskrift över Maria Gustava Gyllenstierna)]:
»Hör. Wandringsman.»..... 173
94. [En Fiskares och en Trägårds-Drängs Tacksäjelse för sitt
Bröllop på Hörningsholm, Den 24 *September* 1738]:
»Tusend tack wår nådig Fru»..... 174
95. [Til Fru Grefwinnan *Hedvig Taube*, På Deß Födelse-Dag
Den 31 *October* 1738]: »Födas, gråta, dij och lindas»..... 175
96. På *Karin*-mäße-dagen d. 25 *Nov*. 1738, Gammal wisa:
»Nu wille wi qwäda om fordom tid» 176
97. Den 30 *Novemb*: 1738:
»I dag för tiugo åhr wår tid sin början tog»..... 177

Dikter 1738 utan känt datum ... 178
98. [U. titel (1738)]: »*Alexis* skakar hufwud så» ... 178
99. [Öfwer en Föräring til Herrskapet på Sanda]:
»All ting skjuter up i *Grader*» ... 178
100. Öfwer det gement skapade Kärilet. *Fable* [1738]:
»Et Käril hade den *Figur*» ... 180
101. [Wisa gjord 1738]: »*Florinde* sad' det går ej an» ... 180
102. [Wisa]: »Fromma Siäl och liumma hiärta» ... 181
103. [Öfwer en *Promenade* på Edsberg]:
»Från Edsberg når wårt tåg» ... 183
104. *L'Amour à la Mode*: »Jag ser mig om» ... 184
105. [Öfwersättning af Wijsan *Baisez moy donc*]:
»Kom gif mig nu en Kyß, sad' *Anders*» ... 186
106. *La Religion àla mode*: »Marcus fölgde folket åt» ... 186
107. *Irresolution*: »Nu har jag tänkt, utur mitt sinne» ... 187
108. [Öfwer en oförfaren *Poet*. Inpromptu]:
»När *Cahos* öfweralt *Naturens* ordning dölgde» ... 188
109. [Skrifwen vid 1938. års Riksdags början]:
»Upp och nid skall hela Jorden» ... 188
110. [Öfwer Mån-skjenet]: »Wackra Måne, stilla stunder» ... 189
111. [U. titel (Tålamods Prof)]: »Wår änkling *Damon* skåda får» ... 190
Politiska skåldikter 1738 ... 191
112. [Höglärdt wärk utan *Titul*]: »Flikkor hör, iag will Ehr röija» ... 191
113. Synda bekännelse: »När man kokar nu ihop» ... 192
114. [Wisa]: »Kom, alla bästa wänner!» ... 193
115. [Öfwer Skålen Was wir Lieben]:
»Was wir Lieben här på Jorden» ... 193
116. [Wisa Öfwer orden. Was wier Lieben]:
»Lik som glas är mot *Demanter*» ... 193
Dikter 1739 ... 194
117. [På Tjugond dag Juhl 1739 (Knutsmässan)]:
»Från min fallwalk, til min krycka» ... 194
118. [U. titel (Visa)]: »Nå, så säijer jag/det kallar» ... 195
119. [Wijsa (Inpromtu på en resa d. 9 *Feb:* 1739)]:
»Nå, så säger iag/Att hela» ... 196
120. Öfwer 16. *febr*: 1739 [Ulrica Christina Mörners, g. Piper
födelsedag]: »Man må wäl sörja sig til dödz» ... 198
121. [På Fröken *Christina Maria Falkenbergs* Födelse-Dag
Den 18 *Februarii* 1739]: »Wien Winer skänka lär» ... 199
122. Öfwer Högwälborne Herr *Baron Carl Stvres* Död,
Den 20 *Februarii* 1739: »*Gud* wet hwad Swerje förestår» ... 200

123. Grafskrifft öfwer et wißt Fruentimmer, när det engång för alwar skall dö: »Här hwilar den, som aldrig hwilat» 202
124. Brudskrift Öfwer […] *Gabriel Ribbing*, Och […] *Vlrica Oxenstierna*, På Deras Silfwerbröllop Den 25 *Februarii* 1739: »Ney, aldrig bör en Präst twå hiärtan sammanpara» 203
125. Högwälborna Fru Grefwinnan *Kerstin Brahe* […] Dog i sin Fierde Barn-Säng Af Kopporne På sitt 22dra Ålders åhr Den 14. *Martii* 1739: »Wälan, lät gamla märken swika» 206
126. [På Fröken - - - Födelse-Dag Den 5 *Junii* 1739. Klockan 11 om Aftonen]: »Hjertat må nu wäl förtwina» 208
127. Sonnet d. 4 Nov: 1739 (till Carl Gustaf Tessin på Carldagen): »At fira denna Dag bör hwar en Swensk betänka» 208
128. A. och W. d: 30 *Nov*: 1739: »Du Hiälte, som i dag för et och tiugo åhr» 209
Dikter 1739 utan känt datum 209
129. [Wijsa på Stackelbergs *Contradants*]: »Allting, må som böljan, hastigt flyta» 209
130. [Tankar wid et wist ungt Fruntimmers sorg]: »Bort tysta enslighet kom glada sällskaps roo» 210
131. Lärd Grafskrifft öfwer *Gasse*: 1739: »Et enda *Slut* (1.) är satt för alla» 211
132. [*General Majoren Wrangels* afskied då han åhr 1739. gick öfwer med en dehl Swänska regementer til Finland]: »Far wähl Kung, Dråtning, Ständer» 213
133. [Till en wän på Landet (1739)]: »I dit stilla bo» 213
134. [Wijsa]: »*Iris* tänck hur hård du är» 214
135. Frieri: »Kom blif min Fru, jag blir din Herre» – Swar: »Ja men, det will jag gerna lida» 215
136. [U. titel (1739)]: »Lät kärlek nu, den lilla wispen» 215
137. [U. titel (1739)] (*Inpromptu*, då en gammal Man blef brydd af Ungdom)]: »Man ser wäl orrar små» 216
138. Beständigheten: »Nu skall intet qwällja» 216
139. *Parodie* öfwer När iag för *Jovis* altar låg: »När *Truls* på knän i Kyrkan låg» 217
140. Psalm för Klåckaren wid lifsquadronen [1739]: »Om lifsquadron» 218
141. [Wijsa (öfwer L'ordre de l'innocence 1739)]: »Stor sak, stor sak i alla wärldsens dårar» 220
142. [U. titel (Ögonspråkets wärde. Öfwersättning)]: »Så måste alla språk för ögonspråket buga» 221
143. [U. titel (Kämpe-Wisa)]: »Wåra kämpar de äro så wäldig en tropp». Del 1 (1739), Del 2 (1742), Del 3 (1743) 221

Dikter 1740 227
144. [På *Majoren Bretlachs* Födelse-Dag Den 24 *Julii* 1740]:
»Det Barnet, som begynt at lindas» 227
145. [Halmstads Slotts *Supplique* til Fröken S. Ribbing d. 18 *Aug.*
1740]: »Jag, som myndigt nog på jorden» 227
146. A. W. Den 30: *Nov*: 1740: »Wår Hiälte fick sit banesår» 229
Dikter 1740 utan känt datum 230
147. [Gissningar]: »At ju hos oß blomstras frid» 230
148. [Öfwer en fågel]: »Du lilla fogel hör!» 231
149. [U. titel (Dalins svar på »Herr *Dalins* miältsiuka»)]:
»När *David* harpan tar» 232
150. [Höst Tanckar, Wisa]: »Kulna höst med regn och töckn» 232
151. [U. titel (Öfwer et starkt Tö-wäder. Inpromptu)]:
»Sol och storm och rägn, min sann» 233
152. [Versdebatten Dalin–Cederhielm] 234
Dikter 1741 251
153. [Öfwer d 1 *Januarij* 1741 (Wid Årets början 1741)]:
»Kom förflutna Åhr tillbaka» 251
154. *Gåta d:* 25 *Ian:* 1741: »Min Födzel, som i dag uplyser» 252
155. Ähre-Minne Öfwer […] Johan Birger Bratt [d. 21/4,
begravd 25/4 1741]:
»Bland Spirors höga glans, bland prista heders stafwar» 252
156. *Petters Suplique* til *Majoren Strokirk*:
»Hög- och Nådgunstige Herr *Major*» 254
157. *Recommendation* derjemte af *Petters* husbonde:
»Skall nu *Petter* ut at strida?» 255
158. [*Supplique* om fri-wärfning]: »Mig fattas Folk, Herr *General*» 256
159. [U. titel (*Wår-Wisa* 1741)]: »Bort med höga ting» 257
160. *Vers* för et Fruentimmer på en *Ton*, som hon gerna söng. 1741:
»Käcka goßar blå» 258
161. [På Graf-Stenen Öfwer […] *Herr Magnus Julius De la Gardie*
[…] den 28 *April* 1741]: »Här hwila sig från åhr och möda» 259
162. *Ähreminne* Öfwer […] *Daniel Niclas von Höpken* […]
den I *Maji* […] 1741]: »Man må dig, Menskia, billigt kalla» 260
163. Mullwadernes Möte, En *Fable,* Då Trägårdsmästarens, Mester
Johan Åbergs Och Fröken *Magdalena Ekenbergs Bröllop* Hölls i
Hörningsholms trägård den 24 *Junii* 1741:
»En dag på Hörningsholm, då Solen först gick op» 262
164. [*Alcestes* Och *Melicerta*, Lyckeliga Makar, Sammanparade
den 7 *Julii* 1741]: »Kiärleken tog *Alcestes* wid hand» 265
165. *Apostille*: »Men I som sutit här» 266

166. [Til et Fruntimmer, som sade sig wilja följa med *Arméen* til Finland]: »*Cloris* föddes denna dagen» 267
167. [U. titel]: »Far wäl I tappra wänner» 267
168. *Ode* öfwer Slaktningen wid Wilmanstrand d. 23. *Aug*. 1741: »Ännu klar wår Himmel blänker» 268
169. Ähreminne Öfwer Fendricken Wid Kongl. Maj:ts Dahl-Regemente, Wälborne Herr *Carl Laurenz Spole Rosenborg*, Som tappert dog i slaget wid Willmanstrand den 23. *Augusti* 1741: »Hur wackert är sit Lif at offra up til ähra» 272
170. [På Fru Grefwinnan *Hedvig Taubes* Födelse-dag, Den 31 *October* 1741. *Fabel*]: »Ur hårda berget up i dagen» 273
171. [Inpromtu vid uppförandet av R.G. Modées komedi *Dårhuset* november 1741]: »Hwad är wäl werldens hus, som hyser frögd och tårar?» 275
172. [Dikt u. titel om kungaparet]: »Du hwilar Swea folck» 275
173. Sorge-Sång Öfwer Den Stora Sweriges Drotning, *Vlrica Eleonora*, Som lämnade Sin Jordiska Krona d. 24 *Novemb*. 1741. Underdånigst Af O. D.: »Så gaf du et slag» 276
174. [Latinsk stenstilsdikt 1741 över Ulrika Eleonora och den svenska texten]: »Parentis Patriæ» och »Fäderneslandets. Moder.» 282
175. D. 30 *Nov:* 1741. A. et W.: »Ju längre tiden lider» 283
Dikter 1741 utan känt datum 284
176. Dans le gout Italica [Den otidigt warsame älskaren. Öfwersättning ifrån Italienskan]: »En *Damon* tror *Iris* förnämst af sit kön» 284
177. Til fröken *Duva*, då hon reste til Köpenhamn, af Gr. C.G.P.: »En Dufwa will nu flyga bort» 284
178. [U. titel (Wisa. Översättning)]: »Hon är ung och dum» 285
179. [U. titel (Beständighet i kärlek. Wisa)]: »Hur kan Beständighet» 285
180. [U. titel (*Imitation*)]: »Här hwilar nu en Man» 286
181. [U. titel (Den fåfänga Wältaligheten)]: »Hwad nånsin man om flickor talar» 286
182. Afskiedzwisa til twenne Resande: »Så skolen I nu resa från Konungens gård» 286
183. [Då J: Ribb: wardt Inspector hoos samma Herrskap som *Auct:* är fogde]: »Säkert, Gud wälsigne maten» 288
184. *Fable*: »Twå Källor nyß om *rangen* trätte» 288

Dikter 1742 289
185. På Nyårsdagen 1742: »Det åhr wi slutit, oß påminner» 289
186. *Forsby* d. 3 *Ian*: 1742 [Ulric Nils Gyldenstolpes födelsedag]:
»Med födslen börjar man en dröm om lust och kif» 289
187. Öfwer et fall, som *auctoren* giorde i trappan på Forsby,
när han skulle springa ned at skrifwa en *vers* på
U.G. födelsedag. *Fable*: »Fru *Poësie* en gång gewär» 290
188. [Då *Auctoren* anlände til *Skagersholm* och blef wäl fägnad
i wärdinnans frånwaro den 14 *Januarii* 1742]:
»Tänk hwad olycksnäpst oß hände» 291
189. [Öfwer En resa från Wäster-Götland]:
»När sidst jag måst lämna min Wäst-Göte-ro» 291
190. *Gimmerstad* d. 24 *Jan*. 1742: »Fast jag här i tretti dar» 292
191. D: 25 *Jan*: 1742 [i Awazu och Wallasis]:
»Werldslig prakt med hast förswinner» 293
192. På fettisdag 1742. Til Fröken B.C.R.:
»Himlen har alt godt Ehr lämnat» 293
193. [Prediksord på Söndagen i *Septuagesima* (30/1) 1742]:
»Wår *Text* i dag har oß beskrifwit» 294
194. *Gimmerstad* d: 14 *Februarii* 1742 [grefwinnan Ebba Charlotta
Douglas födelsedag]: »Kom min penna, lät oß härma» 294
195. [*Sonnet* på Högwählborne Herr Præsidentens Baron *Gustaf
Rålambs* och Högwählborne Fru Grefwinnans *Hedewig
Douglases* Bröllops dag d. 24 *Febr:* 1742.]:
»*Kom alla Gifften hijt, som prunckat alramäst*» 296
196. Wisa på *Engsö* 1742: »Stilla Bygd» 297
197. [U. titel (Öfwer en Tidning från *Arméen* i Finland)]:
»Från *Åbo* kom en Herde snäll» 298
198. På Fröken U. E. R:s Omwändelsedag d. 23 *Martii* 1742.
Gratulation af Waß wir lieben:
»Wälkommen, *Phyllis*, i det gröna» 299
199. [Fingerad räkning på vers på Högsjö 2/4 1742 för Hans
Gustaf Rålamb för två damer som inte kom]:
»En *Citation*,/ Från den *Baron*» 299
200. *Äre-Minne* [över Ernst Johan Creutz vid hans begravning
22/4 1742]: »At se all höghets purpur prakt» 300
201. På Klagodagen 1742 [vid Ulrica Eleonoras död 8/4 1742]:
»Wårt arma rike nyß den Högstas wrede kände» 303
202. [U. titel (Öfwer målningen i Edsbergs förstuga)]:
»Jag bör en likpredikan giöra» 303

203. [Öfwer H[r] Wijmans Predikan i *Sollentuna* Kyrckia (3/5 1742)]: »Hwad hos H[r] *Olof* stackar brister» 304
204. På. Grefvinnans. och. Fältmarskalkinnans. Högwälborna. Fru. *Christina. Anna. Bielkes.* Graf: D. 9. Maii. 1742: »Den, som til Evigheten går» 304
205. [U. titel (Til Herr *General-Majoren* Baron *Carl Hindrich Wrangel*, Wid Deß återkomst från Ryska Fångenskapen i *Junii* månad 1742)]: »Wälkommen wår *Wrangel*, ur Fiendens hand»... 305
206. [Öfwersättning af en *Fable* af M[r] *De la Motte* (Timstenen och Uret. Fabel)]: »*De la Motte* oß wet berätta» 305
207. Den 15. *Sept*: 1742 [på Beata Margareta Douglas' födelsedag]: »Om en Man det kan tillstädjas» 307
208. [Den 15. *Septemb*: 1742 (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Et lyckligt Lius upgick» 308
209. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Så will min hustru då» 309
210. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Så skyndar hwar dag» 309
211. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Den jag så redligt wördar» 310
212. Den 17. *Sept*: 1742 [*Cantata* På Kammar-Herrens Herr Grefwe *Ulric Nils Gyldenstolpes* Och Deß Grefwinnas Fru *Brita Christina Oxenstiernas* Bröllops-Dag Den 17 *September* 1742. Upförd af Sex unga Fröknar, klädda i Österåkers drägt]: »Nu den dag ingår» 311
213. Då fru Grefwinnan [Piper] kom från *Engsö* d. 25. *oct*. 1742. Sungit af dem, som förut woro i *Stockholm*: »Wälkommen Sälla dag igen» 312
214. Wid Högwälborna Friherrens och General-Lieutenantens *Gabriel Ribbings* Graf, Den 10 *November* 1742: »En herde, när mot natten lider» 313
215. [Noch d. 19 *Novemb.* 1742. (Til Fru Öfwerstinnan *Wrangel*, Friherrinnan *Beata Elisabeth Rålamb*)]: »*Swerige tycktes böria fijra*» 314
216. D. 24. *Nov*. 1742: »Olyckligt är ha lifligt minne» 315
217. [Til Fröken *Catharina Charlotta Ribbing* På Deß Födelse-Dag Den 24 *November* 1742]: »Som stjernan om natten än mer lyser ren» 316
218. Den 30. Nov: 1742: »På denna Sorgedag, då Swerje sin Hiältinna» 316

219. En Ährlig Man, Med få ord beskrifwen, På Öfwerstens Högwälborne Herr *Baron Carl Johan Wrangels* Graf. Af O. D.: »En Ährlig Man går jämna wägen» ... 317
Dikter 1742 utan känt datum ... 318
220. [*Då Öfwerstinnan Wrangel reste från Gimmersta* 1742]: »At eij wår Roo blijr kort» ... 318
221. Öfwer et Skrin, som en Man gaf tilbaka åt sin Hustru [utan at öpnat:] »Det är wißt en tålig Man» ... 318
222. *Critique*: »En faslig plåga för de dumma» ... 319
223. [Gåta]: »En lem är på min kropp, som för femhundra går» ... 319
224. [U. titel]: »Fader wår, som från det höga» ... 319
225. [U. titel (Wisa)]: »Hur skall jag *Cloris* öfwertyga» ... 321
226. [*Inpromptu* Då *Autorn* blef en gång af *versar* öfwerhopad af sällskapet]: »Hwart man sig här wänder» ... 322
227. [Grafskrift öfwer *Reciproque*]: »Här hwilar *Reciproque*, som har nu hälsat hem» ... 322
228. Orsakerne til Kriget [1742]: »Hör Lasse Kusk, sad Kusken Pelle» ... 323
229. [Wisa]: »I dag war wädret stilla» ... 323
230. [*Panegyrique*]: »I stora Hjelte-bloß af *Evas* späda Kiön» ... 324
231. [Gåta]: »Min kärna wuxit har ur jorden» ... 324
232. Afbön: »Neij, mot en slik *Armèe*» ... 324
233. Öfwer en *Mops* hos Grefwinnan B: D: på bruten Tyska, emedan han är kommen från Tyskland (1742): »Nun woll ich gern *Poëtisk* praten» ... 325
234. Gåta: »Sex lemmar har min kropp, mitt hufwud tusend bär» ... 326
235. [U. titel (Visa 1742)]: »Säll den, som ingen efterfrågar» ... 326
236. [Tacksägelse tjl Grefw. *Ribbing* då *Auctor* reste från *Gimmersta*]: »Tack, Ehrs Nåd, för mycket godt» ... 327
237. [U. titel]: »Tänck hur *Damon* nu af hat och afwund twingad är» ... 327
238. [U. titel]: »Tänk, om min wilja stedz mig hände» ... 327
239. [Wisa]: »Än är jag här, än är jag der» ... 328
240. [Til några Wänner i Finland]: »Ödet hårdt med oß och Er» ... 329
Dikter 1 januari–februari 1743 ... 329
241. [Den 1sta *Jan*: 1743]: »Stå qwar du werldens lius» ... 329
242. Den 13de *Ian*: eller 20de-dag Jul 1743]: »Knut nu menar oß at hota» ... 330
243. [Öfwersättning]: »Kom, drickom nu en wacker Skål» ... 331

244. [Lyckönskan till Generalen *Carl Henric Wrangel* av en del av Stockholms borgerskap 28 *Januarii* 1743]: »Tag *Carla*-Hielte mot på Swea Hieltes dag» ... 331
245. D. 31 *Jan:* 43 [Den lyckelige Torparen]: »Torparen har mer än Kungelig ro» ... 332
246. [Til Fru Grefwinnan - - - På Deß Födelse-Dag Den 2 *Februarii* 1743]: »Hur många tusend lif ur Ödets källor rinna» ... 333
247.D: 3. *febr.* 1743 [På Fru Grefwinnan *Gyldenstolpe*, *Brita Christina Oxenstiernas* födelsedag]: »Många troll i wåra tider» ... 334
248. Kullbytta wid Fiällskiefte d: 5 *febr*. 1743: »Nu will jag qwäda på gammalt wjs» ... 334
249. [*Impromtu* då *auctoren* föll med et wackert fruntimmer på en js (5/2 1743)]: »Werlden må man billigt kalla» ... 336
250. Til Fru Grefwinnan E. C. D. d. 7. *febr*. 1743: »Nådig Fru, jag finner wäl» ... 336
251. D. 14 *Febr*. 1743 [Ebba Charlotta Douglas' födelsedag]: »At räkna en dag» ... 337
252. [1743 på Gref P: Födelse dag (Carl Fredrik Pipers födelsedag 20/2)]: »Fast wår tid nog synes hota» ... 338
253. D. 20 *Febr*. 1743 [på Carl Fredrik Pipers födelsedag]: »Alt hwad man lider» ... 339

Dalins drömmar 28 februari–7 maj 1743 ... 340

254. D. 28 *febr*. 1743 [Dröm]: »I går jag drömde om de dagar» ... 340
255. Först i *Martii* månad 1743 [Dröm]: »Jag drömde nyß om en Herdinna» ... 341
256. *Den* 7de *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag drömde, om et wahl» ... 341
257. D. 7. *Martij* 1743 [Dröm]: »Jag drömde just i deßa dagar» ... 341
258. [U. titel (Dröm. Den 10 *Martii* 1743]: »Nu i natt jag drömde» ... 342
259. Den 12te *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag såg en hiärtans täck Herdinna» ... 342
260. [Dröm. Den 15de *mars* 1743]: »När i en dröm jag kärlek skiötte» ... 342
261. [Dröm. *Den* 17 *Martii* 1743]: »I natt jag om et dårhus drömde» ... 343
262. *Den* 20de *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag tyckte i en dröm en gång» ... 343
263. [U. titel (Dröm, mellan 21/3 och 18/4 1743]: »I natt om stora ting jag drömde» ... 343
264. Dröm [mellan 21/3 och 18/4 1743] »Om nattens rike nyß jag drömde» ... 344
265. [U. titel (Dröm. Den 18 *April* 1743)]: »Jag drömde, at jag såg en blanning» ... 344

266. [U. titel (Dröm, mellan 18/4 och 7/5 1743)]:
»Jag drömde nyß at jag i strömmen» 345
267. Dröm d. 7. *Maij* 1743: »Jag drömde roligt nog i natt» 345
Dikter mars–12 juni 1743 345
268. Äreminne Öfwer Högwälborna Fröken, Fr. *Nannon Banér* etc. (d. 6/3 1743):
»Förlåt mig, Tysta Mull, som här tig undangiömer» 345
269. D. 8. *Martii* 1743: »Den kammar lyckligt Silfwer håren» 347
270. Impromtu d. 11. *Martii* 1743 [vid Samuel Barcks jordfästning 11/3 1743]: »Wi se nu til sin graf en hedersman bortföras» 347
271. På Högwälborna fru Grefwinnan *Ulrica Christina Mörners* namns dag d. 15 *Martii* 1743:
»Så se wi dock en dag bland mulna dar» 347
272. [På Högwälborna fru Grefwinnan *Ulrica Christina Mörners* namns dag d. 15 *Martii* 1743]:
»Ack wälkommen Sälla dag, som oß så mildt lyser» 348
273. 1743 i början [Öfwer *Voteringen* hos Ridderskapet och Adelen den 18 *Martii* 1743, om Kunga-Walet följande Måndagen borde ske, hwilken med 342 Nej emot 276 Ja utföll]:
»Kiära Swerie stackars fänta» 349
274. [Om tronföljarvalet 1743]:
»Gud lät wår nöd och Armod stanna» 349
275. [Epigram om tronföljarvalet 1743]:
»Hwem är det nu som ei bekänner» 350
276. Öfwer Fröken *E. Dubens* död d. 20 *Martii* 1743:
»Så skall nu ingen sig påminna» 350
277. [U. titel (Då Landshöfdingen Wennerstedt reste till Fahlun 1743)]: »Så skall wår wän nu från oß fara» 350
278. [Öfwer H: hos Grefwe M: på *Edsberg* (skärtorsdags afton 1743)]: »En Jägare af hurtigt mod» 350
279. På *Edsberg* öfwer en wiß grefwinna, som Landtmarskalken fastbundit i en fauteuil:
»Wår Landtmarskalk wet nog wårt bästa» 352
280. [Annan dag påsk på *Edsberg* 1743]:
»Det är rätt fasligt wid sin sida» 352
281. I April 1743 [Til ombytligheten]:
»Ombytlighet, wår Tidz Gudinna» 353
282. Om *gorger* d. 18 *apr*. 1743. *Impromtu*:
»En gubbe borde *Venus* glömma» 354
283. [U. titel (Öfver en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)]:
»Wår *Assemblèe* har annat wäsen» 355

284. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)]:
»Lät man i et hemligt lag» ... 355
285. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)]
Extractum Protocolli ur wår *Conseil*:
»Wårt beslut må nu besinnas» ... 355
286. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)
Swar af wår *Auctor* emot sig sjelf]:
»Dårskap fins wißt tusendfalt» ... 356
287. [Över Christian Joakim Klingspor, slutet av april (?) 1743]:
»Med mod i bröst och Swärd wid sida» ... 356
288. [Öfwer *Extraordinaire Envojén* Herr *Henric Wilhelm von Rumpfs* Död Den 20 *April* (1/5) 1743]:
»Cels. Et. Præpot. D. D. Gen. Fæd. Belgii.» ... 356
289. [Öfwer General Majors *Freudenfelts* död 1743 (20/5)]:
»Så hwila nu från Krigets möda» ... 357
290. [Prediks Ord på Annan dag Pingst. 1743 (23/5)]:
»Så har Gud älskat oß, at han til hånlig död» ... 357
291. Ähre-Minne Af Lagmannen Öfwer Callmare- och Ölands Lagsagu, Den Wälborne Herren, Herr *Johan Stenholm*, Som afsomnade den 29. Maij 1743:
»Du, som i präcktig träldom bländcker» ... 358
292. Wid Kongl. Cammar-Herrens Herr *Carl De Geers* Och *Fröken Catharina Charlotta Ribbings* Bröllop I *Stockholm* den 12 *Junii* 1743: »När Kärnan ej trampas; men ädlas i Mull» ... 359
293. [Vid Carl De Geers och Catharina Charlotta Ribbings bröllop i Stockholm 12/6 1743]:
»Min *Svada*, som *mortua* warit lång tid» ... 360
Dikter ca 13 juni–7 oktober 1743: Freden, tronföljarvalet, dalupproret, riksdagsslutet ... 362
294. [När *Generalen Wrangel* blef sänd till *Fahlun* mot dalakarlarne 1743]: »Gå Swenska hjerta med all heder» ... 362
295. [Til *General* Koskull (Den 14. *Iunij* 1743]:
»Sen Kriget har alting i oreda stält» ... 362
296. *Ode* Öfwer Freden Emellan Swerige och Ryßland 1743:
»Tyst, du Afgrunds blixt och dunder» ... 363
297. [U. titel (Öfwer Freden)]: »Wik bort, du Swerjes plåga» ... 367
298. [Wid *Successionen* 1743 (23/6)]:
»Då lär wäl hela wärlden finna» ... 367
299. Quadrille: »En wacker Änka spelte nyß» ... 368
300. [U. titel (Till landshövding Wennerstedt vid hans återkomst från Dalarna)]: »Wälkommen skall wår wän nu wara» ... 369

301. Dahlkarls Tåget [Öfwer den uproriske Dal-Allmogens intågande i *Stockholm* Den 20 *Junii* 1743. *Inpromptu*.]: »Fyra tusend mörka gastar» 369
302. [U. titel (På *Arsenals*-Gården, 1743)]: »I fält och läger mot *Rebeller*» 370
303. [Öfwer den uproriske Dal-Allmogens Spikklubbor, och andra besynnerliga gewär]: »Dalkarls-armen ifrigt förde» 370
304. [(Kiämpewisa) Wisa för *Baron* L: H då dalkarlarne woro uti *Stockholm* Mid Sommaren 1743]: »De Swartaste änglar och djäfflar i Kijött» 370
305. [U. titel (När wißa Grefwinnor reste ur *Stockholm* för dalkarlarne]: »När Ödets blixt och dunder rasa» 371
306. [U. titel: »Nu ha wi en tid fått lära» 372
307. [På en Stenwård, I Söder-Telge Stads-Kyrka (Epitafium)]: »*Den.Högwälborne.Herre./Och.FriHerre./Petter Adlerfeldt.*» 372
308. På *Mariæ* dag d. 2. *Iulii* 1743. *Menuet*: »De hwaßa törnen rosor bära» 373
309. [*Cantata* (4/7 1743)]: »Så länge bland dödliga Redlighet är» 374
310. *Dröm* af En underdånig *Cancellie-subaltern* d: 4: *Iulii* 1743: »Från roligt lag med glättig hiärna» 374
311. [Wijsa På *Margarethe* dagen (20. *Julii* 1743)]: »Kom lät oß fira wår *Margreta*» 375
312. [På Olufs Mäßo dagen d. 29 *Julii* 1743 af Herr *Oluf Dalin*]: »Stora Namn! du kan oß lära» 375
313. [U. titel (Till Axel Löwen i hans frus namn då han i juli 1743 reste till Hamburg för att föra Adolf Fredrik till Sverige)]: »*Moitiè* och fromma Maka» 376
314. D: 18. *aug*. 1743: »Nu tror jag hin är lös» 376
315. På Nyårsdagen, d. 20. *aug*. 1743: »Kom Riksdagsman, en dag at fjra» 376
316. D. 23. *Aug*. 1743: »Med Himlens hielp en Man af wärde» 377
317. På min Födelsedag d. 29. *Aug*. 1743: »På denna dagen, mot skiördmånans ända» 377
318. D. 3. *Sept.* 1743: »En Gubbe låg för sidsta ankar» 378
319. D. 3. *Sept*. 1743: »Kom, fira *Ebbas* dag» 378
320. [Til Öfwersten Herr *Baron Matthias Alexander von Ungern Sternberg*, Då han nedlade Landt-Marskalk-Stafwen Den 13 *September* 1743]: »Ädle Herre, mycken lycka» 378
321. [1743 om hösten]: »Hur tiden alting dämpar!» 379
322. Öfwer Bar. S.C.B. som kommit til at blessera Fröken F.W. i pannan med en knif [september 1743]: »Den mannen mena lär» 379

323. [U. titel (På *Tacksäjelse-Dagen* Öfwer Freden med Ryßland, Den 7 *October* 1743]: »Tackom den, hwars hielp wi sporde» 379
Dikter 14 oktober–december 1743 380
324. [U. titel (Öfwer en ung Herre, som nyß war hemkommen från sina Utländska resor)]: »Waßtre, *Colin a voyagè* » 380
325. [Replik på Fredrik Gyllenborgs illumination för Adolf Fredrik 14/10 1743]: »När Stafwen blir förd af så rättrådig drifft» 380
326. [Til Fröken - - - - På Deß Födelse-Dag Den 7 *November* 1743]: »Alt Naturen lika delar» 381
327. Illumination wid Fransyska Ambassadeurens Marq. de Lanmarys Bal Hans Kongl. Höghet til ähra i Wrediska huset d. 13 nov. 1743: »I en hyrwagn, som war sönder» 381
328. [På Fru Friherrinnan *Catharina Charlot. De Geers,* Född *Ribbings* Födelse-Dag, Den 24 *November* 1743]: »Denne Dag bör aldrig glömmas» 383
329. D: 30. *Nov*: 1743: »Wår *Carl* förswann, wår Sol, wår Heder» 383
330. [U. titel (Gimmerstad den 26: *decemb.* 1743; Öfwer en *Mascarade* på Landet)]: »Lät oß all sorg förqwäfwa» 384
331. [U. titel (Godt sällskaps nytta 27/12 1743)]: »Förutan diupa tankar» 384
332. [Impromptu; *Ex tempore* wid en Jul-Lek på Landet]: »Hur mången lär sig nu» 384
Dikter 1743 utan känt datum 385
333. [Försök af min Penna 1743]: »Ack gifwe Gud iag wore död!» 385
334. [Graf-Skrift öfwer Hyndan *Negresse*]: »Ack, *Negresse*, at man dig saknar» 385
335. [En Wisa (1743) då Generalskan *Koskull* reste bort från *Stockholm*]: »Altid hörs här något nytt» 386
Bel-Esprit-visorna 1743 (nr 336–340) 386
336. Bön [visa]: »At en så grann och snäll person» 386
337. [U. titel (Öfwer en ung Herre, som skröt at wara *Bel-Esprit*)]: »Wårt stora wackra *Bel Esprit*» 387
338. [Swar]: »Wårt outößliga *vers genie*» 388
339. [U. titel (Swar af *Poëten* åt samma Herre)]: »Jag må nu för *Poëters* flock» 388
340. [U. titel (Tilläggning)]: »Han har så mycken *bel esprit* » 388
Övriga dikter 1743 utan känt datum 389
341. [Öfwer et Is Kiällar Hierta]: »De tusendtals strålar och lågar iag kiändt» 389
342. [Wisa wid Riksdagen]: »Bättre är at sy och sticka» 389
343. Öfwer en nyß ankommen Fröken til *Engsö*. 1743: »Daglig man wid *Engsö* röijer» 389

344. [Om *Finette* (*Inpromptu*)]: »De Skjöna intet tåla» 390
345. [U. titel (Bäst at wisa sig sådan man är. *Menuet*)]:
»Den nog betänker» 390
346. [Måttelighetens Nytta. Wisa]:
»Den som hint til den naturen» 390
347. [U. titel (Wid *Generalens* Herr *Baron Carl Hindr. Wrangels*
Resa til Skåne, år 1743)]: »Den tysta Juten waknar» 391
348. [Ex tempore skrifwit i en trägård 1743]:
»Det är ej konst *Poet* at wara» 391
349. [Stora werldens Nytta]: »Det är just eij altid illa» 392
350. [U. titel (Wisa 1743)]: »Du tysta natt, du liufwa dwala» 392
351. Öfwersättning: »Du wil wißt weta, stora nöt» 392
352. [U. titel (*Inpromptu*)]: »En Man, som hade såradt bröst» 393
353. [Wisa öfwer en ung herre som klagade sig för kjöld (1743)]:
»En Muff om handen *Lucas* finner» 393
354. [U. titel (*Portrait*)]: »En Skönhet jag i werlden wet» 393
355. [Då wår Armé i Finland sig utan återwändo retirerade 1743
extempore dicterat för et fruentimmer]:
»En vers iag Ehr dictera will» 394
356. [På Fröken - - - Födelse-Dag]: »Et hjerta, godt och stort» 394
357. [U. titel (När Kungen gick på bryggan)]:
»Gamla Hiäßa. Herrans smorda» 395
358. [U. titel (Öfwer en Herre klädd efter nyaste *Moden*)]:
»Granna spännen, råck och wäst» 395
359. Samma gång [Wid afresan från *Engsö* 1743]:
»Gud wet hur *Poësie*» 395
360. [U. titel (Öfwersättning 1743)]
»Hur faslig snabbt min tid förswinner» 396
361. [*Ex tempore*]: »Hwarom skal nu min sång wäl wara» 396
362. [1743. (De behagsjuka Flickorna)]:
»I Mälarn ingen gädda rinner» 396
363. [Till *Baron Jean Ribbing* på *Edsberg*, ang^{de} en häst, som des
dräng hafft bort för en Bonde 1743]:
»Jag min *Moitié* beklagar» 398
364. [U. titel (Då en gammal Käring lärde en wacker Fröken sticka
Wingåkers wantar) 1743?]: »I dag jag såg med ro» 399
365. [U. titel (Öfwersättning)]: »I Jordens gudar» 400
366. [Den gemena *Tendra*]: »Jag ser de tält» 400
367. [U. titel (*Ex tempore*, Då wår *Auctor* en gång måste lämna sin
så kallade wrå åt Landt-Marskalken, Herr *Baron von Ungern
Sternberg*) 1743)]: »Jag wil på alt i tysthet undra» 400

368. [Wisa 1743]: »Krig och buller nu dagligt höres» 401
369. Wid afresan från *Engsö* 1743:
»Liksom när Thronen sönderbrister» 402
370. [U. titel (Nattens beröm. Wisa 1743)]: »Liufwaste natt» 402
371. [U. titel (*Ex tempore* Öfwer en Grefwinna, som war klädd
en Amazone)]: »Lät dem som böra wärjan föra» 403
372. Tienliga *Termer* til et högt Ämne, et Fruentimmer til förtret.
1743: »Min *Iris* är en Swafwelsticka» 403
373. [U. titel (Människliga begärelsers blindhet, 1743 eller 1745]
»Menskian är intet ur yrslen at rycka» 404
374. [*Parodie* på gl Wisan: Mörka, tysta Natten (1743)]:
»Mörka Natten mig förställer» 404
375. [Swar på en *Declaration* (visa)]: »Neij helt ogiörligt är» 405
376. [Öfwersättning]: »Nej, ingen sorg med min är lika» 406
377. [*Declaration d'amour* (1743)]:
»Nej, jag will älska blott de grofwa» 406
378. [U. titel (När Öfwerst *Barnekow* wille spela *Trisette*)]:
»Neij, nu sku bärg och dalar bäfwa» 407
379. [U. titel (Öfwer *Civil-Statens* anbud, at utgöra en Friwillig
Militaire-Corps)]: »Neij, skiäms nu *Mars* för lod och krut» 407
380. [Öfwersättning]: »Nej! Tysthet du skall mig förnöija» 407
381. [Til wår *Auctors* så kallade Hustru]:
»Nej täcka Kiöhn betänk din styrka!» 408
382. När man tänkte på Resan från *Engsö* 1743:
»Nyß från stormen i det lugna» 408
383. [Wisa]: »När i *Champagne* Flodernas bölja» 409
384. *Menuet*: »Omwända tankar! förändrade tider!» 409
385. [En wisa (1743)]: »Riksdags *Allarm* och Buller man hörer» 410
386. [Öfwer *Amaryllis* bortresa]:
»Skal nu så mycken ro förswinna?» 410
387. [Öfwer Grefwinnan P. hund *Netta* när hon töt effter
grefwinnan 1743 på *Engsön*]: »Skam at sådant Djur skal rätta» ... 412
388. Öfwer den korta tiden at wara på *Engsö* 1743:
»Sol stå nu stilla och äfwen så Måne» 412
389. [U. titel]: »*Inventarium* widh Sandha Gård» 412
390. [En *Critique*]: »Stig upp du Stora *Carl*! och se dit stora Rike» 415
391. [Om wackra ögon (visa)]: »Stor sak, i hela jordens ring» 415
392. [Swar af *Auctor* häruppå (på en vers gjord över Dalin av en
wän 1743)]: »Här Stora ord hos oß nu wanka!» 416

393. [Ro i ensligheten. Öfwersättning]:
»Så är nu ödets lag, at iag en tid skal sakna» 416
394. [Impromtu 1743]: »Throner ha fallit, *Systemer* ha flydt» 417
395. [Den Förnähma *Tendra* (Öfwersättning, 1743)]:
»Til Krig och Segers Prackt» 417
396. [*Version.* 1743 (Öfwersättning)]:
»Tron I det förmår mig röra» 418
397. [U. titel (Wisa. Öfwersättning)]:
»Tänk, hur jag mången gång» 418
398. [Swar på en Fråga (Öfwersättning)]:
»Wet I, som efter *Moden* spör» 418
399. Swar – – –: »Wi ha nu wahnt oß någon tid» 419
400. [U. titel]: »Wißa *Damer* wille weta» 420
401. [En *impromptu* klåckan 11 om natten 1743]:
»Wälkommen hiärtans Klockan Ellofwa» 420

Inledning

Dalins dikter

Olof von Dalin (1708–63) är förmodligen en av svensk litteraturhistorias i särklass mest produktiva författare. I den essäistiska bilden framtonar en skald, som ständigt roade omgivningen och kommenterade dagens händelser i stort och smått på vers, som han med lätthet verkade kunna ta ur fickan. Ändå är den profilen inte helt rättvisande; ett fåtal bevarade manuskript på konceptstadiet visar, att även Dalin ibland kunde få slita med sina texter, t.o.m. i lätta smådikter (se exempelvis bilden i Ingemar Carlsson, *Olof von Dalin. Samhällsdebattör, historiker, språkförnyare*, 1997, s. 72 f., och konceptet till två versbrev 1751 i brevkommentaren i föreliggande serie SFSV XVI, band VIII nr 141–142).

Ändå är hans produktion, som sagt, imponerande. Från hans aktiva liv 1727–63 har vi ca 2 500 dikter bevarade. Om man delar in hans diktarliv i två huvudperioder, före och under hovtiden, får man ungefär samma antal för båda.

Före hovtiden, 1727–50: 1 033 numrerade dikter, *Swenska Friheten*, SFSV XVI, (band I:1), 8 dramaverk på vers eller dikter ingående i dem (band III), 28 versbrev (band VII), även ca 60 olika dikter ingående i *Then Swänska Argus,* SFSV I, samt dessutom dikter i prosaverk, sammanlagt ca 1 100–1 200.
Under hovtiden, 1751–63: 1 137 numrerade dikter, dessutom 6 dramaverk på vers eller dikter ingående i dem (band III) samt 8 versbrev (band VII) och drygt 200 smådikter i prosaparodin *Försök til et Universal-Lexicon*. Dessutom finns ibland flera dikter under ett nummer.
Ej daterbara ca 150.

Siffrorna ovan avser alla Dalins dikter, oavsett genrer, versmått eller var de kan ingå (och därmed har givits ut eller avses ges ut i andra band). En hel del mindre dikter finns både separat och i andra sammanhang som i *Then Swänska Argus* eller inströdda i olika slags prosaskrifter. Vissa dramatiska arbeten som exempelvis hans enda färdiga tragedi, *Brynilda* från 1738 på tidens modeversmått, alexandriner, kan vara versifierade. Inte heller om-

fånget har någon betydelse, all Dalins poesi beaktas, från stora verk som den nämnda tragedin och det eposliknande *Swenska Friheten* till rena epigram på några få rader.

Textläget

Textsituationen för Dalins poesi är, som för hans övriga produktion, minst sagt kaotisk. Han verkar inte ha brytt sig om att bevara sina manuskript, och inget tyder på att han förberett sig för att kunna ge ut sina samlade skrifter. Översiktligt kan anges, att hans posthuma *Witterhets-Arbeten* 1–6 (1767) innehåller ungefär 1 670 dikter. Något så när samtida tryck (av synnerligen växlande värde) innehåller omkring 385. Antalet bevarade egenhändiga manuskript uppgår till ca 1 200, och avskrifterna till många tusen och där ett stort antal härrör från hans närmaste umgänge, viktiga för varje edition.

Att i sen tid samla ihop texterna till Dalins produktion försätter en utgivare i en närmast bisarr situation. Ingen svensk författare torde ha fått sina alster så utspridda som Dalin. En rad skickliga arkivforskare som Magnus von Platen och Sven G. Hansson och flera andra har i likhet med utgivaren som yrkesarkivarie sökt få tag i texterna i både original och avskrifter. Men utgivaren själv har under inventeringarna funnit nya Dalintexter, t.o.m. i den avdelning i svenska Riksarkivet, som han som sektionschef ansvarade för och som varit okända för alla, inklusive honom själv.

En av de i särklass viktigaste slottssamlingarna för Dalinforskarna är Carl Fredrik Pipers bestånd på Krageholms slott i Skåne. Detta, med dess tillmötesgående ägare, har i flera generationer besökts av Dalinforskare för att studera de oersättliga banden med original och författarens vän Carl Fredrik Pipers avskrifter samt ett unikt porträtt. Detta har pågått alltsedan överbibliotekarien Gunnar Carlquist 1916 (se artikel i *Samlaren* detta år s. 34–41), och utgivaren själv har varit där minst fyra gånger. Så reste den unge litteraturvetaren Daniel Möller dit i augusti 2014, för att hjälpa den pågående utgivningen i Svenska Vitterhetssamfundet. Där kunde han då dessutom finna ett grönt avskriftshäfte i 4:o med flera avskrifter av Piper och fyra inlagda Dalinoriginal, som ingen tidigare sett eller ens haft en aning om!

Ett svårbedömt textmaterial är de samtida trycken av Dalins texter.

Här saknas förutsättningar för svepande slutsatser. En del separattryck har författaren nog själv stått bakom, eller också har man haft tillgång till egenhändiga manuskript – i det senare fallet är Carl Carlssons (senare Carleson) antologi *Försök Til Swänska Skalde-Konstens Uphiälpande, Eller: Samling af utwalda Swänska Rim och Dikter*, 1–2:3 (Stockholm 1737–38) ett enligt utgivaren pålitligt exempel, då han i sådana fall stod Dalin nära, och denne bör dessutom ha kunnat kolla sina texter före publiceringen. Många andra samtida tryck, framför allt av typen »skillingtryck», kan nog ha publicerats efter suspekta förlagor eller vara rena tjuvtryck; även senare frihetstida antologier som av Bengt Bergius, Eric Ekholm och Carl Henric Flintberg har nog snarare ofta fångat upp cirkulerande avskrifter än haft tillgång till Dalins original.

Bevarade manuskript från tidens tryckerier är mycket sällsynta. Vanligtvis verkar de ha förstörts efter färdig tryckning, men det hände att tidens samlare kunnat bärga sådana. Ett storartat exempel är den s.k. »riksprosten» och biskopen Carl Gustaf Nordin (1749–1812), vars stora samling (Nordinska samlingen i Uppsala UB) är viktig för de flesta studier i frihetstiden. En märklig insats gjorde också landshövdingen och presidenten Carl Gustaf Bielke (1683–1754), kanske frihetstidens främste handskriftssamlare, som byggde upp den stora Skoklostersamlingen (sedan länge i Riksarkivet). Han fick ihop mycket i denna genom köp och gåvor, även manuskript från tryckerier och olika privatpersoner, och han var även uppenbart nära bekant till Dalin, från vilken han räddat verk, i original eller i avskrifter. Dessutom brukade han skriva in på manuskripten varifrån han fått eller köpt dem och i det senare fallet även priset (se härom Carlsson, *Enskilda arkiv. Person-, släkt- och gårdsarkiv*, Riksarkivets beståndsöversikt del 8:3, 2006, s. 1116–1155 passim). Någon enhetlighet i bedömningen av frihetstidens tryck är därför inte möjlig utan fordrar förutsättningslös granskning av varje enskilt fall.

Förlorade texter

Vi vet dessutom, att mycket har gått förlorat. En av Dalins första biografiska minnesförfattare, som även kände honom väl, var biskopen och författarkollegan Olof Celsius d.y. (1716–94, i *Åminnelse-Tal* etc. 1764, s. 9). Han har uppgett, att Dalin börjat dikta redan i 12-årsåldern, till omgivningens nöje, och ännu 1764 hade man kvar några sådana stycken (upp-

repat av Abraham Cronholm i *Biografiskt Lexicon* 4, 1838 och 1875, s. 59). Många av Dalins verk från 1730-talet, som senare kanslirådet och bibliografen Gustaf Ribbing af Zernava (1719–1811) kände till, har också försvunnit, vilket denne kunde notera i sitt exemplar av skaldens ovan nämnda *Witterhets-Arbeten* 1767, en källa som biblioteksmannen Tore Hagström lyfte fram för eftervärlden (»Några Daliniana. Gustaf Ribbing om Olof von Dalin», *Corona amicorum, Studier tillägnade Tönnes Kleberg*, Acta Bibliothecæ Regiæ Universitatis Upsaliensis XV, 1968, s. 77–94). James Massengale kunde senare återfinna denna källa i Uppsala UB (Gyllenhjelmska saml.).

I flera omgångar gallrade både Dalin själv och Carl Fredrik Piper hans verk, särskilt av fruktan när skalden befann sig i politiskt utsatta lägen kring 1740 och på 1750-talet. Piper uppgav sig ha rivit ut ett antal sidor med verk från ca 1740 med den flera gånger citerade notisen för att »uti den farliga tiden det icke måtte blifwa qwar till en olycka för wår ärliga Dalin» (Dalins verser, UUB V 45). Dessutom försvann även en del av Dalins papper, när det Rålambska huset på Kungsholmen i Stockholm brann upp 1751. Om dessa förluster, se vidare, även för hänvisningar, Sven G. Hansson (»Till 200-årsminnet av Dalins död», i *Samtid och framtid* 1963, s. 176) och Carlsson (*Olof Dalin och den politiska propagandan inför »lilla ofreden»* etc. 1966, s. 30 och densamme 1997, s. 112 och s. 122); jfr band VIII om privatbreven (s. 1).

Uppställning i diktutgivningen

Dalins poesi utges kronologiskt, med undantag för *Swenska Friheten*, som återfinns i band I:1 med kommentar I:2 i samma volym. Därmed frångås den gamla grupperingen i *Witterhets-Arbeten* (1767) och även i flera senare utförligare antologier av Dalins verk, som sorterat dikterna efter genrer.

Den kronologiska utgivningen följer därmed kända dateringar inom varje år. Dikter från klarlagt eller troligt år men utan bekant datum redovisas därefter, vanligen alfabetiskt efter inledningsraden. Poesi av okänt datum redovisas i två grupper, den ena för åren före hovtiden (ca 1751), den andra för hovtiden fram till Dalins död i erforderligt antal band (han utnämndes till hovtjänsten 29 november 1750, se band VIII nr 134, och efter detta årsskifte tycks han ha påbörjat uppdraget vid hovet). Övriga odaterade dikter, där utgivaren inte alls känner tillkomstiden, placeras sist.

Slutligen redovisas ett appendix med möjliga eller osäkra Dalindikter. Kommentarbanden följer samma uppställning.

Smärre redigeringar för en samlad grupp av dikter förekommer, om än sällsynt. De äldsta dikterna, latinska versdedikationer till avhandlingar 1723–26 utgör tillsammans nr 1. De drömmar Dalin ålades av Carl Fredrik Piper att nedteckna under den politiskt laddade tiden 28 februari till 7 maj 1743 hålls också ihop, men med individuella nummer – textrubriker klargör här uppställningen. Hans bekanta *Kämpe-Wisa* »Wåra kämpar de äro så wäldig en tropp», som på goda grunder tros ha tillkommit i tre omgångar (del 1 1739, del 2 1742, del 3 1743), behandlas som en enhet. Även grupperingen av de odaterade dikterna efter inledningsraden har vid några tillfällen förbigåtts, och dikter vid sällskapliga »versekrig» eller med samma motiv och sannolikt samma tillfälle (exempelvis dikt 7) hållits samman för att underlätta för uttolkaren.

Dalindikter, som redan finns i andra band (som en del av dramatiken i band III–IV) eller kommer i prosadelen (V–VI), ges inte ut en andra gång i poesidelarna, även om det rör sig om dikter. Alla dikter, oberoende av bandplacering, omfattas av det samlade titel- och förstaradsregister som avslutar bandserien II.

Titelsättningen

Titlarna till Dalins dikter har sin egen problematik. Mestadels har han själv inga sådana i sina handskrifter, sannolikt därför att många tillkommit »inpromptu» (utan förberedelse) i en given situation i sällskapen, och inte fordrade någon förklaring, utan kunde sjungas eller läsas direkt. Avskrivarna i hans nära umgängeskrets har däremot ofta tillfört både titlar och ibland även dateringar, vilka givetvis tillvaratagits, då de lämnar upplysningar av vikt för förståelsen av dikterna.

Även *WA* har många redaktionella titlar, uppenbart skapade av utgivarna. Dessa är också mycket viktiga och ibland direkt avgörande, för hur dikten skall uppfattas, och de har dessutom förankrats i en lång litteraturhistorisk forskningstradition. Att bortse från detta genom att göra sig av med sådana även uppenbara tillskott från Dalins omgivning, skulle allvarligt försvåra för framtidens litteraturvetenskap.

Utgivarna har därför sökt ta vara på dessa förutsättningar enligt följande. Dalins egna titlar tas alltid med i både titeln och som inledning till

dikten, i den senare uppställd som förlagan, och i båda fallen utan klammer. Uppenbart tillagda titlar sätts inom klammer. Titlar i samtida separattryck, där man inte vet om dessa är Dalins eller tryckeriets, behandlas på samma sätt. Avskrifternas och *WA*:s bidrag i dessa fall tillvaratas redan i band I:2 och följande, om det är lämpligt för förståelsen, men redovisas under alla förhållanden i kommentaren i II:2 och följande: Dikter utan titel av Dalin anmäls redan i rubriken med »U. titel», för klarhetens skull; långa titlar förkortas ibland, och för ett fåtal dikter har utgivaren konstruerat titeln. Även här används klammer.

IC

Dalins visdiktning

Olof von Dalin intar hedersplatsen som Sveriges mest produktiva visdiktare genom tiderna. Men tidens tand har härjat hans rykte som en visornas mästare, och moderna forskare – inklusive specialister som återvänt till Dalins allsidiga författarskap av andra skäl – har knappast varit medvetna om att merparten av hans diktning framfördes som sånger. Av hans visor som sjöngs överallt i Sverige fram till nyromantikens början blev i folkminnet endast ett fåtal kvar under senare delen av 1800-talet. Av dessa ligger små rester såsom »Skatan sitter på kyrkotorn» kvar idag i folkmun som ett vagt minne utan anknytning till upphovsmannen. Till skillnad från Carl Michael Bellman, som varit levande för varje generation och speglar varje tidsperiod på ett nytt sätt, har »den store von Dalin» (så hänvisade Bellman flera gånger till sin föregångare) inte haft den typ av genomslagskraft som hänför en ny lyssnargeneration gång efter annan (Bellman, *Skrifter* XII, 1979, s. 19; Massengale, *Ämnessvennen & Hofskalden*, 2013, s. 9). Den som tar sig tid att iaktta Dalins språkliga krumsprång och ironiska påhitt får dock rikligt utbyte av dessa sångstycken.

Man kan med viss rätt påstå att Dalins visor återger en 1700-talsmiljö på ett mer realistiskt sätt än Bellmans ojämförliga skrönor. Men Dalins visor speglar en överklass- och hovmiljö. Situationerna hos Dalin är sällan uppdiktade. De utgör ofta referat av verkliga händelser, till och med skvallerämnen som upphöjs till salongsfähig poesi. De skapades ofta som rimmade kommentarer till en oskyldig uppsluppenhet och en del blygsel i adelskretsen omkring en poet som snabbt lärde sig den svåra konsten att avslöja

och samtidigt förvandla kretsens förlägenheter och amorösa malörer i ursäktande skratt. Denna realism präglas av ett vördsamt ordalag, där ironi och dubbeltydigheter ofta ligger väl dolda. Det ger en del av svaret på frågan varför Dalins konst försvann så hastigt från estraden. Visorna kräver en viss intim förståelse och ett fjäderlätt handlag vid framförandet för att deras krävande texter ska nå fram.

Som tidigare påpekats, sammanställdes och trycktes med få undantag Dalins samlade dikter aldrig under hans livstid, och hans och andras renskrifter respektive avskrifter flög hit och dit över landet. Hans enorma produktion har av denna orsak fått vänta på Ingemar Carlssons noggranna arkivforskning för att kunna analyseras och utgöra grund för pålitliga textetableringar och kommentarer i denna utgåva.

När det gäller den musikaliska kommentaren får man fritt erkänna att vi har stått inför oplöjd mark. Jämförelsen med Bellman är kanske talande även här. Den yngre skalden lämnade efter sig fler än 150 erkända melodier. I fallet Dalin saknar vi allt detta. Det framgår tydligt att hans visdiktning är eklektisk; han hämtar idéer från olika håll både vad gäller riktning och val av musik. De melodier som här trycks med ett stort antal dikter utgör en högst blandad samling. Det går inte att i dagens forskningsläge utröna någon genomförd musikalisk-poetisk hållning eller skapande procedur hos Dalin. Och om vi nu utgår från hypotesen att han aldrig fick skolning som professionell sångare eller musiker, måste vi även i viss mån ifrågasätta hans aktiva val av melodier. Det kan väl ibland ha varit andra personer, vars favoritmelodier förvandlades i poetiska uppdrag för poeten.

Inte desto mindre har det framkommit en rätt stor mängd adekvata sammankopplingar mellan Dalins diktning och det samtida melodiförrådet. Vi kommer att i denna utgåva återge något över ett hundra gamla melodier, och tack vare Dalins benägenhet att gång på gång återanvända populära melodislingor som underlag för nya småvisor, får vi därmed musikalisk täckning för en rätt stor del av hans produktion. Metoden (eller snarare metoderna) för fastställandet av dessa melodier som tillräckligt autentiska för att kunna tas med i melodibilagorna till poesibanden kommer att beskrivas utförligt i kommentarbandet (SFSV XXVI, II:2). Dels har vi kunnat anlita spridda melodianvisningar i egenhändiga handskrifter och i avskrifter, som Ingemar Carlsson fastställt som nära knutna till författaren, dels har tekniska detaljer i vistexterna avslöjat sin melodiska härkomst. Men för det musikaliska materialet kan vi givetvis inte inta samma rigorösa hållning som Ingemar Carlssons, när han bedömer om en text är ett ori-

ginal av Dalin. Vår utgångspunkt är att en autentisk melodi för Dalin och hans samtida publik utgör en melodivariant som tryckts eller skrivits av så nära Dalins krets i tid och rum som man har lyckats finna. Denna variant, påstår vi, speglar *på ett ungefärligt sätt* Dalins musikaliska mönster, eller utgör en slinga som representerar ett sätt som vi förmodar hade igenkänts av Dalin och hans krets som just melodin i fråga. Närmare den musikalisk-poetiska sanningen kan man i dag inte komma. Men förekomsten i vårt material av ett antal melodivarianter som i sig är något skilda i tid och rum ger oss hopp om att denna forskningsmetod är tämligen tillförlitlig. Några exempel på melodivarianter kommer även att tas med i bildbilagan för att illustrera detta. Melodibilagan i kommentarvolymen består av oharmoniserade slingor med en representativ text underlagd, ett första försök att etablera en musikalisk-poetisk korpus för vispoeten Dalin.

JM

Om utgåvan

Som nämnts ovan föreligger Olof von Dalins bevarade dikter i en mängd olika slags textvittnen. Inför valet av grundtexter i föreliggande utgåva har utgivarna haft att ta hänsyn till samtida tryck, originalhandskrifter, avskrifter av många olika personer i Dalins närhet och den posthuma *WA* 1767. Huvudregeln har varit att i första hand välja ett originaltryck från Dalins livstid, om ett sådant föreligger, i andra hand ett manuskript av Dalins hand. Om sådana förlagor saknas, väljs pålitliga avskrifter och i sista hand *Witterhets-Arbeten*, som ibland innehåller den enda bevarade texten. Motiveringar för valen återfinns i kommentaren till dikterna.

Textläget har medfört att utgåvans ortografi och interpunktion varierar betydligt. Exempelvis använde äldre avskrivare såsom Gustaf Rålamb (1675–1750) en ortografi från den karolinska epoken (i dikt 221: *ij* i fijra Spijra, sijra, *h*-inslag i weth, dhet, mehr och dubbla vokaler i Töö), medan *Witterhets-Arbeten* följde betydligt modernare stavningssätt vid redigering och sättning. Först på 1800-talet utkom normerande ordlistor med stavningsregler, vilket innebär att de som i Dalins krets låg bakom de bevarade avskrifterna följt sina personliga ortografiska principer. Till saken hör att Dalins egen stavning av ett ord kunde variera inte bara mellan olika tidsperioder, utan ibland också inom samma text.

Grundtexternas ortografi och interpunktion återges troget med vissa undantag. Punkt som saknas i slutet av en strof har införts. Om första ordet efter en mening inleds med gemen, ändras till versal. Utgivarnas ingrepp redovisas i kommentaren. I det sammanhanget bör påpekas att det ibland är utomordentligt svårt att avgöra om det rör sig om versal eller gemen bokstav i handskrifterna. Bokstäverna *d*/*D*, *f*/*F* och *m*/*M* hör till dem som uppvisar liten skillnad hos Dalin och hans avskrivare. Diakritiska tecken som saknas över *a* och *o*, har införts och redovisas i kommentaren.

I diktrubrikernas förlagor förekommer ibland att hela ord, oftast namn, har skrivits med versaler. Samma förhållande uppträder då också i de förstarader som anges i rubriken. Utgivarna har i rubrikerna (och i innehållsförteckningen) stillatigande av estetiska skäl återgivit versalerna med kursiv. Dubbla versaler i första radens inledningsord har reducerats till en i rubriken. I den etablerade texten har emellertid dessa ord i första raden återställts till sitt ursprungliga skick.

På sedvanligt sätt återges tysk stil (i handskrift) och fraktur (i tryck) med antikva och latinsk stil och antikva med kursiv. Framför allt är det latinska och franska ord samt namn som markerats med latinsk stil och antikva i förlagorna. Hela dikter som pränatats i latinsk stil på svenska återges inte med kursiv (exempelvis nr 127), men hela dikter på latin har satts i kursiv stil. Understrykningar markeras också med kursiv och redovisas därför i kommentaren. Tecknet *ß* för *ss* har behållits, men inte det för *tz*, och av praktiska skäl har heller inte åtskillnad mellan de två olika teckentyperna för *s* kunnat göras. Bokstäverna *m* och *n* med nasalstreck ersätts av *mm* och *nn.* Snedstreck, som i frakturstilen ibland ersätter vanligt kommatecken, har behållits.

Rättelser av rena stav- eller tryckfel som gjorts i texten redovisas alltid i kommentaren. Det gäller också småord som kan ha fallit bort, dubblerats eller tillförts och därmed rubbat metern. En viss normalisering av versindrag enligt dåtidens normer har genomförts. I några fall har strofnummer tillförts inom klammer mellan dikterna, för att underlätta hänvisning till olikheter mellan bevarade avskrifter, där strofantalet har skiftat.

I inledningen till Vitterhetssamfundets utgåva av Dalins *Brev* (SFSV XXVI:VII) har problemet med Dalins sär- och sammanskrivningar diskuterats. Ibland lyfte han inte pennan, när han skrev ett nytt ord. Det är särskilt vanligt i hälsningsfraser (HerrGrefwe) och i brev på franska (que sefera laChasse). I regel återges originalets skriftbild, men om de med streck sammanfogade orden har samma avstånd från varandra som övriga ord på

raden, har de etablerats som två ord. I grundtexterna till några dikter i föreliggande textband återfinns ovanliga sammanskrivningar, exempelvis sådana som rör begrepp (*Waswirlieben*, dikt 198). Dessa har upplösts, främst av hänsyn till att en del av dem är avsedda att sjungas. Sammanskrivningar i refränger (t.ex. *à lafacon debarbari*, dikt 336) har också upplösts för att underlätta tolkningen.

För att vägleda de läsare som särskilt önskar studera Dalins handskrifter eller originaltryck, informeras nedan om vilka grundtexter som har använts vid textetableringen.

Originaltryck har utgjort grundtext för dikterna nr 1, 3, 43–44, 54–55, 58, 60, 66, 70–72, 80, 90, 122, 124–125, 145, 155, 161–163, 168, 169, 172, 200, 214, 219, 244, 268, 291–293, 296 samt 307 (inskrift på stentavla).

Dalins handskrifter har legat till grund för dikterna nr 8, 10–12, 14–15, 17, 23, 34–35, 37–38, 42, 49, 51, 53, 56–57, 63, 67–68, 74, 84–86, 89, 96– 98, 100, 102, 104, 106–107, 111, 113, 118, 120, 123, 127–128, 131, 135–138, 142–143, 146, 149, 151, 154, 156–157, 159–160, 165, 173, 175–180, 182, 184–187, 190–192, 194, 196, 198, 201–202, 204–205, 209, 211–213, 216, 218, 221–222, 224–225, 228, 232–233, 235, 237–238, 245, 247–248, 250–251, 253–267, 269–271, 273, 276–277, 279, 281–286, 297, 299–302, 305, 308, 310, 313–319, 321–324, 327, 329–331, 336–337, 339–340, 343, 345, 347, 350–352, 354, 357–359, 364–365, 367, 369–373, 378–379, 382, 384, 388, 397, 399.

Witterhets-Arbeten har använts som grundtext vid etableringen av dikterna nr 16, 27, 30, 59, 69, 88, 99, 103, 114, 121, 126, 144, 147, 152, 158, 166, 170, 189, 217, 227, 229, 239–240, 288, 303, 320, 326, 328, 334, 346, 356, 361, 386, 389.

Övriga 150 dikter är etablerade efter avskrifter, huvudsakligen gjorda av vänner i Dalins närmaste krets. Utförligare information om avskrifternas tillkomsthistoria ges i kommentarbandet.

BSS

Källor och litteratur

Otryckt material

Krageholm
Daliniana I (numrerade original)
Daliniana II:3 (numrerade avskrifter)
Daliniana II:4 (numrerade och några onumrerade avskrifter)
Grönt 4:o-häfte med avskrifter av Dalin m.fl. samt fyra löst inlagda Dalinorig., funnet på Krageholm i augusti 2014 av Daniel Möller; fotokopior hos utg.

Stockholm
Kungl. biblioteket (KB)
Försök til et Universal-Lexicon, som sträcker sig til alting och ännu något mer jemte åtskilliga tillfällighetsstycken, Vf 77, Vf 78

Riksarkivet (RA)
Skoklostersamlingen

Uppsala
Uppsala Universitetsbibliotek (UUB)
Nordinska samlingen
Nordins dupletter av Carl Gustaf Tessin och Olof von Dalin (avskrifter)
Gustaf Ribbings tillägg och anteckningar till Dalins *WA* 1–6, 1767 (Gyllenhjelmska samlingen)
V 45, fol., Olof von Dalin, Verser, proveniens Pipers samling på Engsö

Tryckt material

Bellman, Carl Michael, *Dikter till enskilda V.,* Carl Michael Bellmans Skrifter XII, utg. av Bellmanssällskapet, Stockholm 1974
Bergius, Bengt, *Allahanda*, 1–3, Stockholm 1757–58
– *Små-Saker Til Nöje och Tidsfördrif*, 1–8, Stockholm 1755–57
Carlquist, Gunnar, »Några återfunna Daliniana», *Samlaren* 1916, s. 34–41
Carlsson, Carl (senare Carleson), *Försök Til Swänska Skalde-Konstens Uphiälpande, Eller: Samling af utwalda Swänska Rim och Dikter*, 1–2:3, Stockholm 1737–38

Carlsson, Ingemar, *Enskilda arkiv. Person-, släkt- och gårdsarkiv*, Riksarkivets beståndsöversikt del 8:1–3, Stockholm 2006
– *Olof Dalin och den politiska propagandan inför 'lilla ofreden'. Sagan Om Hästen och Wår-Wisa i samtidspolitisk belysning*, diss., Lund 1966
– *Olof von Dalin. Samhällsdebattör. Historiker. Språkförnyare*, Olof von Dalinsällskapet, Varberg 1997
Celsius, d.y., Olof, *Åminnelse Tal Öfver* […] *Olof von Dalin, Hållit för Kongl. Vetenskaps Academien Den* 29 *Febr.* 1764, Stockholm 1764
Cronholm, Abraham, »Olof von Dalin», artikel i *Biographiskt Lexicon Öfver Namnkunnige Svenska Män*, 4, Upsala 1838 (ny uppl. Stockholm 1875), s. 39–49
Dalin, Olof von, *Samlade skrifter* I–II, utg. av Ingemar Carlsson, James Massengale och Gun Carlsson, *Swenska Friheten* och *Kommentar till Swenska Friheten*, Svenska författare utgivna av Svenska Vitterhetssamfundet (SFSV) XXVI, Stockholm 2010
– *Samlade skrifter* III–IV, utg. av Ingemar Carlsson, James Massengale och Gun Carlsson, *Dramatik* och *Kommentar till Dramatik*, SFSV XXVI, Stockholm 2008–09
– *Samlade skrifter* VII–VIII, utg. av Ingemar Carlsson, James Massengale och Gun Carlsson, *Brev* och *Kommentar till Brev*, SFSV XXVI, Stockholm 2013–14
– *Then Swänska Argus*, utg. av Bengt Hesselman och Martin Lamm, 1–3 (SFSV I, förkortas *Argus*), Stockholm 1910–19 (nytryck 1994)
– *Witterhets-Arbeten, i bunden och obunden Skrif-art*, 1–6, Stockholm 1767 (förkortas *WA*)
Ekholm, Eric*, Omwäxling af små nögsama ok nyttiga skrifter, utökte ok samlade af E. E.*, 1–3, Stockholm 1759–60
Flintberg, Carl Henric, *Nya Små-Saker Til Nöje och Tidsfördrif*, 1–2, Stockholm 1768
Hagström, Tore, »Några Daliniana. Gustaf Ribbing om Olof von Dalin», *Corona amicorum, Studier tillägnade Tönnes Kleberg*, Acta Bibliothecæ Regiæ Universitatis Upsaliensis XV, Uppsala 1968, s. 77–94
Hansson, Sven G., »Olof von Dalins *Witterhets-Arbeten*, tillkomst, textkaraktär, mottagande», diss., *Samlaren* 1962, s. 195–231, 1963, s. 176–231, 1964, s. 192–218
– »Till 200-årsminnet av Dalins död», *Samtid och framtid* 1963, s. 176–181
Massengale, James, *Ämneswennen & Hofskalden. Om sambandet mellan Olof von Dalin och Carl Michael Bellman.* Med inledning av Ingemar Carlsson, Olof von Dalinsällskapet, Varberg 2013
Platen, Magnus von, »Dalins politiska satirer», *Samlaren* 1957, s. 5–45

Text

Dikter 1723–26

1. [Versdedikationer till avhandlingar under studieåren i Lund]

Första dissertationen (29/6 1723)

In luculentissimam
Candidi & egregii Sapientiæ Studiosi
Dn. Andreæ Maschål
Dissertationem
de
Vnione animæ & corporis

Epigramma
Dalini.

DOctorum fallens subtiles sæpe labores,
Rostris Torniacis, VNIO, siste gradum.
Te sine nil poterit sapientia, te sine cæca est
Mens nostra & proprias torpida nescit opes.
Te soboles hominum cognoscat &, ominor, inde
Per latebras poterit certior ire suas.
Nil porro timeas: Tibi Rydeliana Minerua
Atq; alacer Maschål mænia tuta locant.

Andra dissertationen (3/7 1723)

Ad
Præstantissimum atq. Pereximium
D[*omi*]:*num Auctorem & Respond. amicum &*
conterraneum suum Carissimum.

QUi putat esse pares animas brutique hominisque,
Illo deterior bestia nulla datur,
Bruta animat lapidesque mouet lyra concita Phæbi,

Diuina ast talem voce mouere nequit
At tua, ROSELI, Phœbææ lampadis instar,
Pagina nunc radiat, Palladis illa decus,
Dum brutorum animas calamo describis acuto
Et brutum mentes qui putat esse, putas:

Sic rudi calamo cecinit
Olaus Dalin.

Tredje dissertationen (7/5 1726)

In Luculentissimam
Dissertationem de Chao
epigramma qualecunque
Olai Dalini.

ANte mare & terras, & quod tegit omnia cælum
Una fuit genetrix regnans sapientia rerum
Non Chaos, Argolico & Latio concreta Chimæra
Stercore. Corycidis gratissima Gautica proles
Jam dignas blattis chartas tineisque revellit.
At vos priscorum jam numina falsa valete
Nostraque plangenti tandem decedite Pindo,
Confusum Chaos i, procul hinc vos ite Sophistæ,
Linque Atheista locum vero, sis natus Athenis
Sisque Stagira ortus. Tibi sed, carissime KIERRULF
Munera formosæ fiat basia mille Sophiæ.

Dikter 1728–32

2. [Hyllning på vers till Nicodemus Tessin d.y. 1728?]: »*Store Grefwe/* bli ey wreder»

Store Grefwe
bli ey wreder,
At en fattig Gåsse neder
För Er fötter kasta tör

Mindre wärde än han bör.
Endast är all min begiäran
At jag måtte få den äran
Med ödmiukast sinn och siäl
wara
Grefwens
trogne Träl.

Olaus Dalin.

O! at jag nu kunde blöta
Pennan min i *Castas* saft!
Hippocrenes droppar söta!
Hwilka gåfwo sådan kraft,
At jag finge rätt omröra
Ett fast lyckligt träffat wahl
Man hördt Twenne Männer giöra
Uppå *Atlas* öfre Sahl.
Den HögEdle, lärde, Store,
Phoebus, Fria Konsters Far,
Till den gamble frusne *Bore*
Sådant snack utfärdat har:
Jag wansmälter nu i sorgen,
Och mitt sinne har beswär,
At den skiönsta Jungfruborgen
Aldels utan hufwud är.
Alla Tijo *Piérinner*
På *Parnassen* uti *Lund*,
Man i trägen önskan finner,
At de i en lycklig stund,
Finge högst på klinten skåda
En rätt Styrman för sig gå,
Utaf den, i frögd och wåda,
De kund' tröst och hugnad få.
Bore swarar: Hela werden,
Hela *Atle* runda bygd,
Älskar odygd, falskhet, flärden;
Men föracktar wett och dygd;

At snart syns det snälla sidsta
Komma med ett önskligt slut
Sämjan tyckz snart låta brista
Med en knäpp sin hårda knut:
Således är det swårt at finna
Den som hyser dygde blod.
Dock! Jag kan mig nu påminna,
Jag har sedt i *Swidiot*,
En i dygden öfwad Herre
Hwilkens stora wett och frägd,
Prisas af bå' störr' och smärre,
Mäst uti min wida nägd:
Honom rår jag dig antaga,
Och för *Muser* sätta fram,
Han lär om de Qwinnor laga,
Ty han älskar deras kram.
Straxt *Apollo* det feck höra
Blef hans hiärta fullt med lust:
Jag kan mig förwissad giöra,
Sad' han, at med snille must
Jag har honom sielfwer ammat,
Som alt in till dessa da'r,
Från det Gud hans lijf berammat,
Gifwit fruckt, och warat har,
Genius straxt detta stälte:
»Tapperheten är Hans staf,
Mildhet är hans gilla bälte,
När han lyfter Crantzen af
Tilldrar som en Eld dess snille,
Kappan kallas *Pietas*.«
Äfwen som han säya wille.
Glädie sig nu *Lunds Parnass*!
Om än *Clio* drog min fiäder.
Ers HögGreflig *Excellens*
Om jag hade slikt munläder
Som ey finnes någon stäns:
Om än Tio Systrar wille,

Hielpa mig med heders rop,
Om än alle Skalders snille,
Stötte i min hand ihop;
Wor' min krafter dock för swaga
Föra ut den stora nåd,
Eders *Excellence* plä'r draga,
I sitt märcke, i sitt dåd.
Huru kun' min läppar stumma
Prisa den som plägar ha
Alla dygder, ja, insumma
Hufwud, Hand och hiärta bra?
Detta är det enda hinder,
Som nu will förbiuda mig,
Til at wisa mig geswinder,
Och utmåla rättelig,
Den af nåden skuggerika
Grenen som så länge täckt
Med sin fruckt ey welat wika
Från mitt ringa Folck och Släckt.
Eders Excellences nåde
War wisst stor den tid han såg
Twenne Ynglingar, hwars både
Hog och Syftmål endast låg
På at söka dygd och ähra
Uti alla sina dar;
Men det kroppen skull' förtära
Nästan aldels borta war,
Som den Äldstes omsorg fälte
Med en pung af pengar frisk;
Som den Yngste genast stälte
Wid ett dukat bord och disk,
Tro mig! Han sig makligt födde.
När som jag betänker rätt,
Hur' Han desse understödde,
Börjar jag på sådant sätt:

Mån Han drager nu i hogen
(*Som hans nåd är ganska stor*)

En i Aeneidska skogen
Fattig Herde med sin Bror?

Eders *Excellence* tage
Intet i onåder opp,
At jag just i plumpste lage
Ställer nu min pennas lopp!
Större tack kan jag ey gifwa
Än at en fast flitig bön
Skall i munnen städze blifwa
Om en stor och riklig lön
Af den Högste Herrars Herre
För slik nåd och mildhet all.
Gud den Högste gifw' ey wärre
Än som jag nu önska skall!!!
Andens krafter utaf högden
Regne ned med ro och Frid
Höye lifwet, uti Frögden
Wäxe till en långlig tid.
Om det kunde lät sig giöra
At mäst hela *Bores* Sahl
Kunde til dess Rikdom höra,
Skall det äfwen bli' mitt wahl.
(Men jag frucktar rätt nu wäcker
Mig ett brak och dunders drift
Aglaus sig ur krubban räcker
Och will spotta ner min skrift)
När sidst på *Clothos* slända
Eders Nådes höga lopp,
Har til stor afsaknad ända,
Jorden famnar om dess kropp;
Siälen straxt med glädie möte,
Gud uti dess *Paradis*,
Prise honom i dess skiöte
Ewigt, och på Engla wis!!!

3. Dödens ringa Wälde/Betraktadt [Gravdikt över Vendela Hammarskjöld 1729]: »Skryt ikke så du Twingande död, siung saktelig Seger»

Dödens ringa Wälde
Betraktadt
Då
Den Högwälborna
FRU
VENDELA
HAMMAR-
SCHIÖLD,
Friherrinna til Högsiö Gård, Fru til Tuna,
Misterhult okk Wirbo,
Som Saligen aflidit den 31 *Januarii* 1729,
Blef med tilbörlig sorge-prakt uti Hög okk Förnäm Församlings närwaro begrafwen i *Tuna* den 22 derpå
fölliande *Julii*.

Skryt ikke så du Twingande död, siung saktelig Seger,
Den dig trotzar ä frij, men den dig fruktar ä feger,
Du tar skalar okk fnas, men kärnan städse du lämnat,
Du tar slagg, men guldet är åt din Öfwerhet ämnat.
Odygds alster ä ditt, men dygdenes Anda jag nekar,
Kroßa de hisliga Berg, rykk upp de rotfasta eekar,
Ferga din yr uti blod af Leyon, Tigrar okk Biörnar.
Sikta okk skiut från skyarne ned de dristiga örnar,
Insöf drakan uppå den dyrbara, hielplösa skatten,
Bortkör okk drif dina liflösa lijf i den ewiga natten,
Stolthet okk prakt med starkhet okk makt jag ger i ditt wälde,
Drottarna kyße din fot, för dig blifwe Hieltarna fälde,
Pressa *Monarcher* ihop uti fyra föraktliga bräder,
Sköfla den härliga jord, giör tomt uti länder okk städer,
Men mig lemna derhos at all din seger okk winning
Är en träkk, ett mörker okk dröm, en dårskap okk blinning.
Annat är anda okk lif, än rök, som swinner i wäder,
Annat är heder okk lof, än dam, stoft, pulwer okk fiäder
Siälen smykkad i dygd när hon upstiger i högden

Lemnar hon Ähran kwar uti dödliga, wanskliga bögden,
Som eij wanskelig är, men dödens wälde föraktar,
Trifs okk ä glad, när döden å rad sina liflösa slaktar.
Siälen fläkkad i last när hon nedstiger i dwala,
Dör hon i afgrunds buuk okk rykte kan alsinte tala,
Månan har ingen glantz, när jorden hwelfwer i liuset,
Siälen i mörkre går bort, när hon far sudlad ur huset.
Såg då du Segrande död, huru du nu segrat okk wunnit
Denna Berömliga Fru, som til sin mognad har hunnit,
Mognad i wijshet okk dygd okk mognad i Christliga seder,
Mognad i ålder okk åhr okk mognad i önskelig heder,
Dig har hon left sin skröpliga kropp, men Siälen okk rykte
Blifwa utaf din arm ey nånsin fälde okk trykte,
Siälen i högdene bor okk högdenes HErre behagar,
Ryktet ä jordens gäst til långliga kommande dagar.
Sätt dig då nid okk skrif uti stål, uti marmor okk stenar,
At du är argas Päst, du bryter de torkade grenar,
Men at du ey har makt at skräkka okk skada de fromma,
Som ey wisnade bli, men stå uti ewighets blomma.
Den, som har en gång fört det segrande röde banere
Okk din lantz brutit af, förstört dina hielpare flere,
Säye wij derföre takk!!!

OL. DALIN.

4. [Nya Tiden i Swerige. *Satire* (ca 1730)]: »Gamla *Naturen* är än så qwick, så trygger och täcker»

Gamla *Naturen* är än så qwick, så trygger och täcker
Som hon i början war dagsrådnan blänker och wäcker.
Än drar natten i sömn, än stå *Elementerna* fria
Jorden åht all sin barn gier ständigt rundelig dija.
Än giör sohlen i ring sin resa på wahnliga timmar
Alt uti lagligt lopp, sig skickar, tämer och rimmar.
Men huru är det fatt med den åldriga swenska Naturen?
Är wår Halföö med oß från Nordiska rötterna skuren?
Antingen är wårt land förflytt, förbytt och förandratt
Eller ha Swearna liksom förr med *Göterna* wandratt
Från sin köld? de ha utländskt Folk här lämnat i ställe,

Barn uti wishet och wett, men i dårskap märkelig snälle.
Om på et särskilt rum, det slägtet wille sig samla
Såg man 50 knapt bland tusende lika de gamla.
Alla i maht och i dryck, uti språk, uti kläder, och seder
Ha städs löijliga sätt, på många otahliga leder,
De äro *Turkar*, kloka *Chineser* och stolta *Japaner*,
Maurer och *Hotentotter* och glupande *Tripolitaner*,
Romare, *Spanjer* och alt, men mäst *Fransoser* af alla,
At iag näpliga wet, hwad iag skall sådana kalla.
Intet af all fåfängelighet dem brister och fattas
Mehr än penningar at fullkomliga gycklare skattas.
Armod och högmod uti wårt land med wälde regera.
Ty ju mehra man är nu nedrig och fattig ju mehra
Will man flyga til himmelen upp med gyllende wingar.
När jag seer huru högt den fattiga, nedriga swingar
Måste iag hiärtelig lee, men när han tumlar i backen,
Kroßar en arm, et behn och knäcker i ryggen och nacken
Giör mig i hiärtat ont at nu min penna med ifwer
Om wåra narrars glantz och prunkande tiggare skrifwer
Men kanskie när jag mina skått så skickar i swärmen
Träffas i bröste på den som bak den måhlade skiärmen
Tycks wara frj at han adelig skiöld fått nyliga föra
At hans glindrande namn med et högmod klingar i öra,
Derför ock han fast odahl och tienst äro tämmelig knappa
Likwäl omöijlig will uti höghet och prunkande tappa.
Ja fast han skull tigga sig bröd och andra beswika
Dock sin måhlade plåt will redelig hålla wid lika.
Sådane gås förbi för dem iag skriftelig bugar
Stålt förtwiflan i eld och i afgrund pöser och trugar
Men, at du eij må tro mig segren darrande gifwit
Wil iag säga dig: Trots din plåt öfwer hundrade klifwit
Trotz din skiöld för kronor och slott, berg, leijon och stycken.
När du därhos går prålad utaf hopprackade smycken
När du med list af folk, drar guld, för draf och för agnar
At kiöpa dräng-*liverier*, *specerier* och hästar och wagnar
När du af andras tyg utsmycker kamrar och salar
När du skryter och när du lähnar och intet betahlar
Då lärer eij min skrift, göra sanningsstridiga krokar

Om du i den får rum, bland Sweriges yfwiga tokar.
Hwarföre så säger han kan iag gå klädder i hudar
När mit stånd uti fält och i Råd strör Hiältar och Gudar
Jo rätt wäl lät dygd blifwa dygd, wälbördige Herre
Armod är ingen last, men intet i werlden är wärre
När det af högfärd skyls. Förträffliga Hiältar ha tagit
Plogen i hand sehn litet förut de Jutarna slagit.
Tänk din fahr, din fahrfahr och fler hafwa swårare lidit
Somliga ha kring gods med karfstock pustande ridit
Somliga ha med frögd hwar söndag satt sig at swälja
Sehn de om weckan sill och tobak fått stundelig sällja.
Hwarföre skulle då dig all prakt roo skrytande lämnas
Du som har endast nog at du fått en Riddare nämnas
Riddare käns af frägd det stånd, som Swerige pryder
Bragdas i dygder och eij dit präktiga prackande lyder.
Guldet har intet fehl, fast än det myllas i jorden.
War wåra fäder lik, war spaker i wärk och i orden.
Om de ha ägt rikt gods ha de dock måst måttelig pråla
Som dera pung förmådt, som *Scandi*ska klyfterna tåhla.
Då hafwa frägdade Riddare som födt Förstar och Drotter
Klädt sig i skinn förnögt sig i ro med Lagliga låtter
Då hafwa Printzar till sina bord köpt Brunswiker mumma.
Tänk hwad löijliga skiäl, ach slika bewis äro liumma
Tycks du ropa: ty då war snåhlhet och niskhet i barmen
Dumhet och plumphet i alt, när werlden snöt sig på armen.
Neij jag swarar at då war sällhets gyllene tiden:
Då drog tiggare, narr, och skielm eij sammet och siden
Då gick falskhet och lögn eij studsad, sminkad och färgad
Då blef Sanning och Redlighet städs frälsad och bärgad
Då band Kiärlek och Tro tillsammans ährliga bröder
Som hafwa följgt sin Kong öfwer hafwet i Öster och Söder
Och sina grannar wist at de haft märg, sener och leder
Som eij multnat i maht och i dryck och i wekliga seder.
Nu deremot giörs tusende fall af flyggande narrar
Som willia måhla sig namn uti himlens bielkar och sparrar,
När iag will höra nytt, hör iag huru Kiöpmän och andra
Sättande nyckell i dörr, långt bort från gräntzorne wandra.
Jag hör fogdar och upbördsmän, Räntmästare, jagas

Från sina tienster och sättas i hål, ty stundelig klagas
At deras yppiga prakt och Öfwerflödiga lefnad
Drar bort Kronans Gods och från den fattiga trefnad.
Säger hur är det fatt, I käraste, täckaste qwinnor,
Sanning och ährbarhet, I twå redliga, Swenska Gudinnor,
Rymmen I bort til skogs hwi lämnen I landet i nöden
Ha ni då nånsin sedt, förr wälja sig boijor och döden
Endast derför at ha kort tid utwaldaste winer,
Sen I hur i war wrå *Æsopi* kråka nu skiner
Med snusdosor och uhr, med puder och krås uti bringan,
Siden foder och silke på behn, silffäste på klingan.
Halft åhrs löhn för en yfwig *peruque* wåra Gyklare sälja
Kläder och pråhl för namn och *credit* de dagelig wälja.
Kommer en okänd fram at en utaf herrarna råka,
Willas han af grant folk går bort at buga för Håka.
Hwar Bokhållare will Kamrerare hälsas och alla,
Skrifware will man dem skall *Secreterare* kalla.
Et slags folk min swaga *natur* kan näppelig tåhla
Ty då de brakt sin tid at giäsa, förhäfwas och pråhla,
Mena de Riksens tienst uti dem förträffelig trifwes
At både frid och strid uti dess godtfinnande drifwes.
De mena måhnan, stiernor och sohl dess glentzande lyda
När de på torget sit tahl med Stats ransakande pryda.
Märk en måhlning utaf en swag högttrafwande fåhne,
Oxen har en gång gått helt trött från plogen i Skåne,
At uti *Stockholm* få dyr smak uti rågen och kornet.
Tro mig, en ringmatk liten och klehn, tog rum uti hornet,
Han wille också besee den swenska, berömliga staden
Och snart skaffa sig tienst och snart få titta i bladen.
Han hade wisthus fritt, fri säng, fri kammare, föda,
Men han fruktade dock sin wärd för mycket bemöda.
Sparsam war han uti sina måhl eij älskade fråßa,
Hwar gång nöte war hett, och började böhlande flåßa
Fruktade matken at han had satt sin wärd uti fahra,
Ömkade nötet och sad: Jag måste dig stakkare spahra.
Oxen lade sig ned en gång at wyrdelig flämta,
Ach sade matken nu är han död, det är intet at skämta.
Hör kiära wän! du måste min ursäkt lefwande höra,

Oxen råmade til, hwem är som hwiskar i öra?
Jo det är iag förlåt mig iag har nänns giöra dig illa.
Åh är det du? Hwem tänkte på dig, sit stilla, du lilla
Så sade nöte til en; Jag dehlar swaret i flera,
Ty ringmatkar, och yfwiga sohlgrand städse regera.

5. [En Malcontentes Röst på Riksdagen 1719 (ca 1730)]: »Hwarför är alt förwänt uti Cahos och underlig willa?»

Hwarför är alt förwänt uti Cahos och underlig willa?
Swerige med ordning och lag af en orolig anda mår illa,
Hwarföre påcker är lös och hos oss giör stuller och buller,
Wet icke iag men alt är i flykt, hans winkel är fuller;
Af oreda förandrings skräp, wåra rätter och lagar,
strypas och bryts altjämnt, som hwars ens hiärna behagar,
Nu bygs upp, nu kastas i kull de stadga, de gäfwa,
Trampa på ålder och häfd at benen i grafwarne bäfwa.
Intet har roo och bestånd, huru fast man det skulle sätta,
Håfwet måste sig sielf, uti gillstuga ställa förrätta,
Riddare, Borgare, bönder och alt man wränger och wänder;
Men medan alt så bytes och bryts uti tienster och ständer,
Hwarför är präster i roo dem seer iag af intet förandras,
At de i last och i träck såfwa sött det näppeligen klandras,
De få frit sufwa märgen uhr behn och ostraffade fehla,
skulle man eij hafwa skiähl deras åhrliga tionde dehla,
Minska det rika förråd som riket och arma betungar,
aldrig skinna de nog och städs ha de fattiga pungar;
Hwarföre skall det folk, som borde *Apostlarna* härma,
Giödas i härliga gods och i latt, flatt, lefwerne swärma;
Den som i ödmiukt mak, borde andra til ödmiukhet ana,
Rullar i wagn och af högfärds prakt giör en ynckelig wana;
När den ewiga dock med en arm åsninna sig nögde,
Då Han i Högtid red all Hiärtan blefwo då bögde,
Af Guds ring hets glants; men dessa med Högmod och ähra,
Skaka de darrande löf och wördnad af alla begiära.
De giöra hwitt til swart, alt som dem sielfwa behagar,
Den dem syndar emot, får utaf predikstohlen aga;
Där är gryta för all deras ifwer brånad och wrede,

Där giör tungan i dants, til himmelen wägarne brede,
Där bygs lagar och Riksbeslut giörs *Stater* och Kungar,
Där utfordra de pengar och löhn, så at timglase rungar.
Aldrig skillja de tankar och skiähl de galnas och lärdas,
Ährliga lysas i band men skiälmarne låta de färdas;
Sakt min penna hwart hän blif wid deras ägor och löner,
Tänk huru riket ä fult af rop, knorr, Eder och böner.
Hwargång Kronan at ta sina skatter och Ränta behöfwer,
Mån icke det som prästerna få går mycke deröfwer,
Nakot och blått föds menniskian hit, men måste betala,
Mynt uti Prästens pung, då siälen ligger i dwala;
Nakot wandrar hon af, men likstohl kan icke fattas,
Om hon i Prästens mund will salig och Christelig skattas;
När man will biuda til, sina sällhets medell at yrka,
skall biktpenningen upp den saliga Christliga kyrka
Som är et allmänt rum, frij hugnad och nytta för alla,
Sluts för mödrar igen tils dem dit Presterna kalla;
De taga rundelig lott af horor och ährliga qwinnor,
Gudar, trälar, och alt trälinnor och höga Gudinnor.
Ingen på jorden är frij; bland alla de fruktbara tienster
Wände mig hwart iag will, up, ned, til höger och wänster
Seer iag dock ingen tienst sit bröd så lättelig winna
Will man tre fyra blad af en Hus *postilla* besinna
Mot alt offer och gods, som proppa de andliga fäder,
skiönjes klarligen at en Präst det bästa bekläder.
Hwarföre skall man Konst, med swett utur hufwudet prässa,
När man får både Kläder och macht för en ynckelig mässa.
Säg mig *Doctor* och wyrdige Man om Gud och *Naturen*,
Nekat grafwar och mull åht sielfwa oskiähliga diuren,
Hwarför' ä wij då sämst som sku wårt läger betala,
Båhrar, Klåckor, och Gud wet alt hwad Klåkkare gala;
Andelig dårskaps frukt, när wij wåra penningar öda,
Dräpa wij lefwande folk blott derför at hedra de döda.
För tre skåfflar mull uppå liket måste den arma,
Skiänka sin endaste Koo, men sakta iag törs intet larma;
Tyst här är Torsdags qwäll, iag tycks mig nu redan ha retat
Himmel och Helfwetit upp, iag tycks mig nu redan ha hetat
Grof *Ahteist*, *Phantast*, *Pietist*, skiälm, hedning och dåre,

Kan man trösta sig när siälsöriande ord äro swåre;
Jo iag är straxt tilfreds, ty *Mammons* fråssande drängar,
Dra mig i himmelen eij för mutor, och offer och pengar.
At iag ä wardnad och skrämd för bullrande måste iag lämna,
Ty när skrymtare städs öfwer ährliga willia sig hämna,
Bruka de werldslig arm at stilla sin heliga wrede,
Därtill är färska bewis, all werldenes sagor ä rede,
Til at wisa hwad ynckelig tid, mord, ofred och öde,
Präster ha aflat och än äro eij de fäderna döde.
Men hwem undrar at andra få hugg, då Prästen ä bister,
När bland sielfwa det Heliga folk äro trätor och twister,
Nu skrifs buller om Heliga män, så at helfwetit darrar,
nu blifwa dylika dock fördömde til apspehl och narrar.
Kättare föds hwart åhr fler än här ä dagar i åhret,
Om owärdiga ting de ligga hwarannnan i håret;
En säger at med Gudliga wärk, med skiänkor och Gåfwor,
Til Gudz *Tempel* och Hus, til Präster och fattigas Håfwor,
Klifwes i Himmelen upp; en annan stryker utöfwer,
at man Gudeliga wärk, til salighet aldrig behöfwer.
När man will dera twist, med lärdom och lefwerne skillja
Blir man Kiättare straxt fast mot sin mening och willja.
Slutelig kom, du kiärliga fred, du nögsamma lefnad,
Ährbara wandel och nijt för kyrkans sällhet och trefnad
Kom och war eij förskräckt för en andelig Tordön och dunder
gilla min ährliga skrifft och skrif dit märke därunder.
I Gud älskande män, I wyrdige Redlige Präster,
som uti werldens stofft äro eij så krypande gäster,
I som uti Ehrt dyrbara kall, äro glättige trälar,
I som i arbete gån at frälsa de willade siälar,
I som i gods och i prakt tagen eij det wanskliga nöije
I hafwen eij förtient mit dristiga tadel och löije,
I förträffliga folk, I Kiärleks wärdiga fäder
I ären eij til måhls för denna min ifriga fiäder,
Heder och ähra för Ehr men skam för wyrdiga giäckar,
Är min willja då iag Ehrt ståndS owärdiga fläckar,
Twålar och twättar i harm en tiokk och omättelig sälle.
Swerjer i Rytande tahl i en ängels heliga ställe.
At min skrifft det andliga stånd angripit och hädat,

Men iag swarar igen at när iag skrymtare smädat,
Har iag ståndet berömt, och rätt tänkt hedra de fromma,
Woro de Lastwärde eij uppå dygd, så märkelig tomma,
Fodrade Christelig nit, til at intet så häfftelig tadla,
En dygd lättelig kan mångfaldiga swagheter adla;
Sågo iag et lod dygd, mot pund af laster och odygd,
Hos det wyrdige folk; wore iag eij aldeles onögd;
Jag då skulle gie tapt och ei som Prästerna bruka,
Sila de Klenaste mygg och stora Camelerna sluka.

6. [Oförgripliga Anmärkningar öfwer det Obegripeliga ähreminne som en obeqwäm *Poet* nyligen satt wid en afsomnad Herres graf (ca 1730–31)]: »Säg mig rara *Poet* som sällsamt tankarna skingrar»

Säg mig rara *Poet* som sällsamt tankarna skingrar,
hwarföre skildrar han *Abner* utaf med flåttiga fingrar,
plär man fatta *Demanter* i bly, samt pärlor i näfwer,
En förträffelig man, som denna afsomnade kräfwer,
En förträffelig skald; som bör dess dygder och ähra,
Prägla i Präktiga rim, och odödligt minne begiära,
För deß wishet och frägd, deß tro mot Konung och rike.
Versarna böra ju blij en lärdoms älskare like?
Wet han at den bör bruka *Maronis* liufliga tunga
Som uti loford will *Augusti* lefwerne siunga;
Men när han eij förmåhr, så will iag troliga fråga,
Hwarför han nödgas at in uti skalders rike sig wåga?
Menar han, at en *vers* giörs som en räkning och lista,
På Kongs gårdars frukt bära indräkt? *Versarna* mista,
all sin prydnad och glantz när tanckarna färgas och wridas,
derföre *rara Poet,* tycks mig bör skiäliga lihdas,
at Ehrt kladdiga wärk af mig nu skrubbas och höflas,
Ehr *Poesie*, men intet I sielf skall kortelig skiölflas.
Alla de *Bavier* i wårt land sku witna med ifwer,
Arghet och hat mot mig at iag sanfärdelig skrifwer.

När man uti Ehrt wärk *ser trones fader* i spetzen,
Skull man tänka se den, som skapat werldsliga kretsen,

Gud eller wår Kong, wår Throns högtprisliga Fader,
Willa I bekröna Berömwärt Folk uti menlösa rader,
Måsten I eij med Kronan i hand slå mannen i Hiäßan,
eller uti deß mull med et ogint prisande präßan,
Abraham i sitt folk en Printz, en Stamfahr och Herre,
drar man swårligen hit, men ändå qwäden I wärre,
båd för riket och råd, samt wänner och nära förwanter.
När Ehr *vers* drar *Pärlan utur de swenska Demanter*,
Ty om Pärlan ä sämst deribland, så lasten I dygden,
Men om hon är förnämst, så lasten I Nordiska bygden.
Stolpen är än, Gudi lof, uti Riksens grundade wåning
/: himlen skydde med ständer och Råd wår Nådiga Konung,:/
Men wore han omkull; tänk eij att Swearne wille,
resa den upp med *sorgflor* igen, men wishet och snille.
At wår *Bibell* är klar är wist, men alla de rosor,
dem I plåkkat deruhr äro mäst förmörkade Glosor,
Som ha behof med *noter* i brädd förklarade blifwa
Sådane rim äro märken at I kan lättare skrifwa,
Rim uppå lefwar och *vers* för fångar och kiärliga dårar,
Än wid en *Abners* graf strö Hiälte *Cypresser* i tårar.
Effter I undren hur han som troligen tient kunde lämna
sidst sin syßla *vacant* så måsten I wißerlig ämna
At eij nånsin döö. Tänk obarmhertelig trängtan
Kellman och *Lucidor* och *Carl Eld* skull qwäfwas i längtan
Som i de dödas land will see sin kiärliga maka,
och hans mustiga wärk med griller kryddade smaka,
Äntelig *Boas* will just derföre flytta til högden
At *Han en Lindschiöld seer bland Oxenstiernor i frögden*
Tänk huru Gudelig prydnad I gier den Gudliga willja
som wår *Boas* har hafft at sig från weldene skillia
Kiärleken at blifwa här hade wist hans frånfälle hindrat
Om icke Lindschiöld där bland Oxenstiernorna glindrat.
Kiära *Poet* mitt menlösa Råd blir slutelig detta
dröm icke när Eder hand skall *versar* å papperet sätta.

7. [Grafskrifft öfwer en dwerginna som war hos salig *Presidenten Ribbing*]: »När *Maro* begråtit en mygga med sång»

När *Maro* begråtit en mygga med sång,
En tretti åhrs Flikka wäl 6 *quarter* lång
långt mehra förtiänar begråtas.
Skall underwärk således i glömskan bortgå!
Nu falla de stora, nu falla de små,
ach död skall wäl sådant förlåtas?

Ehuru du rasar och hur du är wred,
så plär du dock lämna mißfödsel i fred,
hwarpå wåra länder är rika.
Jag kan eij förstå din fördunklade satz;
du har iu med detta eij öpnat en platz
för dem, som på tiensterna fika.

Så är du på wälgiärning nisker och njugg,
Men sij du lär skryta med detta dit hugg,
Som hade du fält en hiältinna.
Hwad skulle du säga om du hade fält
En Höfding, en *Doctor*, som prunkar så snält?
Nu winner du blott en Dwerginna.

Deß hiärna war liten som kroppen war nätt
deß pund war då ringa och answaret lätt,
Du kan eij deß lefwerne lasta.
Men den som är född til en ädlare dehl
dock galnas och lättjas bland dårskap och spehl
Hwart ärnar du sådana kasta?

[Öfwer densamma]: »Om. du. så. giärna. wil. see.»

Om. du. så. giärna. wil. see.
Stora. ting.
Wandrings man.
Så. see. här.
En. liten. Kropp.

Af. 1 1/2. alns. längd. och. öfwer. 29. åhr. gammal.
Hon. Hyste. Likwäl.
En. omätelig. siäl.
Och. hette. hela. menniskian. tillsammans.
Kerstin. Daniels-Dotter.
Född. i. nerike. och. Trumöga.
Åhr. 1703.
Litet. pund. litet. answar.
hennes. lilla. begrep. slap. den. Stora. Siukan.
At. willia. bli. större.
Stor. fördehl.
Är. iag. rik. will. iag. bli. adell.
Är. iag. präst. will. iag. bli. Doctor.
Sådant. wiste. hon. intet. af.
War. hon. derföre. olycklig.
Ingalunda.
Men. stiknar. din. ähregirighet.
Wandringsman.
Af. små. ting.
Så. gack. bort.

8. Wid Högwälborna Fröken *Eva Törnflychts* död [7/5 1732]: »Lefwande Siäl, din Ewiga Källa»

Lefwande Siäl, din Ewiga Källa
Strömmar så klart och fyller din Håg,
At om hos dig deß kraffter få gälla,
Seer du ditt Lif en ostadig wåg,
Lyckan en grop och Höghet en snara
för Kärlek och Hopp,
Långwarigt Lif en långwarig fara
för Siäl och för kropp.

Owärdig Grund för Himmelska grenar,
At hafwa rot i fåfängans stofft:
Menniskian det fullkomlighet menar,
At hon har högd till skyarnes lofft,
Drifwer sitt spel för godz och för ähra

med sömnlösa mått,
Fast hon skall här i samwetet bähra
och swidande skått.

Storsinta Siäl, som gerna will klifwa
Till det, som högt, fullkomligit är,
Hwij will du så förtrampader blifwa?
Träla för det, som eij gier beswär.
Ännu en blink och strax får du skåda
Ett Ewighetz Haf.
Lät till en tid fåfänglighet råda,
Hon går wäl i qwaf.

Trotts at all Sällhet går oß tillhanda,
Lifstid af längd och ålderdoms krafft,
Aldrig har dock en lefwandes Anda
bodt uti Kropp, som Sorger eij hafft.
Mörker är allt sehn Solen gått neder,
Gud har så befallt:
Glas är wår starkhet, wäder wår Heder,
fåfänglighet allt.

Lyckliga Fröken, I har fått lefwa,
Så at wår Werld eij hindrat Ehr hamn.
Af *Evas* Kön en utwalder *Eva*
Tar nu sin Nya *Adam* i famn.
Sällaste Barn, som oß nu påminner
Wår uselhetz mått,
Drottningar och all jordens Gudinnor
Skull' önska Ehr lott.

9. [Grafskrift öfwer salig Fältmarskalken Gref Dÿker (1732)]: »Fäll. Tårar./Swerige.»

Fäll. Tårar.
SVERIGE.
när. dina. äkta. barn. döö.
ty. du. saknar. dem. intet. medan. de. lefwa.

Konungens. och. Din.
Högtbetrodde. man.
Rådh.ts
Feltmarskalk. och. *Praesident*. i.
Kongl. Kr:. Coll:.
den. Högwälborne. Herren.
Gref. CARL. GVSTAV. DVKER.
har. ihoplagt. sina. ögon.
til. at. see.
Din. och. tidens. nedrighet.
Ewighetens. högd.
Han. ser. då. mehr. med. twå.
Än. du. med. 100000. ögon.
fast. du. har. sedt. här.
så. framt. du. welat. see.
uti. CARLS. Namne. CARLS. bild.
uti. Gustavs. bild. Gustavs. hiärta.
uti. Fredrichs. man. Fredrichs. wän.
uti. ditt. råd. Din. Prydnad.
Uti. Din. Riddare. din. Frihets. hägnare.

Korteligen.
Du. Såg. Honom. Fullkommen.
Hwarföre?
Ty. Han. Såg. Det. Intet. Sjelf.
Han. war. i. sitt. eget. omdömes. ögon.
aldrig. nog. fulkommen.
Klar. Syn.
SVERIGE.
Gifwe. Gud. att. alla. dina. barn.
wore. så. skarpsynta.
Han. ödmiukade. sig. för. Gud.
med. suckan. och. Tårar.
Han. wågade. sig. för. dig.
Med. mod. och. nöije.
Han. teg. sielf. men. ähran. talade.
Ryktet. på. de. Svenska. Pålska. Tyska. Fransyska. och. Nederländska. fälten.

Om. Hans. Hiältefrägd.
Står. så. fast. som. Stralsunds. grundwalar.
See. uti. Harnesket.
Du. saknar. en. hiälte.
Hwilken. mehr. än. en. hiälte. beklagar.

See. uti. Rådsmanteln.
Du. saknar. en. Patriot.
Hwilken. Mer. Än. En. Patriot. Beklagar.
See. på. den. döda. kroppen.
Du. saknar. en. ädel. siäl.
I. hwilken. förliktes.
Plog. och. Weria.
Bokwett. och. krigs bragd.
Anda. och. Kropp.
Död. och. Lif.
Högsint. siäl.
Som. i. tiden. förordsakade.
Sina. wänner. en. uppenbahr. Kiärlek.
Sina. owänner. en. hemlig. blygsel.
Sina. fiender. både. uppenbahr. och. hemlig. skräck.

SVERIGE.
Du. saknar. alt.
Om. du. är. dig. likt.
Men. är. du. dig. olikt.
Så. saknar. du. ingen. ting.
Ingen. slughet. inga. konster. inga. afsikter.
Ingen. Rådsperson. för. Rådshedren. skull.
intet. sinne.
Som. kunde. kiöpas. för. penningar.
Ty. det. war. alt. för. stort.
Jag. tror. likwäl.
FÄDERNESLAND.
at. du. wördar. hans. stoft.
Om. icke. för. dygden.
åtminstone. för. sällsamheten.
ty. du. lärer. lätt. kunna. räkna.
Hans. Likar.

10. [Åminnelse af Konung *Gustaf Adolfs* Död, Den 6 *November* 1732]: »D: 6. *Nov*. 1732»

D: 6. *Nov*. 1732.
Hafwa.
Riddarne af *A*. *och W*.
druckit Bragebägaren,
eller
Kong Gustav Adolfs minne,
som dog hundrade åhr förut,
neml. d. 6 *Nov*. 1632,
och giort fölliande löffte,
effter gammal Sed.

Tusend och trettio åhr och dertil sex gånger hundra
woro til ända sen helwite mot Gudz födelse dundra,
när uti *Gustavs* rytande mod *Roms* glupande rike
böriade see från Swidialand sin trotzande like.
då först böriade Swerie ibland werldzmakterne blänka
och nya hopp bland kongar och furstar i werldene skänka.
nu är i dag jemt hundrade åhr sen *Gustav* i feigden
lemnade lifwet i blod wid *Lützen* och ryktet i frägden.
Wi, som ett hundrade åhr sen Swerie uphögdes i ähra
swuri så dyrt at Riddare-dygd uti Skiölderne bära,
Skull icke wi slik dråpelig drotts kullstupande minnas
och Swensk tro, Swensk redlighet i wårt minne befinnas?
Gustav Adolf, du dyrbare Kong, som prydde din Adel,
med godz, trefnad och lof emot afwundz gnagande tadel,
du som i segrar och blodiga fällt dine Riddare förde
at hela Tyskland en Adelig Swensk som Keijsaren hörde,
Mörk ware stedz den dag, den stund ditt namn skulle glömmas,
och din segrande död icke af Swensk tunga berömmas!
Wi, som utaf wåre fäder ännu från lasterne tämias,
Wi sku uti wårt Ständ uti Adligt bragdande sämias,
Städz wåra minnen uppå Kong *Gustavs* frägd äro ställte,
han är ett effterdöme för oß, wår lefwande Hiälte.
Han war en Riddare drott, hans fotspår willia wi föllia
och uti *Fredrics* dygdiga Syn eij dygderne döllia.

Wi sku i *Fredrics* liufliga tid, wår dråpliga Konung,
wisa det han har Riddare kring sin kongliga wåning.
Skrymtare, lastbart folk och egennyttige Siälar
Skola då bli wanbördige troll och yncklige trälar.

11. [Åminnelse. af. Konung. *Carl*. den. Tolftes. Död. som. timade. den. sidsta. *Nov:* 1718. framgifwen. den. sidsta. *Nov*: 1732.]: »I. Dag./sluta. Nordens. Inbyggare.«

Åminnelse.
af.
Konung. CARL. den. Tolftes.
Död.
som. timade. den. sidsta. *Nov*: 1718.
framgifwen.
den. sidsta. *Nov*: 1732.

I. Dag.
sluta. Nordens. Inbyggare.
Den. fiortonde. Wintermånaden.
Sedan. en. Nordisk. Sohl.
slutade. sit. Lopp.
CARL. den. Tolfte.
Swea. och. Götha. Konung.
Kärnan. af. Swea. Frägd.
Märgen. af. Götha. Tapperhet.
blef. genom. et. domwäldigt. Skott.
Dödens. Winning.
då. han. tänkte. vinna. Norrige. och. Millioner. lif.
den. sidsta. Nov: 1718.
Wi. Swenske. Män.
Riddare. af. a. v.
som. intet. högre. älska.
Än. den. gamla. Redligheten.
och. intet. ädlare. bibehålla.
än. Sveriges. uråldriga. prydnader.
Erkänsla. och. Trohet.
böra. i. dag. ihogkomma. oss.

wår. Hieltes. Fall.
och. giöra. oss. en. glad. plicht. af. en. Sorgelig. åminnelse.
Forna. Tiden.
har. uphögt. sina. afledne. Hiältar. bland. Gudarne.
Hwarföre. skall. då. icke. CARL.
Et. begrep. af. all. förtidens. frägd.
Och. ett. efterdöme. för. all. Framtidens. Tapperhet.
I. Swea. och. Götha. Minnen.
blifwa. odödelig?
Odens. Ryckte.
har. bögt. hedna. Knän.
och. Cæsars. Namn.
har. hedrat. hans. Efterträdare.
Hwad. skulle. de. icke. giort.
om. de. ägt. CARLS. Dygd?
De. Lärda. ha. nog. berömt.
Herculis. tolf. bedrifter.
De. redeliga. kunna. aldrig. nog. berömma.
CARL. den. Tolftes. tolf. Hiältebragder:
1. at. lägga. den. tyngsta. Ricksbörda.
på. Aderton. åhra. axlar.
med. Mod. och. Wett.
2. at. tuchta. Danawälde. och. frälsa. Holsten.
på. några. Weckor.
3. at. förskräcka. en. faselig. Rysk. mackt.
och. skicka. tusendtals. fredsbrytare. til. andra. Werlden.
med. en. liten. Här.
4. at. kulkasta. en. Polsk. och. Saxisk. Öfwermacht.
mot. naturens. gunst. och. de. förfarnas. Spådomar.
5. at. sättia. Konung. af. och. Konung. til.
i. et. främmande. Rike.
6. At. blifwa. i. en. segrande. Lycka.
af. hela. Europa. tilbeden.
Och. straxt. i. et. Nederlags. Olycka.
af. hela. Werlden. öfwergifwen.
utan. hieltemodets. ändring.
7. At. söka. tro. i. otrognas. Hyddor.
och. bygga. sin. Hufwudstad.

på. Turkisk. bottn.
til. Nordens. Styrelse. wid. Niestrens. Strand.
8. At. trotsa. en. grufwelig. Swärm. Barbarer.
med. en. hand. full. folk.
och. segra. med. ädelmodighet.
bland. fångenskap. och tusende. dödar.
9. At. långt. frånwarande.
giöra. fyra. anfallande. machter. motstånd.
och. hägna. sit. Rike.
med. blott. sit. namn.
10. at. gå. mot. wänners. hopp.
och. owänners. försåt.
från. Swarthafwet. til. Bellt.
och. gifwa. Norden. Nya. Rörelser.
11. at. tämja. det. Norrska. Leijonet.
Spakt. och. Färdigt.
at. bära. sit. Ook.
12. at. giöra. med. sin. död.
sina. Swenner. bäfwande.
Det. tappraste. folk. under. Solen.
Och. wända. det. fasta. Swidiot.
Up. och. nid.
Äro. tolf. Stor. wärck.
som. det. tilkommande. Sverige.
lärer. ansee. som. drömar.
En. obetänksam. Efterwerld.
Skulle. hålla. denna. Sanningen. för. Dicht.
Om. icke. en. betäncksam. Efterwerld.
höllo. denna. Dickten. för. Sanning.
Men. at. förtälia. Konungens. Styriold.
Lämna. wij. de. wittraste. Sagoskrifware.
Inhemske. och. Utländske.
Nog. der. om. sagt.
At. den. annat. skrifwer. om. wår. Stora. CARL.
än. ähra. och. förundran.
borde. antingen. see. sit. papper. aldeles. Swart.
eller. ock. intet. swart. på. sit. papper.
wij. willia. räkna.

för. ett. Hederswärk.
at betrackta.
CARLS. Heders. förmåner.
Icke. uphögdes. han. der af.
At. Hundrade. Konungar. prydde. hans. Ahnor.
Ty. Han. war. Högre.
Än. alla. sina Förfäder.
Dock. war. Han. stor i Ätt.
CARLS. och. Ulricas. Son.
I. Ätteläggorne. den. Tolfte.
från. Albert. den. Wijse. Hertig. i. Österrike.
Den. Tolfte.
från. Fredric. den. Tappre. Hertig. i. Saxen.
Den. Tolfte.
från. Philip. den. Modige. Hertig. i. Burgund.
Den. Tolfte.
från. Carl. den. Trogne. Riddare. til Wasa.
Den. Tolfte.
från. Ulf. den. Gudfruchtige. Riddare. til Tofta.
Den. Tolfte.
från. Israel. den. Lagfarne. Riddare. til. Finstad.
Och. twå. gånger. den. Tolfte.
från. Eric. den. Segersella. Svea. och. Dana. Drott.
Men. större. i. Dygd.
ty. alla. dessas. Dygder.
brunno. i. Honom. allena.
Wår. Hieltes. Wett.
giorde. de. gamla. häpne.
Och. fattade. i. litet. begrep.
Stora. Ting.
Hans. Tapperhet.
hade. mer. än. tre. Kronor. förtient.
Hans. Mod.
Ansåg. Döden. och. hela. Werldens. motstånd.
för. Öfwermagar.
Hans. Trohet.
war. de. Yfwerbornas. helleberg.
som. icke. swek. i. Löften.

eller. förrådde. den. der. uppå. bygde.
Hans. Gudsfruchtan.
Giorde. Honom. til. Hielte.
Hans. Lagwyrdnad.
war. glantsen. af. Hans. Enewälde.
Kort. sagt.
Hans. Ädelmodighet.
trampade. Wällusten. under. fötterna.
wiste. Hans. makalösa. Höghet.
i. en. makalös. Ringhet.
Härdade. Honom.
I. buller. och. motgång. hunger. och. Torst. Köld. och Hetta.
Hwilade. Hans. Lemmar.
på. hårda. marken.
och. Lärde. Honom.
taga. den. onda. dagen. som. den. goda.
Hwem. undrar. då.
at. Hans. Lif.
War. Romarriket. en. bestörtning.
Frankrike. en. förundran.
Spanien. ett. Nordblåss.
Ithalien. ett. Järtecken.
Engelland. en Rörelse.
Holland. ett. Twifwelsmål.
Pohlen. en. Förändring.
Turkaland. en. Rysning.
Ryssland. ett. Wågspel.
Dannemark. en. bäfwan.
Swerige. en. Ähra.
Hela. Europa. ett. Underwärk.
Stora. CARL.
förr. lärer. Karle-Wagnen.
aflåta. at. hwälfwa. sig.
Öfwer. de. Redeligas. hufwuden.
Än. din. Ähra. aflåter. at. lefwa.
Ty. hon. har. lyst. så. klart.
at. wij. icke. undra.
Om. hon. dig. förblindat.

Wij. undra. icke.
Om. i. samma. förblindelse.
Ditt. Ridderskap. stupat.
Kyrkor. blifwit. ränte.
städer. ödde.
Länder. sköflade.
Och. det. otwingade. Swerige.
Saknat. sin. frihet.
ty. stora. Ting. fordra. stora. Medel.
Swensk. Tro. ock. Kärlek.
har. dock. slika. stötar. tåhlt.
och. en. högre. hand.
har. det. fallne. uprättat.
Himmelen. har. skänckt. Scandiske. iorden.
En. FREDRICH.
Under. honom. äro. Sååren. läkte.
Och. Atlands. refwor. igengrodde.
Den. tilförne. bland. Wapne-brak.
wisat. Werlden. sin. Tapperhet.
wisar. nu. bland. Stillhets bragd.
at. en. Hiälte. är. icke. mindre. Hielte.
I. fred. än. i. Krig.
Swerige. kan nu. smaka.
Om. det. will.
Frihetens. Fruchter.
Enighet. och. Förtroende.
Lärans. Fruchter.
Fromhet. och. Welgerning.
Lagens. Fruchter.
Trygghet. och. Rättwijsa.
Hushållningens. Fruchter.
Förråd. och. Wältrefnad.
Handelens. Fruchter.
Wänsällhet. och. Rikedom.
Lärdomens. Fruchter.
Wishet. och. Förfarenhet.
med. fåå. ord.
Fredrics. Fruchter.

FRID. och Lyksalighet.
I. Dag. för. fiorton. åhr.
sörgde. de. ädelsinte.
At. CARL. för. all. sin. Möda.
för. segrar. och. Widskiften. för. skott. och. hugg. för. blod. och. mod.
icke. hade. annan. Lön.
än. at. döö.
i. Fredrics Halls. Löpargraf.
I. dag. glädias. de. ädelsinte.
At. FREDRICK. för all. sin. omsorg.
för. fred. och hägn. för. Lag. och. snille. för. handel. och. plog.
har. sin. lön. i. de. Swenskas. Sällhet.
Hwem. skulle. trodt. wid. CARLS. fall.
at. Swea. nu. mådde. så. wäl?
Hwem. skulle. nu. tro.
at. hon. då. mådde. så. illa?
I. den. Gyllene. Tiden.
när. Gyllene. skatter.
af. Tiden. icke. dyrkades.
när. tungan. och hiertat.
lefde. i. hionalag.
när. ditt. och mitt.
woro. fosterbröder.
När. Lyckan. war. Samwetets. Trälinna.
då. war. Konungabördan. Lätt.
men. i. wåra. dagar.
Är. det. swårt. at. wara. CARL.
swårt. at. wara. FREDERIC.
Derföre.
Ju. swårare. kamp. ju. större. Seger.
Ju. större. Seger. ju. högre. Ähra.
Ju. högre. ähra. ju. odödeligare. namn.
så. at. Hiältar. icke. döö. när. de. döö.
Än. skola. fiorton. gånger. fiorton. Novembrar.
få. swepa. Norden. i. Köld. och. Mörker.
innan. CARL. den. Tolftes. namn.
i. Norden. duncklar.
Han. lefwer. nu. så. qwick.

i. wåra. minnen.
at. Han. lemnar. sina. Runor.
I. Wåra. Barns. och Barnabarns. Inbillningar.
så. är. Swea. Manna. Sed.
så. hafwa. wij. hört. af. wåra. fäder.
för. wår. Konung.
Lif. och. Lydnad.
för. wårt. Rike.
Wett. och. Huldskap.
för. wåra. wänner.
Tro. och Redlighet.
A. V.

12. Afftonstiernan [1732]: »Största Hiälten, som i Norden»

Afftonstiernan:

Största Hiälten, som i Norden
båd af sägn och runor fins,
giorde underwärk på jorden,
som ännu all werlden mins;
men hwad slår eij Afwund neder?
Sielfwa Gudar det förtröt:
Mars war skuggrädd om sin heder
och wår hieltes lefnad slöt.

Hiältens tilstånd sig förbytte,
liksom Ödet föreskref:
til det höga strax han flytte,
der Han Afftonstierna blef.
Hon är den, som himlen pryder,
när man stundar til sit bo,
och för flitigt folk betyder
effter mödan stilla ro.

Afftonstierna, fast du lyser
i en mörk och ödlig natt,
fast man sörjer; ledz och ryser,

och af wåra dar är matt.
Likwäl när man ser dig blänka,
jord och himmel til behag,
kan man nöijsamt det betänka,
at man hafft en wacker dag.

13. [Tidens och Kiärlekens träta betraktadt, då Högwälborne Hr Baron och Cammar herren *Johan Mauritz Baneer* och den Högwälborna Fröken *Hedvig Ulrica Ribbing* ingingo et äckta förbund Anders Mässodagen (30/11 1732)]: »Högst upp i fiäll där dagen är kort»

Högst upp i fiäll där dagen är kort
Nedsatte sig Tiden at hwila,
Troppar af ändringar sände han bort
som skulle kring jord klotet ila,
Skrynkor i anlet frätande tand
och wingen färdig i flykten
Glafwen och swärd han hölt uti hand
och kring flögo tusende rykten.

Somliga bådade Konunga fall
och somliga segrande ständer
Somliga frihet och Riksdaga-skall
och somliga trälande länder
där lågo Riddare, pantzar, i kras,
där kragar, och söndriga skrifter
Städer och slot som kroßade glas
och fänad i helgade grifter.

Rätt som han satt en mysande pilt
flög ned från gläntzande sahlen
Kiärlek han heter och fälas så wilt
at somliga tro han ä galen:
See, sade gubben liufliga gäck,
den myndiga resa iag wandrat
Se huru iag med wälde och skräck
det stadiga Swerge förandratt.

Knapt syns nu den frägdade nord
de fordom mognande biäßar
  Adliga sinnen och bergfasta ord
  och segrars lagrade hiäßar
Så hafwer iag lärt swänga min glaf
dygd, starkhet, måste mig wika
  Fornade Swear ä redan i graf
  de nya iag skapat olika.

Kiärleken, af slikt skrytande wred
Sade neij mina dyrbara bygder
  bli wäl ifrån din frätning i fred
  och än lefwa Götska dygder
Åldriga stammar ha grenar och saft
och än fins gnistor i mörjan
  som skola lysa i brinnande kraft
  Liksom de lyste i början.

Kiärleken tog guld pihlen i hand
Som glindrad af dyrbara stenar
  och skiöt dermed twå hiärtan i brand
  som dygden i blode förenar
Sij sade han det liufliga par
skall dig nu lära betänka
  at wj än ädla *Banerer* ha qwar
  och *Ribbingar* än kunna blänka.

Barnebarns barn i dygdenes tält
Sku bli sina förfäder lika
  då Baneret skimrat i Råd och i fält
  Och *Ribbingar* odlat wårt rike
Hans baner bär dygden i blodwärman bad
Som skal sielfwa afgrunden skrämma
  och hos henne gror tre gyllende blad
  dygd, fägring, och ypperlig stämma.

Rätt på den dag när dunder och knall
för fiorton åhr sedan förskräkte

det modiga Swerige med *Carls* stora fall
Skall börjas mit ädlaste släkte
Bort med all sorg, all börda blif lätt
wälkommen I kiärliga sängar
Swenskt ädelt mod i Ridderlig ätt
skall nu gie oß hurtiga drängar.

Tiden blef nögd och Kiärlekens ord
Ja Gubben braktes i löije
frögd blef i eld uti watn och jord
och luften ropade nöije
Tiden dock blef rätt wred på sin glaf
At han icke dygderna sårar.
Framledne Swea såg up uhr sin graf
I glädie fälte hon tårar.

Dikter 1733

14. [U. titel (Tahl på Avazuiske Ordens instichtelse dag d. 25. Jan: 1733)]: »Mine. Herrar. fijra. nu. en. Födelsedag.«

Högwälborne. Herrar. Grefwar. och. Friherrar.
Samtelige. Ädelmodige. Swenske. Män.
Commendeur. och. *Riddare*.
af.
Awazu. och. Wallassis.

Mine. Herrar. fijra. nu. en. Födelsedag.
af. ett. Lif.
som. af. döden. icke. wäntar. sin. dödzdag.
ty. när. det. lefwes. rätt.
Har. det. sin. Liflighet. i. döden.
sitt. Lius. i. mörkret.
och. sin. beständighet. i. Obeständigheten.
det. giör. de. döda. lefwandes.
och. de. lefwandes. Lika. de. Döda.
Icke. i. dödzmärken. men. i. et. frägdat. lif.

det. bildar. sin. Likhet. i. tidernas. Olikhet.
och. grundar. sin. fasthet. på. Lyckans. flycktighet.
utan. til. at. ändras. och. utan. til. at. swickta.
men. sådant. är. intet. underligit.
Ty. detta. Lifwets. Siähl.
är.
Tro. och. *Redelighet*.
Himmelens. Bild. och. Jordens. Prydnad.
Ödets. Demant. och. Wanskligheten. Stål.
Deß. Kropp.
Ett. Fosterbrödre-Lag.
och. will. någon. weta. deß. namn.
Kan. han. nöija. sig. med.
Awazu. och. *Wallassis*.
I. dag. påminna. wi. oß. Insticktelsen. af. denna. Menlösa.
RiddareOrden.
Hwars. Ridderlighet.
icke. består. i. widskiepeliga. Löfften.
utprålad. Fromhet.
eller. Gudzfruktans. utwidgande. med. eld. och. swärd.
Sådant. lämnar. Hon.
De. Gyllene. wädrar. de. Hwita. och. Röda. Kors.
Helgade. Kappor. Wyrdiga. fahnor. och. Järteknade. wärjor.
Hon. lämnar:
TempelHerrar. och. *Lazarener*.
Montroser. och. *Annunciader.*
Pauliner. och. *Constantiner.*
Rosarier. och. *Lillie*-bärare.
Swärddragare. och. Kors riddare.
at. rida. Ryttare.
För. de. Öfwer- och. under-Jordiske. Rusthåll.
Hon. lämnar.
Religionens. Oräkneliga. Skuggar.
I. prunckande. namn. af. Gud. och. alla. Helgon.
at. wara. Swäntienare.
för. de. Öfwer-. och. under-. Jordiske. Herrskaper.
Hon. täflar. icke. med. dem.
Som. af. kärleks. hemligheters. wärkan.

binda. i. dag.
Sina. blå. band. och. Strumpeband.
Hon. oroar. icke.
ÖfwerÄngelen. och. den. Heliga. *Ludvig*.
i. sin. Härlighet.
Hon. afwundas. icke.
Om. de. Hwita. och. Swarta. örnar.
förblinda. sig. i. Sohlstrålarne.
Hon. låter. Elefanten. råma.
och. dannebrogen. falla. ned. från. skyarne.
utan. til. at. bäfwa.
Hon. låter. den. Hel: *Andreas*.
fiska. wid. Holmagårda-Strand.
allenast. at. han. intet. kommer. för. när. den. Swenska. wallen.
Sådane. Ridderskaper.
skola. icke. bekymra.
mindre. förmörka.
än. mindre. wanfrägda.
Ridderligheten. af. *Awazu*. och. *Wallassis*.
Hon. har. snörrätta. afsikter.
Hwilkas. Enfaldighet.
är. altid. i. stånd. at. Öfwerwinna.
Illslughet. och. Falskhet.
de. äro. icke. Höge. men. grundfaste.
de. äro. icke. konstige. men. sannfärdige.
de. förlora. sig. icke. i. sin. fijnhet.
TadelKonstlare.
Hör. på. om. du. will. och. mästra. om. du. kan.
deras. Trosbekännelse.
Riddarne. af *Avazu*. och. *Wallassis*.
ha. sammanswurit. sig. at. troo.
det. 4. och. 1. giöra. 5.
enfaldigt. nog. och. slugt. nog.
de. tro. at. 4. äro. flera. än. 1. och. 1. är. mindre. än. 4.
de. tro. at. 1. stort. kan. wara. större. än. 4. små.
de. ha. lärt. af. sina. Fäder.
at. wyrda. 3. talet.
Gißa. hwad. det. är. och. gißa. hwad. du. will.

men. råkar. du. på. deßa. 3.
Konungens. Höghet. Rådens. myndighet. och Ständernes. frihet.
så. skiämmas. de. intet.
de. tro. at. Intet. blir. aldrig. Något. och. Något. blir. aldrig. Intet.
de. tro. at. en. Räf. och. et. Lam. äro. olika. diur.
de. tro. at. en. Möö. blir. offta. Frilla. men. en. Frilla. blir. aldrig. Möö.
de. tro. at. wädret. snarare. lyffter. stofft. än. Berg.
de. tro. at. Guld. kan. finnas. i. den. mörkaste. kuhla.
och. flugor. i. det. Stoltaste. Håf.
de. tro. at. Skrymtan. är. intet. så. helig. som. hon. korsar. sig.
sådant. är. enfaldigt.
men. Ett. tro. de. dock. som. är. sällsamt.
at. Enighet. bor. i. 24. hiärtan.
och. Tysthet. i 24. tungor.
Men. detta. måste. de. tro. om. de. willa. wara. Trofaste.
och. icke. tro. om. de. willa. wara. Trolöse.
Ty. Tro. och. Redelighet.
afla. i. äkta. Säng.
sådan. Enighet. och. sådan. Tysthet.
Uplyfft. dina. Ögon.
Gamla Swerige.
och. see. fram. ur. glömskans. mörker.
om. Du. icke. älskar. din. doters. åhrswäxt.
så. frögda. dig. dock. af. de. telningar. som. ha. rötter. i. ditt. hiärta.
Här. ser. du. blomstras.
Omgänge. och. förtroende.
Huldskap. och. Bistånd.
Förbund. och. Ridderskap.
Dygd. och. Ähra.
Du. ser. här. många. Lemmar. och. en. Kropp.
många. Kroppar. och. en. Anda.
många. andar. och. et. förstånd.
många. förstånd. och. en. willia.
många. willior. och. en. förening.
Så. foga. sig. de. Onda. förbund.
Hwarföre. då. icke. de. goda?
Ridderliga. Fosterland.
önska. lycka. til. upsåtet.
Ty. du. har. aldrig. ägt. en. rätt. RiddareOrden.

I. åhr. räkna. wi. jämt. 400. åhr.
sedan. *Magnus*. *Ericson*.
med. bäfwande. röst. för. de. andeligas. makt.
instämde.
sitt. *Cherubim*. och. *Seraphim*.
men. deruti. klingade. ingen. Ridderlig. Idrott.
I. åhr. räkna. wi. jämt. 80. åhr.
sedan. *Christina*. *Alexandra*.
med. löfte. at. lefwa. ogifft.
i. Swensk. kärlek. för. en. Spansk. riddare.
knöt. sitt. *Amarant*-band.
men. deruti. fästes. ingen. Ridderlig. Idrott.
Nu. kan. ingen. mißtycka.
at. Fred. och. Rolighet.
under. *Frederic*. och. *Ulrica*.
Hiälper. til. at. sammanbinda.
Swenska. Sinnen. i. Tro. och. Redelighet.
med. *Avazu*. och. *Wallassis*.
Sådant. kan. altid. blänka.
fast. Falskhet. och. Egennytta.
skulle. glittra. som. Norrstiärnor.
Wälkommen. Ädelmodighet.
Blänck. nu. som. förr.
Bewisa. Månskin. at. du. är. Solskin.
och. har. ditt. lius.i. dig. Sielf.
Du. wärfwar. dig. icke. strålar.
genom. Nåd. och. Lycka.
genom. Frändskap. och. wänskap.
genom. präglad. Metall.
Små. Hiärtans. Storfurste.
Stora. Hiärtans. Smådräng.
Du. är. Ewig. i. Tiden.
så. att.
När. Makter. wanmäktas.
Cronor. smälta.
Höghet. förnedras.
wapn. förbråkas.
Städer. förstöras.

åkrar. förtrampas.
och. werldslifwet. dör.
skall. Innehållet. lefwa.
af
Avazu och *Wallassis*.

15. *Awazu et Wallasis* den 30 *Nov.* 1733: »I dag för femton åhr, Kung *Carl* en dödlig Gud»

Awazu et Wallasis
Den 30 *Nov*. 1733.

I dag för femton åhr, Kung *Carl*, en dödlig Gud,
och en Odödlig Man, blef död med tordöns-liud:
Han slöt sitt Hiältelif; men eij sitt Lof på iorden,
Bland Himmelsteknen steg det Bloßet ifrån Norden
Tänk, Stora Ewighet, Hur Tiden löper snar!
Gud wet om Hiältens fall, om ock Kong *Fredrichs* lycka,
Om Ängslan eller frögd har brackt oß så at tycka;
Men deßa femton åhr ha syntz oß femton dar.

16. [Latinsk stenstilsdikt (Öfwer Konung *Stanislai* Wal Til Polska Thronen 1733)]: »*Heus. Aquilæ!*»

Heus. Aquilæ!
qoursum. volatis?
Jupiter. Hic. est.
Divinis. Auspiciis.
Vt. ab. eXILIo. thronVM. poLonIæ. rVrsVs.
asCenDeret.
Stanislaus. annos. superans. præteritos.
repletos. turbis. &. mutationibus.
quæ. nec. Regem. nec. Stanislaum.
turbarunt. vel. mutarunt.
Egregium. Immutabilem. Regium.
Galliæ. Sveciæ. Poloniæ.
Socerum. Fratrem. Maritum.
Nam.

Fatis. evecta. Fatis. ejecta. Fatis. erecta.
Virtus.
semper. eadem.

17. [U. titel (Dikt om svenska officerares deltagande i polska tronföljdskriget 1733)]: »I ädla Swia Barn om Edert ändamål»

I ädla Swia Barn om Edert ändamål,
Er dräckt, Ert mannamod i alt sig stedz förena,
Om edra hiertan som Kong *Carols* menat mena,
Om Edra Klingor är af *Carols* egit stål;
Så grönskar *Carols* Plit i Edra Swenska näfwar,
Så jäfwas hwad Kong *Carl* ännu i grafwen jäfwar.
Så byggs på nytt Kong *Carl* den tolfftes ärestod,
I swaren allihop I ären så til Sinnes:
At wisa hwad ännu i Swenska ådror finnes,
Af tappra Swiars och af gamla Giötars blod;
Så före Himlen ock Ert upsåt så til ända,
Som Wij nu hemma blij wår önskan med Er sända,
Då skall Ert ändamål en sådan utgång sij,
Kong *Ludwigs* nåd skall blij Er hugnad och Er hägnad,
Er Kiäcka framgång blij Kong *Friedrics* egen fägnad,
Och Himlens egen hand skall Eder ledswän blij,
Då gror Er wälgång wid Kong *Stanislai* sida,
Då skall man Er en Krantz af Franska Lilljor wrida.

18. [U. titel (Dikt om svenska officerares deltagande i polska tronföljdskriget 1733)]: »*Martis* Söner, Swenska drängar»

Martis Söner, Swenska drängar,
Stån nu Pohlska Kongen bij;
Mycket mod och litet pängar,
Skall Er Swenska Lösen blij;
Lät eij *Pluto* Er förskräcka,
Eller *Proserpinas* don,
Mars lär Kongen sielf betäcka;
Ty Han satte'n först på Tron.
Hans och Swerjes gamla heder,

Ropar till Er från sin Borg,
Gå'n nu dijt Er Lust Er leder,
Men kom eij igen med sorg.

Dikter 1734

19. [Till Ordens Commendeuren Af Awazu Och Wallasis […] Carl Fredrich Piper (på födelsedagen 20/2 1734)]: »Med en siäl i många Siälar»

Till
Ordens Commendeuren
Af
Auazu Och **Wallasis**
Högwälborne Herr Grefwe
Carl Fredrich Piper
Som den 20 Februarij, Åhr 1734, fylte sina
34 Åhr
Af
Den Avazuiske Orden.

Med en siäl i många Siälar,
med en kropp i enigt wett,
alla wij som äro ett
gamla redlighetens trälar
komma nu i Brödralag
på wår tro och *orden* stödde,
liksom alla woro födde
uppå denna födslodag.

Commendeur, som lärt at tänka
Trogna hiertan hop med ditt,
Lätt nu *ordens* troppen fritt
Dig i dag ett Hierta skänka,
som sig fägnar Hiertelig,
At tu födzlodar får samla,
som oß giöra lika gamla
med wårt *Seculum* och dag.

Ty den yngre tyckes swinga
upp i tretti fyra åhr
När Han ser att du där går
Och den gamla tyckes springa
i din ålder åter ned.
Alt af Kärlek, wij dig unna
Alt det godt wij önska kunna,
efter gammal ährlig sed.

Glädie, macht och skatter dyra,
Tretti fyra wintrar till
Gie wij dig, och om du will,
Än därtil ha tretti fyra
Men för alt på Riddarwis
Barn och blomma, som kan winna
pris för dig och din Grefwinna!
Avazu och *Wallasis*.

20. [Födelsedagsdikt till Gustaf Ribbing 19/3 1734 på Hörningsholm]: »Min goße, som går»

Min goße, som går
i femtonde år
Tänk, om du fick weta
hwad kärlek förmår!
Jag tror du i tid
skull wänja dig wid
at ei låta reta
din ädlaste frid.

21. [Dikt till Gustaf (Gabriel) Bonde på Hörningsholm]: »Min Gubbe, som nådt»

Min Gubbe, som nådt
af ålder dit mått,
hwad kärlek kan tära
Jag tror du förstådt.
Jag tror af des ook

at du blifwit klok;
Men, skall du det bära,
så blir du en tok.

22. [Sorge-Tankar wid Ryttmästarens af Södra Skånska Cavalleriet Grefwe Johan Stenbocks död (12/7 1734)]: »Jag tror ej Himlen är så hård»

Jag tror ej Himlen är så hård,
Att wi här lefwa utan wård:
Men hwar man kan ju skåda,
Hur nu ett lif gådt allt för fort,
Och döden denna gången gjordt
Ett dråp och här med wåda!

Hur kunde den Tyrannen så
Den skönsta yngling nederslå,
Om han ej mistom skutit?
Mån han ej ärnat skottet fram
Till någon gammal lytt och lam,
Som trött på grafwen sutit?

Kanske han också syfftat har
På någon ting som lefwer kwar
En fåfäng jordens börda:
Jag får omöjlig i min håg
Att döden snörrätt för sig såg
När han wår Grefwe mörda.

Dock, Store Gud, jag finner mig:
Förlåt min sorg: jag lemnar dig,
Att döden lydt din wilja;
Men törs jag fråga ett härwid:
Hwi fick han ej ett sämre Kid
Från *Fredrichs* Hjordar skillja?

Dock si, jag sörjer än för djerfft,
Bort allt hwad jag från *Adam* ärfft,
Jag will mig låta nöja,
Att Gud så olikt hugger till,
Sker derför, att Han från oß will
De säkra sömmar böja.

Den fruktan är wårt lifs klenod,
Wälan, om Gud will, har jag mod
Att ned i grafwen döljas.
Ja, sälla Grefwe, wi som bäst
Från waggan menlös wänskap fäst,
Hwi få wi nu ej följas?

Till minsta må ju werldens Lif,
Deß flygt och fallska tidsfördrif.
Få dö uti mitt sinne:
Till minsta må Er ädla Själ,
Som fägnas nu så ewigt wäl,
Få lefwa i mitt minne.

Er *Stenbocks* eld af dygden tänd,
Er *Stenbocks* gång åt högden wänd,
Fast stegen woro branta:
Er *Stenbocks* hog med alfwar full
Att i Er stora Faders mull
En liflig Lager planta.

Skull sådant wara dödens mat?
Nej sämre är den Fogdens stat;
Hans Herrskap det tillhörer.
Ert Lif skall i mig ha en stod
Så länge sig en ärlig blod
I mina ådror rörer.

23. *Awazu et Wallasis* [till Adolf Mörner och Agneta Christina Ribbing 26/9 1734]: »*Mörner*, Käcka Fosterbroder»

Awazu et Wallasis.

Mörner, Käcka Fosterbroder,
Har nu *Kärleks* starka hand
lagt dig i ewärdligt band?
Wi som likna bärg och stoder
i wårt fasta *wänskaps*-mod,
Säij, om wi dig nu sku frälsa?
Gerna wåga wi wår hälsa
för din räddning, och wårt blod.

Dock, du lär oß eij behöfwa,
och wi tro, at du med flit,
nögd och glättig lagt dig dit,
Hälst som *Kärlek* eij kan röfwa
Lemmar från wår *wänskaps*-kropp.
Twertom hoppas wi befinna,
at du med din Fru Grefwinna
Gier wår *Orden* dubbelt hopp.

Kärlek har Ehr sammanparat,
Kärlek grundad uti dygd;
derför will i all wår bygd
Orden härmed ha förklarat,
at så Täckt och wärdigt Par
blir til Oß så starkt bekräfftat,
och med *wänskaps*-bandet häfftat,
som dem *Kärlek* häfftat har.

Nu när wj ditt Bröllop fjra,
och inbilla oß dig see
med din Kära *Moitiè*,
Kan wår Tunga eij utzira
hwad et redligt hiärta will,
och eij nog med ord uttrycka,

at Ehr önska all den Lycka,
som en dödlig hinner til.

Wet, at genom berg och dalar
tränger sig wår Riddar-pil
utan hinder tretti mil,
wet, at wåre glädie-salar
lysas up af samma bloß,
fast hos dig på Bröllops-gåhlen
Kärlek dricker bästa skålen,
Wänskap dricker den hos oß.

Ad mandatum et ex decrete
Illustris Ordinis
Awazu et Wallassis.

24. [Dygdens Seger öfwer Werlden, Ihogkommen, Wid Herr *Capitaine Nils Stiernlos* Frus, *Maria Eleonora Orrhanes* Död 1734]: »I Tidernas rike regerar en Fru»

I Tidernas rike regerar en Fru,
Som mäktig och präktig båd' fordom och nu
Har styriold öfwer oß alla.
Hon bländar wår ögon med glittrande glantz
med modiga later Hon swänger sin lantz
och werlden plä wi henne kalla.

Hon plär sina Älskare fägna med lust
och giöda och föda med wällustars must
och pryda i prålande Kläder:
Men mot sina fiender är Hon så wred,
Den plär Hon förfölja i tionde led,
Som under des fahna ei träder.

Hon leker, Hon smeker, Hon fägnar sin barn
med blommande törne och Gyllende skarn,
och liufligt förgift till att supa:
Men den, som så warit i tiden deß slaf,

Den bryter Hon slutelig halsen utaf
Och kastar så ned i det diupa.

I Himmelens linda är ammad en mö,
Ett Gud-bördigt foster, som aldrig kan dö,
den enda i jordiska bygden,
Som myser åt werlden och tråtzar deß makt
och giör af deß fägnad ett ädelt förakt,
Den Drottningen kalla wi Dygden.

O Himmel! Hwem äger wäl kraft eller tid
att räkna hwar märkelig drabbning och strid,
som Dygden och Werlden ha hållit?
Hur tusende lantzar ha brustit i fält
Och tusende klingor ha sprungit så snält
och Dygden har segren behållit.

Hur Werlden har röfwat mång folkhop och släkt
och blodiga offer i Konunga-dräkt,
Och bortrykt mång skönhetens lillia.
Högborna Furstinna! det skier wäl ännu:
Men skulden till sådant är als intet Du,
Det är wår förderfwade willia.

Hur skulle iag endast berätta en fägd,
Der Dygden bewisat sin tappraste frägd,
i det en Wälbyrdig *Maria*
Blef utwald till Dygdenes fäste och slått,
ett fäste, till hwilket städs werlden med skått
Och ränker tillbudit att fria.

Men, Ädla *Maria*, som warit så säll,
att Dygden i Dig welat fästa sitt tiäll,
En ädlare pänsel behöfdes,
Att måla Din Ähra med Dygden i famn,
Hur segren Dig följde i häl och i hamn,
Till deß Du så fredligt insöfdes.

När werlden Dig redan i barndomen såg:
Så lekte straxt på Dig deß högdragna håg,
Att Dygden och Ähran få swärta.
Men Dygden drog wärjan med snällhet och tro,
Hon hindrad' Din fiend at i Dig få bo,
Hon trängde sig in i Ditt hiärta.

När Wärlden med ahnor och adelig ätt,
Dig wille förföra till brukeligit sätt,
Med högfärd, att andra förakta:
Strax kastade Du Dig för Skaparen nid,
Mot nästan Din hiärtelig ödmiuk och blid,
Du kunde Ditt intet betrackta.

När Wärlden igenom Din blod och Din märg,
insmög sina lustar i skienhelig färg,
inunder en Guldsmidder fahna:
Straxt såg man Din Dygd med en hiältmodig hand
Mot retelser wifta den Gnistrande brand,
Som aldrig drogs ut utan bana.

När werlden med sorger till tusende tahl,
Med nedrig förtwiflan och lågsinnigt qwahl,
böd till att Ditt Hiältemod wörda;
iu mer war Din Siäl uti motgången nögd,
Had' seger i kampen, i ängslighet frögd,
Hon wäxte som palm under börda.

Man skulle så tänka, det Qwinliga mod,
Den lämning af *Eva*, af kiött och af blod
Skull swikta för sorgernas smärta:
Men sälla *Maria*! Dig war det ei swårt,
mot Himmelen blödigt, mot werldsbuller hårdt,
War altid Ditt segrande Hiärta.

Här stadnar det ämnet, den sagan är nog.
Du half-Gud med krona, du matk med Din plog,
Kom, lär denna Konsten att öfwa;

Med tanken i högden med sinnet i ro
Med wapen af kiärlek, af hopp och af tro,
Alt jordiskt bekymmer att döfwa.

O Wandringsman! Om Dig Ditt lif är så täckt
Och liufligt, att döden Dig redan förskräckt:
så lär nu af denna Hiältinna,
Att sielfwer Din grafsten uppresa som Hon,
Den kan wißt sin frällsare fatta med tron,
Som lif uti döden kan finna.

Med tankan i klarhet, med sinnet i tröst,
Med handen om pennan, med wänskap i bröst
Skref Hon deßa yttersta rader,
som wittna des Seger i Werldenes krig,
Dem sände Hon mig och dem sände Hon Dig,
Men Siälen till Själarnas Fader.

Så lydde de orden: NB *Här hwilar nu den,*
Som lefde och dödde i Christo en wän,
förnögd med sitt kors och sin börda.
Ack, sälla *Maria*! att jag kunde så,
Mitt baner i jorden wid din död nedslå,
Min Skapares lag till att wörda!

Så är nu fullkomnad i Frällsarens hand
Ditt afskied från werlden, den jordiska sand
Du ser nu för alfwar, som Glitter.
Dig werldsligt bekymmer nu mera ei bryr,
Du skådar wår Jämmer långt ner genom skyr,
Der Du öfwer stjernorna sitter.

Ditt dyrbara minne i Ewighets stål,
Mitt blödande sinne, mitt darrande mål,
när jag om Din afgång skall tala,
Tillåter mig intet med lifliga liud
Din swane-sång härma, som hördes till Gud,
Din Död har mig warit en dwala.

Men förr skall dock bloden i mig blifwa stel
Och hiärtat afmattas och lifwet slå fel,
  än tacksamhet hos mig skall brista.
Hwar gång Du mig fägnat, hwar gång Du mig lärt,
Hwar gång Du mig lefwernes regler förärt,
  Mig runor i tankarna rista.

Lycksahlig den Qwinna, som går Dina fjät,
Hon undflyr de många osynliga nät,
  Som Dygdenes fiende ställer.
Strö rosor på Griften, du liufliga kiön,
Och gif nu din prydnad en prisande lön,
  Att *Echo* i Himlarna giäller.

NB Sal. Fruens sidsta ord i några afskiedzrim, som Hon mig 14 dagar för sin död tillsände

25. [Wid Fru Anna Brita Lindeflychts Graf (1734)]: »En ädel Siäl i samma fotspår träder»

En ädel Siäl i samma fotspår träder
Som ädelt lif, de gå med lika wäder
  Till ärans hamn, de plöja lika wåg.
Den lefwer säll som altid döden wäntar,
Den lyckligst död, som lif och himmel präntar
  Uti sin håg.

Ja lif och död, I Högwälborne Makar,
Den i sin håg Ehrt Ächtenskap försakar
  Går timlig slaf i ewigt slafwerj:
Men den Ehr städs för sina ögon ställer
Som likt et par, förnögd, ehwart det gäller,
  Är ewigt fri.

Så är at dö ej annat än at lefwa,
Ach! *Adams* barn och döttrar utaf *Eva*
  Hur litet plän I då Ehr sak förstå?
I stället för lifs-hieltar och hieltinnor

Man slafwiskt folk och dödens ofta finner
Uhr lifwet gå.

Man anser dö med skräck som störst bland qwahlen,
Lif, Lif, Lif, Lif, är käraste *Signalen,*
Wäl an: men lif är ju et timligt mått
Som snart blir fullt, men ej fullkomligt blifwer
Om döden det ej luft och öpning gifwer
Til ewigt godt.

Jag hade tänckt du sälla qwinno-smycke
Som nu är död, men lefwer i wårt tycke,
På denna grund Din wandring skildra af:
Det war hon wärd; ty aldrig war Din wilja
At lif och död i säng och säte skilja,
In til din graf.

De fölgdes åt som par uti ditt sinne
Der lifwet war, der war ock döden inne,
Och döden steds Dit lifs-*orakel* war;
Wid minsta steg sin wän det altid sporde
Hur det skull' gå, och fick städs som det borde
Et Guda-swar.

Mån jag skall tro at werlden giör mig säller?
Nej, gillernät hon för Din wälfärd ställer.
Månn lyckan mig ej fredar från förtret?
Nej, lyckan är Dig alla sorgers amma.
Än Rikedom? Ja, Rikdom är det samma,
Fåfänglighet.

Men hwari skall jag då mitt sinne spegla?
Et ewigt haf står för tig til at segla.
Men innom deß betänck at seglat wähl
Med Guds *Compass*; betänk den lilla tiden
Du lefwer här; betänk den sidsta striden
För kropp och siäl.

Så war den wäg som döden lifwet rådde,
Så war den wäg som lifwet lydigt trådde
Och altid war den sälla Själen glad.
Men, när Hon sig för Skaparen försmådde
Med korß och tro hon trogna kinder twådde
I ögnabad.

I Sexti år och Fem hon döden hyste
Ty alt deß lif af qwinno-dygder lyste;
Snart Tretti år Hon glädt med ägta tro
Sin Makas Dygd, som Fjorton foster lydde.
Jämnt Tiugu år hon Änke hierta prydde
Med sinnes ro.

Gack wandringsman, gack fort tu wandrings-qwinna,
At sådant måhl i lif och döden hinna,
Ty när hon dog hon Gud i famnen kom;
Dock statt man qwar, du kan långt mera winna
Wid denna grift, än om din håg skall brinna
All werlden om.

26. [U. titel (1734?)]: »När jag bland Flickor trifs»

När jag bland Flickor trifs
Skeer ändring i *Naturen*
Alt folck i båsar drifs
Och sielfwa boskaps diuren
Sku' *Doctors Titlar* bära
Hwar skiött få wäderkorn
Och unga Fruars ähra
Skall planta Gubbars Horn.

Förr skall alt Folck bli fää
Och fåå för mennskior kiännas
Förr än mitt Hiertas trää
Af Flickors eld skall brännas.
Men mehnar du min Fänta
Jag swär på Wästgiöt-wijs

Som wäl kan skie, så wänta
du skall få annat rijs.

För än iag nånsin tåhl
ditt twungna lijf och bringa
ditt tripp, trapp och ditt pråhl
din kackland' och din winga,
din *Mine* att mig behaga
din pip förstälta röst
Förr skall sig Swerje draga
Från Nordens rötter löst.

God wäxt för råg och korn
Sku *Stockholms* gator gifwa
Och wåra Kyrckiotorn
Sku Stiernehwalfwet rifwa
All Mählarn skall bli swärta
och *Belt* ett gåsekråhs
Förän mitt lilla Hierta
Blir fångat af en gås.

Men will du dygdig bli
Förutan kånst och räncka
Snäll hurtig täck och fri
Fast sielf eij derpå täncka
Då winner du mitt tycke
då suckar jag för dig
Du blir ditt Köhn ett smycke
Och en *Clenod* för mig.

27. [Til Fru Grefwinnan *Hamilton*, Född *Brahe*, Wid öfwerlemnandet af et Exemplar af *Argus*]:»Hwar en är sin gåfwa lik»

Hwar en är sin gåfwa lik;
Men jag swär wid *Sanct Helena*,
At, om gåfwan wore rik,
Kunde jag ej bättre mena.

28. [Sagan om Ängen (1729 till 1734?)]: »Friheten är wår skiöld, wår Konst i then härliga freden»

Friheten är wår skiöld, wår Konst i then härliga freden
Skänker oss heder och bröd; men then fördärfliga seden
Att wåra menlösa grep, som rikta så redliga pungar
Knapt hafwa rum förn samwetes eld uhr somliga liungar
Skrifter och dikt at giäcka wår handell och hindra wår ähra
Borde til afgrunds diup sitt straff för tadlande bära
Från wårt land där en älskelig Kong så priselig styrer
Bör drifwas uth de bitande dikter och arga *Satyrer*,
Sådana bör eij lidas i wäl inrättade *Stater*
Jag som *Doctor* och iag som Präst gier femti *Ducater*
Til *fiscalen* at han så stinkande sanningar hindrar
Jag som Krämare fast min bod nu måttelig glindrar
Gier med glädie de fem *procent* om sådane straffas
och om en allmän fred från lasters tadlande skaffas
Wij som at ha wårt bröd hafwa tusende sorger och mordbråk
sku wij då blott för konstiga steg bli wisor och ordspråk.
Hör huru dierft en skald, som räknar sig dock i de swaga
Skildrar utaf wår Frihet uti hos följande saga.

Samwetet har en bok nu här låtit nyligen trycka
Om en bonde som häfdat en äng med fördehl och lycka
Sålde sit höö want pengar och trefs i en önskelig lefnad
Hästar och Oxar och Getter och Swin hade lyckelig trefnad
Af hans Gräs thet räntade föda för alla the fyra
Riddare gaf han hästar i Kiöp wäl fodrade dyra
Oxar i likstohl, emot sin Präst war han höflig och miuker

Borgare, getragg, som plä brukas i stolta *Peruquer*
Bönder uti hans gård fick städs hofmästare läna
Som til skinkor och bord samt wägkost träffelig tiäna,
En gång hände sig at wår flitiga duktiga bonde
föll uti fråssan nid den Krämpan trotzar hin onde,
Ty drar hon eij til döds, så sku dock läkare nähras
som giöra plågan lång at de måge riktas och ähras:
Sohlen i Wädurens Kretz då gladde de Nordiska bärgen
Bådade wåhren i grönskande fält den lifliga färgen
bonden i sängen då brydd, med hälsans skiötzell i wårdning
Samlade dock sin bodskap i hop uti leder och ordning
All den tid sade han som iag Ehrt tiänande niutit
Har Eder eij förswar samt födzell och fordrande trutit,
Odiur ha eij emot ehr upgapat glupande trutar
Hunger och osund kåst ha flyktadt ifrån mina knutar.
Lät nu Ehr husfahr see medan han måste plågas i sängen,
At I då eij genom ohägns brott giören ont uti ängen
Täncken at om hon skiäms och fodrets bärgande släpper,
Slår Eder hungren ihiäl då kiölden wäggarne knäpper.
. . . . . .
Alla för en då lofwade fred uppå trohet och heder.
Knapt hafwa Gueser och Swejtzare giordt så kraftiga Eder,
Alla ha med en mun sit glupande samwete bannat,
Här war et redligt folk, ren dygd hwem tänkte på annat
Man hade då wißt skiähl uppå bestars måttlighet undra
När snåhlsiukan i menniskian sielf plär skräkkelig dundra.
Mammons trälande Folk, liksom för dommare stämdas.
Konstlare, swikare, lißmare samt lagwridare skiämdes,
Men wåra bestars nijt, flög bort på de heliga tågen.
Ängen och alt deß gräs dem lekte med hunger i hågen,
Hästen i tropp lopp trampande sprang som sägs i *Poeten*,
Oxen i wyrdiga fiät, en rese bekymrade Geten
Städse med hunger och armod full dock högst uti toppen
Swinet med trynet i jord, all boskaps hungriga troppen
sökte til ängen och wiste sin art, at wägarne rödja
Alla på gilltiga skiähl sin snåhlhet dristade stödja,
Hästen i gnäggande skröt huru hans fortplantande dågde
At han en ängpark nu till gods rättwisligen ågde

Oxen i bölande röst af sin diup grundade panna
Wille med heliga skiähl sin giruga lystna besanna
Geten bräkande gret sina resors fattiga löhner
Swjnet med illslugt gnäll framgrymtade trugande böhner
Summa wår äng de så bortfrätandes, ätandes ält a,
At uti wintrens kiöld måst sehn wåra snikare swälta,
Så går uti det land där altid tiggare swärma,
Kronan är här min äng, hwem will nu boskappen härma.

Dikter 1735

29. [Öfwer Awazuiska Orden (visa 25/1 1735)]: »Många äro skräcklig heta»

Många äro skräcklig heta
Utom *Orden* att få weta,
  Hwad wår *Orden* innebär.
Hwad är derför wärt att wäija
                Jag will säija,
Hwilka *Ordens*-reglor är:

Fara kring i alla Länder,
Och med helga swärd i händer
  Söka krig och Styriold,
Spärr på alla bahnor rida,
                altid strida,
Skaffa rätt och straffa wåld.

Skydda Faderlösa waggor,
Rädda Möör från Gubbars faggor,
  Lägga mången ungkarl ned,
Slå från hwar en wacker fröken
                Troll och Spöken,
Effter gamla kämpars sed.

Unga fromma Änckor frälsa
Hielpa hwar en Fru till hällsa

Som af kärleks-styng är siuk,
Slåß med Jättar, ormar, drakar,
skiffta makar,
Effter Gamla kämpars bruuk.

Dock på det att ingen swager
Sig af detta tahl bedrager,
Will jag lägga ett dertill,
Att wår *Orden* altid kiänner
Twå slagz wänner;
Tro nu bägge som du will.

Den som stedz har lust att gnaga,
Gerna må Han *Orden* taga,
För en art af *Don Quichott*,
derom är Wår *Orden* ömmer,
När Han drömmer,
Eller när Han sofwer gott.

Twära ögon, trumpna syner,
Näsor som man bittert bryner,
Phantasiers Sorgedantz,
Miältekrig i Hierte-gården,
sku från *Orden*
Ha en ewig *Expectance*.

Friska Hiertan, milda Löijen,
Glada tungor rena nöijen,
Hurtigt mod på Riddarwijs,
Sku' wår *Orden* stedze pryda,
och betyda
Awazu och *Wallasis*.

30. [Öfwer *Törnhjelms Cabinet* af *Keder* »*Qiusquis aves miseræ curas secludere vitæ*»] »Du, som wil glömma bort wårt arma lifs beswär»

[*Qiusquis aves miseræ curas secludere vitæ,*
Huc ades, inque meas insere te latebras:
Mirè oblectatus mirabere namque reclusum hic,
Naturæ ac artis quicquid in orbe latet.]

Du, som wil glömma bort wårt arma lifs beswär,
Kom hit, du kan dig här i mina gömmor gömma.
Du kan med lust i dem förundra och berömma,
Hwad af natur och konst i werlden födas plär.

31. [Grafskrift öfwer Sal. *Keder*]: »I Slafwar af werldslige buller och bång»

I Slafwar af werldslige buller och bång,
I rangsiuka Lyckones trälar,
I fåfängans Hofmän, som mäcktige språng.
Mer älsken än rykten och siälar,
Gå'n från denna grifften mång tusende skredt,
Hon är Ehr eij särdeles wacker,
Här hwilar en Gubbe som åth Ehr har ledt,
Och aldrig förtjent Edra tacker:
I fåfängans ögon han aldrig war täck,
En twärwigge henne till smärta,
Mot afgrunden trolös, mot werlden en giäck,
Mot Lyckan en skalck i sitt hierta.
Men Trohet och Fromhet och Snille och dygd,
Som prydt wåra Redliga Fäder
I kunnen här sakna et Lius i wår bygd,
Och sörja wår Redliga *Keder*.
De äro tunt sådde och sällan de groo,
Som äga hans eld och hans styrcka,
I saktmodig Stillhet och enfaldig roo
De Bokliga Konster at dyrka:
Ja tunt har och Himmelen plantat de träd,

Som skygd öfwer sådane foga;
De tryckas och ryckas; ty ogräs från Säd,
Plär' lyckan eij skilja så noga.
Dock Gud ware ähra, när andra gå af
Som fänad med lif och med heder,
Står ähran som marmor på redligas graf,
I långliga tider och leder.

Condit. cineres.
Vrna.
Sed. edit. iugis.
piam. memoriam.
Viri. Boni.
NICOLAI. KEDER.
Asses. arch. Reg. antiq. nobiliss:
qui.
lustra. condidit. XV.
et. annum. et. mensem. et. triduum.
d. XV. ante. Kal. May.
M. D. CC. XXXV.
postquam. fuisset.
Deo. Patriæ. Proximo.
amore.
more.
ore.
re.
carus. et. clarus.
nam. anima.
Coelici. dudum. Olympi. Civis.
Animo.
Sveciæ. vnius.
Lingua.
Europæ. ferme. totius.
corde.
Cordium. bonorum.
quibus.
Pia. antiquitas.
in. antiquario. rediviva.

pié. placuit.
eo. ingenii. splendore. eo. animi.
candore.
Patriam. ornavit.
Antiquam. et. modernam,
Vt. difficile. judicatum. sit.
an. genio. gauderet.
Iuvene. viro. vel. Sene.
Sic. orbis. literati. olim. delicium.
nunc. desiderium.
In. cimeliis. perennet. patriæ.
quoties. enim.
Eloquentia. fecit. ipsa. metalla.
Toties.
Eloquentem. faciant. metalla. nostrum.
vere. eruditum.
futuris. Sæculis.
qui. semper. egit.
gnomonis. instar.
Phoebi. radiis. illustrati.
tacite. sed. veré.
Monum[entum]: pos[uit]:
O.D.

32. [Graf Skrift öfwer Grefwinnan Beata Margareta Stenbock d: 7. *Sept* 1735]: »Wandringsman./töfwa. litet.»

Wandringsman.
töfwa. litet.
fölg. mig.
at. begråta.
En. förnäm. Fru.
som.
tagit. afskied. af denna. werlden.
med. ett nögt. sinne.
ty.
hon. war. aldrig. oförnögd.
hon. war.

En. gren. af. dygden.
i. det.
hennes. gierningar. voro. dygdiga.
hon. var.
De. högas. nöije.
Sina. likars. fägnad.
och.
de. nedrigas. beskydd.
med. ett. ord.
En. omistelig. Fru.
så. för. sina. anhörige.
som. för. Dygden.
för. sina. anhörige.
som. sakna. i. henne. en. spegel. och. efterdöme.
för. dygden.
som. förlorat. i. henne. en. ledamot. af. sin. kropp.
Stackars Dygd!
mister. hon. många. slika. lemmar.
lärer. intet. bli. stort. at. seija. med. kroppen.
Derföre.
war. ock. wår. Sälla.
Behagelig. hos. sin. Jordiska. Öfverhet.
Ährad. af. alla. som. kiände. henne.
men.
mäst. älskad. af. sin. Gud.
som. efter. sit. gamla. lag.
i. 75 åhrs. tid.
upfödt. detta. sitt. barn.
med. ris. och. såcker.
tils. han. änteligen. gaf. henne. sin.
himmelska. Brudskatt.
i. fullkomlig. besittning.
d. 7 Sept. åhr. 1735.
Men.
Wandringsman.
at. iag. intet. längre. må. hålla. dig. i. tvifvel.

om. hvem. iag. menar.
efter. iag. ser. du. har. brott. om.
du. lärer. tvifvels. utan. ärna. dig. dit.
som. hon. redan. är.
ty.
vare. dig. sagt.
at. hennes. namn. var.
BEATA. MARGARETA. STENBOCK.
En. dygdig. fru.
En. lyckelig. moder.
och.
En. välsignad. mormor.
Så. mycket. du. årckar.
så. gråt.
ty. det. är. värdt.
men. trösta. dig. omsider. med. mig.
fast. hennes. kropp. dog.
så. lefver. hennes. namn.
och.
hennes. siäl. dör. aldrig.
Namnet. grönskar.
så. länge. det. ährefulla. rycktet. lefver.
och.
siälen. mår. väl.
så. länge. evigheten. räcker.
alt. nog.
mer. begiärar. ei. eller. du. och. iag.
mer. kunna. vi. ei. eller. få.
Gifve. Gud. vi. fingo. det.
när. det. kommer. så. när.
Emedlertid.
Wandringsman.
gak. bort.
men. giör. du. som. iag.
glöm. aldrig.
Grefvinnan. Beata. Margareta. Stenbock.

33. [Betrachtelse wid Grafwen, då Grefwinnan Högw: Fru *Beata Margareta Stenbock* begrofs dhen 25. *Sept*: 1735]: »Så see wi då och då, at Menniskian får lefwa»

Så see wij då och då, at Menniskian får lefwa
I Siuttio åhr och fler;
I Adams yra Barn och Döttrar uthaf Eva,
Dhet låter wähl för Ehr.
I hela Siuttij Åhr I ha'n iu tid at stima
Bland alla lijfs behag?
Sen kan iu hwem som wil, blij Helgon på en tima
Och Ängell på en dag?
Dock Sij, iag märcker wähl, at I dhen satzen weten
Så wähl som Fader wår:
Men hörer: kännen I dhen Stora Öfwerheten,
Som öfwer Ödet rår?
Jag tror hon had dhen Sed, at Ehr om råd eij fråga
Hwar gång hon kallar Ehr?
Ty bäst man seer Ehrt lijf i skiönsta fäldtet tåga,
Så syns dhet intet mher.
I dag tändz up ett Ljus, i Natt är Lågan släckter,
War dherför på Ehr Wackt.
Ja gärna, säger du, som här af blijr förskräckter:
Jag gier med bäfwan ackt,
Jag darrar för en Lag, som håller mig i tucktan:
Men kära, wet och märck,
At om din Gudlighet är blott en dödens frucktan,
Så är hon fåfengt wärck.
Ett sinne, som sin lust i högsta Dygden ställer,
Deht är från stoftet bögdt,
Dhet är i Himlens Lag så kiärt, at när dhet giäller,
Så är dhet gladt och nögdt,
Dhet står i dag i Blom, i hälsa, mackt och heder,
I Mårgon will dhet döö,
Med nöije går det up, med nöije går dhet neder
Ett Ewighetens Fröö.
Til Femb och Siuttij Åhr wårt Lijf eij offta räcker:
Men dock, hwad är dhet mehr?

Mån Döden är så grym, at han en Siähl förskräcker
Som städz til Högden seer?
Neij, kom, min rädda wän, och fölg dhet råd wij gifwe,
Då har du ingen nöd:
Med Himla Hieltens mod lär dig at döö i Lijfwe,
Då har du Lijf i död.
Då är du aldrig rädd, när Afgrunds Hunden skiäller,
Ditt Samwet är ditt Slott:
Men tänk, at lära döö? Som Konsten mycket giäller,
Så lärs hon eij så brott:
Hon gier dig intet lof at lefwa effter wijset
Och Siälas som du kan;
Från Röfwarkorset ta et språng i *Paradiset*,
Dhet går eij altid an.
Säll dhen, som många Åhr med ädell Swett och möda
I dhenna konst förnödt:
Wij glädioms af dheß prof, och at wår Sälla döda
Så lefwat och så dödt:
Dhen så på jorden ökt i Ålder, Dygd och Ähra
*Ulricas Ä*dla Tropp,
Kan dristigt döö, och fram för Himla-Kungen bära
Sin frälsta Siäl och Kropp.

34. Betraktelse wid Högwälborna Fru Grefwinnan *Charlotta Lievens* […] Graf [1/10 1735]: »En ädel blod, en Kropp, som Hiärtan binder»

Betraktelse
Wid
Högwälborna Fru Grefwinnans
CHARLOTTA LIEVENS,
Hans Excellence,
Riksrådets,
Högwälborne Herr Grefwe
Gustav Bondes
Högtälskeliga Makas
Graf.

En ädel blod, en Kropp, som Hiärtan binder,
En lycklig werld, med godz och Höghets lott:
Tänk wandringsman, hwad stora dygdens Hinder!
Hur kan du, dygd, stå mot så mycket gott?
Hur kan du mot så liufwa armar sträfwa?
allenast en deraf tycks wara nog,
at lif och Siäl i wällust bädden qwäfwa:
det ha wi sedt wid schepter och wid plog.

Med armod, sorg och olycks öden kämpa,
är mindre Konst, det hwäßer blott din lantz;
men lyckans makt uti et sinne dämpa!
ack, ädla dygd, det är din heders glantz.
En nedrig drifs af plågor til det höga;
men den, som alt har fullt til sitt behof
för sinne, smak, lukt, hörsel, hand och öga,
och likwäl dig, det är et större prof.

När du et Lif på ährans trappa leder,
det ödmiukt är, fast midt i lyckans hamn,
det ringa är, fast midt i jordisk heder,
föraktar werld, fast midt i werldens famn:
då giör du wißt ditt bästa mästerstycke,
då märke wi, at du ännu är til,
och sådant syns utaf det Qwinnosmycke,
som hwilar här, och jag nu wörda will.

Den Sälla Siäl, som nu bland sälla siälar
ser från sin högd ned genom stiernors lofft
den matkehop, som myrlar, yfs och krälar
på jordens Klot, härnedre i wårt stofft:
Hon har wäl ock sitt mod i motgång öfwat,
och känt deß Krafft; men dubbelt mer det är,
at Hon sin dygd mot werldens sällhet pröfwat
och gådt til Gud twärt genom lyckans hähr.

Så fägnen Ehr, I usle olycks grenar,
at werlden eij Ehr smickrar tusendfalt;

men fägnens ock, I ährans ögnestenar,
at tapper dygd kan segra öfwer alt:
Hon blindas eij af purpur, guld och glitter,
Hon döfwes eij af namn och smickertal,
Hon stadnar eij förän hos den, som sitter
bland Sannings prakt i ewighetens Sal.

Gud ware lof, at dygden aldrig dödas,
Hon blir oß qwar til fägnad då och då:
October du, som såg Grefwinnan födas,
och äfwenwäl i äkta sängen gå,
du, som ock wann din första dag den ähran,
at båda oß deß sidsta dygde pris:
Kom stedz igen så stark i dygde läran;
men giör det eij på så bedröfligt wis.

Du Rikzens Man, som innom fyra månar
din Gud igen båd barn och maka gaf,
Grip an din dygd, at fastän Hiässan gråna,
din lager dock må grönska til din graf.
Jag tror och wet, at fastän Sorg dig höllier,
din ädla färg dock lyser lika klar,
och fastän jord ditt lif och nöije döllier,
at Himmel dock blir i ditt sinne qwar.

35. Åminnelse wid Konung *Carls* graf, på begiängelse dagen d. 30 *Nov*: 17 åhr effter Hans död [1735]: »Du folck, som liknat gudar»

Åminnelse
wid
Konung *CARLS* graf,
på begiängelse dagen d. 30 *Nov*:
17 åhr effter Hans död.

Du folck, som liknat gudar,
du gamla Hielte-släckt,
som klädd i ull och hudar
har burit ährans dräckt,

Hwar är din fordna heder,
din tappra Kiämpe-blod,
Enfaldighetens seder,
och ährlighetens mod?

Om minsta dygde-driften
Är i dit sinne qwar,
så wörda denna griften,
der *Carl* sit läger har;
Om ähran kan dig täckas,
om ei din art är all,
Så lär du eij förskräckas
utaf en Hieltes fall:

En dygdig Hielte lyser
som bäst i olycksfärg:
Hans fängsel ähran hyser,
Hans blod är ryktets märg,
Hans nöd ur faran hielper,
Hans sår hans Hälsa giör
Han stiger, när han stielper,
Han lefwer, när han dör.

Ty lätt din dygd sig mana,
Lätt flättjan lida nöd,
Lätt Lättjan se sin bahna,
Lätt Kättian se sin död,
Dränck bäfwan uti Bälten,
Kast bort din kiusta Håg,
Betrakta fordna fälten
och dina Heders tåg.

Så will iu *Fredrichs* ähra!
Så will iu Swensker tro?
At *Carl* i hiertat bära
I *Fredrichs* fred och ro?
Som lam wi willia dyrcka
Ulricas ädla dar;

Men Leijons mod och styrcka
bör werlden se här qwar.

Då kan wår fred upbläncka
i skiönsta segerdräckt,
då är ei Swerge Äncka,
då skrifs på grafwen kiäckt:
Här råstas wäl en glafwen,
som war af blod så röd;
Men den är här begrafwen,
Som aldrig blifwer död.

ord: A: och W:

36. [Graf-Skrift Öfwer Hyndan Kersti Berg]: »All werlden lyßne till; nu skohla bärgen föda»

All werlden lyßne till; nu skohla bärgen föda:
Mit *plenum* will gie fram så starka dunderord,
At brak i himmels högd skall skie från haf och jord,
Och bäfwan rista kull båd lefwande och döda.
Min röst skall blifwa döhn, och blixt och dunder lijk:
Mitt tahl skall klyfwa bärg och låßa trähn från jorden
At trållen … tyst gif acht nu komma sielfwa orden:
Här hwilar Kersti Berg, som war en liten tik.

37. En *Anonymi* Rim, öfwer den Rara *Kersti Berg* i liuset framgifne af *Petro Långhundriandro Theol*: *Studioso* 1735: »Si förlåt mig, *Kersti* lilla»

En *Anonymi* Rim,
öfwer
den Rara
Kersti Berg
i liuset framgifwne
af
Petro Långhundriandro
Theol: Studioso
1735.

Si förlåt mig, *Kersti* lilla,
som i grafwen ligger kull
Om iag på Er döda mull
skul ha talat något illa;
skulden wet iag sielfwer bäst:
för en likstol liufligt låta
Och för alla lika gråta,
Kan iag ei: iag är ei präst.

Dock på det I ei må klaga,
wil iag nu på präste wis,
seija något til Ert pris:
Hör god wänner, lät behaga
hwad iag Er nu föredrar:
primo, har iag wißt förfarit
hwad wår döda intet warit,
och *secundo*, *hwad hon war*.

Hwad hon intet war, är mycket,
Intet war hon en *Citron*,
intet war hon en *melon*;
ty då har man skurit stycke
af en Kropp, som alla rost,
ia, om skiönhet dugde äta,
skul man wåra *Nympher* fräta,
som färskt smör och Småländsk ost.

Intet war hon bland de kiära;
ty hon bet så mången kar,
fröken hon ock intet war,
ty til hofs lät hon sig bära,
och war ei på foten wig,
Jungfru war hon ei ock flicka,
ty hon snördes ei at spricka,
Eller wille gifta sig.

Intet war hon någon piga,
aldrig sydde, aldrig spann,

aldrig drömde hon om man,
med en qwast för drängar niga,
wiste hon ei hwad det war,
Ei war hon en flycktig gumma,
Kunde mager hals ei krumma,
spå om slask och gifta par.

Ei war hon af *Supplicanter*:
Ty als ingen på wår jord
fick af henne et godt ord,
Intet war hon af *Drabanter*,
ty wid dören hon ei stod,
intet war hon af *Poltroner*,
ty *Baroner* och *Dragoner*,
skiälde hon med bistert mod.

Intet dref hon *medicinen*,
*Doctors*rätt hon intet haft,
dräpa lif och hälsokraft
hålla jemt den kloka *minen*,
seija det såg iag förut,
smickra gudar, plåga trälar,
giöra prof på ringa siälar,
War för henne liksom hut.

I *Cathedren* hon ei swängde
bland de lärda glose-mord,
had ei lärt, at rida ord,
fast än tungan utehängde,
gräl hon kunde ei förstå,
hölt ei trätor för förnäma,
lät sig altid snart beqwäma,
fast hon snarfwa då och då.

Giöra galna saker rätta
kund hon ei, som *advocat*,
intet som en rädd Soldat,
skryta, swärja, hota, sprätta,

intet som en nämdeman,
dömma först och sen ransaka,
intet som hans stålta maka
öfwer likar wara grann.

Med *commerce* hon sig ei pinte,
ingen menska hon bedrog,
falsk *credit* hon aldrig tog,
Jackthund war hon aldels inte,
Willt war henne ingen ting,
Det man wjste fram, det såg hon,
Der hon lade sig, der låg hon
och ei qwista fällten kring.

Intet war hon af de diuren,
som plä hoppa långt och kort,
snart plä komma, snart gå bort,
de små swarta Kreaturen,
nei hon war ei falsk och rädd,
som *Cossaquer* hon ei jlat,
nögd och trygg hon altid hwilat,
som en bisp i stilla bädd.

Intet war hon ärt och böna,
ty hon war så genomrar,
at des make ingen war,
ingen bagge, ingen höna,
ty hon had ei fiär och ull.
Råtta kund hon intet wara,
Håren woro ganska rara
på des nakna Kropp och hull.

Således är det mästa farit,
första delen är nu klar
Hwad wår döda intet war,
Nu bör seijas *hwad hon warit*;
Men hur skal iag seijat rätt?
Ach du fina Kreturs anda,

gak min penna nu tilhanda,
Elliest lär hon stå sig slätt.

Dock iag ser mig fåfäng möda,
Höga ting är ei min lott,
bäst iag talar kort och godt,
och blott seier at wår döda
fordom war en liten Tik,
Men en tik den ei i norden,
ia ei öfwer hela jorden
någon hynda warit lik.

38. Kämpewjsa om Herr Henrik och Herr Arwed: »Herr Henrik och Herr Arwed, de raske Hofmän»

Kämpewjsa om Herr Henrik och Herr Arwed.

Herr Henrik och Herr Arwed, de raske Hofmän,
de skulle sig på *balen* utfara.
det war alt om en söndag, det minnas de wäl än;
men lördagen giorde de sig klara.
I hafwen det wäl hört, at *balen* hon slöts uti pußen.

Den natten hon war dock en *Luciæ*-natt,
de wäntade på Sola så länge;
men när de då finge den dagen fatt,
så gick det i fyrsprång och flänge.
I hafwen det wäl hört, etc. etc.

De Hofmänner krusade fagran låck,
det hwita pudret rökte så wida,
och ingendera glömde sin stoltaste råck;
men swärdet det lekte wid sida.
I hafwen etc. etc.

De drogo sin hanskar båd hwit och guhl',
de månde om sin tapperhet språka,
och wagnen framrulla på twenne hiul,

där wille de Hofmänner åka.
I hafwen etc. etc.

Den Hästen han mände så modfälter gå,
Han war icke wahn wid slik glädie,
Herr Henrik war en, Herr Arwed war twå,
Och smådrängen bak war den tredie,
I hafwen etc. etc.

Och hör du liten smådräng hwad iag säger dig,
det lyster mig sielfwer at köra:
du west at min arm är så rasker och wig
båd tömmar och wärior at föra.
I hafwen etc. etc.

Och hör du goda häst, hwad iag säger dig,
Heij lustig, nu skall du få springa,
den hästen på stunden då frögdade sig,
Han mände för de Hofmänner swinga.
I hafwen etc. etc.

Och hören I nu alle, som lyden häruppå,
för Eder denna wjsa iag qwäder:
Som liungeld så snällt mände resan gå,
och såsom en fogel i wäder.
I hafwen etc. etc.

Det gick öfwer dalar, det gick öfwer bärg,
det gick öfwer siöar så dryga:
sig korsade jätte, sig korsade dwärg,
och aldrig såg wj Hofmän så flyga.
I hafwen etc. etc.

Men trollandan språng in i stenen så snäll,
Han rynka sin skrynkiga panna:
Om Hofmännen stöta min trollade häll,
så skall wist den Härfärden stanna.
I hafwen etc. etc.

De Hofmänner stötte den trollade häll,
at trollen af gnistor blef brända,
för sanning säger iag, at stöten war snäll;
men enspännarn stalp öfwerända.
I hafwen etc. etc.

De Hofmänner föllo i det sanka dy,
de hwita hanskar diupheten mätte,
det tiocka morastet stod högt up i sky,
men Hofmän i dybåttnen sprätte.
I hafwen etc. etc.

Herr Henrik han axlade råcken grå,
på honom satt fingertiock lera:
Och fast iag på mig eij har torran en trå,
så skall iag dock på *balen* howera.
I hafwen etc. etc.

Herr Arwed up lyffte den guldsmidde hatt,
den röda blod böriade rinna:
stor sak i en skråmma, iag är en soldat,
jag är icke födder til qwinna.
I hafwen etc. etc.

Och hör du liten smådräng, far hem härifrå,
ty bergstrollen hafwa oß narrat;
och det war Johan smådräng, han lydde derpå;
men modet i haserna darra
I hafwen etc. etc.

Den liten smådräng tog tömmen i hand,
han wille giöra liksom hans Herre,
men när han kom et stycke på Kungsholma strand,
så föll den arma skiälmen långt wärre.
I hafwen etc. etc.

Och hem kom hästen, och rädder war den,
med wagnen alt kroßader slagen,
och hem kommo också de raske Hofmän;

men ingen *bal* de höllo den dagen.
I hafwen det wäl hört, at *balen* hon slöts uti pußen.

39. [Människan (Om Menniskian)]: »Sen jag min moders hierta skakat»

Sen jag min moders hierta skakat
Och wackert tömt min faders Pung;
Sen jag försökt at wara ung,
Och fruckten af hwar ålder smakat;
Sen jag har lärdt mig många språk
Af Judar, Greker och Romaner,
Och dem *Europa* nu är waner,
med hundratusend hufwudbråk.

Sen jag i Bok wett fått min styrcka
Och lärdt en starck *Theologie*
En wald och ren *Philosophie*,
Och alt hwad lärdoms hieltar dyrcka;
Sen ingen Konst mig är fördold;
Sen jag all werldsens Sagor fattat;
Sen jag min Hand och hierna mattat
I Rikens tienst och Kungars Sold.

Sen i naturens diupa grunder
Jag forskat många skatter ut,
Och giordt mig kloka tanke slut
Af Himlens lopp och werldsens Under,
Sen jag all werlden farit kring
at få mit lif af wishet nära
Så har jag ändtlig hint at lära:
at jag dock wet platt ingen ting.

Dikter 1736

40. [En Andlig och Synlig Prästman, Betrachtad i en Graf-Skrift öfwer Probsten i *Wimmerby*, *Magnus Lehnberg* (den 14 *Januarii* 1736)]: »Hwad är en Andlig Präst? Det är ej ha bedrifter»

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej ha bedrifter
I lärda werlden giordt med satser tusendfalt.
Det är en pröfwad Siäl, som har i Korsets skrifter
Sit egit intet lärdt och Stora Gudens alt.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej til at språka
Hebræers, *Grækers* och *Latiners* lärda språk,
Det är i tal med Gud det tungomåhlet råka,
Som är för kiött och blod et wildsamt hufwudbråk.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej at uphöja
En klar och myndig röst uti en folcka-hop,
Det är med böneliud den Högstas hierta böja
Och tala himmelshögt förutan skråck och rop.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej til at köra
Wältalighetens häst med rosor, konst och prål,
Det är de sanningsord i mun och hierta föra
Som klyfwa märg och ben och smälta jern och ståhl.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej til at kämpa
Siuhundrad' kättar'-fält med *Controversiskt* mod;
Det är med Himla-kraft siu tusend lustar dämpa
Som röras natt och dag i dödligt kött och blod.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej till at tälja
Så många hufwudhår och rättigheter der;
Det är til Siäla-gagn de ädla dygder wälja
Som i sit *Pastorat* wår Stora Präst begiär.

Hwad är en Andlig Präst? Det är ej med en kraga
En kappa och en kofft i ärbar ordning gå,
Det är med ädel siäl den Bröllops-klädning draga
Som Gud behagadt hwit i röda bloden twå.

Så bör en synlig Präst iu för en Andlig wika
I Rang, i ädelhet, i himlens höga lag:
Men när en synlig Präst är Andlig Präst tillika
Så har han dubbel rätt til heder och behag.

Hans wärde ej består i färgen och i orden
Hans Ämbet går ej bort i stofft, i Mäße-kram,
En sådan Herde kan den dyra fåra-hiorden
På ewighetens gräs med nytta föra fram.

Af kamp med kiött och blod och afgrundshopen trötter
Men dock uttröttad ej han här ur lifwet går,
Och lägger stafwen ned för öfwer Herdens fötter
Och säger: tag nu sielf de mig förtrodda får.

Här har du, Herde, hjord, och alt hwad Du har frälsat,
Wårt lif bestod i tig, wj eljest hade dödt;
Det är Din Nåd som giordt at wj Din boning hälsat
Och ej wår egen konst, Du har oß sielfwer födt.

Du Hederwärda Man, som har nu denna grafwen
Til boning för Din mull: men himlen för Din Siäl
Jag tror som synlig Präst Du burit Herda-stafwen
At redan Andans Präst så talat; men Farwähl.

41. [Tankar om *Guds* Försyn]: »Förblindade werld»

1.

Förblindade werld
Hwart rasar din färd:
I willsamma fält,
I brusande strömmar
Hwem har Ehr så stält?

Skall folk och *natur*
Gå fritt utan tömmar
som willaste diur.

2.

Här famlar all ting
I oreda kring,
Här winner et null
Den präktigste lycka,
Här andas omkull
de rotfaste träd,
Och ogräs förtrycka
Den rehnaste säd.

3.

En gammal och tung
Utlefwer en ung
Med darrande staf
En usling borthielper
en Hjälte til graf:
Den fuhla får märg
när skiönheten stiälper
I friskaste färg.

4.

Här wißnar en roos,
När näslan derhos
Blir yfwig til mods:
Här laddas den rika
med gods uppå gods:
Den fattiga seer
Sin föda bortwika
Och mister än mehr.

5.

Men mäst giör mig ondt,
at dygd ej blir skont;
Det himmelska barn,

af Motgånger blifwer
nedtrampadt i skarn:
När fräckaste Last
til heder upklifwer
och håller sig fast.

6.

Jag intet förstår
Hwj ödet begår
så skienbara fehl.
Mån werlden sig hwälfwer
På lycka och spehl,
Mån himlarnas här
Är giord af sig sielfwer
och sielfwer sig bär?

7.

Så tahlar min harm:
mot allmagtens arm,
Så ifras mitt mod,
I blindhet och yhra
med kiött och med blod
Det önskade få
All werlden bestyra
en dag eller twå.

8.

Men ewiga Lag
Som finner mig swag
Förlåht mig mit knoht;
Hwad skulle iag råda
Din wishet emot.
Ach had iag den nåd,
at en gång få skåda
Dit hemliga råd.

9.

En örn har sin frögd

I klarhet och högd;
Från jordenes grus
Mot sohlen han wågar
At skåda deß lius.
När färlor och mygg
wid dunklaste Lågar
få wingelös rygg.

10.

Så lyft och du mig
Från ståftet til dig
Ett ögnablikk opp,
at see hur du wänder
All werldenes lopp,
Hwad ordsaken är
Til alt det som händer,
Så underligt här.

11.

Dock håll! iag går nid,
iag hisnar därwid
Ett alt uti alt
Som tusende werldar
I blinken befalt,
Betar mig min syhn
Min flykt blir förtärder
i strålande skyhn.

12.

Förnögd med min Lott
Iag anseer för godt
Hwad Himmelen giör,
Iag står och iag swiktar
Iag lefwer och dör
I skaparens hand
som räknar och siktar
Den ringaste sand.

13.

Hwad mig syhnes gull,
för Honom är mull,
Hwad mig synes stort
för honom är ringa
som himlarna giort,
Hwad mig utan Lag
Syns tygellfritt springa
Är Himlens behag.

14.

Så bär dig då till
Du wärld, som du will
Lät ondskan gå fram
I prunkande kläder.
Lär ähra bli skam,
Lät fähnad bli folk,
Lät samwet bli wäder
och tungan deß tålk.

15.

Upstudza din prakt
Mot skaparens makt,
Slå dygderna ned,
Lät lasterna bära
sin purpur i fred,
Iag wet dock föruht,
At alt til Hans ähra
Skall lända til sluht.

16.

Mig intet et hår
af hufwudet går,
mig ingen förtreht
I hemlighet wankar,
som han icke wet.
Han öpnar mitt bröst

och seer mina tankar
Min ängslan och tröst.

17.

Min lycka Han såg,
då iag ännu låg
I mörkheten qwar.
Mitt uhrwärk han stälte
Mit bröd han mig skahr.
Hwi skulle då du,
Alswåldige hjälte,
Förgäta mig nu?

18.

Nej wet iag ej mehr
så wet iag och seer
at längseen du böd
den himmelska rätten
utmähta mit bröd:
Det lämnar du mig
men medlen och sätten
Opoffrar iag dig.

19.

Jag törs dig eij bee,
iag kan intet see,
hwad ondt är och godt,
Hwad gagnar och skadar,
Men när iag det fått
Som frucht af dit Land,
då tackar iag glader,
och kyßer Din hand.

20.

Bland falskhet och swek,
bland konster och strek,
bland höfliga mord,

bland mundtrogna bröder,
bland färgade ord,
Iag trifs icke wäl.
Om du mig ej föder
iag swälter ihjäl.

21.

Men fåfängt mot dig
För slugheten krig,
Deß makt är som glas,
Deß illgrep du bräcker
Som krukor i kras.
Du blottar deß blygd
Och allmänt uptäcker
Deß färgade dygd.

22.

Så skall då alt mitt
Från sorg blifwa fritt,
Förnögd i Guds råd,
Jag aldrig skall skillia
Hans tuchtan från nåd.
Mit hus har iag bygt
På Skaparens willia;
Där såfwer iag trygt.

42. *Anno* 1736 d. 10. *apr*. då skieppet wänskapen lopp af stapeln: »I Sällskap taltes om de *Argonauters Jason*»

Anno 1736 d. 10. *apr*. då skieppet wänskapen
lopp af stapeln.

I Sällskap taltes om de *Argonauters Jason*,
Hur som han bygde skiepp och gyllne skinnet wan,
på resan åt *Colchos*, dem han sielf förde an,
och hur han war en son af *Peliæ* broder *Ason*:
det taltes widare om denna Ädla *Jason*,
hur som han bygde hus och wann på skieppen frakt,

och genom handel kom til rikedom och makt;
ty kom iag rätt ihog den ährlige *Jean Classon*:
Jean Classon bygger skiepp liksom den Ädla *Jason*,
Har är sin Herrfars Son som *Iason* war af *Ason*,
Han winner guld på sill, han winner guld på frakt,
Han tar ock daglig til i rikdom, hus och makt,
och är en käcker Man, så käcker som trotz *Jason*,
Som *Jason* kundbar war, så är också *Jean Classon*;
Ty blifwer nu hos Oß den redlige *Jean Classon*
Eij mindre ryktbar än de *Argonauters Jason*.

43. Wår Allernådigste Drottning *Ulrica Eleonora* Till Ewärdelig Ähra Då *Den Anatomiske Theatren* wid Kongl. *Academien i Lund* kom til at *inaugureras* d. 25. Maji 1736: »O Himmel/ när jag ser *Ulrica*»

Wår Allernådigste
Drottning
ULRICA
ELEONORA
Till Ewärdelig Ähra,
Då
Den *Anatom*iske *Theatren*
wid Kongl. *Academien i Lund*
kom till at *inaugureras*
d. 25 *Maji* 1736.
Sedan samma Wärck
genom
Hennes Maijst:z Kungeliga
gifmildhet
blifwit
Till sin fullkomlighet
Befordradt.

O Himmel/ när jag ser *ULRICA*,
Hwad Maijestät i högsta *Grad*!
Jag känner ett jag wet eij hwad
I blod och märg, som eij kan swika/

En wördnad/ som i Hiertat skrifs
Som straxt i Sinnet fäster rötter/
Som trampar skrymtan under fötter
Och eij med smickran sammantrifs.

Förutan Konst och hemligt öga
På egen lycka wid Deß Thron/
För Deß Wälsignade Person
Jag sänder suckar til det Höga/
Jag wille för Hiältinnan döö:
Jag wet eij hwarför: Swenska Bloden
Wid denna Kungliga Klenoden
Med nöije smälter liksom sniö.

Dock jo/ det kan eij annars wara:
Hon är ju alla Dygders Hof?
Nu är Hon Himmelen til lof
En Sool för Swerges Qwinno-skara/
Nu är Hon under Cronan Stor/
Nu är Hon Swenska Mäns Hiältinna/
Nu är *ULRICA* Bok Gudinna
Och fria Konsters Hulda Mor.

Det sidsta see wij denna stunden/
Då Hennes Armar kraftigt brakt
Till Lyckligt slut i witter prakt
Ett wärk i *Carolin*ska Lunden,/
Der Lärdoms Systrars syn och Hand
Med undrans håg och nögda tycken
Betrakta Skaparns Mästerstycken/
Till gagn och Frögd för Swealand.

Ty sku och Lärdoms Systrar siunga
För alla tiders trogna längd
ULRICAS Ädla Dygders mängd;
Här fordras ingen smicker Tunga:
En Sannings Flod/ som aldrig däms,
Kan mälarn med sitt stilla tycke

Nu Wördsamt likna likså mycke
Som nånsin *Tibern*, *Seine* och *Thems.*

Jag blygs/ *ULRICA*, at jag dristat
Med denna plumpa Sanning bry
En ädel Rådna ur Din Hy/
Men när jag Runan en gång ristat
Så är Hon nögd i Tusend åhr.
Nu är det alt: Du slapp Din plåga/
Och jag fick läska redlig låga/
Som aldrig ur mitt Hierta går.

44. Wid Kongl. Maj:ts Högtbetrodde Mans/ *Præsidentens* I Kongl. Maj:ts och Riksens Swea Hofrätt […] *Grefwe Hans von Fersens* Graf (ca 25/5 1736): »Hör Wandringsman/ hwart wil du löpa»

Wid
Kongl. Maj:ts
Högtbetrodde Mans/
PRÆSIDENTENS
I Kongl. Maj:ts och Riksens Swea Hofrätt/
Den Högwälborne Herrens/
Grefwe
HANS
VON ***FERSENS***
Graf.

Hör Wandringsman/ hwart wil du löpa/
At Wett och Dygd så kostsamt köpa?
Kom hit/ du kan bli lätt förnögd:
Läs denna runan med et sinne/
Som har en ädel trängtan inne/
At lyfta sig til himmels högd:

Ey lär' wår Tid et Lif begråta/
Som war en *paradox*, en gåta
För hennes fina hiärnegarn;

Men Dygden saknar här et Tempel/
Här hwilar sig et rent exempel
För Guds och Öfwerhetens barn.

En Man/ som troget wiste lyda
De Dyra Twå/ som Thronen pryda/
En Hofman och en Redlig Man,
Til Hofs han kunde samwet bära/
Mot *FRIEDRICHS* sanna gagn och ähra
Han Lyckan hölt för solegrann.

Förnuftet/ Hiärtat/ Wettet, Blodet
Bandt här försicktighet til modet;
Ty Ädel in i ben och märg
I medgång ödmiuk wäg han mätte;
Men Stor i motgång som en Jätte/
I stormen som et Hälleberg.

Förnäm och rik; men ey förmäten/
I Rätten ey af rätt förgäten/
En *Philosoph* med Christlig nit/
En *Patriot* med Swenska tankar/
En Wän, som rart bland wänner wankar/
En Man och Far med barnslig flit.

Dock Wandringsman/ gack bort och pröfwa/
At sielf en sådan wandel öfwa/
Om du ey har af runan nog;
Men mins hwad hon dig förestälte:
Han lefde som en Christen Hiälte/
Och som en Christen Hiälte dog.*

* Den 25. *Maji*, på sitt 54:de Ålders Åhr.

45. [Då *Presidenten Strömfelt* blef *transporterat* ifrån Kongl. CammarCollegium til Kongl: Swea Hofrätt. (31/5) 1736]: »Wij må wäl all wår tid för Cronans tienster bäfwa»

Wij må wäl all wår tid för Cronans tienster bäfwa
När man i fembtij åhr ej hunnit mehr at sträfwa
Bland swett och flijt och damb och grähl på skrift och pränt
Än blij från *President* ej mehr än *President.*

Swar.
Men wet därhos min wän, at den som hunnit sträfwa
Så högt uti förtjenst, som menskio krafter kräfwa
och man med heder har hans plog af nacken spändt
Så tycks han wara mehr än Råd och *President*.

46. [Öfwer Den twifwelaktige Häste-Sagan, *ex tempore* på Kungshatt, (pingsthelgen) 1736]: »Det är en hiertans tröst, at höra folket l....»

Texten:

Det är en hiertans tröst, at höra folket l…
Och at man giör en häst utaf en liten fluga,
Ett Slått utaf ett stofft och af en myggas flyckt
Ett härligt *monument* i hårda bergen tryckt.
Om med en sådan konst wår werld eij skulle späckas,
Så skull en hiertlig sorg i ädla Sinnen wäckas
Hwar gång de hörde ondt: de borde sagan tro;
Nu få wij twifla fritt och lefwa fritt i roo.

Application:

Kung *Erics* Hästesko syns bredwid Kungs hatt i stenen;
Jag lägger det der till: der synes häste benen,
Sen hästen föll på knä, då *Erics* hatt föll af,
Och han i klinten fast slog ned sin tappra staf:
Med fingret skref han då i berget deßa orden:
I Folck som födens hit om tusend åhr på jorden,

I må wäl tro, at iag har styrt det land I bo'n;
Men Narrar ären I, om I mitt märcke tro'n.
giord på Kongs Hatt 1736 Pingsthelgen.
O.D:

47. [När Högwälborna Fröken *Christina Sophia Sack* Fijrade den Fiortonde gången Sin Födelse-dag år 1736 d: 11 *Augusti*]: »Jag hafwer rächnat rätt, det slår mig intet felt»

Jag hafwer rächnat rätt, det slår mig intet felt:
I dag för tretton år *Planet-Regenten* giorde
Den ordning, at i Norr the Goda styra borde;
Men Södra-Kretzen blef åt onda hopen delt.

Om mästerstycket man af Mästar'n döma får:
I Söder onda frö, i Norden goda ströddes;
Ther troll och bytingar, här Ängla-ämnen föddes.
O at thet hade rächt ännu i hundra år!

Min Nådig Fröken, af Ehr mogna dygd och wett,
Som stierno strålar lik, förutan dunkel brinner
Re'n i the yngre da'r, ho är som icke finner,
At ofwannämda dag Ehr lefnadz liuset giordt?

Skall iag då tiga, när man thenna dag begår?
Nej! lycko, lycko! til, min Fröken, at få niuta
Ehr sällhetz rika mått, och sent om sider sluta,
Hwad effterwerlden se'n med mödo återfår.

48. [Öfwer en Sirsa, som undergick sit öde på Landet d: 17 aug. 1736]: »Här hwilar en *Matrona*»

Här hwilar en *Matrona*,
HusJungfruns Heders Krona,
Som stultat huset kring,
Och skrikit om allting.
Om lyckan intet swikit
och hon eij blifwit såld

uti en Frökens wåld,
Så had hon ännu skrikit.

49. Herdewisa [25/8 1736]: »*Philæmon* dref ut sina fåhr i en äng»

Herdewisa:

Philæmon dref ut sina fåhr i en äng,
där såg han Herdinnan *Camilla*:
Han hälsade strax som en hurtig dräng:
god dag min Skiöna, min lilla,
kom sitt på det gröna så liten en stund,
så will jag tala af hiärtans grund,
jag wet, du tar det eij illa.

Herdinna, jag känner et ont i mitt bröst,
som swider, men är mig et nöije,
deß ängslan skiänker mig glädie och tröst,
deß tårar är bättre än löije:
Jag wille du kände det likasom jag,
den swedan gåfwo dig tusend behag,
ja, Gud ditt hiärta nu böije!

Men säg mig då herde, sad flickan, wälan,
Hur plär det onda då heta?
jo, Kärlek heter det, swarade han:
Hon sad: det är artigt at weta,
det namnet är wackert; men säg mig än mer:
Hur giör man? hwad är det man känner och ser
när plågan sig låter upreta?

Jo, Skiöna Herdinna, bland fruktan och hot
har hiertat hundrade lekar,
alt Konungens nöije är eij deremot
mer än en näsla bland ekar:
man glömmer sig sielfwer, wet eij hwad man giör,
och när man sin trängtan ställer sig för,
båd guld och höghet man nekar.

I hiärnan upstiger en trängande lufft,
som i et ögneblick willar
försiktighet, wishet och wett och förnufft,
all klokhet så liufligt hon drillar,
förståndet snäries i nöijsamma garn,
den starkaste hiälte är här som et barn,
man är eij det man sig inbillar.

När den, som dig plågar, eij är tilstädz,
farwäl då med mod och med minne,
fast man uti sällskapet glammar och glädz,
så trifs du dock intet derinne:
i enslighet finner du frögd uti qwal,
du håller i tankarna hemligit tal
med en, som bor i ditt sinne.

Om du wid en källa, en flod, en elf
dig speglar och ser i det klara,
så ser du en skapnad; men intet dig sielf,
en annan syns dig där wara:
den skapnaden föllier dig nätter och dar,
Han går och han kommer, han flyr och blir qwar,
at med din skapnad sig para.

Märk, om eij en herde uti wår bygd
din blod uti ådrorne rörer,
hans röst, hans ögon, hans namn, hans dygd!
du rådnar hwar gång du dem hörer.
Du suckar af innersta hiärta och siäl,
du wet intet hwarför; men suckar likwäl,
och suckan alt hiärtat utförer.

Du wille gå öfwer båd dalar och bärg,
blott til at få see den dig plågar;
men när du får se'en, så skifftar du färg,
at bida du näpliga wågar,
du blygs, och du törs intet möta hans syn,
du flyr honom litet, men will dock eij flyn,
så tappert tilbakars du tågar.

Du tar dig et stormodigt anletes skick,
at wisa, du är lika nögder;
men märker dock effter, til minsta prick,
til hwem den andra är bögder:
och talar han til dig så blir du helt stam,
du blir wäl wältalig; men får det eij fram:
på kindren din mening blir rögder.

Alt nog, sad Herdinnan . . . jag wet och förstår;
är detta det onda, du menar?
jag känner det hundrade gånger i åhr
i bröstet som pilar och stenar:
nå, så kan jag säija . . . är det, wara kär?
du känner wäl *Damon*? just honom det är,
som jag mig så hemligt förenar.

Ack, stackars *Philæmon*, hur blef du bestört,
när flickan det ordet utsade!
du rådna' i ögonen liksom en mört
och hufwud' i bröstet nedlade:
din kärlek förlorade all sin latin,
du tänkte här segra; men mödan war din,
en annan belöningen hade.

För *Damon*, som då låg och sof under träd,
skull du dig den gången så smycka!
Så rasar wårt öde: du sådde din säd,
en annan den skulle up rycka.
Et bi giör wäl honung; men smakar den minst:
Så gå wi til spel för en annans winst,
til Hofs för en annans lycka.

50. [Öfwer d: 1 *Sept*: 1736. då den nya Swenska lagen tog sin början]: »Om någon dag är stor så är det denna dag»

Om någon dag är stor så är det denna dag,
Ett Lagförfaret folk, som har i forna dagar
Åt många folkeslag utdelat sunda Lagar,
Gier nu sig sielf en Ny, en alla Lagars Lag;

En Lag som har behöft halft hundra åhr at födas,
Lär i sex tusend åhr och inte kunna dödas.
Trots nu olaglighet och orättrådig hand,
Trots alla nidings wärk som hitils fylt wårt land,
Trotz nu båd *mitt* och *ditt*, I strida orätts källor,
Trotz muttor, konster, strek, och giller, nät och fällor,
Trotz nu at wisa dig, du afwund, i en bygd,
Där nya Lagens arm stadfäster rätt och dygd.
Eij lär om orätt gods, nu mehr twå drakar rifwas,
och aldrig lär en skiälm nu mehr i Swerge trifwas.
Kom nu du räfwehop som fordom oß bedrog,
Kom *Gunnar* gröpe sielf som *Sancte Sigfrid* slog,
Kom Hättebröders swärm, ja fler från andra länder
Lät *Cromvel* komma hit och alla *Stuarts* ständer,
Kom *Mas Anjello* med och du *Don Theodor*,
Cartouche och *Ravalliac* och Fahnen och Hans Mohr.
Den intet fått sin löhn, skall nu wår Lag få röna.
All orätt skall få skam, och dygden sku wij löna.
Dock ingen dristar sig . . . ack hwad det är förtret
Slik *Archiater* ha; och ingen siuklighet.
Mig tycks wij lära nu af goda dahr up gifwas
och rogas af det wåld wij förr ha hört beskrifwas.
Farwäl, du gamla lag, nu skall du ha stor tack,
För hwar den gång du klämt wrångwisan och des pack,
Fast du för ålder skull eij altid hint så dömma
Har du dock giordt din flit, den bör oß och berömma,
Stor tack för hwar den gång du knorrat innombords,
och mumlat straff i miugg, då skalkar stått til ords.
Du har til deras näpst eij nånsin warit hinder
fast man har narrat dig, där du har suttit blinder.
Farwäl, min Gubbe, då . . . . dock gack eij aldels uht
Sitt qwar i wrån i fall din son får hastigt slut,
Om han oß faller från och du är äfwen borta,
då kommer hwart mans barn båd Kong och träl tilkorta,
Ho wet wår Lag är frisk; men stor och stark som han,
Om den en Feber får han snarast störta kan.
Til minsta blif här qwar, til des han wid din sida
Har lärdt så wäl som du at freda och bestrida.

Wäl kommen till et slut du stora Märkedag,
då på sin thron går upp en ny wårt rikes lag:
Jag til din ähra nu eij högre kan uptänka,
Än önska at hos oß du aldrig mehr må blänka.

51. På Fröken *Beata Caisa Ribbings* Födelsedag, d. 7 *Septemb*. 1736: »I dag för elfwa åhr en liten munn fram-myste»

På
Fröken
BEATA CAISA RIBBINGS
Födelsedag,
d. 7 *Septemb*.
1736.

I dag för elfwa åhr en liten munn fram-myste,
som eij är skapad til, at i et Riddar hus
fram skicka dunderord och röster, som bli hyste
i wjshets-gillen fritt och bland de kloka rus.

I dag för elfwa åhr twå ögon sig framtedde,
som eij är skapte til at wid en Rådstu-rätt
på tysta runda skiäl så oförmärkt bli snedde
och see hur lagens rum må dras på twenne sätt.

I dag för elfwa åhr kom på wår werlds *theater*
en liten näsa fram, som eij är skapt och giord
at i en Sakersti ha lukten af *ducater*,
ost, smör och fläsk och kött på kyrkans helga bord.

I dag för elfwa åhr kom fram en liten haka,
som eij är skapter til at swänga yfwigt skiägg,
Sanct Peders myndighet på bröst och mage skaka
och sprida ut sin widd liksom en kyrke wägg.

I dag för elfwa åhr, kom fram en liten panna,
hwars hiärna innan för eij skapter är til gräl,
Pedanters grilledans at wörda och besanna,

och i *Magister*-krig at slås om lif och siäl.

I dag för elfwa åhr framkommo twå små händer,
som eij är skapte til, at i et krusigt skrank
hopskrifwa trolleri för Kung och råd och Ständer,
eij heller med *recept* at giöra werlden krank.

I dag för elfwa åhr framkommo twå små fötter,
som eij är skapte til at gå i blodigt fält,
där bäfwa som et löf och löpa hiälten trötter,
från kulors farlighet, bak buskar, troß och tält.

Ja men, den eij will tro, kan giöra sielf försöken,
och see at samma gång fler lemmar kommo fram,
hwaraf på slutet blef en så full komlig Fröken,
at hon bland Fröknar eij är *a la mode* Kram.

Wi önska hon må see så många födzlodagar,
som hon är wacker, snäll och käck i alla mål,
och få emellan hwar alt hwad hon sielf behagar.
Men wi sku dricka nu wår Skiöna Frökens skål.

52. [Gåta (september 1736)]: »Från morgon och till qwäll han kiörer staden kring»

Från morgon och till qwäll han kiörer staden kring
och giör et skräckligt buller,
Han drifwer stora wärck och mången härlig ting
Men är doch offta fuller
För honom påfwen sielf och hwem det wara må
Måst tåcka sig uhr wägen
Om Han eij stöter wid de små, som jämte gå
Så är han rätt benägen.
Han sina likar plär, fast än de rangen ta,
med myndighet regera;
Men de han hielper fort och lägre säten ha,
plä honom slätt wärdera.
Han kan med tiden bli en nyttig riketz lem

och skicklig embetz broder
Ty när han komma plär från sina resor hem,
så är han lika goder.

53. Betraktelse under Predikan i Öija Kyrka d: 3: *Oct*: 1736: »Jag påstår, at wår Herre»

Betraktelse under Predikan i Öija Kyrka
d: 3: Oct:1736.

Jag påstår, at wår Herre
har welat bli bekant
bland större folk och smerre
til werdens längsta kant:
Han wille, at Hans under,
wälgerningar och ord
skull' gå som åskedunder
kring all den wida jord.

Han wille Sielf utföra
sin nåd och Maijestet
för hwars mans syn och öra:
men hwaraf wet man det?
Jo men, et skiäl iag finner,
som mycket mig uplyst:
Han sade det för qwinnor,
och bad dem hållat tyst.

54. *Argi* Kämpewisa [vid David Evenssons bröllop 3/10 1736]: »En andelig Kämpe, bewäpnad til fält»

Argi Kämpewisa.

En andelig Kämpe, bewäpnad til fält,
Red vt på the werldsliga bahner:
Jordiska nöjen slå ther sina tält
Och planta så myndiga fahner:
Lägret är präcktigt, på högderna satt,

Thet glindrar af segrande glafwar,
Riken betala ther trälande skatt
Och Konungar giöras til slafwar.
Men then som intet erkänner theß lag,
Ej låter sig tuckta och sälja,
Oskyldig fägnad af tusende slag
Får han ther smaka och wälja.
Wår Kämpe, af nit och ädelhet full,
For fram ther wälluster bygga,
Fälte så modiga biäßar omkull
Och dref the drakar til rygga:
Här wiftar en *David* en segrande arm
Emot *Philisteernes* släkte,
Lägret vpfylles med bäfwan och larm,
The ypperste blifwa förskräckte.
Kärleken stod en högboren GUD,
Widt dyrkad i jordenes rike,
Hörde slikt nederlag, buller och liud,
Och trodde sig finna sin like.
Kärleken språng förifrad til häst,
Wår krigare skulle det gälla:
Twingar jag Printzar, nog kan jag en Präst
I dusten til markene fälla.
Här började straxt en enwiges kamp,
Så stark som man sällan fådt höra,
Striddes med osynlig brynia och pamp,
At splitrorna flögo kring öra.
The slogos ett åhr, the slogos i twå,
The slogos i fyra och otta,
Ingen af them kunde seger få
Med skott och wärjorna blotta.
Wår *David* gaf hugg af tordöne-art,
The största werldsgudar at döda,
Kärleken tumla af hästen så snart,
At han sig vpreste med möda.
Kärleken tog eldpilen i hand
Och sin guld-gnistrande båga,
Skiöt tå then modigas hierta i brand,

Thet stod vti liusande låga.
Begge som Leyon, men begge med Såhr,
Som diupt i thet ömaste kändes,
Kastade wapnen, så spaka som fåhr;
Wår strid i förlikning nu wändes.
Freden war sådan: jag mins henne wäl:
När Prästen har syslor at drifwa,
Läsa och tänka, tå måste hans träl
Then mäktiga kärleken blifwa;
Men när han är lös, ledig och fri,
Tå måste han kärleken dyrka:
Således til skiftes hans boningar bli
En älskelig famn och hans Kyrka.
Freden är Swensk, hon är til at tro:
Wi sku henne fira i frögden,
Och för thes sällhet, glädie och ro
Gie tusende suckar til högden.

55. En ährlig Swensk, Afmålad Wid *Præsidentens* I Kongl. May:tz Och Riksens Bergs-*Collegio*, Den Högwälborne Herrens, *Baron Conrad Ribbings* Graf. 1736: »Et ädelt sinne ler åt lycka»

En ährlig Swensk,
Afmålad
Wid
PRÆSIDENTENS
I
Kongl. May:tz
Och
Riksens Bergs-*Collegio*,
Den Högwälborne Herrens,
BARON
CONRAD
RIBBINGS
GRAF.
1736

Til
Högwälborna
Fru Grefwinnan
EBBA
CHARLOTTA
DOVGLAS
En
Sorgelig Gåfwa;
Men
En glad skyldighet
Af
Olof Dalin.

Et ädelt sinne ler åt lycka;
Ty dygden är sin egen lön
Och i sig sielf så täck och skiön,
At intet pråL kan henne smycka:
När hon går up i ährans stol,
Med dubbel heder hon där sitter;
Ty hon tar glantzen från alt glitter
Och wisar, at hon sielf är Sol.

Du lyckans barn, om du har wunnit
Med nedrig Siäl den höga lott,
At kunna giöra ont och gott:
Om du med list til ähran hunnit,
Så wet, at all din härlighet
Har samma wördnad i mitt sinne,
Som då, när du i Manna-Minne
Ditt stoft och mörka stånd begret.

Men har du klifwit til din heder
Med hög förtienst, med frägd och wett,
Med swårhet, dygd och ädel swett,
Så lägg man fritt i jorden neder,
Hwar stund du wil, din glantz och makt:
Jag wördar Dig i matke-gruset

Så mycket som i Konungshuset,
I walmar som i purpur-prakt.

En ährans eld jag ser dig hysa,
Stor sak om jag ey lågan ser:
Du lefwer mörk: hwad är det mer,
När du förtienar präktigt lysa?
Den glantzen blir ey snart förtärd:
Han wisar, at det ey är mera,
Med wälde land och folk regera,
Än wara allas hiertan wärd.

Kom hit, jag har til prof upletat
En Man, som dygde-werlden känt:
Om Han ey warit *Præsident*,
Om Han ey hade *RIBBING* hetat,
Så had han warit lika god:
Sitt wärde i sig sielf han hyste,
Personen mer än lyckan lyste,
Och dygden mer än ädel blod.

Kom Wandringsman, wi wilja måla
I detta fält en sådan Man,
Som ingen lycka pryda kan,
Som inga ahnor hielpa pråla,
Som inga pengar giöra rik,
Som ingen höghet giör förfärlig:
Kort sagt, en Swensk, i grunden ährlig,
Och stedz på alla sidor lik.

En ährlig Swensk har GUD i hågen,
I tusend öden lika nögd,
Af intedera rörd och bögd,
Han står som klippan fast i wågen,
Han offrar hierta, hufwud, hand,
Och alt det ädla, som han äger
Til ewig tienst i dygdens läger
För Himmel, Kung och Fosterland.

Han för sin Kung wil gerna wåga
Med nöije, wett och hiältemod
Til sidsta droppan af sit blod:
Men ey Hans dyra öron plåga
Med smickran, dikt och giller-ord:
Ja, fast det skull Hans lycka gälla,
Så kan Han eij sin owän fälla
Med tungans gift och fina mord.

Han wet eij hwad det är, at bäfwa,
Han aktar lika hot och smek,
Och sielfwa döden som en lek:
Han kan i nåd och onåd swäfwa;
Men altid lika glad och huld,
Med blixt och dunder från det höga
Han aldrig blinkar med et öga,
Som ej förblindas kan af guld.

Hans Fosterland kan Honom löna
Med orätt, afwund och förtret
Och tusendslags otacksamhet;
Men derför eij hans wrede röna:
Som egen winst ej giör hans flit,
Som lyckan ej hans mod kan föda,
Så kan ej wåld hans trohet döda,
Och intet agg hans rena nit.

Alt hwad han talar, giör och tänker,
Är altid utan håg på winst,
Sit eget ser han stedze minst:
Och när han i sin syßla blänker,
Så är han hel förbydt i dygd:
Han ingen siäl i werlden känner,
Han har ej släkt, han har ej wänner,
Han är en främling i sin bygd.

Men dock, Han har båd Släkt och wänner.
Han är den trykta dygdens Fahr,

Och näplig han en owän har,
Som i sit samwet ej bekänner,
At han i Honom har en bror;
Ja den, som wil wår Hiälte mörda,
Måst mot sin willia Honom wörda,
Och i sit hiärta kallan Stor.

Han kan med Lag och Rätt ej spela,
Som sielfwer giör af fritt behag
Sin minsta skyldighet til Lag:
Han kan af swaghet stundom fela;
Men aldrig giör Han ondt berådt.
Förr wil Han lif och lycka mista,
Än falska räfwekrokar qwista,
Och ta gemena steg och mått.

Af Honom någon sak begära,
Som ej är billig, sund och ren,
Det är slå hufwud mot en sten:
Han kan ej twenne skiöldar bära,
Hans tal och hierta föllias åt,
Hans ord och samwet äro lika,
Han swikas kan; men aldrig swika,
Han wil ej segra med försåt.

En elak sak Han ej utprålar,
Han är en stadig Sanningsman,
Som hellre dö, än liuga kan,
Och liksom Solen sina strålar
I dålde winklar tränger in,
Så går Han in i sielfwa märgen,
Drar sanning fram i rätta färgen,
Och ulfwen ur sit fåhre-skinn.

Chicanen wåra tider plågar
Och trampar ofta Lag och Rätt;
Men denna trampas ej så lätt:
Sitt mogna hufwud stedz Han wågar

Och går mot illgrep dristigt fram:
Han talar mycket när Han tiger,
Han sätter Sanning mot *intriguer*,
Och slår dem i sin förra skam.

En ålder, som i lättia gråner,
Är blott en död i Hans beslut,
Han lefwer mer på en minut,
Än lyckans trälar hundra månar:
Han mäter tiden ej med åhr,
Med månad, wecka, dag och timma;
Men med det gagn Han kan förnimma,
At werlden af Hans möda får.

Om Solen någon dag borthwälfwer,
At Han ej giort sin nästa godt,
Då sörier Han som för et brott:
Han smickrar aldrig med sig sielfwer;
Hans samwet är Hans morgonfrögd,
Hans sällskap hela dagen öfwer,
Hans aftonro, som Honom söfwer,
Och åter wäcker glad och nögd.

Men håll - - - jag målar altförmycke:
Kanskie här blir en afwundsiuk
Af sådan bild på sådan duk;
Kanskie, at ock mit swaga stycke
Är ej sitt höga ämne wärdt.
Dock, Wandringsman, hwad mig har felat,
Har GUD til sielfwa ämnet delat:
Besee det sielf, och håll det kärt.

Du Ungdom, Swerjes hopp och styrka,
Som nu din werld begynna bör,
Kom, ställ dig slika speglar för:
Det är ej nog deß minne dyrka;
Men följa troget i deß fiät:
Gack up den wäg Han dig bereder,

Där ser du dygden i sin heder,
Och ähran i sin Majestet.

Jag ber Ehr intet löpa fikna,
Wår Dödas höga stånd at få,
Det kan det sämsta spöke nå;
Men ack, i dygden Honom likna!
Lät see, at ej alt godt förgås
För efterwerlden ur wårt Rike,
At ej wår Ädla *RIBBINGS* like
Må endast i *Romaner* fås.

Nog see wi tusend wekar brinna,
Som wi i stellet gerna mist,
På dunkla lius är ingen brist:
Nog hade döden kunnat finna
Et Hufwud, som ej satt så rätt;
Men dock, det är en tröstegnista,
At Riket har slikt Folk at mista,
Som det ej får igen så lätt.

Kom, Redlighet, i Swenska kläder,
Du som ej lånta färgor tål,
Förskräcks ej för wår stat och prål,
Kom, hielp oß likna wåra Fäder:
Kom, Sanning, du som stedz är ren,
Hielp oß din lag af hiärtat lyda,
Wår *FREDRICHS* Regemente pryda
Och frägda wåra Hiältars Ben.

Wår döda war en Rättens Hiälte,
En stödiestaf för ährligt Folk,
En Swenska Lagens rena tolk,
Som honom til sin regel stälte,
Och til sin ro och tidzfördrif:
De fölgdes åt til sidsta dagen;
Men dog han med den gamla lagen,
Så är den äldre nu hans lif:

Han wördar nu och ewigt lyder
En lag, som sielf sig stiftat har,
En lag, som är så stark och klar,
At afgrund den med bäfwan tyder:
Där är *processen* ren och kort,
Där stå ej Kungens ord förgäfwes,
Och menlösheten ej förqwäfwes,
Där alla konster swinna bort.

Så smaka nu bland Swenske Gudar,
Du Hedersman, en ewig ro,
Där inga falska wänner bo,
Ej nedrighet i gyllne skrudar,
Ej Furstligt mod i tiggar-plagg,
Där GUD sin Höga Bergsrätt öfwar,
Som alla Malmars wärde pröfwar,
Och skiljer Guldet från sin slagg.

56. A: och W. Den 6: *Novemb*: 1736: »I dag för hundra fyra åhr förföll en Släkt til jorden»

A: och W.
Den **6: *Novemb*:** 1736.

I dag för hundra fyra åhr förföll en Släkt til jorden,
som fyra hundra åhr förut med ähra lyst i norden:
men, när hon såg sig mot sitt slut, hopdrog hon all sin krafft,
och giorde en så Tapper Kung, som Swerje nånsin hafft:
Hans siu och tretti åhra lif må werlden wißt förundra,
som lefde mer i tiugo åhr, än *Cæsar* halfft et hundra:
Hans hela Lif en Seger war, och om det eij är nog,
så giorde Han et Gudawärk: Han segra' när Han dog.*

* wid Lützen d: 6 *Nov*:
1632.

57. A: et. W: Den 30de *Novemb*: 1736: »Jag hade tänkt i dag få hiälte-runor rista»

A: et. W:
Den 30de *Novemb*: 1736:

Jag hade tänkt i dag få hiälte-runor rista,
och låta hiärtat ut i höga tankar brista,
och slå på skalde-spel så stora heders-slag,
som ämnet gier wid hand på denna stora dag:
1700. Twå gånger nio åhr war *Carl*, den Stora Hiälte,
då han all werlden först i hög förundran stälte,
1718. twå gånger nio åhr war sen deß ädla tid,
tils döden stal sig fram, at fälla hiälten nid . .
1736. twå gånger nio åhr på denna dag wi tällia,
sen detta stora fall begynte Swerje qwällia,
och sen wi mot wår sorg hafft hugnad, skydd och råd
i *FREDRICHS* nåd och dygd, *ULRICAS* dygd och nåd.
Altsådant had jag tänkt på bästa sätt utföra
och til en liflig nit de ädla sinnen röra,
wårt öde skildra af uti sin rätta färg,
och prässa suckar ur de hårda hällebärg:
Jag hade också tänkt et skådemynt upfinna,
der *Pelicanens* blod skull för deß ungar rinna,
med denna Öfwerskrifft: *Nec dolet*. eller så:
det giör eij ondt at döö: jag älskar mina små;
men när jag Kungens lif begynte rätt betänka,
och fick deß ähra see i fulla strålar blänka,
då fann jag blind och stum, det war mig alt förstort,
at blott berätta alt hwad han dock wärklig giort.
Och när jag äntlig kom til denna ödesdagen,
siuhundra aderton - - -

då kom siuhundra nitton i hela min
skaldekonst med 1719 bäfningar; ja
ingen omwänd krigsbuß har i förvirringen
snällare kastat pliten, än jag kastade pennan.

58. Tankar öfwer detta Wärk [*Stockholm* den 15. *Decemb*. 1736]: »Mån himlen lyser ey uppå den Swenska jorden?»

Tankar öfwer detta Wärk

Mån himlen lyser ey uppå den Swenska jorden?
Mån ey de ädla pund plä delas ut i norden?
Jo men, wårt folks natur, så widt iag finna kan,
Är bögd til godt och ont så wäl som någon ann.
Här finnas ämnen nog til Gudar och Gudinnor,
Til makalöse män och makalösa qwinnor:
Stats klokhet, språk, och konst i krig til siös och lands,
Med bild- och byggnings-wett, ha här sin fulla glans.
Lagfarenhet är en bland wåra träffligheter:
Hwi skulle man ock här ey kunna få *Poeter*?
Jo, kan man nya *Rom* hos oß i finhet få,
Kan man det gamla ock i höga tankar nå.
Hwar jord sin himmel har: den Stora Guden lagar,
Åt hwart et land har det, som alla land behagar,
En *Tiber*, *Seine* och *Thems* dra ey klenoder fram,
Som lända med sin prakt til wåras minsta skam.
Lät dem *Maroner* ha, *Fontainer* och *Owener*,
Stiernhielmar ha wi här med *Speglar* och *Rudener*,
Och om de wörda ey så högt en Swensk *Poët*,
Så är det ey förakt, det är okunnighet.
En *Stockholms* dockas wärld är innom stadz-staketen;
Knapt har hon halfft begrep om landsbygds-lifligheten:
Hon wet ey om man ser på åkren wäxa malt,
Och om det är at såå, som bonden köper salt,
Om höken gala plär, om göken dufwor sargar,
Om stalllhion älta fåhr, om wallhion wakta wargar,
Om sqwaltan fångar fisk, om miälan maler miöl,
Och om en nämdeman giör blott sin tienst i öl.
Så plär man utomlandz om Swenska saker drömma:
Man wet ey hwad här fins, man kan derom ey dömma:
En *Hubner*, stackars man, när han wår målning giör,
Utkladdar så sig sielf, at man det ömcka bör:
Man hör hwar tisdag hit när *Hamburgs* tuppen galer;

Dock talar han om oß liksom om *Cannibaler*,
Och liksom Swerje låg med Grönland i *climat*;
Jag wet ey om det är af dumhet eller hat.
Men hör, du Swea barn, at folk så litet weta,
Är mäst din egen skuld, du borde mer arbeta:
Den snillegåfwors eld, som Gud din födzel gier,
Är skiänckt at blifwa lius för dig och andra fler.
Besåå ditt fosterland med wishets ädla hwete,
Drif dina tankar ut som swultna får i bete,
Mät ut båd längd och bredd och lät förnufftets syn
Beströla minsta grand från diupet up til skyn.
Tro ey det är så lätt som mången sig inbillar:
Giör blott en skaldedikt, som hela werlden gillar,
Du lär få möda nog: *Apollos* branta klint
Har ingen blott med rim och ordabuller hint;
Men tro, min Wän, derhos, at man på jorden finner
Ey någon ting så högt, som wett och dygd ey winner.
Ju mer det syns dig swårt, ju mer grip til gewär,
Ju större strid du får, ju större segren är.
Lät oß imedlertid nu wörda det wi äga:
Det skadar ey, at wi wårt pund på guldwikt wäga,
At se hwad jorden gier, hwad Sol i Swerje blänkt,
Och om deß skalde trän ha goda frukter skiänkt.
De Trän, som detta wärk med sina frukter retat,
Den oförtrutna hand, som slika frukter letat,
Ha begge tack förtient: den ena sår och skiär,
Den andra säden in i sina lador bär.
Så kom nu, Nya Skald, och täfla med de gamla:
Lät denna käcka hand, som dina blad will samla,
Så mycken syßla få, at hon må förr bli trott,
At sanka wärcket hop, än du, at giörat gott.

Stockholm
den 15. *Decemb*. 1736. *OLOF DALIN.*

Dikter 1736 utan känt datum

59. [Öfwer Prins *Eugenius* af Sawojen, Som dog 1736]: »*Eugenius./ Princeps. Sabaudico – Svessonicus*»

Eugenius.
Princeps. Sabaudico – Svessonicus.
Heros. Inter. Principes.
Princeps. Inter. Heroas.
Ab. Odino. Suionum. Principe.
Generatione. Quadragesima. Quarta.
Per. Tot. Heroas. Mascule. Descendens.
Stirpem. Continuat. 1663. Stirpem. Finit. 1736.
Quia. Sanguis. Generosus.
Generosius. Quicquam. Formare. Desperabat.
Nec. Stirps. Ei. Deest.
Qui. A. Se. Natos. Tot. Relinquit. Triumphos.
Gloria. Proles. Amplectitur. Septuagenarium.
Silete. Bellicæ. Tubæ.
Cessate. Fragores. Armorum.
Adesto. Pax. Europæ.
Mars. Quiescit. - - -
- - - - -
Non. Dormit. Eugenius.
Nisi. Bello. Sopito.
Ac. Incredibile. Dictu.
Nisi. Ipse. Exanimis.
Nec. Potuit. Dormire.
Qui. Semper. In. Vigiliis. Retineret. Orbem.
Hercules. Imperatorius.
Mille. Laboribus. Mille. Brabæis. Illustris.
Non. Voluit. Superare.
Nisi. Heroas.
Quibus. Nec. Inglorium.
Ab. Isto. Heroe. Superari.
Obstupuit. Ætas. Nostra.

Tantulum. Mortalem.
Tot. Videre. Cinctum. Lauris.
Sed. Eidem. Mortali.
Parum. Visum. Est. Nostri. Seculi. Meruisse. Laudes.
Voluit. Etjam. Vincere. Ætates. Futuras.
Et. Vicit.
Voluit. Nascituros. Heroas. Vincere.
Et. Vicit.
Voluit. Se. Ipsum. Vincere.
Et. Vicit.
Quid. Superest. Invictum?

60. Pastorale [1736?]: »En *Celadon* gaf Frögderop»

PASTORALE.

En *Celadon* gaf Frögderop,
Då han med sin Herdinna,
Fann på ett Skrin uti en grop:
Nu skal du bli Grefwinna,
Och jag så stor och mäcktig Man,
At ingen Siäl törs knysta;
Min sann, det går eij längre an,
At krypa i det tysta.

Til nästa Riksdag låter jag
Mit Skiöldemärke swäfwa,
Då skal jag giöra Dunderslag,
At Hus och Bärg sku bäfwa:
Farwäl, min Hiord och tysta fält,
I Trän och gamla stubbar,
Far wäl, mitt bo och usla tält,
Gemena Tomte gubbar.

Jag är eij mer Ehr *Celadon*;
Neij annat må I weta:
Hans Nåd Herr *Celadondrion*
Wil jag härefter heta.

Min *Nymph*, hwad säger du derom!
Du plär mig wara trogen,
Kom *Melicerta*, kiära kom,
Nu är wår Lycka mogen.

Ach *Celadon*, hwem skulle trodt,
Sad' *Nymphen Melicerta*,
Så mycket buller skulle bodt
I ett så stilla Hierta!
Betänck wårt lugn och sälla bo,
Gack i dig sielf tilbaka:
Monarcher sucka för wår ro;
Men få den sällan smaka.

Nå *Melicerta*, kiära du
Hwad wil dit snack betyda?
Du blir ju straxt en mächtig Fru
Kom, kom, du måste lyda.
Men et jag ber: när man oß spör
Hwi Werlden oß betager;
Så säg at jag det twungen giör
Och at du mig bedrager.

Du wet at sådant bör en Man
Städz på sin Hustru skylla
Det står en Flicka bättre an
Sin Herdes lystna fylla:
Säg du när Folcket hör derpå
Wår Ringhet giör dig smärta
Då wil jag sorgligt swara så:
Betänck dig *Melicerta*.

Jag tienar dig min *Celadon*,
I alt hwad dig behagar,
Men stackars Karl, som eij är mon
Om wåra Sälla dagar!
Wi lefwa ju ett Kongligt Lif
I wåra tysta krokar

Wi le åt stoltas Tidzfördrif
Och Högwälborne tokar.

Du räknar wist för ingen ting,
At frij och älskad wara?
Hör alla lunder runtomkring
På wåra *Toner* swara.
Ei skakar onåd wåra trän
Och grumlar wåra brunnar,
För oß eij böijas falska knän
Eij heller smicker-munnar.

Wårt Namn är tyst och slätt och rätt,
Men då kan det bäst waktas,
Den oß förachtar, och hur lätt
Kan den af oß föraktas?
Wår Dag är från bekymmer frij,
Wår natt är full med nöije,
De Storas Fall gå oß förbij
Med et föraktligt löije.

I wårt Palatz man slipper fram
För Kiortlar och *Drabanter*,
Wi höra skrik af wåra Lam;
Men eij af *Suplicanter*:
För höga *Miner*, skarpa Ord
Stå wi eij städz på Nålar
Wi dräncka alla Tungans Mord
I wåra *Nectar*-skålar.

Wår Miölk och smultron stå oß bij,
När *Rangen* giör oß krancka
Partiers wrede stilla wij
När gröna ärter wanka,
I Kamp med ägg wi dömma rätt
Hwem mer är fast i Stolen,
Sanct Niclas eller *Mahomet*
Jordklotet eller Solen.

Ach *Melicerta*, tig jag dör,
Der intet högre wankar,
En Siäl i Stofft mig ömkan giör
Med så gemena Tankar
Neij hit med din beredda Katt
Han skal *Ducater* hysa
Här up, mitt skrin, med all din Skatt,
Jag wil i heder lysa.

Wår *Celadon* slog Låcket opp,
Det gick förutan Dyrkar:
Men tyst, hwar blef wår Herdes Hopp?
Han fann der Fyra Fyrkar,
Jag ser, sad' han, at Bladet wäns,
Min *Nymph* jag har giordt illa;
Farwäl Ehr Nåd och *Excellence,*
God Dag, min Herde Lilla.

O. Dalin.
Ecloga.

61. [Brudskrifft öfwer Fröken *Nannon Banéer* 50 åhr gammal, och *Baron Gustav Ribbing*, 15 åhr gammal (1736)]: »*Adams* söner raska drakar»

Adams söner raska drakar
Stolta kiön, som ropa plär,
at du qwinnans hufwud är,
du will kufwa dina makar
men betänk wid detta par,
om just mannen har all styrkan,
och om qwinnan just skall dyrkan,
som en afgud och en Fahr.

När båd ålder, wäxt och mehra
som jag just eij minnas kan
fins hos hustrun mer än man
Hwarför skal då han regera?

Hon som kunde wara Mohr
nöijer sig at maka wara:
axet will sig låta para
med et gräs, som ännu gror.

Dock iag will som sqwallerslaget,
eij strö ogrähs mellan par
och hop sätta mohr och fahr:
fast än detta hionelaget
eij just föddes på en dag,
äro de dock mycket lika
bägge effter hälsan fika,
Han är krämplig, hon är swag.

Bägge klokt sin wandel mäta
och fast än med siukdoms sting
dömma sundt om alla ting
bägge på en tallrik äta
bägge sämjas hiärtlig wäl
När man seer dem således kunna
önskar sielfa munck och nunna,
blij en äktenskappets träl.

Nu Gud gifwe man och qwinna,
det dem fattas aldramäst
sielfwa lär de wetat bäst:
men iag kan eij annat finna
än om de sin hälsa få
lee de seen åth alt det andra,
alla som till Brudstohl wandra
spegla sig i deßa twå.

Lilla Man som fått den nåden
at så lycklig blifwa gifft,
och giedt ordsak til min skrifft,
fölg nu städs de kloka råden,
som Ehr maka gifwa kan,
hennes *regler* efftersinna,

ty om I är wärd Ehr qwinna
så är hon ock wärd sin man.

62. [Grafskrifft öfwer *Charmante* som dog i walpningen 1736]: »I Hunde-*Cavaillerer*»

Gref *Carl Bonde* ägde denna Tijk.

I Hunde-*Cavaillerer*,
I stolta Hunde-mör,
See hur Ehr prydnad dör:
de artigste *manerer*
Wältalighet och tro,
som innom pälsar boo.

Charmante eij skiönhet länte
Som andra älskogs diur
Men fölgde sin *Natur*.
Hon hos en bonde tiente,
och war en Bondetijk
men herre hundar lijk.

Hwad skall man wäl *orera*
uppå en sådan graf,
Som folket eij wet af;
Men dock hwad är det mehra?
Charmante är eij fördömd,
Hon må wäl bli berömd.

Gazetten will berätta,
at hon i dödens port
sitt *Testamente* giort:
deß giömmor wore lätta;
men alt det guld hon åtт
har fattig huset fått.

Sin röst som eij blef trötter,
har hon med bästa wett,

Åt *Capellanen* giett
Sit mod och fyra fötter,
har hon rätt wälbetänckt
Åt *Petimaitrer* skiänckt.

Sin swantz som hon nedsänkte,
när hon war blyg och flat,
gaf hon en *advocat*
hon nya helgon skiänckte,
sitt kiött at stå emot,
den gamla *Adams* hot.

Hon tillät *Hypocriter*,
at starkt få sömma in
Sitt samwet i deß skinn,
den läckra huden sliter
Eij ont och är eij brydd,
I tiokka lädret sydd.

Sin död har hon eij ämnat
Til någons arfwelott:
Hon undte alla godt;
Men sättet har hon lämnat
Om det tas gunstigt opp,
Åt *Stockholms* Jungfru tropp.

63. *La Fable des Huitres, dedièe à Monsieur le General de D.*: »*Mars* til *Venus* engång sade»

La Fable des Huitres,
dedièe à Monsieur le
General de D.

Mars til *Venus* engång sade:
sitt man hemma du i fred.
Venus slikt på sinnet lade:
snart är en Gudinna wred:
I sin frumors famn hon tömde

sina tårar ganska rörd:
i en ostra hon sig giömde
och blef up på landet förd.

Mars fick se den läckra maten;
men han trodden eij för wäl:
Under kriget plär Soldaten
sällan äta sig ihiäl:
Äntlig, när han sig betänkte,
som så styfwa stöflar hafft, *
åt han friskt och sorgen dränkte
i den bästa drufwo-safft.

Ack, om *Phoebus* wille stråla
på min dikt et ögonblick,
at jag kunde rätt afmåla
segren, som Gudinnan fick!
Hon lät *Mars* i säng sig laga,
medan hon så tyst med hast
i hans hiärta och hans maga
band sin troß och doning fast.

All naturen låg i dwala,
swepter i den mörka natt,
intet hördes tuppar gala,
ingen brandwakt, eij en katt:
afwund sielf fick hwila finna,
sqwallret snärkte i sit bo,
när dock *Mars* af sin Gudinna
wäktes hastigt ur sin ro.

Hwem, sad han, är den mig wäcker?
Jo, sad *Venus*, det är jag,
mon du mig med piunk förskräcker?

* et af Krigsgudens
kännetekn i *Homerus*.

kära, du är eij så swag.
Ack, Gudinna, lär mig sofwa:
neij, slätt ingen nåd du får:
kära *Venus*, jag will lofwa,
at bli din med hull och hår.

Will du swärja, sad Gudinnan,
at jag blir, ehwart det bär,
enda följeslagarinnan?
Ack, Min *Venus*, ja, jag swär. .
Äntlig effter bikt och böner
blef en stark förliknings-act.
Mars som fler den reglen röner:
Ingen står mot qwinnomakt.

64. [Menuet (1736)]: »Spegel seij, hwem har macht»

Spegel seij, hwem har macht
motstå min fägrings pracht?
Mig är ju allting lätt?
Ja, min skiönheet, I har rätt:
Men tänk, som ett spegelglas
Slås af en knäpp i kras,
är Alting stofft och fnahs,
alt blir upfrätt ://:
Wackra och fuhla bli ändrade lika
Kung är som bonde fri, begge sku wika,
Skiönheet har ofta ryckt,
Sällhet bort, ögon lyckt
och hiertat tryckt:
Gunst är en wäder pust
Högheet en ögnalust,
Säll är den sit sinne eij fäster
Wid fåfängans flyckt:
aldrig blir det af dårskap förrykt.

Dikter 1737

65. [Då *Auctoren* d: 3 *Febr*. 1737 reste från *Hambra* til *Stockholm* etc.]: »Far nu wäl, du kiära Hamra»

Då Auctoren d: 3 *Febr*: 1737 reste från *Hambra*
til *Stockholm*, hwarest han med *Baronerna Hans*
Gustaf, *Carl Arvid* och *Claes Wilhelm Rålamb*, samt
Prästen *Lars Hallman* och Bokhållaren *Ehrhardt*
legat uti en kammare och där haft många
roligheter tillsammans.

Far nu wäl, du kiära Hamra,
  Lilla wrå och stilla boo
i enfalldighet och roo,
Som ej hörer *Stockholm* slamra,
  Som ej wet *intriguers* lopp.
Som ej til sin Bibell sätter
curialer, *etiquetter*,
  wispig nåd och falska hopp.

Kiära kammar som fått höra
  många döhn och mången smäll,
  ord för utan läppegäll,
Som har welat måhnen röra,
  War nu tyst, och far nu wäl,
Om du sedt oß här som tokar,
Tänk bland alla *Stockholms* krokar
  Om du finge see wårt grähl.

Far nu wäl Herr *Gustaf* lilla (1)
  Conducteur utaf min siäl
  Om I alla dahr måhr wäl
Lär och intet iag må illa,
  Far nu wäl, min säng kamrat, (2)
Tack för alla kiärleks slängar

Gud lät Ehr i warma sängar
intet lära bli soldat.

Sij Herr *Claes*, Far wäl min Ängell, (3)
Haf stor tack för hwar den stund,
som I fägnat har min Hund,
Mufti wore rätt en bängell
Om han intet tacksahm war.
Far nu wäl Herr *Lars* med Kragen (4)
Tack för hwar den stund på dagen
Som I åth oß skrattat har.

Nå farwäl min Lilla Gubbe, (5)
Som med fråßan i Ehrt Lif
giort oß warma tids fördrif;
Tack för hwar den klabb och stubbe,
Som har brasat på wår spis:
Far nu wäl, iag sielf, som andra:
Hamra siälen skall nu wandra
Uhr sit simpla *Paradis*.

(1) *Hans G: Rålamb*.
(2) *Carl Arv: Rålamb*.
(3) *Claes Wilh: Rålamb.*
(4) Prästen *Hallman*.
(5) Bokhållaren *Ehrhardt*.

66. Öfwer Högwälborna Fru Friherrinnans *Anna Frederica Standaerhielms* […] Beklageliga död uti första Barnsängen på des 18 *ålders* åhr den 22. *Febr.* 1737: »Men höga Lag, som alt plär styra»

Öfwer
Högwälborna Fru Friherrinnans
ANNA
FREDERICA
STANDAERHIELMS,
Wälborne Herr

HANS FREDERICH
STANDAERHIELMS,
Secreter: uti Kongl. Slotz-*Cancell*:
Endesta
Kära Barn,
Samt
Cammar-Herrens Högwälborne Herr *Baron*
ULRIC von DÜBENS
Älskeliga Makas
Beklageliga död uti första Barnsängen på des 18 ålders
åhr den 22. Febr. 1737.

MEn höga Lag, som alt plär styra,
Och du, som werldens lopp befalt,
Du har wäl ögon öfwer alt;
Men skall då alt få Laglöst yra?
Wij ser här wid en ädel mull
Et prof af ödets willerwalla,
Och hur naturens prydnar falla
Uti sin skiönsta fägring kull.

Med Kärlek plär du giöra under,
Med Honom styras folk och land,
Den lilla Blodz-*Monarquens* hand
Har större makt än blixt och dunder;
Men Kiärlek lika fel begår:
Med sina skott han wårdzlöst ilar,
Han blandar dem med dödens pilar,
Och tar i hopen hwad han får.

Nu har han tänckt et hiärta röra
Til dubbelt lif med ädla skott;
Men en af dödens pilar fått,
Och giort det döden ey torts giöra
Af eget råd och egen lag,
Nu gråter GUden sen Han skutit;
Men kan ey ändra hwad han brutit:
Så går wårt wäsen dag från dag.

Hwem kan wäl see här utan smärta
Det träd, som bästa blommor gaf,
Med frukt och fägring huggas af?
Det kostar på et dygdigt hiärta,
At mista en så dygdig del:
Så oförtänkt oß öden hota,
Så går här til; men hwem törs knota,
Och säija: slikt är ödets fel?

Här mister *Evas* kön en prydna,
Hwars wett ey altid fins igen,
Här mister dygden en sin wän,
En Fahr och Mor sin enda lydna,
Sin afbild och sin ålders frögd,
En Man sin halfwa Siäl, sin Maka,
Hwars Paradis han nyß fått smaka,
Och likwäl skall man wara nögd?

Ney, den slik fägnad blir betagen,
Och ser sin Lifs-klenod så kort,
Blott komma, blänka och gå bort,
Syns kunna fråga Himla-Lagen,
Hwi han har skiänkt en Faders-Blod,
Et Moders Hiärta, äkta Sinne;
Och hwi han dem wil lämna Minne,
Som Han beröfwar tröst och mod.

Så starka äro Kärleks-Banden,
At om ey wåra råd och dåd
Stedz borde wörda Himlens nåd,
Så syntes billigt, at den handen,
Som mist sin staf, sin ro och skatt,
Sig in i sielfwa hiärtat tryckte,
Och derutur den bilden ryckte,
Som kärlek der til sweda satt.

Men dock, jag talar alt för mycke,
Och alt för fritt om ödets lag:

Wi ha en GUD och Hans behag
Bör bli wårt Sinnes Hufwudstycke.
Han kan i samma ögneblick
En matk och tusend werldar skåda,
Ei skier det minsta i dem båda,
Som han ey ser til minsta prick.

Besinnom, at et sådant wäsen,
Lär wäl betänka hwad det giör;
Han, som med lika omsorg rör
De största Land och minsta gräsen!
Det tröstar mig, at Han, som har
Så mycket gott i sina händer,
Och alting til wårt bästa wänder,
Är den, som gier, och den, som tar.

Så kom då tårefulla öga,
Du öma bröst, du rörde blod,
Och lyft från jorden up ditt mod;
Besee den Siälen i det höga,
Som nylig i det låga låg:
Besee det klara Himla-loftet,
Besee dig sielf, det lilla stoftet,
Hwar blir då all din sorgsne håg?

Den Mun, som nylig sagt med löije:
Min Man, wi ha et enda Bröst,
Min Fahr, wi ha en enda Tröst,
Min Mor, wi ha et enda Nöije,
Den säijer nu fast mer förnögd,
Til Himlars Kung, sin Fahr och Maka:
Här har du, Gud, ditt wärk tilbaka,
Du är mitt alt, min enda frögd.

Det wett, som giort så många nögde,
Til prof hwad täckhet, slögd och dygd
Kan fås hos könet i wår bygd,
De lius, hwars strålar woro bögde

Til alt hwad högt och ädelt war,
De see nu mer: de see det Landet,
Der knapt man ser det lilla grandet,
Wår jord, som oß nu håller qwar.

Så wyrdom Himlen i wår döda,
Och dygden i deß lilla mull:
Du kön, som för wår födzel skull,
Skall ha så mycket qwal och möda,
Förskräcks ey för din prydnas död.
Du ser wäl prof af största smärta;
Men också af det största hiärta,
Som trotz mot alla dödar böd.

67. Den *Dollfederska Leuterations*-Krigs-Rättens ransakning och dom […] den 12 *Martii* 1737: »Jag talar ganska kort om twenne *Corporaler*»

Den *Dollfederska Leuterations*-Krigs-
Rättens ransakning och dom
uti saken angående Tredie *Corporalen*
wid Lif*Compagniet* och Tredie *Corporalen*
wid Andra*Compagniet* af Lif*squadronen*
i *Stockholm*. Gifwen den 12 *Martii*
1737

Jag talar ganska kort om twenne *Corporaler*
af *Stockholms* Lif*squadron*, som tänkt bli *Generaler*
af *Bachi* Rikz*armèe*: jag talar om dem så,
at när jag nämner en, så menas begge twå.
de ha här lika del: en enda dem förenar.
Ja men, H. *Corporal*: med Ehr jag begge menar:
jag will Ehrt hiältemod, til sielfwa *Bachi* skam,
för Lif*squadronens front* och *Chefen* lägga fram.
Men söta drufwosafft! ack, liufwa *Bachi* anda,
gack mig i detta wärk med stolta ord tilhanda:
dock neij, du gier mig blott et tort och afwågt slut:
Herr*Corporalen* har altsammans supit ut.

Siuhundra tretti siu, en dag i *Mars* det hände,
at Han en helig hug från denna werlden wände;
men när han strax derpå kom i et roligt lag,
ansåg han denna stund liksom sin första dag.
Han såg den Gudens krafft, som slår så mången neder
med starka droppars dunst, betänkte ock sin heder,
at han war *Corporal* af *Stockholms* Lif-*squadron*,
och strax kom hederslust i hela hans person.
Förmätne *Bachus*, hör, sad han, jag må bli flater,
at Riken, folk och land dig hota med *Placater*,
och likwäl står din makt i alrastörsta flor:
neij, håll, min wän, i qwäll skall du eij bli så stor.
Hit fram, I fulla glas, I hotande *Pocaler,*
jag måste wisa dig *Dollfeders Corporaler*:
Blir du min öfwerman, så skall jag wara din;
men om jag winner dig, skall du ock blifwa min.
Den Tiocka *Bachus* log, at hela magen riste:
han tänkte, Kära barn, om du din swaghet wiste,
jag har wäl wunnit den, som mer förmått än du,
båd Prästman och Soldat, båd ladgårdzmö och fru.
Dock blåstes här *alarm*: En tapper strid upwäktes,
tils Hiärnan blef et rum, der alla *meubler* bräktes,
på gafwel hiärtat slogs och ögat hwälfde kring,
det såg et stofft som alt och alt som ingenting.
Alt rördes up och nid uti wår hiältes tycke,
et bärg, et mygg, et hus war honom lika mycke:
all werlden war förwänd och på et artigt wis
war *Rom* likt *Westeråhs* och *Tellje* likt *Paris*.
Men när i detta stånd han syntes nalkas fara,
kom en Gudinna ned (: *Calypso* lär det wara,
som älskat *Telemaque* :) hon sade: *Bachus* wet,
at eij min kära Son af dig bör ha förtret:
se här, räck fram din hand, han är af dina wänner:
så lägg nu wapnen ned: om jag rätt goßen känner,
kan han med tiden bli din bästa *General*,
det syns wäl på hans gång, det hörs wäl på hans tahl.
Strax swann Gudinnan bort, som *Corporalen* trodde,
hans Öfwerst*Lieutnant* war, Han gick dit *Chefen* bodde;
men tänk, när han kom dit, han blott den reglen fann,

at man tillika eij twå Herrar tiena kan.
Med harmen i sitt bröst och dunsten i sin panna,
lad han sig i sin säng, sitt öde til at banna;
men när en liuflig sömn had stilla tagit fred,
war han förnögd och eij mot minsta matker wredh.
Han såg då för sig stå fru *Sancta filibunka*,
som sade: kära barn, när du ditt win får siunka,
så blir det hälsosamt: den helga mannen *Loth*
gick liksom du til sömns; det giorde honom godt,
Sen såg han det och det, som han eij sielf kan minnas,
det lär wäl på et blad i Hans *Calender* finnas;
men sidst kom *Venus* sielf och sade: kära Son,
du wet, jag är om dig och om din lycka mon;
See här, jag skänker dig den Skiöna *Pontinella*:
hwem kan sig wäl härwid hans glädie föreställa,
han blef båd brydd och kär, wältalig, warm och öm;
men ack, han satt sig up och fann, det war en dröm.
Nu kommer jag til det, som wäl må kärnan heta
af detta stora wärk: all werlden måste weta,
at på en sådan *punct* beror wår hela skrifft,
han ställer i sin dag wår *Corporals* bedrifft.
Auroras tysta hand slog porten up för Solen,
och morgon-rådnan brann från Norr til södra polen.
det war just på den tid, då folket uti Hof
sin midnatt hölt och tryggt från ährelystna sof.
Den niskas arma siäl had redan böriat pusta,
Chicanens styfwa tropp had redan böriat rusta,
och mången spel-*drabant* smög flater til sitt boo,
och mången skiönhet låg uti sin bästa ro.
Kort sagt, just på den stund när slika ting plä hända,
fick *Corporalens* sömn och drömmelek sin ända:
men tänk, hwad underwärk då skiedde i hans bröst:
han hörde der förskräckt en ren och liflig röst.
Han lyddes sakta åt, och när han tyktes finna,
at det et spöke war, begynte swetten rinna:
En wiß Gudomlighet, som *samwet* heta plär,
war den som rösten gaf, och war deß tal så här:
Min wän, hwad har du giort? hwart bär wäl denna wägen?
mon han til ähran går? säg, om du är benägen,

at stiga slika fiät up til odödlighet:
ja, om så är, farwäl, jag wet då hwad jag wet.
Tänk, hwilken skam det war i går, om du kan minnas;
du mante *Bachus* ut; men lät dig öfwerwinnas.
Kan wäl et sådant fel af tappert folk begås,
at först gie stora ord och sen ur fältet slås?
det war eij hiältar likt; men det som än är wärre,
du gick i *Bachi* tienst och tog en annan Herre:
du wet, den Honom will så miukt til handa gå,
kan aldrig hos din *Chef* i tienst och ynnest stå.
Det war dermed eij nog: du gick, dig sielf at wisa
för *Chefens* ögon fram, din nya tienst at prisa,
liksom du skulle sagt: Sj *Bachi General*,
sj, det är annat än *Dollfeders Corporal*.
Min wän, ditt brott är stort: jag borde dig nu skriffta,
at du til kropp och siäl skull hundra färgor skiffta,
och näplig skull du få ditt aflats bref från *Rom*;
dock, om du lofwar bot, skall du få denna dom.
Du skall i otta dar eij något win få dricka,
Eij gå utur din säng, eij see på någon flicka,
Och kommer du ännu en gång igen med rus,
Skal du från Lif *Squadron casseras* utan krus.

Krigsrätten har med flit en sådan dom betraktat,
men också deruti en ändring nödig aktat;
ty fast han rättwis är som sielfwa *Plutos* råd,
har *Leuteration* dock makt at giöra nåd.
de trenne första straff har rätten welat häfwa:
det wore samwetswärk, en planta så förqwäfwa;
men sidsta straffet står hos *Chefen* i förwar,
när *Corporalen* will, så wet han hwad han har.

Actum ut supra.
På dragande kall och Ämbetets wägnar af
fältsecreteraren wid Lif*Squadron*.

68. [U. titel (Til Herr Grefwe *Carl Gustaf Piper*, Samma dag Han föddes Den 18 *Martii* 1737)]: »Wälkommen, Grefwe lilla»

Högwälborne HerrGrefwe,

Wälkommen, Grefwe lilla,
bland werldens buller hit:
Wi upta intet illa,
at man oß giör *visite*.
Min frögd kan knapt beskrifwas,
at see en menlös siäl,
som will ibland oß trifwas,
ty den behöfs så wäl.

När til en ort man länder,
är roligt råka den,
som der förut är känder
och är upriktig wän:
Jag har eij länge warit
i werlden förän I;
men hwad jag har förfarit
skal kort berättat bli.

Min Grefwe får här skåda
en skräcklig hop af lif
i lust, i ro, i wåda,
i tusen tidzfördrif,
Här fån I see oß wandra,
som ädelt folk och pack,
den ena kring den andra,
som myror i sin stack.

Här seen I hwad *Machiner*
den högsta skapa kan:
bland tusend anlets *miner*
är ingen lik en ann:
Hwart hiärta har sitt kynne,
hwar blod sin eld och js,

hwart Sinne har sitt lynne,
hwar hiärna sin *caprice*.

Den Kungen ibland diuren,
som Menskia kallas plär,
har Swaghet i naturen
skiänkt tusendfalt beswär:
den ena bär en Crona,
den andra kör en plog,
men ingen will han skona,
de swettas begge nog.

En will til Himla lofftet,
med alt för yfwig håg,
en annan blir i stofftet,
som galten wid sit tråg:
En giör bland tusend lustar
sitt paradis och fall,
en annan går och pustar
för lite smält metall.

Här hörs et skräckligt stuller
af denna qwicka mull;
men bäst hon giör sitt buller,
så ligger hon omkull.
Deß lif må rättlig heta
en dröm, et litet spel.
Min Grefwe måst ock weta,
at han ock får sin del.

Först ligger Han i dwala,
sen gråter han och ler,
sen lärer han at tala;
men tänker eij deß mer.
Sen böriar han at tänka
på mången lustig satz,
sen går han fram at blänka
på werldens skådeplatz.

Deß hiärta får då smaka
at det är kött och blod,
det söker då en maka,
at bli sin lifsklenod:
Sen får han små bekymmer,
sen blir han swag och grå,
och sidst när dagen skymmer,
lär han til hwila gå.

Ja men, så plä wi swinga,
så ha wi dantzen lärt:
at födas för så ringa,
mon det war mödan wärdt?
Dock, lydom Ödets willia!
I är nu kommen hit,
men rätt sig hädanskillia,
det fordrar större flit.

Nog är'n I wäl utråkad;
men hwad det lider kring,
blir hiärnan litet bråkad.
Dock, mäst för ingen ting.
Jag känner wäl de fiäsen:
den ömma suckar drar
från werlden och deß wäsen,
Han wet eij hwad han har.

Fördenskull will jag råda,
Tag aldrig werlden när:
Hon är wäl wärd at skåda;
men eij at hålla kär:
Hon är wäl wår wärdinna,
men intet just wår fru:
Hos oß skall hon eij winna
den *rang* som *Avazu*.

Så drick nu dygdens saffter
med modersmiölken in,
förnufftets ädla kraffter

och allas hiärtan winn!
föräldrars ro och trefnad
föröka jemte wår,
och böria nu en lefnad
af många sälla åhr.

I hast på den unga
*Avazuiske G*refwens
första dag i wärlden
d: 18 *Martii* 1737. af deß trogne Tienare
O:Dalin.

69. [På Fröken *Catharina Charlotta Taubes* Födelse-Dag (5/4 1737)]: »Tack du aldrahögsta Öde»

Tack du aldrahögsta Öde,
Som i går gjort oß bekant,
At ej Spåmän säga sant:
Många skulle finnas döde,
Skakas skulle Hus och Slott,
Lif-*Squadronen* skulle kroßas;
Men wi se oß nu förloßas,
Fast wi ej i fara stått.

Största harmen hade warit,
Om wår Spåmans dunder-slag
Oß beröfwat denna dag.
Tänk, om Lif-*Squadronen* farit
Blott af skräck i dödens klor,
Och så hedren oß betagen,
Til at fira denna dagen,
Som oß är så kär och stor.

Nej, du brutna Spåmans hjärna,
Denna glädjen fick du ej;
Men, min käre, kom och säj:
Hwilket Öde, hwilken Stjerna
Har wäl den på Himlen nu,

Som i dag, då din gådt neder,
Fyller fjorton år med heder,
Och har mer förstånd än du?

Säj man, at på denna dagen,
Den, som fyller fjorton år,
Alt för ängslig lefnad får,
Blir af sorger nederslagen,
Fattig, sjuklig, utan bot;
Ty jag wet, om du det spådde,
At wår *Herre* det försmådde,
Och det skedde twärt emot.

Säj man fritt, at Lif-*Squadronen*
Skall som troll-smör snart förgås.
Säj at bara sorge-troß
Skal med gråt, på Änklings-*tonen*,
Bära *Chefen* död på bår;
Ty då kan man deraf sluta,
At båd *Chef* och wi få njuta
Ro och sällhet många år.

Dock, stor sak, hwad narrar tycka.
Lif-*Squadronens* samwets-lag
Är at fira denna dag,
Och sin *Chef* at önska lycka:
Gud gif honom mycket godt!
Wäl sin önskan och än mera,
Tålamod at wäl regera
Dem, han i sin styrsel fådt!

70. [U. titel (Påska-frögd, 1737)]: »Någon aga bör man känna»

Någon aga bör man känna,
andra werlden eller denna:
himlen tackar iag förnögd,
at iag fådt med denna färden
här i werlden
plikta för min påska-frögd.

71. Wid Den Wälborne Herrens Herr *Henric Georg Falckenbergs* Graf […] den 18 *Apr*. 1737: »Min barndom är en sömn, en gråt för ingen ting»

Wid
Den Wälborne Herrens
Herr *HENRIC*
GEORG
FALKENBERGS
Graf,
Som dog på Sin Fäderne-Gård Haga i Sitt
17:de Ålders Åhr den 18 *Apr*. 1737.

MIn barndom är en sömn, en gråt för ingen ting,
Min ungdom är et ras, som yrar werlden kring
Och sielf sin syn förblindar,
Min mandom är en sorg för lycka, nåd och bröd,
Min ålderdom et qwahl, som blott en långsam död
I barne-blöijor lindar.

Jag wet ei när jag föds, jag wet ei när jag dör,
Jag rår mig inte sielf: GUD wet hwad jag här giör?
Hwi blef jag inte borta?
Är detta al den skatt, den werld, det kiära lif,
Som hiertans lust och sorg och tusen tidsfördrif
Förlänga och förkorta?

Så kan hwart menskiobarn, fastän det lotten fått
Af högsta wisdoms lius och högsta ålders mått,
På Sotesängen tala:
Hwad är det mer at dö en sexti åhr förut
När man ei seija kan sig mer ha sedt til slut,
Än blott en dröm och dwala?

Du wackra ämne, Du, som kunnat bli et bloß
Uti din ädla Släckt; men nu bedröfwar oß
Den första gång i werlden,
Du Yngling, som går bort i dina bästa dar,

Mån Du då fram för oß så mycket tappat har
Med denna snara färden?

Ney Sälla *FALCKENBERG*, Du må wäl wara nögd,
Du har slätt intet mist: se ned ifrån din högd
Bese wårt släp och wåda:
Mån den ei frälse-rätt af himla-Kungen får
Och *Privilegi*sk nåd, som i sin ungdoms wåhr
Får högsta Sommarn skåda?

Jo men, här syns at GUD dig mera mogen såg
Med Siutton åhr, än den här lefwat fyra tiog
Och fikt båd' up och neder,
När siutti åhra barn här lefwa qwar i qwal,
Som knapt är wärdt et stoft, och ändring utan tal
Så tar han dig til heder.

Som werldslig Adel Du i hågen mera brann
Af Dygd än Adlig blod; men andlig Adelsman
Du lyste mer af bloden;
Dock ej af egen blod: den Hieltens menar jag,
Som mitt i afgrunds fall och dödens nederlag
Oß reste segerstoden.

Här war Din frälse-glantz, Din gamla Guda-stam,
Och dermed gick Du nyß i Himla-Hofwet fram.
Hwad kan man högre tänka?
Monarquer, Riken, Folck, al werldens prakt och prål,
Förswinnen lik som dagg, förduncklens lik som kohl,
När Himlens strålar blänka.

Föräldrar, I som mist en ålders stödie-staf,
Och I, som med Er sorg nu hedren denna graf,
I mån wäl något qwida,
En dygdig blod är öm; men ack hwart går jag hän?
Hwad är wäl större frögd, än se en Dygdens Wän
På ährans thron och sida.

72. [Giffte-Tanckar Öfwer *Alcestes* och *Amaranta* (på Wolmar Reinhold Stackelbergs och Christina Beata Taubes bröllopsdag 12/4 eller 19/4 1737)]: »Neij, min frihet är mig kiär»

Giffte-Tanckar
Öfwer
ALCESTE och *AMARANTA*

Neij, min frihet är mig kiär:
Skulle jag en Maka wällia?
Och för tusentals beswär
Mina sälla Dagar sällja?
Skulle jag så fängsla mig?
Neij min frihet achta dig.

Lilla GUD, du will städs bo
I et twifwelacktit sinne:
Med din oro dör din ro,
Sen du har din trängtan inne.
Derför wet jag du eij tål
Sådant lif som giftermål.

Giftermål twå ansickt har:
Et är glättigt, milt och fagert,
Andra som dock längst blir qwar,
Är förträtligt, fult och magert:
Skiönt för dem som dit har brott,
Fult för den sin längtan fått.

Söka är af annat slag,
Än sin sökta skatt at finna:
Iris, ach, du har behag,
Innan jag dig hinner winna!
Alt för skiön, när du är din,
Lagom skiön, när du är min.

Ja, du sielf är snart förnögd
Sen du smakt den kära Kalken:

När din kärlek hint sin frögd
Flyr han bort, den lilla skalken:
Motstånd är hans Lif och Siäl,
När han segrar blir han träl.

Sen man fått en Makas ja,
Och Sen *Templet* hört det gifwas,
Hwem kan större wißhet ha?
Bandet kan eij sönderrifwas;
Men just derför blir man trög,
Lium och flat och kall och slög.

Då blir Paradiset alt,
Men i *grader* småt och smärre:
Kokhet, warmt och liumt och kalt,
Höfligt, tort och wrångt och wärre:
Bara twång och Hiärnegrill,
Barneplågor komna til.

Buffus höll et sådant tal,
Och had ännu talat mera;
Om han eij till Hiertans qwal
Sedt sin Hustru sin *Megæra*,
Som han trodde redan död:
Ach då war han wist i nöd.

Buffus flydde wimmerkant;
Men jag såg med större nöije,
Hur *Alcest* och *Amarante*
Bracktes från sin sorg til löije,
Sen de tyst den läxan hört,
Och sen Hiertat blifwit rört.

Rådnat hade bägge twå,
Och knapt dristat Tungan röra:
Ack, sad, hon, men är det så?
Men sad' han, hwad är at giöra?
Bäst at tro förutan skräck,
At den *Buffus* är en gäck.

Ädla twå bekymrens ey,
Lätt eij tokar er förskräcka:
Kära *Buffus* kom och säij
Hwad hos dig plär kärlek wäcka?
Är det Giäsning i din Blod
Eller är det Ädelmod.

Är det blott en kitzlighet,
Då bortflyr hon snart med blygden
Men min stackar *Buffus* wet.
Ädel Kiärlek födz af Dygden,
Och så länge blijr han qwar,
Som han denna Modren har.

Här är eij et bloß, en lek,
Som snart kommer snart förswinner;
Men ett Bärg en trofast Ek,
Som til Prackt i Högden hinner,
Och som wäldigt står emot
Blixt och dön och stormars hot.

Granlagt wärk en wigsel är
Men den klokt sig dertil wågar,
Är eij i *Chimerer* kiär;
Ty förut han Hiertat frågar,
Om det blott för Ögon stält
Dygdigt, ädelt, täckt och snält.

Swarar Hiertat Ja dertil,
Lär det altid lyckligt wara;
Men om *Buffus* ändtlig will.
Ha en *Regel* i all Fara:
Lef eij just som giffta män;
Men som du skull fria än.

Lät oß nu wårt täcka Par,
Som eij trodt hwad *Buffus* säger,
Önska alt hwad Himlen har,

Och för alt hwad Jorden äger
At *Alcest* och *Amarante*
Städz må blij hwars annars pant!

Gud gif dem så mycket godt,
Som fins ondt blanda gifta Makar,
Som ogifta Lam ha fått
Art och *Form* af gifta Drakar,
Och som swartsiuk hemlig sorg.
Fins kring alla *Stockholms* Torg.

Om wår Brudgum och wår Brud
Få så många sälla Dagar,
Som den lilla Hiärtegud
Giort i Winter siuka magar
Galna hiernar, split och kif,
Lycklit blir då deras Lif.

Alt hwad sällt och härligt är,
Alt hwad dygd i ära sätter,
Rena nöijen, gladt beswär,
Kunga dar och Torpar nätter,
Alt som skiäncker Frögd och Hägn
falle på dem Lik som rägn!

Kom med samma Önskan hit,
Alla Herdar och Herdinnor,
I, som nu med ädel nit
Ärnen snart bli män och Qwinnor,
Wörden nu i Detta Par
Edra egna Heders dar.

O. Dalin.

73. [*April*-Wärk Om Wår härliga Tid]: »Stor sak i forna dagar»

Stor sak i forna dagar
Och i den Gyllne Tid,
Wår ålder mig behagar,

Han är mig skön och blid:
Om Siälen ei har styrka,
Så blir dock kroppen fet,
Och werlden får nu dyrka
En ädel weklighet.

Lät gamla knarrar skryta
Med mången möglad sak,
Lät *Misantroper* ryta
mot all wår nya smak:
Jag tackar Kärleks lagen,
Och Fahr min och hans Fru,
Som så ha paßat dagen,
At jag är födder nu.

Ack, mina dumma Fäder,
Om I dock hade sedt
Wår lefnad, mat och kläder,
Wår höga smak och wett!
Jag tror, I skulle blygas,
Och på Ehrt plumpa wis
I magen öfwertygas
Om wåra Paradis.

Jag wet ei hwart de famla,
Som Ehr för gamla ta:
Nej, wi är' rätt de gamla,
Den ähran få wi ha:
Wår werld sig nu beropar
På ålder klok och stolt:
I woren unga glopar,
Då werlden gick i kolt.

I lefden som i dwala,
Enfaldigt, fromt och fritt:
Knapt wisten I omtala
Det kiära Mitt och Ditt:
Ehr *rang,* Ehr platz, Ehrt bästa,

Alt lät'n I gå förbi,
Och hwar en war Ehr nästa,
Som skapad war som I.

Men, at man så förliktes,
Förtienar neplig tack:
På gods ei mycket sniktes,
Der mäst war fattigt pack:
Der kunde ro ei fela;
Ty den om intet rår,
Har ingen ting at dela,
Och sällan trätor får.

Der blott förtiensten lyste,
Der war straxt Adlig hiälm,
Och den blott skrymtan hyste,
Den war hos Er en skälm.
Den blott til dygd war födder,
Den war af Kunglig blod,
Och fast han kom från slödder,
Så togs han dock för god.

Ehr wänskap gick som tiuren
Den dumma stråten fram:
Mon wår har den Naturen?
Nei, bort med sådan skam:
Wi ändra tro och sinne
Tolf gånger på et åhr:
I dag är man ur minne,
Der man haft nåd i går.

At fint och höfligt drilla,
At byta färg och hamn,
Det hölls bland Ehr för illa:
Alt nämdes wid sit namn:
En Klok fick heta Kloker,
Fast än han godsint war,
En Toker hette Toker,
Fast än han purpur bar.

I lag med slika dumma
En ringa spis man fick,
Der must och miöd och mumma
War deras bästa drick:
Knapt kunde man en fråßa
Af deras rätter få,
Och knapt med dricken låßa
Förståndet ur sin wrå.

Slikt gaf så grofwa lemmar,
Så hårda manketag,
At wåra granna klemmar
Skul dö af minsta slag:
Det war liksom en rasan,
När sådan buß blef wred:
Jag tycks mig se med fasan
Min Fahr i tolfte led.

I alla *elementer*
Han trefs och tog *quarter*,
Hans bästa *complimenter*
War plumpa Bond-Maner:
Hans Kärlek war det samma,
Hans klapp och smek i miugg
War snart så alwarsamma,
Som wåra Hieltars hugg.

Ja, fast jag går tilbaka
Til den som aflat *Seth:*
Jag tror, at han sin Maka
Har älskat likså nätt:
Han wiste ei at lefwa:
I sanning, när han kyst
Min stackars Fru-Mor Eva,
Det lär ei skedt så tyst.

Ack, dumma Slägt-Register,
Ju mer jag på Ehr ser,

Ju mera blir jag bister,
Jag gråter och jag ler:
Jag ser på Edra kläder,
Hur dumt en tröja skars,
Och hur det gröfsta läder
Af sjelfwa Printzar bars.

Kom säg mig, Hustru Brita,
Herr Erik Wases Mor,
Hwad tyg en Fru skal slita,
När hon skal synas stor?
Der står hon som en krycka,
Hon wet ei minsta råd:
Mån det ei war en lycka,
At hon ei het Ehrs Nåd?

Nei nu fins det, som skapar
Habile, *galant*, *poli*,
Och mer, som gamla knapar
Skul ta för trolleri:
Hör på wår glantz och heder:
Jag ser med alt behag
Wår wän *Lysanders* seder,
Hans lefnad natt och dag.

När han om midnatt söfwes
Från spel och dans och sus,
Mån då ei sömn behöfwes
Til dagens högsta lius?
Då wäcks han up af Drängen,
Som nyß fått dager se,
Och simmer matt ur sängen,
At ta sitt goda *Thé*.

Sen plär hans omsorg blifwa
En stund i hemligt råd,
Hwar han skal bäst fördrifwa
Sin dag i ro och nåd:

Sen denna sorg är sluten,
Är alt hans qwal förbi,
Mer blir ei hiernan bruten,
Hans dag är sedan fri.

Wår stolta Goddags-Sälle
Då klär sig mångaledz,
Och skrämer stackars Pelle,
Om alt ei står tilredz:
Hans Råck ei någon jäfwar,
Som *mode* och *gout* förstår,
Och kring om axlen swäfwar
Et konstladt, pudrat hår.

För porten man framdrifwer
Et rullande Palats,
Dit Herren wahrsamt klifwer
Och tar en myndig plats;
Twå Kampar gå och wörda
En pälsad Buses hand,
Och bakpå står en börda
Af pack med röda band.

Ack middag, som nu nalkas,
Du rör min fina smak!
Båd håg och tunga swalkas
Af mången artig sak;
Knapt wet man hwad man äter,
Och magen, ögats tok,
Åt hiärnan lydigt mäter
Sin kraft at wara klok.

Men si, der tog min Skiöna
Hwad sämst på fatet fans,
Kom ät, min Wän, det gröna
Med *Jambon de Mayence*;
Det Winet har sin heder,
Försök det *àla glace*:

Än *ponchen* då, jag beder,
Har den nu fått sitt paß?

När nu *Lysander* hinner
En tima öfwer tre,
Han näplig sig påminner
Dem han har lofwat se:
I wägen han intager,
Et mägtigt *Caffe*-Hus,
Der mången sitter swager
Utaf sit gårdags rus.

God dag, min toker lilla,
Lysander, söta Bror,
Hur slapp du sist *Camilla*?
Du wet hwar *Cloris* bor?
Än hon med ögon-brynen?
Wet hut, du dumma Siäl;
Hur ser jag ut i synen?
Nei, Bußar, *marche*, farwäl.

Sen far han til *Donzella*,
Sin största frögd och skatt,
Hos hwilken högst plär gälla
En *galonerad* Hatt,
Der hwißlar lilla Sprätten
En framdel af en *Air*,
Och lullar den *Menvetten*;
Som ny wid Hofwet är.

Bland tusen smicker-pilar
Och kärleks tungomål
En stund så hastigt ilar,
Som samwet hos en snål:
Wår Wän måst ut at åka;
Han stadnar wid et bord,
Der Mynt och Lappar språka;
Men Folket knapt et ord.

Bland myndige Spanjorer
I al djupsinnighet,
Honneurer, *Matadorer*,
Cinq, *solo*, *todos*, *bete*,
Surcoup, *remis* och mera
Giör här et särskilt språk,
Som wäl skul bringa flera,
Än Mormors Mor, i bråk.

Lysanders blod här giäser
Af lycka, med och mot,
Och i hans syn man läser
Båd hemlig frögd och knot;
Slikt plär han dock bortskölia
med Afton-målets must;
Men håll - - jag trotnar föllia
Wår wän i al deß lust.

Til Kiönet jag mig wänder:
Florinda, kära kom:
Hwad mon de gamla Fränder
Skul dig wäl tyckas om?
De skulle på dig gapa,
Och undra hwad natur
I werlden nu kan skapa
Så snälla, täcka Diur.

Jag wil dit lif omtala:
Dock ney, hwad är det mer?
En sådan liuflig dwala
Du sielf ei wet och ser:
Den intet har at giöra,
Är mäst i Sagor rar:
Hwad skal jag då omröra?
En dag är alla dar.

Du klär dig stolt och snäller,
Sen du har waknat sent,

Och för din spegel ställer
Din samwets-fråga rent.
Sen giör du middags-swängen,
Och reser Staden kring,
Sen spel, sen mat, sen sängen:
Det är ju ingen ting?

Så går i glada lekar
Dit lif med glantz förbi;
Dit Kiön ock intet nekar
Dit rykte ewigt bli:
Med *Cabinets-Cymbaler*
Blir hwar och en bekant:
Brunetten har *rivaler*,
Grizetten sin *galant*.

Ja, oförliklig qwicka
Man Evas Döttrar ser!
Man ser ju mången flicka
Så god Soldat som fler?
Och mången Fru förblinda
En diupsint *Ministére*?
Fast än - - - du wet, *Florinda*,
Hur fåfäng klokhet är.

Du kan i sällskap blänka
Med ganska dunkla lius,
Du slipper diupt at tänka,
Förnuft får der ei Hus:
Man talar blott om wäder,
Visiter, krämpor, mat,
Om giftas och om kläder,
Och alt i sqwallerprat.

Ack! säll är denna tiden!
Alt har nytt lif och mod:
Man ser ju Kärleks-striden
I sextiåhra blod?

Hur Gummans ålder myser
Åt alla Flickors bruk,
Hur Gubbens brånad lyser
Uti en ung Peruk.

Så qwick är också Kraften
Af wåra Lärdas Wett:
Den gamla Wisdoms-Saften
War grof och dracks med swett:
All miölken i sin maga
Det snåla snillet drog:
Nu plä wi gräddan taga,
Och dermed ha wi nog.

Til högden kan man swinga
Hos oß med ringa flit,
Man lyser nu med ringa,
Med namn och blott *Credit*:
Man är ei det man säger:
En Dräng är Herren lik:
Fast man en fyrk ei äger,
Så syns man likwäl rik.

Et ädelt högmod kitlar
Båd Mans och Qwinnas håg:
Tilförne utan titlar
Man i sin Koya låg:
Då skul man Folket truga
Til tienst med påck och bön:
Nu drar den minsta fluga
Til Hofs för tienst och lön.

Ja, alt har annat wäsen,
Än i de gamlas dräkt:
Wårt lif bland Blomstergräsen,
Som källan, skyndar täckt:
Man lefwer som man finner,
Bland nöien tusendfalt,

Man dör så godt man hinner,
Och dermed är det alt.

Si så, I gamla drakar,
Tag' nu Ehrt pris igen;
Här sen I Edra makar
Och Edra öfwermän:
Alt det I kunnen skryta,
Det är af Edra barn:
Med Ehr at willia byta,
Det woro Guld mot skarn.

Förr skul man mig få stoppa
Et dygn bland fäders ben,
Förr skul man mig få doppa
I Hamnen wid *Athén*,
Der dygd och sorgligt Snille
Inpintes gamla hion,
Än jagh bland dem nu wille
Upfrägda min Person.

Förr blir Kung Månses Kappa
Min *Iris triumphant*,
Förr skal man mig få klappa
Med Drottning Karins want,
Än jag wil nånsin stöka
De gamlas mörka bo,
At i de tider söka
Min Sällhet och min ro.

74. Samtal emellan *Auctoren* och des säng wid Gimmersta d. 12 *aug*. 1737 om aftonen: »Kiära säng, du glada möte»

Samtal emellan *Auctoren* och des säng
wid Gimmersta d. 12 *aug*. 1737 om aftonen.

Kiära säng, du glada möte,
som iag trött hwar affton har,

dig förtror iag i dit skiöte
hwad mig händer alla dar,
Du är den, som har mit öra,
hemlig Råd och favorit:
derför måste du ock höra,
hur i dag iag kommit hit.

Från den aldrabästa lefnad,
skiönsta boning, bästa ro,
der en siuk skul få sin trefnad,
der en kung skull kunna bo,
från et litet werldens under
reste wi med mod i dag;
Men i backar, rägn och dunder,
fick wi pröfwa annat slag.

Arma diur, som menska heter,
ändring är din lefnads Lag,
tusen nöijen och förtreter
föllia dig hwar enda dag:
Rätt som du bland frögd och heder
tror dig wara lyckelig,
Plumpar du i gyttian neder
Och kan sielf ei hielpa dig.

Sen oß tusen dödar hotat
fyra hieltar i en wagn,
sen en bäfwan hade motat
blodet från sit lopp och gagn,
sen wi sedt wårt sällskap flyga
högt på klint och diupt i dy,
fick wårt mod sig äntlig smyga
i en wrå uti en by.

Wij som nylig want wårt öga
wid en kungelig *prospect*,
och kring fälten från det höga
sedt alt präktigt, skiönt och täckt

i en mörk *arrest* wi lågo
under rägn så stort, som ägg,
Hwad wi genom gluggen sågo
war en gammal möglad wägg.

Den, som största modet hade,
darra som et aspe-löf,
Och wår jämmer så utlade,
At man snart af skrik war döf
Hon begynte ock bedyra,
at man många gudar har,
Och at fler om rägnet styra
Än den gamla werldens far.

Effter denna nya lära
kunde många böner bli,
Båd *Sanct Påhl* och *Per* til ära
Salig moster stat oß bi,
När wi på *Sanct Karin* tänkte,
fick man likwäl se til slut,
At det klart i wäster blänkte,
så at modet drog oß ut.

Kom nu *Sancta Filibuncka*,
tag min *Poesie* wid hand,
At hon ei i dy må siunka,
Hielp oß alla wäl til land,
Kiortlar, stubbar, skor och mera
fick nu här sin bahnesot,
Och här tog den sancka lera
tåfflen af den bästa fot.

Döm då säng, mit stilla nöije,
Om wi wågat lif och blod,
Och om då wårt minsta Löije
ei war prof af hielte-mod,
Lyckan hielper dem som wåga,
detta ser du nu min wän

nu är ända på wår plåga,
se här har du mig igen.

Effter mången nöd och fara
äfwentyr på Kämpa-wis,
skulle dock wårt öde wara
hinna til et paradis,
Menskans lif är böljans apa,
Tänk hur hastigt blodet wäns,
Lyckan tror iag kunde skapa
Af en glop en *Excellence*.

75. [Wijsa Om Fru *A.G.B.* (12/8 1737)]: »När wärlden går oß hårdt emot»

När wärlden går oß hårdt emot,
Så wet wij derför ingen bot:
Wij tumla på hwar andra kull,
Liksom man war helt full.
Wij skrika, slåß, wij gråta, lee
Wij tas i famn, om nåden bee:
Gud hielp oß fram en gång det går på sned.

Om ödet eij den lyckan gaf,
Att wij had hopp att snart see staf,*
Och få der litet i wår buk,
Min san, iag blef helt siuk:
Nu ha wij glömt wår päron-korg,
Här sittia wij som gäß på torg,
Ach wärld hur ästu full med daglig sorg.

Säll den som af ett hurtigt mod
Eij frågar efter lif och blod:
När wärlden rasar på alt wijs,
Så tar han sig en *price*;

* en by wid en järngrufwa i Sörmanland.

Hur sku wij wähl så sälla bli,
Kom lätt oß spå om frieri
Och alt som fägna kan wår *Phantasie*.

76. [Wijsa Öfwer Stenhammar Herre-Gård i Södermanland (12/8 1737)]: »Stenhammar Skiönaste wärck af naturen»

[1]

Stenhammar Skiönaste wärck af naturen,
Hur skall iag siunga din fägnad och pris,
Nyß ifrån *Stockholm* som foglen uhr buren
Wördar iag dig långt mer än Paris.
Stenhammar skiönaste wärck af naturen,
Hur skall iag siunga din fägnad och pris?

[2]

Mäcktigste riken af hundra *monarquer*,
Kunde eij skapa så nöijsamt och sält,
Som dina lifliga dälder och parker,
Branter och trän och skogar och fält,
Mäcktigste riken och hundra *monarquer*
Kunna eij skapa så nöijsamt och sält.

[3]

Du har för sinne, för ögon och maga
Tusende nöijen i frihetens skygd,
Här i din stillheet är håfwet en saga,
lyckan ett fioll och högmod en blygd.
Du har för sinne, för ögon och maga
tusende nöijen i frihetens skygd.

[4]

Lättlig hoos dig kan man wärlden förgäta,
du med din menlöshet bulret eij tåhl,
Hundrade frukter wij plåcka och äta
Och bry oß eij om Pehr eller Påhl;
Lättlig hoos dig kan man wärlden förgäta,
Du med din menlösheet bulret eij tåhl.

[5]

Ändringar see wij här kring dig eij andra
Än dem naturen har giort i hwar wrå,
Willstigar gier du oß många at wandra
men dem man trygt kan willa sig på
Ändringar see wij här kring dig eij andra
Än dem naturen har giort i hwar wrå.

[6]

Turcken och *Ryssen* och *Påwen* och *raggen*
Strö eij *Gazetter* om kring ditt palats,
Mins mån *Arp*, *Rosenhan, Gylnhielm* och *Kaggen* ,
Ribbing dertill, så ha wij wår sats.
Turcken och *Ryssen* och *Påwen* och *raggen*
Strö eij *Gazetter* om kring ditt palats.

[7]

Här har all täckheet up slagit sitt läger,
Konst och natur åht hwarannan här leer,
Men tänk att *Karin*, som Stenhammar äger,
Wackrast doch är af alt hwad iag seer.
Här har all täckheet up slagit sitt läger,
Konst och natur åt hwar annan här leer.

77. [På Fröken *Catharina Charlotta Ribbings* Födelse-dag, Den 24 *November* 1737]: »Födsell plär, som tärning falla»

Födsell plär, som tärning, falla
en, til all Förnöjlighet
och en annan till förtret.
Lycklig född, wi den må kalla,
fram för alla, fram för alla,
som städs Hjertan winna wet.

78. [Ny dikt (På Fröken *Catharina Charlotta Ribbings* Födelsedag, Den 24 *November* 1737)]: »Stundom Win, ock stundom watn»

Stundom Win, ock stundom watn
  Stundom glädie, stundom sorg
Stundom dagen, stundom natten
  Stundom Ja, ock stundom Korg.

Men Jag swär wid enda Fåret
  at änskönt min Fröken har
Hundre sinnelag om året
  blir dock städs min Trohet qwar.

79. [Hastewärck. En ödmiuk bön om förlåtelse för den försummade dansen på Julita den 31. *Decembre* 1737]: »Min Fröken, iag bekiänner»

Min Fröken, iag bekiänner,
  Mit fel är ganska stort;
  Men wet Hon hwem det giordt?
Jo, en af mina wänner,
  Min stackars *Poesie*,
Som öfwer mig will råda
Hon fick min fröken skåda
  och straxt kom *jalousie*.

När Fröken böd mig dansen,
  Blef fiållan wred och swor,
  At iag förmycket tror
den nya skiönhets glansen:
  Iag måste stryka håll,
Iag fick eij gå ur fläcken:
Gud nåd den stackars Gäcken,
  Som wigs wid sådant troll.

Dock när wår qwäll war aller,
  Så tog iag fiållan fatt,

Hon blef båd slät och matt.
För Fröken iag nu faller
och ångrar mig mit brott:
En lycka är at fela
Mot den, som har at dela
Så mycket mildt och godt.

Dikter 1737 utan känt datum

80. *Echo* och *Narcissus*. *Fable*: »Hur kommer til at Flickor eij ha smak»

Hur kommer til at Flickor eij ha smak,
I eget Kiön? Från skiönste Qwinno-Bilder
Kan mången Mö med nöije se sig skilder;
Men eij så lätt från Karlars Dön och Brak.
Wårt Kön har haft den Lyckan dem behaga:
Wår skarpa Kropp dem binder starcka tåg,
Wår grofwa Hy och Färg i deras Håg
Kan Pris och Glants från skiönste Fröija taga.

Narcissus war en Hurtig Wacker Pilt,
Jag lemnar det; Men Flickor nog man fingo,
Som honom långt i Fägring öfwergingo,
Dock sågo de på Goßen mehr än milt:
En stackars Mö som sig eij kunde twinga
Grep karlen ann med tusend Kärleks måhl,
Narcissus war der mot så hård som stål,
men had' dock sidst eij annat råd än springa:

Jag är, sad' han, min *Echo* eij för Ehr:
en Skytt som jag, kan ingen Skiönhet täckas,
Af Willdiurs gny och Blod skul' hon förskräckas.
Åh neij, sad' hon, din Jakt jag gerna ser,
Jag är, sad' han, af wärsta Knekte-Troppen,
En grym Soldat af oförwägit mod:
Stor sak, sad' hon, jag wågar Lif och Blod,
Jag giör dig fritt en skiänck af denna Kroppen.

Jag är sad' han, en Pilt som älskar dräckt,
Jag slöser bortt mitt Arf och Godz i Kläder,
Och Guld hos mig plär flyga bortt i Wäder;
Dock der af blef den Wackra eij förskräckt.
Jag är, sad' han, den största Sprätthöks-bängel,
Som nånsin satt på skwallertorget fot;
Dock sådant war den skiöna eij emot:
än mera kär, hon ropa: håll min Ängel.

Blif qwar, Narciss, du wet eij hwem du flyr,
Jo men, sad han, jag flyr en wacker Flicka,
Hos Flickor kan jag mig alsintet skicka;
Ty jag är dum, förmäten, fiållug, yr.
Wälan, sad hon, då skal du bli min Maka;
Men had' han sagt: Min Jungfru, lät mig blij,
Jag öfwer alt är skapad liksom I,
Min sann, jag tror, at *Echo* wändt tilbaka.

81. [Wijsa (Den *Epicuriska Philosophen*)]: »Lätt man wanskligheten låf»

Wijsa.

1.

Lätt man wanskligheten låf
Narrar stora Guldberg låfwa,
Lätt man lyckan i wårt Håf
Fålck med fåfäng pracht begåfwa
Lät gå i fred,
Som uti Krig:
Detta skall eij bekymra mig
Blått att iag får såfwa.

2.

Hwad är iag dermed betient,
Hwem som den Intriguen drifwer?
Hwem blir Råd och Præsident?
Hwem man Låhn och tittlar gifwer?

Lätt man dem dras,
Hwar får sin släng,
Blott att iag i min sömn och säng
Obekymrad blifwer.

3.

Att man adlig sköld och hielm
I tre alnars namn will föra,
Att en utstofferad skiälm
Will till hofs bland andra kiöra,
Skall mig eij bry,
Ogräs må gro,
Blott att iag i min säng med roo
Såfwer på mitt öra.

4.

Om af andlig tor döns mehn
Dippels kiättar-lära brister,
Om *Tolstadius* är reen
Eller *Wolfen* ähran mister,
Om som en took
Hellman har bött,
Bryr mig eij när iag sofwer sött:
Prästen må bli bister.

5.

Att i grähl-*Pedanters* fiät
Wåra lärde gå så många,
Att man will i *Wolfens* nät
Gud och ewigheten fånga,
Wurmarnas sårl
Går iag förbij,
Blått mina sofwestunder blij
Roliga och långa.

6.

Om *Poeters* frägd består
theri, att des namn bli tryckte,

Om i wår tid guldet rår,
Mehr än samwet och godt ryckte:
Om det så går,
Må det få gå,
Blott mine ögon roligt må
Bli med sömn tillyckte.

7.

Om wårt Fruentimbers smak
Är i Lapri fijn och läcker,
Om des Kiortlars widd och braak
Upp till Riddarhuset räcker,
Om de har hopp,
Kiärlek och troo,
Bryr mig eij, när uhr sömnens roo
Ingen mig upwäcker.

8.

Lät man Embets folkets nijt
Wara troolös, snål och grymmer,
Lät man Kiöpman få *Credit*,
När hans mynt uhr pungen rymmer
Bonden må bli
Later och stygg,
Blått att iag altid såfwer trygg,
Utan wärlds bekymmer.

82. [*Inpromtu*]: »Med Sömn will jag min tid tilbringa»

Med Sömn will jag min tid tilbringa;
då wet jag ej hur werlden går.
I drömmar kan man mig ej twinga
at höra mer, än jag förmår!
Den största Synd man gjör
När man min Sömn förstör.

83. [*Om Ödet*]: »Neij Ödet skall mig eij i mina tanckar qwällja»

Neij Ödet skall mig eij i mina tanckar qwällja,
Ej annat öde fins än blott i mitt behag:
Min willia kan en wäg bland tusend wägar wällja,
Den får hon lof at gå, sij der är ödets lag:
När iag den wägen går, så går iag ingen annan,
Sij det är Öde nog, det kan eij ändras mer:
Men om iag will förut, det Öde slå för pannan,
Så skall det wingla om på Slacktar-nöts maner:
Kort sagt: hwad komma skall kan aldrig Öde heta,
Men det som är förbi, det må wäl heta så;
Det förra är ett null, som ingen siäl kan weta,
för än iag sielf det giör, det andra måste stå.

84. [Visa u. titel]: »Nisse är kär»

Nisse är kär;
men wet eij hwem han skall begära,
Nisse är kär,
til många ansikt offer bär,
til hwem skall han sig nu förära,
til *Cloris* eller til den twära?
Nisse är kär.

Nisse är kär:
tänk, at han har nu fäst sitt sinne,
Nisse är kär,
och af sin hiärtans grund han swär,
at när han är hos *Iris* inne,
faller hon aldrig ur hans minne:
Nisse är kär.

Nisse är kär:
men uppå prof man honom sätter:
Nisse är kär:
stackar, han wet eij, hur det är:
Phyllis är kronan bland *brunetter*:

Iris är god; men *Phyllis* bätter:
Nisse är kär.

Nisse är kär:
men det är ock det alramästa:
Nisse är kär:
han gier til fanners alt beswär:
intet kan han sitt sinne fästa:
altid den sidsta är den bästa.
Nisse är kär.

85. Resolutio: [på Gabriel Falkenbergs medlemsansökan till Lifsquadronen]: »Edra härliga *meriter*»

Resolutio:

Edra härliga *meriter*
har jag nog i sagor hört:
hur I har mot *Muscoviter*
en osynlig wärja fört:
hur I tänkt emot de danska
til at slås i Skånska krig,
och at drifwa mot de franska
mången hiärtlig fin *intrigue*.

När *Christina Alexandra*,
Swerjes dronning, gick i fält,
säijs, at I har fram för andra
Ehr i största faran stält,
skakat knekter och *Dragoner*
ur Er arm som dun och dam,
motat kulor från *canoner*
och på Keijsarn kastat fram.

När I under gamla *Kaggen*
stod i Tyskland som *Major*,
har'n I jagat sielfwa raggen
in i Påfwens kyrke-*Cor*.

När I gispa, när I nyste,
blef *armèen* död af skräck,
men när I på munnen myste,
blef hon åter frisk och käck.

Derför will jag *resolvera*:
Effter I är så bekant,
will jag Ehr och *enrollera*
til Squadronens *Expectant*.
När jag härnäst mönstra tänker,
och *vacancen* finnes god,
gerna jag min fullmakt skänker
til et sådant hurtigt mod.
Catharina Taube/
Dalin.

Dikter 1738

86. D. 1 *Januarii* 1738 [Wid Årets början 1738]: »Tänck lifstid hur du lider»

D. 1 *Januarii* 1738.

Tänck lifstid hur du lider,
Du Nyår, som framskrider,
Du lofwar nya tider:
Gud wet hwad werld oß förestår
i dag om några åhr,
Jag häpnar och betänker,
Det haf, som för oß blänker,
der werldsens pracht sig dränker
Der ungdom wräks bland lif och död,
Der frihet lider nöd.
Dock hwart wi sku kring swalla,
Wår sak wi den befalla,
som mitt i hafwets swall och brus
gier sinnet lugn och lius.

87. [U. titel (januari 1738)]: »Den Wärsta päst i werlden är»

Den Wärsta päst i werlden är,
den tror iag är at wara kiär,
tänk hwilken möda, sorg och låht,
bland hinder och försåht?
Man stundom ingen fahra skyr,
och stundom för sin skugga flyr;
men altid är man dock i hiärnan yr.

Ach hiärtans liufwa *Phantasie*,
hur du är mängd med *jalousie*,
med glädie, sorg, med fruktan, hopp,
och tusend tankars lopp,
Som bälgen hos wår swarta smed,
går hiärtat här båd upp och ned
Jag önskar alla Ehr få blij i fred.

88. [Äre-Minne Öfwer Probsten *Tiburts Tiburtius*]: »Så hwila, Trogna Herde, nu i Öfwer-Herdans famn»

Äre-Minne
Öfwer
Probsten *TIBURTS TIBURTIUS*.

Til beständig Åminnelse
Af
Probsten och Kyrkoherden
I Wingåker,
Högärewyrdige och Höglärde
Herr *TIBURTS TIBURTIUS*,
Född den 26 *November* 1684.
Prästwigd den 29 *Maji* 1707.
Pastor wid Dal-Regementet den 21 *October* 1709.
Kyrkoherde i Wingåker den 24 *Augusti* 1716.
Probst den 27 *Januarii* 1726,
Och
Saligen död den 6 *Maji* 1738,

Har
Hans efterlämnade Maka,
Fru *MARGARETA WESTERLING*,
Med hwilken han et kärt Äktenskap ingick
den 27 *September* 1726,
Låtit upsätta detta Äre-Minne,
Dig och mig,
Wandringsman,
Til efterdöme,
Så länge wi intet annat eftersträfwa
Än Den Högstas ära;
Hwaraf följer,
Som wi af detta exempel se,
Et ärligt bröd i lifwet,
Och et ärligt Namn efter döden.

Så hwila, Trogna Herde, nu i Öfwer-Herdans famn,
Sen Du så oförtrutit fört Hans dyra Hjord i bete;
Sen Du i fet och mager jord fådt ut Hans ädla Hwete,
Och dristigt båd' för hög och låg förkunnat har Hans Namn.
Men, Wandringsman, du som nu här beser Hans Äre-Minne,
Tag ingen hwila förr än du har hint wår Sällas högd:
Han ansåg werlden som et stoft, men i sin GUD förnögd,
Bland stoft och dödlighet, Han bar dock Himlen i sitt sinne.
Han fick en Fullmakt af Kung *CARL*; men den Han fick af GUD
War Honom mera dyr och kär, än alt, hwad Hjälten gifwit;
Han tjänte dem dock bägge så, at bägge nögde blifwit;
Den ene Kungen kappan gaf, den andre Himlaskrud.
Så gack nu Wandringsman! och mins et Ljus i HERrans Tempel,
Som intet af sin egen eld, men af en högre bran,
En Ordnings-Man, en Samwets-Man, en andlig Heders-Man:
Och önska dig at bli, som Han, för androm et exempel.

89. Gåta: »Af jorden jag uprunnit har»

Gåta.

Af jorden jag uprunnit har,
jag wäxte up så stolt som Ceder;
men effter döden blef min heder
långt mer än då jag lefde qwar.
Eij fins en flicka i wårt rike,
til den man mera fria kan;
men inte will jag ha en man,
som i förståndet är min like.
Jag är wäl ensam mycket swag;
men råkar jag i goda händer,
så gnißlar ondskan sina tänder
och alla troll få dunderslag.

90. Tankar Öfwer Oweldigheten: Til Landt-Marskalken, Högwälborne *Herr* Grefwe *Carl Gustav Tessin*. 1738: »*Tessin*, som med beröm Landtmarskalks Stafwen förer»

Tankar
Öfwer
Oweldigheten:
Til
Landt-Marskalken,
Högwälborne HERR Grefwe
CARL GUSTAV
TESSIN.
1738.

TESSIN, som med beröm Landtmarskalks Stafwen förer
Och med owäldigt wett Ensidighet förstörer,
Du, som af Dygd och Frägd det rätta wärde wet,
Säg, hwar jag finna skall en ren Oweldighet?

Nog hör jag mycket Folk om många Saker dömma,
Och alla med en munn Oweldighet berömma;
Men blott man skuddar bort et litet smink och prål,
Hwem är då, som ey har sig sielf til ändemål?

Den ena har i miugg et godz, et penningskifte,
Den andra har en Tienst, den tredie har et Gifte,
Den fierde har en Nåd hos den och den *Patron,*
Den femte har et hat til den och den Person.

Nog kan en ädel Siäl ha wårdnad om sitt bästa
Och sätta sig i stånd, til hugnad för sin nästa,
Hon har ey annan ro, än giöra Werlden godt,
Och dertil bör hon ey försumma rena mått:

Men löpa blindt förbij den alrahögstas ähra,
Och sen et Rikes gagn, som skal så många nära,
Och söka blott sig sielf, sin lilla winst och pris,
Det är at rasa fram på willa bestars wis.

En warg har all sin Lag och samwet i sin Maga:
Han är så spak som Lam, när han sitt rof får gnaga,
Han älskar all sin släkt; men will hans Bror ha med,
Så swär den wreda Grå mot all sin Faders säd.

En Man, som rifs och slits blott för sin winst och ähra,
Hur kan han högre *Rang*, än detta diur begära?
Han har odödlig siäl, den Satzen är wäl ren;
Men deraf sluter jag, at han är mer gemen.

När den, som fådt förnufft, är lik den intet äger,
Nog syns då af de twå hwars heder mindre wäger?
Men tyst . . . Då blir jag rädd för altför många diur,
Som mindre heder ha, än willa Creatur.

Dock, lät man gå, stor sak, man bör mig ey förtycka:
Jag älskar sanning högst och samwet mer än lycka:
Det blir likwäl min satz, fast än han synes arg:
Den blott sig sielf har kär, är sämre än en warg.

Du fina himla krafft, som blod och sinnen leder,
Jag wet, du är så giord, at du wil up til heder:
Så klif från stofftet up, jag gillar dit begär;
Men lät oß noga se, hwar bästa wägen är.

Det syns en härlig ting, at äga stora pengar,
At glimma med sin dräkt, med Wagnar, tyg och Drängar,
Til lyckans branta högd, på gyllne Trappor gå,
Uträtta hwad man will och almän wördnad få.

Det syns en härlig ting, at liksom i *Romaner*,
Bland kärleks underwärk få lefwa som *Sultaner*,
Bland wällust giöra spe åt alla sinnets qwal
Och aldrig få en grym ibland de Skiönas tal.

Det syns en härlig ting, i makt och höghet swäfwa,
Regera Land och Folk, at Bärg och Troll må bäfwa,
Hos Printzen stå i nåd, förbittra afwundz pack,
Och i sit Förmak få hwar morgon Bön och tack.

Alt sådant är wäl stolt; Men ey Personlig ähra,
Det adlar ey en Siäl, *Exempel* kunna lära,
At Lyckan ofta blindt inskrifwer i sin Bok
En usling, en gemen, en niding och en tok.

Så ser du, Ädla Lius, hwart denna wägen leder:
Än högre måst du up, om du skall up til heder:
En länter glans är ey en glans som hos dig bor:
Om du willl bli förnäm, så måst du sielf bli Stor.

Men hur skall det då skie? Kom, lyft dig til det Höga,
Der tusend werldar syns i blinken med et öga:
Du häpnar, när du rätt dem alla tar i akt:
Tänk, hwilken almaktshand, som håller dem wid makt!

Betänk så stora wärk, der ey det minsta brister:
När du blir qwar wid et, du tusend andra mister:
Du ser en ewig rymd, et ewigt Himla-Haf:
Hwar mon det ända tar? Der seglar du i qwaf.

Jag tilstår, när min håg på deßa Fälten tågar,
En helig bäfwan käns i bloden liksom wågar:
När jag då ser wår Jord, så blygs jag med en skräck,
Hur *millioner* kryp här myrla kring en knäck.

Jag ser de klena diur af Ährelystna drifwas,
Och hwart i sit parti om Godz och wälde rifwas:
Det ena wil ha platz, det andra will ha liud,
Och begge af sig sielf giör' hwarsin liten Gud.

Det blinda Solegrand, som knapt sig sielf kan skåda,
Fast det har tusen fel, wil öfwer alting råda,
Och för en liten winst med bitterhetens brand
Upröra Hof och Stad, förderfwa Folk och Land.

När jag från deßa små wil åter tankan wända
På alla Himlars Högd, et wälde utan ända,
Och åter ser på mig, min GUd, hwart far jag hän?
Jag tappar bort mig sielf och får mig knapt igen.

Hur kan jag då i mig min enda räkning finna?
Tänk, hwilken winst det är, så liten heder winna!
Får Himlen mera pris, blir jorden mera tient,
När blott et litet stofft har mera glitter länt?

Ney, annan klarhet kan wårt lilla stofft ey hysa,
Än när man deri ser den Högstas ähra lysa:
Förutan honom är wårt wäsen bara mull,
Med honom är jag Stor; men med mig sielf et null.

Hur lycklig är då den, som kan med höga tankar
Se glittret med förakt, som i wårt låga wankar,
Men med en ödmiuk håg, wårt nöyes bästa salt,
Sitt eget Intet se uti den Högstas Alt!

Han ser med Sinnes ro hur stora werlden ängslas
Och för en liten prakt i sämsta boijor fängslas,
Hur intet giör så ondt som Högfärd i sin barm
Och intet är så falskt som sätta kött til arm.

Sitt sielfswåld kan han lätt til laglig frihet bringa
Och blodens tyranni med sundt Förnuft betwinga:
Jag trotzar Kungens makt, at wara mera stark,
Än den, som af sig sielf med Dygden är *Monark*.

Emot hans wälbehag kan intet motstånd finnas;
Ty ingen ting han will, som ey kan lättlig winnas.
Han får ey större mod af lyckans falska frögd;
Ty om hon går emot, så är han lika nögd.

Han wet ey hwad det är, för alla wäder wika:
I motgång är han Stor, i medgång är han lika,
I alla eldars lius behåller han sin färg,
I Tro och Redlighet så fast som hälleberg.

Sit bästa wil han fritt til andras bästa läna,
Hans enda fägnad är, at fägna och at tiena:
När Han et Rike ser och hur det hiälpas wil,
Han kommer knapt i hog, at han är sielfwer til.

Sj, der är nu den högd, hwartil wi böra klifwa:
En winst, för den wi ey hwarannan sönderrifwa.
När wi har hindt så högt, åt högmod wi då le,
Och med Oweldig syn på alla saker se.

Då se wi med de Lius, som Himlens Höghet wörda,
At andra Siälars tienst är oß en liuflig börda,
Då glömmer jag mig sielf och tror med uplyst wett,
At hundra tusen lif bör skattas mer än et.

När jag et Rikes gagn wil mot min Lycka ställa,
Det är ju som et Haf emot en liten Källa?
Hwem skull ey gerna gie båd Wälfärd, Lif och Blod,
För almän sällhet bort, så stor och dyr Klenod?

Jag tror, en ährlig Swensk, et högt och Ädelt sinne,
När Riks Dags-liudet hörs, lär slå sig sielf ur minne:
Det syns som hans Försorg om hela Swerje rår;
Men har dock ingen ting, som til deß tienst ey står.

Men sanning, wett och Dygd kan han sig altid wåga;
Men ey för Nåd och tienst uptända alt i Låga:
Han är med lite nögd, sig sielf han glömmer lätt;
Men hwad han kräfwer ut, är Effterwerldens rätt.

Til Riks-Dag plär han ey de åskewiggar samla,
Som hela Åhret ut til wårt fördärf sku ramla;
Han har ey gammalt Agg i nya giller qwar
Och ingen Owän mer, än den, som riket har.

Med rent och kort begrep utreder han de hinder,
Som Dumhet öfweralt och Egennytta binder:
Hwad han då tänka bör och hwad han tala kan,
Det tar han af sig sielf och intet af en an.

Så redligt som han will wår Lag och Frihet hägna,
Så redligt wil han ock wår **Kung** och **Drotning** fägna,
Wår *FREDRIC* har han ey för nåd och lycka kär,
Men för den gyllne tid hans lifstid oß beskiär.

Han wet at bruka rätt den Öfwerhetens dagar,
Som har wår frihet kär, wår Fred och wåra Lagar,
Som giör oß ingen sorg förän den mulna dag,
Då Himlen med deß död oß gier et dunderslag.

Men dock, jag tror, *TESSIN*, at jag i wädret målar:
Jag söker wäl i glans af Dina Dygdestrålar,
Hwar jag kan se en Swensk, som deßa teknen har,
Men alt det jag kan se, det är, at han är rar.

Jag wil wäl gierna tro, der mycken klarhet lyser,
At en *Demant* är glas, men rätta wärdet hyser;
Dock, der jag ser så fritt Oenigheten bo,
I sanning om jag wet, hwad jag derom skall tro.

Til samma ändemål när alla menlöst fika,
Hwi sku de icke lätt om sättet sig förlika?
Mig tycks, en ährlig håg undwiker snart förtret,
Och at der trätor fins, der är Ensidighet.

Oweldighet och Agg kan aldrig sammantrifwas,
En Swensk, som är partisk, har altid lust at rifwas:
Han säije hwad han will, han giör wår Frihet fal:
Intriguer är hans wärk och sqwaller är hans tal.

Jag will ey säija mer; ty GUd dem endast känner;
Men mente alla wäl, så woro alla wänner:
Om hwar man med sin Lott i stillhet woro nögd,
Då skull wår Frihet gro och blomstras up i högd.

GUD lät ey Frihet bli en het Regerings klåda,
Och en fördömder lust, at laglöst willia råda:
Då står et rikes Lif på brädden af sin graf:
Der hwar och en är Kung, är hwar och en sin slaf.

Du ädla Fosterland, betänk de förra tider,
Betänk ock denna tid och hwart det sedan lider,
War öm om wåra barn och deras hiärtan winn;
Ty de sku dricka ut hwad du nu skiänker in.

Jag tilstår wäl, din Makt är nästan utan like:
Ensidighet och Agg så länge i et Rike,
Och ingen undergång: det är ju starkhets prof?
Men wet du, Gumman blir så snart en froßas rof.

En Skiönhet går så stolt, i Frihet en Hiältinna,
Hon wet ey annat af, än stolta Bußar winna:
Men sen hon wräkt et tiog, hon fastnar för et Troll,
Och önskar, at hon haft sin Frihet i behåll.

Om Swerje wore rikt på Himmels höga Siälar,
Som af en nedrig glans ey woro stolta Trälar,
Man *Patrioter* då ey såg för egen winst,
Än mindre gammalt Agg, *partier* aldraminst.

Dock, Himlen ware tack, fast än de äro rara,
At likwäl några fins med forna dygder qwara:
Derpå ha wi bewis uti din Dygd, *TESSIN*:
Ensidighet mot dig förlorar sin *latin*.

Ey nog at willia wäl, man måst det kunna giöra:
Du både wil och kan et ädelt Wärk utföra:
Men deße hundra Rim, fast wiljan är wäl god,
Ha dock ey styrkan lik emot dit ÄdelmoD.

91. [Svar av Dalin på visan »När som iag på *Stockholm* tänker»]: »Flicka lilla; är du kloker»

Flicka lilla; är du kloker,
Som bland Knechtar löper storm.
Mån en narr eij är en toker,
Fast han går med *uniform*?
Hwarför' will du dem fördrifwa
Som med pennan tuchta troll?
Om du sielf eij kunnat skrifwa,
Had' man tat' dig för ett fioll.

Derför *Maija*, lär du finna
Att din penna lupit snett.
Ty hwad will Soldaten winna,
Om han eij har skrifwar' wett?
Den soldat, som dig skall känna,
Bör med skrifwa ha sin roo:
Stackars den, som utan penna
Skall hoos sådan qwickhet boo.

War wälkommen hit till Staden,
Stockholm räcker dig sin hand:
Sätt bland hela knechte raden
Tusend hiertan straxt i brand;
Men lät se, du grant dig wachtar,
Att eij någon smicker-trut
Af det folk, som du förachtar,
Sätter dig i brand förut.

92. [D. 20 Junij 1738 uti en af Lidö ängar, mit uti ett stort sällskap, går på en *menuet*]: »Foglar med Ehrt liufwa läte»

Foglar med Ehrt liufwa läte
Om min plåga had sit säte
I Ehrt bröst,
tro mig Ehr tunga,
eij skulle siunga
tig då stilla
Lät mig grilla;
utan tröst.

93. [U. titel (Gravskrift över Maria Gustava Gyllenstierna)]: »Hör. Wandringsman.»

Hör. Wandringsman.
Wij. ha. så. länge. beskodat. iorden.
Lät. oss. nu. beskåda. stiernorna.
Här. ser. du. en.
Som. intet. famlar. men. står. stadig.
Som. intet. rörer. sig. utan. himlens. rörelse.
Men. nu. syns. hon. intet. mehr.
Förgängliga. härlighet.
Käre. Wandringsman.
Lät. oss. då. beskåda. jorden. igen.
Om. du. orkar. så. högt.
så. ställ. dig. i. en. stierna.
och. se. neder. på. wår. fåfånga.
See. huru. wij. myrla. på. denna. lilla. bollen.
Huru. dessa. matkerna. wrida. sig. för. ingen. ting.
Huru. det. ena. sohlgrandet. will. härska. öfwer. det. andra.
Men. huru. stoftet. i. ögneblick. försvinner.
Dunkla. Klenheter. för. dina. ögon.
Höghet. prakt. riddarglants.
Äro. så. ringa. at. du. intet. ser. dem. från. din. högd.
Eller wårdar. du. intet. se. dem.
Högwälborne. fru. Grefwinnan.
MARIA GUSTAVA GYLLENSTIERNA.

Salig. hans. Excell. Gref. Carl. Bondes. Änkegrefwinna.
En. af. Sweriges. heders. fruer.
Hwilar. här. sin. 70. åhra. dygdeboning.
Men. det. seer. du. intet.
Tänkte. iag. icke. det.
Wår. klarhet. glimmar. intet. så. långt.
Dock. Wandringsman.
Et. ser. du. likwäl.
Dygden. blänker. til. det. höga.
De. ädelmodige.
Äro. de. rätta. Gyldenstiernor. bland. dessa. sandkornen.
Wår. dödas. ähra.
Dygdens. foster.
Är. et. ewärdeligt. bloss. på. denna. mullen.
Här. är. intet. glitter.
Här. är. en. ren. eld.
Som. lyser.
För. ungdom. och. ålderdom.
För. fruentimret. och. för. de lärda.
För. hög. och. låg.
För. dig. och. mig.
Nu. Wandringsman.
Stig. ned. igen. om. du. hisnar.
Och. lät. oss. lysa. och. af. detta. efterdömme.
I. wår. lilla. mörka. wandring.
Wördom. wår. Gylldenstierna. i. himmlarna.
I. 70. åhra. barn.
I dunkla. glas. stiernor.
Kommen. hit.
och. tagen. lärdom.
Af ett. så. ädelt. Stiernfall.

94. [En Fiskares och en Trägårds-Drängs Tacksäjelse för sitt Bröllop på Hörningsholm, Den 24 *September* 1738]: »Tusend tack wår nådig Fru»

Tusend tack wår nådig Fru,
Som wårt bröllop welat giöra;

I är ej det sen wi nu,
Den som Kiärlek will förstöra:
Wåra barn i tredie led :/:
Sku Ehr tiena med beskied.

Fiskarn will nu bjuda til
Med förstånd sin Krok regera,
Trägårdsdrängen wisa will,
Huru wäl han kan plantera,
bägges arbet skull bli godt :/:
Sen de hwar sin Hjelp ha fådt.

95. [Til Fru Grefwinnan *Hedvig Taube*, På Deß Födelse-Dag Den 31 *October* 1738]: »Födas, gråta, dij och lindas»

Födas, gråta, dij och lindas,
Jålra, krypa, ragla, gå,
Agas och till Lexan bindas,
Leka, stadgas, tankar få,
Älska, giftas och fullbordas,
Dras med Lycka, sinne, kropp,
Siukna, plågas, dö och jordas,
Det är alt wårt lefwnads lopp.

Är det hela tids fördrifwet
Gud wet hwad man då här giör,
Härlig högtid, hela lifwet,
När man bara föds och dör.
Då kan skie, man födslen finner,
Mera lycklig än man tror,
När et lifslius ädelt brinner
Då är födslen säll och stor.

Den är lycklig född till werlden,
Som till andras frögd är född
Och bland hela denna flärden
Är af dygden under stödd;
Den fullbordar Födslo-Lagen

Jord och Himmel till behag,
Den kan räkna Födslo dagen
För sin skiönsta Heders dag.

Ädla Lius som nu fådt brinna,
Jämt i Tiugu fyra Åhr,
Af Ehr klarhet wij besinna,
Hur wårt lif sitt wärde får;
Ty sku wåra tungor bära
För Ehr fram wårt hiertans grund,
Och till Ehr och dygdens ähra
Fira nu Ehr Födslo stund.

Gud gie Ehr från denna timma,
Tusendfalt lycksalighet,
At Ehr glants må altid glimma
Onda ögon til förtret.
Sinnes ro lär altid skattas
För Er sällhets högsta låt
Och om Afwund aldrig fattas
Blir Ert öde altid godt.

96. På *Karin*-mäße-dagen d. 25 *Nov*. 1738, Gammal wisa: »Nu wille wi qwäda om fordom tid»

På *KARIN*-mäße-dagen d: 25 Nov*:*
1738.

Gammal wisa:

Nu wille wi qwäda om fordom tid,
för aderton åhr sen i werlden,
då *Karin*-mäßa först kom på jorden härnid,
ibland denna werldsliga flärden.
in dulce jubilo, på *Karin*mäßa frögdar sig fogden.

Herr *Lennart* han axlade kappan blå,
han mände för fru *Elsa* framträda:

Han sade: hwad namn skall wår doter få,
som skall oß i ålderdomen gläda?
in dulce jubilo etc:

Fru *Elsa* hon hade sig wäl betänkt,
din Moder upkallar jag så gerna,
och altsen den dagen har *Karin* blänkt
i almanackan liksom en stierna.
in dulce jubilo etc:

Sanct Brita hon skaffade en doter fram
Sanct Karin med ähra och lydna,
hon spådde, at en *Karin* skull födas af deß stam,
sit kön til heder och prydna,
in dulce jubilo etc:

Hon sade: du Stoltz *Karin*, som bära skall mit namn,
wißt hafwer dig himmelen i minne,
en ypperlig ungerswän får du i famn,
och tusendslags frögd i dit sinne.
in dulce jubilo, *etc:*

Stoltz *Karins* fogde, den trogne träl,
har denna uppenbarelse funnit:
han önskar nu Stoltz*Carin* til kropp och til siäl
mer godt, än någon *Karin* har wunnit.
in dulce jubilo, på *Karin*mäßa frögdar sig fogden.
Olof Ionßon.

97. Den 30 *Novemb*: 1738: »I dag för tiugo åhr wår tid sin början tog»

I dag för tiugo åhr wår tid sin början tog,
då med wår gamla Dygd den stora hiälten dog.
Han är nu som en dröm: hwem må det ej beweka,
at på wårt Leijons graf en hop med rottor leka?
Ach, Sverje, war dock mer i Efterwerlden kär:
Ach, Himmel, hielp et folk, som sielf sin owän är.

Tänk, om Kung Carl stod up och fick wårt wäsen skåda,
jag tror wårt omak slöts, och Kungen fingo råda.

Dikter 1738 utan känt datum

98. [U. titel (1738)]: »*Alexis* skakar hufwud så»

Alexis skakar hufwud så,
  som hela Swerje låg derinne,
  Han har så mycket i sitt minne,
Han törs eij til *Ministrar* gå.
Men hör *Alexis*, ingen fara:
  gå til *Ministrar*: drick dig full;
  ty om du finge tunnor gull,
kan du dock intet uppenbara.

99. [Öfwer en Föräring til Herrskapet på Sanda]: »All ting skjuter up i *Grader*»

All ting skjuter up i *Grader*,
  Först wi ligga, sen wi stå,
  Sen wi krypa, sen wi gå.
Först bland werldens *Mascarader*,
  Syns en liten i en klut:
Sen ska' tro han blir så mycke,
At han sidst i egit tycke
  Ser som största Jätten ut.

Man har sedt hos mången lycka,
  Först en smörgås, sen en nål,
  Sen et fnöske, sen et stål,
Sen en pipa, sen en krycka,
  Sen en käpp med wacker knapp,
Sen et härligt swärd wid sida,
Sen från winst til winst så wida,
  At han ränt med Prinsar kapp.

Alt för artigt hur det wäxer!
Först en koja, sen en gård,
Sen en by med wall och wård,
Sen *Capeller* och *Annexer*,
Sen det största Säteri,
Som så dryga räntor skänker,
At den Herren, som der blänker,
Kan en liten afgud bli.

Härwid bör man nu besinna,
Hur med **Sandas**-Herrskap går,
Dag från dag och år från år;
Man kan då med nöje finna,
At deß hus ej illa mått:
På deß bord man knifwar funnit;
Men så widt har det nu hunnit,
At det ändtlig gafflar fått.

Sådant wil wäl mer bebåda,
Ja, *Charlottenburg*iskt gräs,
Ulricsberg och *Ebbenäs*
Lär man snart i blom få skåda:
Dock, i wäntan på godt slut,
GUD gif **Sanda**-Herrskap händer,
Magar, munnar, tungor, tänder,
Til at slita gafflar ut.

Deßa gafflar, som nu rägna
Af et öde i deß korg,
Ha ej kostat mycken sorg;
Men det lär wårt Herrskap fägna,
At de blifwit från en wän,
Ej den gensta wägen sända,
Som in til sin lefnads-ända
Mycket godt Dem önskar än.

100. Öfwer det gement skapade Kärilet. *Fable* [1738]: »Et Käril hade den *Figur*»

Et Käril hade den *Figur*,
at alt det win, som dracks derur,
det wille gerna dit tilbaka:
Så är ock jorden menskiors wän,
sen de fådt hela werlden smaka,
så stunda de dock dit igen.

Men just at prunka på et bord,
war eij wårt Kärils skapnad giord.
En gång det sig dock wisa torde:
der måste det med smälek stå,
til deß en Man det såg och sporde,
Hwi sådant stod eij i sin wrå?

Det enda swar man derpå gaf,
det war, at man tog locket af:
ack, milda skål, som intet spruckit!
den bästa safft i dig du bar,
som nånsin Hedna Gudar druckit,
då Bischoff än eij smakad war.

Du blir försmådd, men bär en safft,
som gier så många sinnen krafft
och wärmer wettet, när det fryser.
Hur offta wördas deßa dar
en stolt *Pocal*, som almänt lyser,
men knapt har drägg i botnen qwar?

101. [Wisa gjord 1738]: »*Florinde* sad' det går ej an»

Florinde sad' det går ej an
Hwi är jag inte född til man
Sku manfolck alt *regera*.
Mån' de då weta mera, *bagatelle, bagatelle* etc[ra]

Om Klokhet wor' en präcktig Råck,
om styrka stod i *mine* och påck;
Skull jag då intet lära,
Statisters börda bära, *bagatelle, bagatelle* etc[ra]

Och fast jag ej *moustacher* bär
Skull jag ej i et blankt gewär
Mig för *Paraden* brösta,
och wärnlös qwinfolck trösta, *bagatelle* etc–

Om jag ej hade skjägg och koft,
skull jag ej ibland grälugt stoft,
dra uthur en *Postilla*
Hwad jag skull skrika illa, *bagatelle* etc–

Men ach sad *Damon* hwad blir då
Wår kjärlek när du talar så,
du will nu gåße wara?
hwarpå den skjöna swara. *bagatelle* etc[ra]

102. [Wisa]: »Fromma Siäl och liumma hiärta»

Tirsis:

Fromma Siäl och liumma hiärta,
du blir eij som jag förtärd:
fri från kärlek, fri från smärta
lefwer du en stilla werld.
Ingen oro plär dig twinga;
men du mister mycket godt;
ty om plågan är dig ringa,
så är ock ditt nöije smått.

Jag will älska, jag will plågas,
sad en *Tirsis*, ganska kär,
hwad kan eij för *Cloris* wågas?
hon är alt hwad jag begär:
werlden bullrar, folket strider,

jag är i min stillhet nögd;
men när *Cloris* litet lider,
mister jag båd mod och frögd.

När de skiönsta munnar liuga,
siunger iag en liten ton,
när de stolta bußar truga,
ber jag smultron om pardon,
när med skryt all höghet winnes,
tar jag mig en liten blund;
men när *Cloris* trumpen finnes;
sörjer jag af hiärtans grund.

När mot *favoriter* knotas,
knotar jag mot snåla mygg,
när de stolta jättar hotas,
hwilar jag i skuggan trygg,
när en utländsk makt blir slagen,
skiär jag roligt mina ax,
men har *Cloris* ondt i magen,
får jag hitzig feber strax.

När man sig til Rikzdag reder
Äter jag mitt Smör och Bröd:
När man rifs om tienst och heder,
Steker jag min Fisk på Glöd:
När en Narr til Ähra klifwer,
Dricker jag wår skål i Miöd;
Men när *Cloris* ängzlad blifwer
Är jag som jag wore död.

Ja, stor sak i hela jorden,
blott at *Cloris* älskar mig,
tänk, om hon nu sad de orden:
Tirsis hör, jag älskar dig:
Rätt som han de orden sade,
hälsa *Cloris* på sin wän;
men dertil de orden lade:
Cloris älskar dig igen.

Ack, sad han, nu har jag wunnit,
men jag wet eij hur det är:
Sen jag nu min längtan funnit,
är jag intet mer så kär.
Cloris är wäl min herdinna;
men mig sielf förstår jag eij:
Söka är långt mer än finna:
Kära *Cloris*, gif mig neij.

Derför, herde, skall du weta
arten af wårt Sinnelag:
När wi önska, sucka, leta,
har wår trängtan alt behag;
men sen hon oß är i händer,
kalnar lusten, som du ser,
Hopp och fruktan återwänder,
och wi tänka strax på mer.

103. [Öfwer en *Promenade* på Edsberg]: »Från Edsberg når wårt tåg»

Från Edsberg når wårt tåg,
Til Wäderhålet låg,
Jag nu omtalar:
Herr H - - - war wår los;
Men gick för hin sin kos,
Bland berg och dalar.

Dock Ödet har sitt glam:
Wi kommo lyckligt fram
På sköna parken:
Der satte wi oß ned;
Men fingo dock ej fred
För djur på marken.

De arbetsfulla lif
Til flit och tids-fördrif
Oß strax upreta:
Beskådom skog och land,

Den wackra sjö och strand,
Och Folk som meta.

Jag tänkte: Lilla krok,
Af dig blir mången tok
Uplyft til heder:
Så lär ock i hwar wrå
För Mänskan giller stå,
Som oß förleder.

Men här i menlöshet,
Långt bort från werlds-förtret,
Man slikt ej kände.
Här war blott redlig tro,
Quadrillen mer til ro,
Än pengar lände.

Så när jag glömt en sak;
En *Nectar* fick wår smak,
Som war begärlig.
Herr H - - - wittna kan,
Som en trowärdig Man,
At han war härlig.

Jag rår dig, Mänska, til,
Som lycklig lefwa wil,
Slik lefnad härma:
Lät *Potentater* dras,
Lät lyckan ha sitt ras,
Lät Narrar swärma.

104. *L'Amour à la Mode*: »Jag ser mig om»

Jag ser mig om;[:/:]
men saknar dock det bästa:
Kom frihet, kom,[:/:]
och håll min Sällhet qwar.
Slit af de tåg,[:/:]

Som mina sinnen fästa,
och gif min håg[:/:]
de förra sälla dar,
då du war min Hiältinna,
och kunde kärlek winna:
Kom frihet, slit mig fri.
dock eij så hårt:[:/:]
jag will mig först besinna:
gack frihet bort, [:/:]
jag will i träldom bli.

En Kunglig makt,[:/:]
som giör palatz af Koijor,
Har mindre prakt,[:/:]
än mina träldoms nät:
en Gudahand [:/:]
har smidt mig mina boijor,
och slaf i band,[:/:]
jag nyttiar Maijestät.
du arma marmorhiärta,
som aldrig känt min smärta,
ditt lif beklagar jag:
din blod är bläck; [:/:]
men bläck förutan swärta,
din ro är skräck, [:/:]
och natt är all din dag.

I blomsterfält,[:/:]
I flytande Christaller,
I gröna tält,[:/:]
som sohl och skugga gie:
ack, hwad behag[:/:]
på Ehr från högden faller,
som från hwar dag[:/:]
min Iris ögon see!
men dock, hwar är mitt minne?
Jag ser iu i mitt sinne
min *Iris* hwar minut?

min *Iris* är[:/:]
med kropp och siäl derinne,
och dör hon där,[:/:]
så är jag död förut.

Wår *Coridon*,[:/:]
som är med möda worden
sin faders Son;[:/:]
men eij sin hustrus man,
söng denna tro [:/:]
i går för hela jorden;
men annan ro [:/:]
i dag hans Sinne fant:
åt *Phyllis* han nu unnar
et hiärta, som förkunnar,
at det har glömt sin wän:
ack, täcka Kön,[:/:]
tro intet alla munnar:
med samma lön [:/:]
betala dem igen.

105. [Öfwersättning af Wijsan *Baisez moy donc*]: »Kom gif mig nu en Kyß, sad' *Anders*»

Kom gif mig nu en Kyß, sad' *Anders*,
Näneij, näneij! iag är eij dum, till fanners,
Iag har en mor, som ser sig kring:
Men tänck man på den långa sloken!
Hans mor förbiuder ingen ting:
Hwi kyst han mig eij sielf, den token?

106. *La Religion àla mode*: »*Marcus* fölgde folket åt»

La Religion àla mode:

Marcus fölgde folket åt,
som i kyrkan sig instälte:
där blef skräcklig låt och gråt;

ty den Prästen war en hiälte,
Lags-basun och Straff-*prophet*:
folket tiöt: hwem kunde annat?
Ja, Herr Pehr skall ha förbannat
Hwar och en som intet gret.

Marcus war allena den,
som sitt öga intet blötte:
derför sad en helig wän,
som i sidan honom stötte:
dyrka Gud, och gråt, min Son:
Ja, sad han, nog will jag dyrkan;
men jag hör eij hit til kyrkan,
fahr min bor en mil härfrån.

107. *Irresolution*: »Nu har jag tänkt, utur mitt sinne»

Nu har jag tänkt, utur mitt sinne
at jaga kärlek utan krus;
ty när den skalken där är inne,
så håller han et fahrligt hus:
Han giör utaf mitt Lif,
sin lek och tidsfördrif.

När Suck på Suck ur hiärtat rusar,
när styng på styng i bröstet står,
när wåg på wåg i bloden brusar,
när dunst på dunst i hiärnan slår,
då är den skalken nögd,
min ängslan är hans frögd.

Wik, Kärlek, bort med eld och låga,
med sött förgifft och sminkat ros,
med mor och släkt och pil och båga,
och alt ditt tyg, gack bort din kos,
dock håll, war eij så snar,
lät bli min Iris qwar.

Men sii, iag ser, at iag mig dårar,
där Iris är, där är ock du:
så tag då Iris, och med tårar
mig hielp at ta mitt afskied nu:
dock, neij, det går eij an,
jag Ehr eij mista kan.

Blif qwar med Iris och mitt nöije,
jag will iust intet döö i dag:
Kring Iris leka lust och löije,
små gudar, rika på behag:
och hwem är så af stål,
at han den saknan tål?

Så skall jag dock de boijor bära,
som du mig smidt och bli din slaf?
wälan; men et skall bli min ähra:
mitt hiärta blir min Iris graf.
Giör med mig som du will,
blott Iris hör mig til.

108. [Öfwer en oförfaren *Poet*. Inpromptu]: »När *Cahos* öfweralt *Naturens* ordning dölgde»

När *Cahos* öfweralt *Naturens* ordning dölgde,
Och werdsens fägring låg i mörja, stoft och grus,
När skuggan eij sin kropp, när skick eij skapnad fölgde.
När ingen wägg war gjord på Skaparns stolta hus;
Ja eij en fönsterluft, när mörker alting hölgde,
Då kom den Stora Gud och sade: warde Lius!
Ack säg så än en gång du starka ordnings Herre:
Här giör oß en Poet et *Càhos* mycket wärre.

109. [Skrifwen vid 1738. års Riksdags början]: »Upp och nid skall hela Jorden»

Upp och nid skall hela Jorden
Söder skall hit upp til Norden

der iag bor
Alt skal omhwälfwa
Swerge skal skiälfwa.
Tänck, iag waknar!
och iag saknar
Mina skohr.

Rätt som Torkel mer än hundra
böriar at så häftigt dundra
På sin bädd,
Smyger en Råtta
Fram ur sin grått a:
Men, ach Himlar!
Hielten swimlar
Tyst och rädd.

110. [Öfwer Mån-skjenet]: »Wackra Måne, stilla stunder»

Wackra Måne, stilla stunder,
gjöra jämna Sinnen nöjd
wackra Måne, täcka lunder
gifwa obeskriflig Frögd.
När de klara Stjärnor glimma,
Jordsens Folck och alla djur,
I sin sömn och hwilo timma,
blifwa af en tahm natur.

Kan då något nöije blifwa
lik wid denna sälla stund:
Kan ock något mer fördrifwa
tidsens tunga sömn och blund?
Säijer någon, Solens Låga
är wäl mera dyrkan wärd;
Swaras: tänck hwad gruflig plåga
at så hastigt bli förtärd.

111. [U. titel (Tålamods Prof)]: »Wår änkling *Damon* skåda får»

Wår änkling *Damon* skåda får
sin Skiöna *Cloris* död på bår:
ack, säger han, hwad hiärtlig qwida!
jag måste dö som du, min wän,
han drar sin dart utur sin slida;
men stickern sakta in igen.

Han klifwer på det högsta bärg,
der jätten synes som en dwärg,
at störta sig från högsta branten:
far wäl, alt folk, jag far i fred:
han stiger ytterst ut på kanten;
men sätter sig helt stilla ned.

Han ror ut på den diupsta siö,
der hundra tusen kunde dö,
och säger til sin trogna Pälle:
Här skall mitt bittra lif få slut,
bind stenen fast uppå sitt ställe;
men Pelle, häf mig intet ut.

Ack, *Cloris* ack, du Sälla Siäl,
i dag skall du få se din träl
i dödens rike döden banna:
han tar sin laddade pistol,
han sätter honom för sin panna;
men kastarn strax bak om sin stol.

Strax får han en *Lysandra* see,
som kan så mycket nöije gie;
men ack, hwar kan han skiönhet wörda?
han griper til et silkes band
och will den änglabilden mörda;
men kyßer strax på hennes hand.

Och sen wår änkling såledz fådt
uti sin famn så mycke godt,

så säjern: Skiönaste *Lysandra*,
kom lät oß nu med suck och tår
i grafwen effter *Cloris* wandra;
men eij förän om femti åhr.

Politiska skåldikter 1738

112. [Höglärdt wärk utan *Titul*]: »Flikkor hör, iag will Ehr röija»

Öfwer Thenna månadens skålar – 1738

Flikkor hör, iag will Ehr röija
alt hwad iag på hiärtat bär.
Doch *Ich denk mirs*, lät Ehr nöija:
Nog at iag upriktig är.
Was wir lieben mån I weta
friskar upp båd märg och behn,
Men det bör oß intet reta
til det som wj ångra sehn.

Doch *god tåhr* det är *Signalen*
efter gammal ährlig sed
Mentor sielf med all *moralen*
måste giöra här beskied.
Gummans skåhl sku wj nu dricka
Gubbens med och Himlen gif
At hon hurtig som en flicka
må på nytt gie *gubben* lif.

Samma skåhl med redlig tanka
alla goda ting är tre:
Lät oß och för *drotning Blanka*
Wår upriktighet betee.
Falskhet kiörs hos oß på porten,
Men et swenskt och ährligt mod
Mehr in werken als in Worten
står som en *Colosse de Rhode*.

Allihop wj see med nöije
Werlden an: *Vous m'entendés*:
Med enfaldighet och löije
och *la parfaite Amitié*,
de som swäfwa de som swärma
Önska wj eij må til sluht
få *Orange blomman* härma
När hon en gång blommat uht.

113. Synda bekännelse: »När man kokar nu ihop»

Synda bekännelse:

När man kokar nu ihop
Riksdagsbuller, Krig och fara,
När så mången wettlös glop
tror sig rätt förfärlig wara,
när man hemligt tar parti,
hwar och en will lycklig bli,
säijer jag: Ich denck mirs.

När wår wänskap sådan är,
att han snart kan stå och falla,
när et öppet hiärta swär,
at det älskar mig för alla;
men när ingenting står bi,
utan alt är *phantasie*,
säijer jag: Ich denck mirs.

Åt en narr jag gerna ler
och förtret jag slår ur minne;
men när jag min *Cloris* ser,
hennes dygd och goda sinne,
löper hågen eij så fri,
utan stark i *sympathie*
säijer jag: Ich denck mirs.

114. [Wisa]: »Kom, alla bästa wänner!»

Kom, alla bästa wänner!
Kom redlighet, som är så rar!
Kom alt, hwad hjertat känner
Och alt, hwad ädel anda har.
Lät oß med frihet, **was wir lieben**, wörda!
Lät twungna tankar oß ej mörda!
Wår fägnad har den bästa grund;
Ty hjertat enas med wår mun.

115. [Öfwer Skålen Was wir Lieben]: »Was wir Lieben här på Jorden»

Was wir Lieben här på Jorden
är wår Fägnad, i de orden
fins all Frögd
ädlaste Skatten, är bara watn
om ej smaken
af den saken
gjörs glad och nöjd.

Hon kan wåra Sinnen böija
Hon kan wåra Läppar frögda
wid wårt bord.
Lät andra Swincka, tänka och blinka
wi förena
hwad wi mena
Med wåra Ord.

116. [Wisa Öfwer orden. Waß wier Lieben]: »Lik som glas är mot *Demanter*»

Lik som glas är mot *Demanter*,
lik som *Stockholm* emot Hio,
Lik som Mygg mot *Elephanter*,
lik som Hednisk, och rätt tro,
för des wärde skiljas böra,

waß wier Lieben, äfwen så
denne Skål wår hjertan röra
alla andra wi försmå.

De som, waß wier Lieben, äro
mer uplysta wara må
än Ich denk mirs, som i läro
stackars Folk alt ännu gå.
Waß wier Lieben, älska, tänka;
men Ich denk mirs, tänka än,
hwem de sku sin tankar skjänka;
då wi redan waldt wår Wän.

Dikter 1739

117. [På Tjugond dag Juhl 1739 (Knutsmässan)]: »Från min fallwalk, til min krycka»

Från min fallwalk, til min krycka,
är iag rädd för salig *Knut*,
Men det war likwäl min lycka,
at min juhl i dag fick sluht:
Tänk iag war på wäg at glömma
All min sorg och mycket mehr,
Nu kan iag långt bättre dömma
då iag *Stockholm* återseer.

War wälkommen stålta stunder
då man fräts af löijligt qwal,
Då *visiter*, larm och dunder,
Tömma hiärnan som et skahl;
Då bland winkar och *billetter*,
Minnet hundra säthen har,
och då sömnelösa nätter
giöra wakelösa dahr.

Ringa lefnad juhlen bringar
Långt ifrån wår hufwudstad:

Tiden flyr på lätta wingar
och man är alt stilla glad,
Alt för mehnlös ro där wankar
och af werlden man ej wet.
Nej, wälkommen diupa tankar
och förnähm orolighet.

118. [U. titel (Visa)]: »Nå, så säijer jag/ det kallar»

Nå, så säijer jag,
det kallar man at lefwa
nå, så säijer jag,
det är et roligt lag:
prunka, skryta, sträfwa,
at alting må bäfwa
nå, så säijer jag,
det är et roligt lag.

Nå, så säijer jag:
förträffliga *Mandater*,
nå, så säijer jag,
at spela natt och dag,
tappa bland kamrater
några tiog *ducater*:
nå, så säijer jag,
det är et hurtigt lag.

Nå, så säijer jag,
det kallar man at giäsa:
nå, så säijer jag,
det är at få behag:
sätta up sin näsa
och omkring sig fräsa:
nå, så säijer jag,
det är att få behag.

Nå, så säijer jag,
det kallar man sig pläga:
nå, så säijer jag,

at froßa natt och dag!
ingen omsorg äga,
wett i skålar wäga:
nå, så säijer jag,
det är et roligt lag.

Nå, så säijer jag,
nu sku wi *promenera*:
nå, så säijer jag,
partier natt och dag:
se, der ha wi flera,
som oß *divertera*:
nå, så säijer jag,
här blir et roligt lag.

Nå, så säijer jag,
jag wet eij hwad mig felar:
nå, så säijer jag,
jag tror, at jag får slag.
Något hos mig spelar,
som min ro fördelar:
nå, så säijer jag,
det war et annat slag.

119. [Wijsa (Inpromtu på en resa d. 9. *Feb*: 1739)]: »Nå, så säger iag/ Att hela»

Nå, så säger iag
Att hela Sanda Staten
War i hop i dag
Uti ett roligt Lag:
Sielf han kokte maten,
Sielf han bar in faten;
Nå så säger iag,
dett war ett roligt Lag.

Wänta lite gran,
Rätt nu kan I få smaka,

Wänta lite gran
Rätt nu så rättas an:
Kåhl så salt som laka
Sill och fläsk-pankaka:
God *ragout*, min sann,
Så god som finnas kan.

Sen man blifwit mätt
Så kunde roo eij fehla,
Sen man blifwit mätt
Så språng man lika lätt:
Man ock börja spehla
Stora potter dehla:
Sen man blifwit mätt
War ro på många sätt.

Sen man spelat ut
Så gick man ut att åka,
Sen man åkit ut
Så frös man wähl till sluut;
Men man hoppa Kråka,
Söng och log och språka,
Att det doch gick ut,
Uppå ett roligt sluut.

Denna wackra sång
Sku wij nu altid giömma,
Denna wackra sång,
Som *Oldthof* bragt på gång;
Aldrig sku wij glöma,
Edsberg att berömma:
Denna wackra sång
Bör ha en ständig gång.

Den 2. *Februarii* 1739.

120. Öfwer 16. *febr*: 1739 [Ulrica Christina Mörners, g. Piper födelsedag]: »Man må wäl sörja sig til dödz»

Öfwer 16. *febr*: 1739.

Man må wäl sörja sig til dödz,
af alt det onda, som här födz,
och alla troll, som daglig kläckas:
en byting här, en annan där,
hwar tima något nytt man lär,
at gamla werlden må förskräckas.

Hwi skall man då eij wara glad,
när sådant godt i första grad
til werlden födz, som denna dagen?
Jo, om man intet såge mer,
än detta barnet, som man ser,
så woro sorgen dock förtagen.

Wi sku nu önska den, som går
i twenne gånger femton åhr,
som dubbel ungdom lär betyda,
en dubbel hop af alt behag,
och små *doubletter*, samma slag,
som werlden med sin födsel pryda.

PS.

För *Poëten* jag nu ber,
håll til goda hwad som wankar,
denna dag förtiente mer,
än en fierndels timas tankar.

121. [På Fröken *Christina Maria Falkenbergs* Födelse-Dag Den 18 *Februarii* 1739]: »Wien Winer skänka lär»

Wien Winer skänka lär,
Ryßland Rußin kan man tänka,
Pommern Pommeranser bär;
Men hwad kan wäl Swerje skänka?
Korn och råg och kött och kål,
Kött och kål.
För sin synd man sådant tål.

Dock naturen ware pris,
Som i wåra kalla Länder,
Liksom förr i Paradis,
Februari-blomster sänder,
Som man ser i denna dag,
Denna dag,
Pryda jorden med behag.

Denna wäxten i wår bygd
Bör nu ingen storm förtrycka:
Blomman bör med glans och dygd
Skjuta up til ständig lycka.
Önskom nu at Himlen wil,
Himlen wil
Lägga nådigt ja dertil.

Er min Fröken menar jag;
Men jag wil ej säja mera:
Utan på Er Födslo-Dag
Ödmjukt mig *recommendera*,
Til den lilla lägenhet,
Lägenhet,
Som kanske min Fröken wet.

Josaph. Maselius,
Owärdig *Vice-Capellan*
i Mariestad.

122. Öfwer Högwälborne Herr *Baron Carl Stvres* Död, Den 20 *Februarii* 1739: »*Gud* wet hwad Swerje förestår»

Öfwer
Högwälborne Herr Baron
CARL
STVRES
Död,
Den 20 *Februarii* 1739.

GUD wet hwad Swerje förestår;
Men den, som lefwer några åhr,
Lär mer och mer de goda sakna:
Wår nya werld, som wäxer til,
Fick ey den heder, som hon will,
Om gamla werlden skulle wakna.

Här syns den bästa åldren snärd
I weklighet, i barnslig flärd,
I lättians famn och smickerdrömmar:
Af lättian blir en dumhet född,
Som af sin högfärd understödd
Förbyts i sielfswåld utan tömmar.

Bland ädel ungdom är ey rart
Bli karl i drefhus, alt för snart,
Och handlöst midt i faran ränna:
Et konstlat hår, en prålad hatt,
Är här de sinnens högsta skatt,
Som borde GUD och werlden känna.

När någon då med dygd och wett,
Som man uti wår *STVRE* sedt,
Uplyfter sig ifrån det låga,
Så slocknar lifwet som et bloß:
GUD wil så ha: kanskie för oß
Til billigt straff och nyttig plåga.

Men Himmel, kan då kött och blod
Med slika fall ha tålamod?
Förlåt mig, at jag något ängslas:
Den trampar nu på *STVRES* graf,
Som af sig sielf en usel slaf
I stoft och mörker borde fängslas.

Hwi dog ey den med sådan hast,
Som lefwer werlden blott til last,
En skadlig börda? ingalunda:
Du will, wi sku deß mer förstå,
At du är Gud, och at wi må
Deß mindre dina råd begrunda.

Du friska Wandringsman, som går
Uti en farlig ungdoms wåhr,
Der falska glansar kring dig stråla:
Kom, låt oß i wår *STVRES* mull,
Der du och jag är snart omkull,
Et ädelt ämne för oß måla:

En yngling går til ährans högd,
När han med himlens willia nögd,
Af dygden giör sin största lycka:
Han trängtar med en ädel swett
Til rent förnuft och sådant wett,
Som kan wårt land ur faran rycka.

Han läser werldens stora bok,
Af sielfwa narren blir han klok,
Af alting wet han lärdom samla:
Han möter alt med ödmiukhet,
Med wänlig tienst han winna wet
De unga hiärtan och de gamla.

At lefwa dygdigt folk i lag
Hos Höga sinnen få behag,
Det är at röran på sit ömma:

Sig sielf han tror ey som sin wän,
Han tar ey liud från mogna män,
At högt och stolt om alting döma.

När andra sorla hus från hus,
Båd dag och natt i spel och sus
Han i sit lugn förnuftet lyder:
I Snillets qwickhet är han kär;
Men ährligt hiärta, som han bär,
Är det, som mäst hans wäsen pryder.

Dock håll - - - wår målning är för slät:
Gack sielf uti wår dödas fiät,
Så lär du större nöije finna.
Grip an din dygd; det ser så ut,
Som ährligt folk behöfs til slut,
Der dygd och ähra tycks förswinna.

Man utan smickran gißa kan,
At Swerje fådt en Hedersman,
Om Gud wår *STVRE* lifwet unnat:
Men dock - - - ju mer han lyst i dygd,
Ju mer förtryck och sorg och blygd
Had Han med tiden röna kunnat.

Du Sälla Siäl, som i din högd
Nu slipper se wår falska frögd,
Wår ondskas larm och dygdens dwala,
Förlåt, at jag dig önskat qwar:
Min eftertanka tegat har,
När bara hiärtat welat tala.

123. Grafskrifft öfwer et wißt Fruentimmer, när det engång för alwar skall dö: »Här hwilar den, som aldrig hwilat»

Grafskrifft öfwer et wißt Fruentimmer,
när det engång för alwar skall dö.

Här hwilar den, som aldrig hwilat,
som slitit många sqwallerskor,
som tadlat Fahr och Mor och Bror,
som alt sit wett med arghet filat.
Om hon i himlen skulle bo
och eij sin lefnadz art förgäta,
så satt hon dem ihop at träta,
som äga nu en ewig ro.

124. Brudskrift Öfwer […] *Gabriel Ribbing*, Och […] *Vlrica Oxenstierna*, På Deras Silfwerbröllop Den 25 *Februarii* 1739: »Ney, aldrig bör en Präst twå hiärtan sammanpara»

Brudskrift
Öfwer
Högwälborne Herr *Baron*
och *Generalen*,
GABRIEL
RIBBING,
Och
Högwälborna Fru Grefwinnan
VLRICA
OXENSTIERNA,
På Deras
Silfwerbröllop
Den 25 *Februarii*
1739.

NEy, aldrig bör en Präst twå hiärtan sammanpara
Och bland så mycke folk et högmål uppenbara:
Hur skall wäl kärlek bo och kunna trifwas wäl,
Der ingen tysthet är, som är deß lif och siäl?
At bindas fast wid En, det är förmycket wåga:
När kärlek blir en lag, så är han snart en plåga,
Och sen man engång sagt det altför dryga Ja,
Så slocknar snart den eld, som frihet stedz plär ha.
Förskräckligt det Förbund, som skal en lifstid räcka!
En enda smak af twång kan all min lust förskräcka:

Ack, Gudar! när jag hör min dom: du bör, du skall!
Hur kan en kärleks lust wäl annat bli än kall?
I sälla stunder j, som liknen *Jubel*-dagar,
Då tycket är min Präst, twå ögon mina lagar!
Om frihet från ehr togs, och wigsel blef befalt,
Så blef ehr hela ro et ägg förutan salt.
Säll den, som ledig kan ibland de wackra wandra,
Ha smak för en i dag, i morgon för den andra,
Och intet blott för en, fastän fullkomlig skiön,
Afsäya sig sin rätt på hela Evas kön.
Så talte nyß en gång med häftighet och yra
Den lilla blinda Gud, som plär all werlden styra:
Med doken för sin syn och bågan i sin hand
Upresten sig i skick, at sätta folk i brand.
En Fru, som kallas Dygd, en gammaldags Gudinna,
Som Hiältar lärt at dö, sen hon dem lärt at winna,
Hon lyddes på hans tal, hon tog den lilla Sprätt
Och satten ned igen, at läran tala rätt:
Jag ser, sad hon, hwad ondt du giör hwar dag på jorden,
De stora hiälte-fall, de grymma samwets morden:
Den skiönsta heders glans du fäller ned i skam,
Och tusen offer drar bland tusen dödar fram.
Med listig *phantasie*, som största klokhet dårar,
Bland sorg och sömnlöshet och skiönsta ögons tårar,
Bland tysta suckars knot, som klagar up i högd
Har du din största ro och kallar dem en frögd.
En frögd, som skiftar om, hwar gång deß ämne skiftar,
Snart flyger hon för högt, snart ligger hon och kiftar:
Et flyktigt Sinne har bland nöyen utan tal
Ey någon rolig stund; men altid agg och qwal.
För alla wäderkast et dofft, en liten fiäder,
Det flyger hit och dit, snart sörjer, snart sig gläder,
Af drömmar, falska hopp och flärd det födas kan,
Och mördas det ey sielf, så mördar det en an.
Men lilla *Tamerlan*, at du all ro förstörer,
Det kommer blott deraf, at jag dig sällan förer:
När jag får leda dig på gammalt ährligt wis,
Så leder du ock fler i sälla paradis.

Slå watten i sitt win och lägga salt i maten,
Med sinnet hålla hus och rättat efter *Staten*,
Ha tankar wid sin eld och swalka hitzig blod,
Det giör et nöye långt och dig beständigt god.
Betänk, hur säll du är, när du til ålder hinner,
Och hur en stadgad eld med kraft och klarhet brinner:
Du ser i dag et prof och hur et ädelt Par
I fem och tiugo åhr hwarannan frögdat har.
När Kärlek hörde det, så ref den lilla token
Ifrån sin späda syn den mörka tiocka doken,
Han sad, jag måste se hwad jag så nödigt tror,
At jag dock något nytt må säija för min Mor.
Rätt löijligt war at se - - tänk, hwad den fiållen hände:
Han blef båd glad och flat, när han det Paret kände:
Han såg på dygden strax, han mindes dag och ort;
Ty Kärlek war eij blind, när detta wärk blef giort.
Så ser du, sade hon, hur dina *regler* swika,
Och hur ditt råd och wärk bör skie med mig tillika:
Olyckligt giftermål är kärnan af beswär;
Men aldrig större Frögd, än det som lyckligt är.
Hur skall man Deßa Twå nu kunna önska lycka?
De äga den förut, som ingen kan förtrycka:
De äga Kungars Frögd uti en menlös ro,
Och Hofwets bästa glans uti et stilla bo.
Den, som med sinnes ro och kroppens nögda föda
Inunder föttren ser båd larm och Riksdags möda,
Den har eij mer behof, den önskar jag eij mer:
En önskan jag likwäl af troget hiärta gier:
At De, som nu sin blod i barnebarnen skåda,
Må barnebarnens barn til sina fotspår råda,
At De, som blanka nu på Silfwerbröllop stå,
Guldbröllop ock en gång med hälsa fira må.

125. Högwälborna Fru Grefwinnan *Kerstin Brahe* […] Dog i sin Fierde Barn-Säng Af Kopporne På sitt 22dra Ålders åhr Den 14. *Martii* 1739: »Wälan, lät gamla märken swika»

Högwälborna
Fru Grefwinnan
KERSTIN
BRAHE,
Herr Cammar-Herrens
Bar. C:F: HAMILTONS
Ädla Maka,
Dog i sin Fierde Barn-Säng
Af Kopporne
På sitt 22dra Ålders åhr
Den 14. *Martii* 1739.

Wälan, lät gamla märken swika,
Lät alting ur sin Ordning wika,
Slå hälsan aldraförst omkull,
Lät fägring flyga bort som wäder,
Lät Ungdom innom fyra bräder
I blinken bli en näfwa mull.

Ja, Himmel, sänk, om dig behagar,
I mörker wåra bästa dagar
Och up och ned wårt nöije hwälf,
Bryt ned Palatz och kroßa Stoder,
Men skona likwäl de Klenoder,
Som ha en Likhet med dig sielf.

Lät Dygd bli Dygd och Sällhet skänka,
Lät Ähran stedz kring Dygden blänka,
Lät Sanning ur de mörka wrår
Gie fram de strålar, man bör dyrka,
Och trotza tiden med en styrka,
Som öfwer alla Konster rår.

Här syns en Död, som Hiärtan sårar,
Och ur en sten kan präßa Tårar;

Men när du så mot wahnan giör,
Så kan du än ha mer i sinne:
Ack, Himmel, neij, lät Dygdens Minne
Få lefwa qwar när Kroppen dör.

Jag ber dig ej från döden skona
Det täcka Kön, som ur sin Krona
En Pärla mist med detta fall,
Jag ber dig lämna deras ähra
En Ewig Glans, som kunnat lära,
Hur dygdewägen banas skall.

Bryt, Afwund, sönder här din glafwen
Och blygs wid denna Ädla Grafwen,
Der dina skott förlora sig:
Skiut fritt, jag tråtzar dina bågar;
Dock neij, jag tål eij, at du wågar:
Skiut hellre dina skott på mig.

För et må du Grefwinnan lasta:
At lefwa hon förmycket hasta:
Et moget Sexti-Åhra wett
I första tioget ädelt lyste:
Den lilla Jord en Himmel hyste,
Der Dygd och Täckhet giorde Et.

Det syns som Himlen här fått skåda
En Siäl, som skapad war at råda;
Ty greps det enda Lifwet an
Af twenne dödars wåld tillika;
Men fastän stoftet måste wika,
Hiältinnan likwäl seger wann.

Säll den, som så får se förswinna
En usel Werld och strax få winna
Sin Platz hos den Fullkomlighet,
At när jag blott på henne tänker,
Så fattas Ord - - - -

126. [På Fröken - - - Födelse-Dag Den 5 *Junii* 1739. Klockan 11 om Aftonen]: »Hjertat må nu wäl förtwina»

Hjertat må nu wäl förtwina,
Sen man sådant fel begått!
Tänk, wår Fröken *WILHELMINA*
Har i dag sin Födsel fått!
Ingen såg den dyra Skatten,
Förr än han bortsnappad war,
Och man märkte först om natten,
Hwarför dagen warit klar.

Men, min Fröken, som så stilla,
Låter gå Er dag förbi,
Huru kan I Er inbilla,
At af oß förgäten bli.
Nej! förr skal wår blod ej rinna,
Och wårt hjerta ej bli rent,
Fast wår önskan än skal hinna,
Liksom nu, til Er försent.

Fast Er dag nu från oß spelat,
Ha wi likwäl natten fått:
Och hwad oß i tankar felat,
Sku nu drömmar göra godt.
Dock man bör i sömn ej dränka
Sådan sak, som är så klar,
Och wi wilja wakne tänka
På wår Fröken alla dar.

127. Sonnet d. 4 Nov: 1739 [till Carl Gustaf Tessin på Carldagen]: »At fira denna Dag bör hwar en Swensk betänka»

Sonnet d. 4 Nov: 1739.

At fira denna Dag bör hwar en Swensk betänka:
wi willia wörda Carl, det namnet är oss kärt:
om ödet lika makt med hiärtat oss beskärt,

Så skull Paris i qwäll af frögde-eldar blänka;
men efter wi ej mer, än willian kunna skänka,
Så sku wi önska Carl alt hwad är honom wärdt,
och at den så sitt namn och dag har hedra lärt,
må ofta få sin dag bland sälla dagar länka.
Ha namn och inte mer, det är ju blott en blygd?
men ack, hwad dubbel glans, när namnet pryds af dygd!
Hos oss ha Carlar giort, at Carl rättnu betyder
En Menskia, som är Stor til alla tiders slut:
med frögd wi se på den, som denna dagen pryder,
at Swerje ej ännu på Carlar tömt sig ut.

128. A. och W. d: 30 *Nov*: 1739: »Du Hiälte, som i dag för et och tiugo åhr»

A. och W.
d: 30 *Nov*: 1739.

Du Hiälte, som i dag för et och tiugo åhr
Omhwälfde med din död båd Thron och mod i norden,
Sen Du ej tagit Lag af någon makt på jorden,
Stig up ännu och se hur Swenska hiärtat mår:
Du kunde nu i fält så många kungar föra,
Som Du har drängar haft, och midt i Ährans famn;
Dock neij, blif qwar i ro med et odödligt namn:
Du wille giöra alt: hwad skull' de andra giöra?

Dikter 1739 utan känt datum

129. [Wijsa på Stackelbergs *Contradants*]: «Allting må som böljan hastigt flyta»

Allting må som böljan hastigt flyta,
Allting må blij rök och dunst,
Allting må sit stånd och färgor byta,
Hiärtan, höghet, nåd och gunst:
Haf och Himmel må

Skiffta då och då,
Flyga må den ej sin lycka bär
Krypa må och den som är Jordens wän
Jag är ändå altid lika kiär.

Ondt och godt will iag i werlden hålla,
Taga tiden som han är,
Lyckan må mig tusend sorger wålla,
Eller gie hwad iag begiär,
Iris må mig och
gifwa hot och pock
Jag är ändå altid lika kiär
Hon må ändra sig och bekymra mig
Jag är ändå altid den iag är.

Ja iag är den som iag städse blifwer,
Trogen, redlig, nögd och glad,
och om man mig til betahlning gifwer
Samma tro i samma grad,
ach då trotzar iag
alla hjärtelag,
At så kiäkt som iag gå i gewähr:
Men om det ej skier, nå hwad är det mehr?
Jag är ändå altid lika kiär.

130. [Tankar wid et wist ungt Fruntimmers sorg]: »Bort tysta enslighet kom glada sällskaps roo»

Bort tysta enslighet kom glada sällskaps roo,
Med wänskap, lek och lust, med kiärlek, skämt och löije,
Jag ärnar all min tid dit *Paradis* be boo;
Ty om iag lefwa skall, iag lefwa skall med nöije,
Du skingrar griller bort, du dämpar miältekrig,
Jag kan i dig min werld förutan sorg besinna.
En gammal mormors död förgiäter iag i dig.
I dig förgiäter iag en trolös älskarinna;
At lefwa hop med flehr är största ro iag wet
Jag är eij för mig sielf, iag är ju född för andra?

Farwäl du mörka wrå, du trumpna enslighet,
Nog at iag får dig sist när iag skall hädan wandra.

131. Lärd Grafskrifft öfwer *Gasse*: 1739: »Et enda *Slut* (1.) är satt för alla»

Lärd Grafskrifft öfwer *Gasse*: 1739:

Et enda *Slut* (1.) är satt för alla:
wi måste *dö* (2.), det är wår Lag (3.):
de störste *Hiältar* (4.) måste falla,
de minsta *Kryp* (5.) få samma slag:
all werldens *Bång* (6.) går ut på Et:
Så föll den store *Alexander* (7.),
så föll ock *Gasse* (8.), som *Megander* (9.)
har först til werlden födas *sedt* (10.).

Hans Öde war ibland de *rara* (11.):
Han skänktes til en *President* (12.);
men der had *lifwet* stådt (13.) i *fara*,
om eij hans *Ängel* (14.) honom känt:
Hon frälste honom ur sin nöd,
det skall en Fransk *Minister* (15.) weta:
Sen blefwo *Gasses* dagar *feta* (16.),
Han mådde wäl intil sin död.

Den tid, som *Paris* och *Helena* (17.)
i *Troija* (18.) stådt belägring ut,
blir räknad, som de *Lärde* (19.) mena,
från *Gasses* början til hans slut;
ty begge giöra tio åhr:
en tid, som *Högfärd* (20.) eij bedröfwat,
som *Lyckan* (21.) eij sin ro beröfwat,
som *Kärlek* (22.) eij giort tung och swår.

Anmärkningar och Uttydelser:

(1.) *Slut* är en ända på en ting. til *ex*: Slut på Riksdagen.

(2.) *Dö*, et faseligt ord för mången; men man har eij kunnat undgå, at bruka det här, hwilket den Gunstige Läsaren behagade ursäkta.
(3.) Intet Nya *Lagen*; men den gamla.
(4.) *vide* Helden-*Lexicon*.
(5.) *Kryp* måste ock dö, hwilket wåre witre Naturkunnige hafwa utforskat, til *ex*: Flugor, mygg, loppor *etc*.
(6.) *Bång* är det samma som buller, brak, dön, som man nu hörer alla dagar.
(7.) *Alexander Philippi* Son, en stor Krigshiälte, som aldrig kunde lefwa i ro: begynte Grækiska *Monarkien*. *vide Hubners* Inledning til *Historien*.
(8.) *Gasse* war wår dödas namn, twå bokstäfwer kortare, än *Gassion*. *vide La vie de Gassion.*
(9.) *Megander*, en ryktbar Man. *vide* QwarnhusKällaren.
(10.) Man wet eij just om födzlen skiedt i *Meganders* närwaro; men man talar här *Poëticè*.
(11.) de *rara* äro de, som sällan förekomma.
(12.) denna *President* är icke nu i *Stockholm*: *President* är den, som sitter främst wid bordet.
(13.) När *lifwet* står *i fara*, så är någon död för handen: *Gasse,* menar man, war ärnad til at dränkas, hwilket plär skie i watn.
(14.) En *Ängel* eller skydsängel kan den kallas, som frälser någon ur nöden. *Min Ängel* säger man gerna til sin man eller hustru.
(15.) *Minister* är en, som åker i en stolt wagn, med stolt *Liverie etc:* bör wara fullwuxen.
(16.) *Feta dagar* komma mäst ur Köket.
(17.) om *Paris* och *Helena* äro stora wärk skrifna. *vide* wisan om Skiöna *Helena*.
(18.) *Troija* är en stad i mindre *Asien*: deraf är *Troijenborg* kommit.
(19.) de *lärde* äro de, som hafwa läsit många böcker.
(20.) *Högfärd* säijs wara ohälsosam.
(21.) *Lyckan* är något, som kommer på menniskior i sömnen.
(22.) *Kärlek* är en sak, som jag för min ringa del eij understår mig beskrifwa.

132. [*General Majoren Wrangels* afskied då han åhr 1739. gick öfwer med en dehl Swänska regementer til Finland]: »Far wähl Kung, Dråtning, Ständer»

Far wähl Kung, Dråtning, Ständer
samt Råd i Swea Länder
Ehr alla i Gudz händer
båd hög och Låg, fattig och Rik
befallom wij tillik.
Ett öde oß nu drifwer
wårt måhl wist Finland blifwer
ho wet hwad tiden gifwer
at giöra til wår Konung tienst
hwarmed wår lycka främst.
Men skulle det så hända
at wij skull återwända
förän wårt upsåt har gådt fram
hur ökas då wår harm.
Dock skal det oß eij skilja
ifrån wår hug och wilja
at wåga lijf och hwad wij kan
för Kung och Fädersland.

133. [Till en wän på Landet (1739)]: »I dit stilla bo»

I dit stilla bo,
bland så menlös ro
dig, min wän, jag lycklig skattar;
Du wet ej af larm
jag måst bo med harm,
bland en werld, som sinnet mattar;
Högmod och älende,
gå här sammanspände
i hwar wrå här står en fälla
från min Morgonstund,
till min afton blund,
Hör jag altid något gnälla.

En går lik en Tiur
en går falskt på Lur,
en med smickert tal mig plågar:
altid knorr och pust,
altid folck i dust,
altid går man mellan lågar:
Himlen oß nu agar
Med så mulna dagar
at det snart till domen Lider:
tänck för femton åhr
i wår ungdoms Wåhr,
ack, hwad olikhet af tider!

134. [Wijsa]: »*Iris* tänck hur hård du är»

Iris tänck hur hård du är
Liksom sielfwa *marmor* stoden
Ach! iag är så hiertlig kär,
Att hwar droppa rörs i bloden
Men du tiger, nå iag swär,
Att iag kastar mig i floden
Iris tänck hur hård du är.

Tirsis ach hwart will du gå
Doch iag kan det eij förmena
Om du will så skall du få;
Ty det sker wäl för *Helena*;
Men hur skall iag det förstå?
Will du lämna mig allena?
Thirsis ach, hwart will du gå?

Neij, om *Iris* älskar mig,
Skiällm som mig will nånsin dränka,
Ty min wän, att lämna dig,
Wor en alt för wacker änka:
Då skull *Mops* infinna sig,
Och få mehr än iag törs tänka,
Neij iag will eij dränka mig.

135. Frieri: »Kom blif min Fru, jag blir din Herre» – Swar:» Ja men, det will jag gerna lida»

Frieri:

Kom blif min Fru, jag blir din Herre:
din sällhet skall då bli min Frögd,
när du blir glad, så blir jag nögd;
men blir du ond, så blir jag werre.

Swar:

Ja men, det will jag gerna lida,
jag giör med nöije hwad du will;
men hotar du, så slår jag til,
och slår jag til, så lär det swida.

136. [U. titel (1739)]: »Lät kärlek nu, den lilla wispen»

Lät kärlek nu, den lilla wispen,
som är långt bättre Präst än Bispen,
min *Iris*, wiga dig och mig,
och swärjom wid wår frumor *Eva*;
jag lefwer blott at älska dig,
du älskar mig, at jag må lefwa,

Men *Iris* hör: när du nu nämde
det hårda *Ja*, wår sak du skiämde:
jag är nu din, nu är det alt:
I dig bör jag nu bli betagen;
men just som ägg förutan salt,
så smakar kärlek effter lagen.

Min lust är mellan hopp och fruktan,
jag känner eij en wärre tuktan,
än när jag får hwad jag begär:
En lag will hwiska mig i öra:
se den bör du nu hålla kär:
ack, tig, jag orkar intet höra.

137. [U. titel (1739) (*Inpromptu*, då en gammal Man blef brydd af Ungdom)]: »Man ser wäl orrar små»

Man ser wäl orrar små
til spels förmätit gå,
  i blindhet famla;
men deras skryt får fel
när de i bättre spel
  få se den gamla.

138. Beständigheten: »Nu skall intet qwällja»

Nu skall intet qwällja
  min förnögda siäl:
Läckö-Kloster will jag wällja
  och biu werlden der farwäl:
dock jo det kan qwällja
  min förnögda siäl.
Hwem kan innom lås och stängel
  til all fägnad bära hat?
dock jo, om min ängel
  will bli min *Camrat*.

Du är fram för alla
  den jag älskar mäst:
dock, jag tror du will befalla,
  at jag går i din *arrest*?
du är fram för alla
  den jag hatar mäst.
Men, mitt hiärta, hwem kan rygga
  hwad jag dig försäkrat har?
Dock jo, bort din stygga,
  Dock neij, blif man qwar.

All min sorg och smärta
  har jag mäst af dig:
dock storsak, mitt lilla hiärta,
  du kan endast fägna mig.

dock jo, all min smärta
har jag mäst af dig.
Om jag fick den glädien röna,
at du dog, så war jag nögd.
Dock neij, du min Skiöna,
är min största frögd.

139. *Parodie* öfwer När iag för *Jovis* altar låg: »När *Truls* på knän i Kyrkan låg»

Parodie öfwer När iag för *Jovis* altar låg

När *Truls* på knän i Kyrkan låg,
han oförmärckt et ansikt såg,
som hiärtat up i låga rörde,
ju mera heligt rummet war,
ju mera brann hans låga klar
och all hans andakt platt förstörde.

Han tänkte Solen stigit ned,
emedan han så liten fred
uti sin swaga hiärna kände:
hwad Gud war ärnat, *Venus* tog,
och med sin skiönhet til sig drog
de suckar *Truls* til himlen sände.

Det syns wäl, som han drömde nog,
när han en jordisk Skiönhet tog
för all den skiönhet himlen hyste:
men dock . . . när man eij bättre wet,
så är det blott okunnighet:
alt nog at *Iris* härligt lyste.

Beklagligt, *Truls* är fåfängt kär:
hans bröst et uptändt altar är;
men Ödet will sin Nåd eij skicka:
hans gråt är ollja på hans glöd
och *Iris* skål den bleka död
i *Trulses* blod lär slutlig dricka.

Tänk, stackar hur han råkat ut:
när skall hans plåga få sitt slut?
ack *Iris*, lät Ehr dock beweka:
Wår *Truls* Ehr dyrkar öfwer alt.
Dock neij . . Ehrt hiärta är så kalt:
Jag ser förut, at I lär neka.

140. Psalm för Klåckaren wid lifsquadronen [1739]: »Om lifsquadron»

Psalm
för
* Klåckaren wid lifsquadronen

Siunges som, En riker man,
wäldiger han etc.

Om lifsquadron
en wacker ton
will jag nu liufligt qwäda:
hans tapperhet,
som hwar man wet,
will mången kan skie smäda;
men på min dygd,
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

I krig och fred
har han den Sed,
att då han intet rider,
så plär han gå
samt sitta, stå
och ligga wißa tider.
Men på min dygd;

* öfwerste *Lieutenanten Fahlström*.

om i wår bygd
är någon ting så härligt.

Han står i flor,
Hans *Stat* är stor,
behöfwer aldrig tigga:
Han ältar, kiör
och samman för,
Hans oxar gå att ligga;
men på min dygd,
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

I gamla dar
han krigat har
de Blåmän månde falla
wid Skåne strand
i Sörmanland
Tolf tusend war de alla,
men på min dygd
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

När han på tåg,
i Öknen låg,
så rägnade pasteijer
och stek och kåhl
ock stufwat Åhl
som *Sancte* Ludwig säijer;
men på min dygd
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

I krig han hälst
har Jungfrur frälst
från troll och annan wåda:
i fred han käckt
har ökt sin Slächt,

som wi nu daglig skåda.
Men på min dygd,
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

Jag beder nu
den helga Fru
wår *lifsquadron* bewara
båd Brun och blond,
från obestånd
ock all sin egen fara.
Men på min dygd
om i wår bygd
är någon ting så härligt.

Admirable, extraordinarie, Magnifique,
superbe och *Somptueuse Poësie*: *Approberad*
af den lärde *Doctor Mathanasius*.

O.D.

141. [Wijsa (öfwer L'ordre de L'innocence 1739)]: »Stor sak, stor sak i alla wärldsens dårar»

Stor sak, stor sak i alla wärldsens dårar,
Helt annat iag ut kårar
När iag min *orden* bär
Jag stor och Mächtig är
Som stofft iag achtar all förtret
Jag har det högsta som iag wet
Min menlösheet.

Mitt mod, mitt mod har aldrig ondt i magen
Det tar all sorg i kragen
Det kastar motgång kull
Slår afwund ner i mull
Gier sqwaller städs wid örat kiäckt
Och falskheet med sin hela släckt
Blir här förskräckt.

Betänk, Betänk hwad ro det måste wara
Att lefwa utan fahra
Den som wår *orden* wet
Att äga menlösheet
Kan sofwa tryckt för blixt och dön
Kan äta kiäckt och till sin lön
Bli frisk och skiön.

Far wäl, Far wäl med Rikdom gods och ära
Om de min skiöld eij bära
En stackars kung det är
Som eij wår *orden* bär,
Och du som eij har wett och siäl
Att bli wår ordens trogna träl
Far wähl, Far wähl.

142. [U. titel (Ögonspråkets wärde. Öfwersättning)]: »Så måste alla språk för ögonspråket buga»

Så måste alla språk för ögonspråket buga,
der kärlek tusen ord och tusen nöijen får,
men hwartil kan det Språket duga,
när en af twå det eij förstår?

Jo men, det woro synd det Språkets heder minska,
den lilla Gud är tolk, fast han är blind och stum:
det är eij Greska eller Finska,
man är eij denna tid så dum.

143. [U. titel (Kämpe-Wisa)]: »Wåra kämpar de äro så wäldig en tropp». Del 1 (1739), Del 2 (1742), Del 3 (1743)

[Del 1, 1739]

Wåra kämpar de äro så wäldig en tropp,
som swärd kan bära wid sida,
och hwar gång solen i öster går op,
så få de ny lust til at strida.
Men hatten är krönt med lager och seger och ähra.

De kämparne lågo en gång i sin säng,
och tänkte eij bardalekar skiöta;
men in kom så saktlig den liten smådräng
och wäckte dem ur sömnen den söta;
men hatten är krönt etc.

Den liten smådräng han sade så här:
I raske kämpar alle tilhopa,
Stoltz *Svidiot*, som kronan bland jungfrur bär,
hon mände Eder hielp nu anropa.
Men hatten etc:

Stoltz *Svidiot*, som är den fagraste mö,
är instängd i tornet det mörka,
för henne jag wet I gerna welen dö;
I frälsen henne nu med Ehr styrka.
Men hatten är krönt etc:

De kämpar upsprungo med tappert mod,
de klädde sig i järnet det hårda,
och fast det skall kosta wår röda blod,
så sku wi hennes frihet dock wårda.
Men hatten är krönt etc:

Här syntes de Grefwar af Söderdal,
de Jarlar af Upland så raska,
och den, som bak bergen had sutit med qwal,
han börja nu med glädie at braska.
Men hatten är krönt etc:

De slogos i dagar, de slogos i twå,
de slogos i ellofwa månar,
och äntelig mände de seger få,
tro mig, de woro inga fånar.
Men hatten är krönt etc:

De slogos den sidsta dagen til slut,
at wallar och murar sig bögde,

de togo Stoltz *Svidiot* ur tornet ut
och på sina axlar uphögde.
Men hatten etc:

Stoltz *Svidiot* blef både blek och röd,
hon kunde denna hiälp eij försaka:
tänk, at jag eij wiste, at jag war i nöd,
sade hon: Gud hielp mig tilbaka.
Men hatten är krönt med lager och seger och ähra.

[Del 2, 1742]

Och hören i nu alla, som hören här uppå,
den Skiöna war i Kämparnes wälde,
Men eij kunde hon denna hielpen förstå,
sina modiga tårar hon fälde.
Men hatten är krönt med lager och seger och ähra.

De förde henne in i den mörka skog,
hon bad dem omaket spara;
Men de sade här är ju farlighet nog,
Här sku wij Eder Ähra förswara.
Men hatten är krönt etc.

Här finnes ju jättar, här finnes ju troll,
dem sku wij angripa och döda,
Och hwem mot Ehr knystar på jordenes boll,
Skall dränckas i bloden den röda.
Men hatten är krönt etc.

Och det war Herr *Härrgrim* den Riddare blå,
Sin Fahna till krigs lät han swäfwa,
Och hören I unga kämpar, nu sku wij gå på,
så jordens inälfwer sku bäfwa.
Men hatten är krönt etc.

Der satt en gammal gumma, den trampades ned,
de Hoffmän eij tålde deß tryne,

Herr *Härrgrim*, Herr *Härrgrim* föracktен icke fred,
Sad hon, ty hon war uti Syne.
Men hatten är krönt etc.

En urgammal Ek stod på höga bärg,
En Biörck hinte knapt till deß bälte,
Se der står en Jätte och der står en Dwärg,
Sad *Herrgrim* den modiga hielte,
Men hatten är krönt etc.

Men rätt i det samma så hördes en låt,
Af Biörnen som mumla i Skogen,
de unga hieltar blekna och sade med gråt,
Ach! om wij nu sutto på krogen,
Men hatten är krönt etc.

En Biörn unge syntes han war eij så arg,
Men kämparne brått sig undstungo,
Sen blef dem hwar Ekorn så stor som en warg,
de tystna, de bäfwa, de sprungo.
Men hatten är krönt etc.

De sprungo från alt det de sakna ännu
från Guld och från Skogar så gröna,
På en wäg de kommo, de flydde på Siu,
och från sig de wräkte den skiöna.
Men hatten är krönt etc.

Den skiöna låg Swimmad i Biörnarnes wåld,
Som nosa på Jungfrun så milda,
Förr war du Stoltz *Svidiot* en Jungfru så båld,
Nu är du ett rof för de wilda.
Men hatten är krönt med lager, och seger och ähra.

[Del 3, 1743]

Men knapt hade Kämparne näsan omwänt,
För än de åter började sprätta:

De redo till hofwa, som ingen ting händt,
At åter sig i högsäten sätta.
Men hatten är krönt med lager och seger och ähra.

De Kämpar framstego för Konungen med pock,
sina nedfallna hattar de hwiffta:
Sin tienst här tillbiuder wår modiga flock,
Om du will din dotter bortgiffta.
Men hatten etc:

Och Konungen wred sina händer med gråt,
i breda guldtafel det knaka,
Hur skall iag bortgiffta den I så gådt åt?
fören först min dotter tillbaka.
Men hatten etc:

Men just kommo frijare till Konungens gård,
de tänckte till Stoltz Jungfrun at orda:
de sågo henne ligga i Biörnarnes wård,
det wärcket war swårt at fullborda.
Men hatten etc:

De sågo henne ligga bland jämmer och qwal
Och Odiuren kring henne spöka,
Ja willgallten grymta ur diupan dal:
De wiste eij hwad råd war at söka.
Men hatten etc:

Den Förste han Axlade Kappan hwit,
för wädret hans fiäderbuske fläckta,
Förtret, at iag eij har min huggande plit,
Jag är nu eij klädd till at fäckta.
Men hatten etc:

Den Andra han trädde för Konungen in,
Förgyllande hielm han uphögde,
I röda skarlakan, i Hermelins skinn,
Den smidige ryggen han bögde:
Men hatten etc:

Och hör du gode Konung, hwad iag säger dig,
Min Fader han låter dig hälsa:
Om du will antwarda din dotter åt mig,
Så lofwa Wij henne at frälsa.
Men hatten etc:

Och Konungen swara, med sorgefult mod,
i Hermelins Kappan han sig sänckte,
Den detta kan giöra, den håller iag för god:
Men ingen på den tredie då tänkte.
Men hatten etc:

Den tredie for in under Biörnhopens tand,
som Lamb blefwo willdiuren spaka:
Stoltz *Swidiot*, du räckte honom Snöhwitan hand,
Han förde dig i Slottet tillbaka.
Men hatten etc:

Och Konungen sade du Riddare båld,
Du är wist en Gudarnes like,
Min dotter iag gierna will gie i ditt wåld,
Du är wärd at ärfwa mitt Rike.
Men hatten är krönt etc:

Men Alle I som lyden på denna här sång,
Lät oß en god Önskan nu giöra:
At Aldrig Wåra Kämpar må ännu en gång
få mackt at den skiöna bortföra.
Men hatten är krönt med lager och seger och ähra.

Dikter 1740

144. [På *Majoren Bretlachs* Födelse-Dag Den 24 *Julii* 1740]: »Det Barnet, som begynt at lindas»

Det Barnet, som begynt at lindas
I dag för femti år och fler,
Det gråter nu wäl intet mer;
Men stundom bör det likwäl bindas.*
Det flyger werlden kring med hast,
Det tröttnar intet til at wandra
Från ena Nöjet til det andra,
Så at man ej kan hållat fast.

Man borde på en kädja tänka,
Hwarmed en Pilt kan hållas qwar;
Men Ödet, som de yras Far,
Kan allrabäst deß sinne länka.
Ty önskar jag, det måtte snart
Få Stadighetens Nöje smaka!
En wacker Gård, en wacker Maka
Skull kanske hålla Barnet qwart.

145. [Halmstads Slotts *Supplique* til Fröken S. Ribbing d. 18 *Aug.* 1740]: »Jag, som myndigt nog på jorden»

Jag, som myndigt nog på jorden
Hundra fyrti år har lyst,
Sex *Monarcher* här i Norden
Inom mina wäggar hyst:
Jag, som Riksdag, Kung och Ständer
Inom mina murar haft,
At deraf i wåra Länder

* Majoren war då i begrep at resa från Swerige.

Minnet står med ewig kraft:
Jag, som många krönta Hjeßar
Skådat under mina tak,
Matadorer, stora Bjeßar,
Ro och prakt, och skräck och brak:
Skall jag nu ej mera råda?
War min glants och ro så kort?
Den jag wil så gerna skåda,
Wil i dag nu resa bort.
Nei, min Fröken, den med nöjen
Altid fyller up ett hus,
Den, som fölgs af lek och löjen,
Och ger sielfwa mörkret ljus,
Den kan jag så lätt ej mista:
När deß ro går ur min borg,
Må wäl mina stenar brista
I sin ålderdom af sorg.
Alla *Elementer* swärma
Af förtwiflan utan tröst,
Solen nekar oß sin wärma,
Liksom i den kulna höst,
Wädret mina torn och wallar
Stormar an med pip och gråt,
Watnet brusar, suckar, swallar;
Jorden är af tårar wåt.
Tänk, min Fröken, til at wandra
På en Måndag hwad det är?
Rätta Er nu efter andra,
Håll Er sjelf dock något kär:
På en Måndag i en koja
Fick wår första Mor sin dom;
På en Måndag intogs *Troja*;
På en Måndag brändes *Rom*;
På en Måndag blef *Susanna*
Af twå Skalkar grepen an;
Och *Vulcanus* i sin panna
På den dagen hornen fann;
På en Måndag blef *Helena*

Röfwad bort och sörgs ännu;
Syrach, som de Lärde mena,
Fick då slängar af sin Fru;
Salig Gubben på den dagen
Reste med sin Maka bort,
Men hon blef så hårdt betagen,
At hans ro blef ganska kort:
Stackars Man han nog försporde,
Hwad en Måndag kan förmå,
Derför han det löfte gjorde,
At ej då ur stugan gå.
Nu, min Fröken, är det bästa,
At ännu en enda dag
Edra tankar hos oß fästa,
Sjelfwa **Himlen** til behag.
Sjelfwa Solen lär sig frögda,
Wädret lär sig blidka snart,
Älfwens böljor lär bli nögda
Til en lycklig öfwerfart.

När Slottet menar så, hwad skall då Folket mena?

O. D.

146. A. W. Den 30: *Nov*: 1740: »Wår Hiälte fick sit banesår»

A. W.
Den 30: *Nov*:
1740.

Wår Hiälte fick sit banesår
i dag för twå och tiugo-åhr;
men har likwäl en arfwing lämnat,
wår ädla Frihet, menar jag:
Nu är ju tid, som warit ämnat,
at hon blir gifft med Swerjes Lag?

Men, Kära Lag, när det går an,
så kom ihog, at du är Man

och håll den Skiönas eld tilbaka:
blir Husbond-rätten hos din Fru,
så delar man med dig din maka
och wi begråta *Carl* ännu.

Dikter 1740 utan känt datum

147. [Gissningar]: »At ju hos oß blomstras frid»

At ju hos oß blomstras frid
I wår milda Konungz tid,
Ingen fara;
Men at afwund, split och kif
Tär wårt land och frihets lif,
Kan wäl wara.

At ju menlösheten har
Af wår nya lag förswar,
Ingen fara;
Men at Klubbor utaf guld
Slå deß Skrankor lätt om kull,
Kan wäl wara.

At ju wi wäl kunna få
Patrioter i hwar wrå,
Ingen fara;
Men at tienster, winst och nåd,
Hindra deras råd och dåd,
Kan wäl wara.

At ju mången har i dag,
Wänner efter sitt behag,
Ingen fara;
Men at de af minsta os,
Gå i mårgon bus sin kos,
Kan wäl wara.

[At ju mången i sit blod,
Tror ha Carols hieltemod,
Ingen fara;
Men at han, som en Poltron,
Löper först ifrån Sqvadron,
Kan wäl wara.]

At ju jag min lilla Mor,
Dig om Dygd och Kyskhet tror,
Ingen fara;
Men at någon skalk hos Dig
Biuder til at kröna mig,
Kan wäl wara.

148. [Öfwer en fågel]: »Du lilla fogel hör!»

Du lilla fogel hör!
säg hwad det är som rör?
din glada tunga,
är du dit *Stockholm* qwitt,
får du på landet fritt
om frihet siunga.

Men kanskie täcka diur
du aldrig war i buhr,
Ty will iag fråga,
om du ej sinnet än
har fäst wid någon wän,
som giör dig plåga.

Du lämnar mig ej swar;
at ingen sorg du har,
det kan iag dömma,
ach om iag glad som du,
fick altid liksom nu
all werlden glömma.

149. [U. titel (Dalins svar på »Herr *Dalins* miältsiuka»)]: »När *David* harpan tar»

När *David* harpan tar
den onda andan far
ur *Saul* tillika:
Grefwinnan *vers* mig gier
och strax från mig jag ser
miältsiukan wika.

150. [Höst Tanckar, Wisa]: »Kulna höst med regn och töckn»

Kulna höst med regn och töckn,
bara backar, tårra trän,
Ängar magra, som en Öken,
Toma fält och foglaskrän,
Is-belupna kärr och hagar,
Mörka gång och hala stig,
Långa nätter, korta dagar
Säijen skall iag gifta mig?

Horn som krönt så många pannor
Töra då ock kröna min,
Eder knorr, samt hot och bannor
Wärre än som sielfwa hin,
Skall iag tåla sura *Miner*,
buller, harm och ordekrig,
Waggegods som illa hwijner,
Neij! iag will eij gifta mig.

Tyst likwäl i kulna Sängar,
roligt är at ha kamrat,
Wacker Flicka, wackra pengar,
Wackra gods samt hof och *Stat*.
Wackra barn, som ropa *Pappa*
Ack! hwad fägnad innerlig,
Kyßa, ta i famn och klappa,
Iag tror wäl iag gifter mig.

Men ännu et Ord i laget,
tänk om iag och råkar på
En, som är af förra slaget,
Huru wille det då gå;
Får iag och af sista stycket,
Och om iag skull' Änkling bli,
Mån tro då mig hulpe mycket
Giftermål och frijeri.

Så står iag bland twenne lågar,
Dock, iag tror, iag låter bli,
Neij stor sak, iag tror iag wågar
Lyckan står dem dierfwom bij.
Flickor kom, neij, blifwer ute,
Ack! hwart skall man wända sig,
Sist iag stannar i det slutet,
Gud wet om iag gifter mig.

151. [U. titel (Öfwer et starkt Tö-wäder. Inpromptu)]: »Sol och storm och rägn, min sann»

Sol och storm och rägn, min sann,
snart så många *Potentater*,
som nyß gripit *Ungern* an,
ha med segrande soldater
kört wårt stackars föhre bort, :/:
tänk hur jordisk makt är kort.

Jag som hittils hafft förbund
med wår stackars Is-Prinseßa,
har med henne gådt i grund
och måst nu mot Ödet präßa:
jag är fången; men dock så, :/:
at eij Kungar bättre må.

152. [Versdebatten Dalin–Cederhielm]

[1.]

[Cederhielm.

Mig frågas på hwad Grund Naturens Lag jag bygger?
På Kärlek til mig sjelf: hwad dit ej föras kan,
Hwad derifrån ej leds, tar knapt förståndet an;
Om hus på främmand grund, hur kan man wara trygger?
Från Älskan til sig sjelf, fins alla plikter flyta:
Ju starkare den är: ju mer de tas i akt:
Alt hwad oß sjelfwa rör, det har en sådan magt,
At billigt icke en dermot kan säjas bryta.
Hwem märker icke wäl, det skulle bli en börda,
Som willdjur, hwar för sig, at swäfwa kring wår jord;
At hon uphållas bör af den som hon är gjord;
At Bolag äskar hjelp, at Skaparn man bör wörda.
Kan du då ensam ej dig hjelpa och dig nära,
Så bör för egit wäl du göra mot en an,
Alt hwad af honom du dig nånsin önska kan:
Deri består din rätt, at wederlag begära.
Om öfwer denna sats ej någon wille skena,
Då skulle icke en sin börda finna tung,
Hwar lydig Undersåt' sig skulle tro en Kung,
Och hwar god Kung, med lust, sig Undersåte mena.]

[2.]

Dalin.

Men, säjen I, ehur jag mina tankar sirar,
Så blir ändå jag sjelf det högsta, som jag firar:
Ehur jag fruktar GUD, ehur' jag är Er Wän,
Så är mitt syfte dock, at njuta godt igen.
Sjelf-kärlek hwiskar fram, ehur' wi oß förställa,
Gif Himlen hwad du bör, at han dig ej må fälla,
Gör andra männskor godt, at de må stå dig bi,
Då har du hwad du wil, då kan du lycklig bli.
Jag tilstår, wårt förnuft, det kan mig högst förtryta,
Plär sällan ha den kraft, at sina bojor bryta:
Inwikladt i sig sjelft, det wet ej annat af,

Än wara sjelf sin Gud och sjelf sin arma slaf.
Men lät oß lyfta up från stoftet wåra tankar,
Och se hwad utom oß i werld och himmel wankar:
Jag är et solegran mot alt det som jag ser,
Hur' skal jag älska då för min skull Er och fler?
För sakens wärde skull jag endast henne wördar,
En lögn kan göra gagn; en sanning stundom mördar;
Men mån en ärlig Man ej wil för sanning dö,
Långt häldre, än sin graf med stulna rosor strö.
I swaren, den gör ej sig sjelf det gagn han menar,
Som klifwer efter frukt på falska, wißna grenar:
At ta gemena steg plär gärna båda fall,
En skälm blir en gång känd och då är lyckan all.
Fördenskull bör man sig med ädla medel hjelpa;
Men kära, lät oß ej wår högsta lycka stjelpa:
Wår högsta lycka här består i sinnets ro,
Och den kan aldrig fås i Egenkärleks-tro.
Jag har ej gjort min plikt, mitt sinne gläds ej mycke,
När blott för egit gagn jag wunnit werldsens tycke:
Tänk när jag lofwar GUD, det war för egen winst,
Och när jag tjänte Er, så war Er nytta minst!
Än mer, jag säger sen, när all min brist är öfwer:
Farwäl, du milde GUD, jag Dig ej mer behöfwer,
Farwäl, min wän, min släkt, jag är Riks-Råd och mer,
Blott jag wid tjänsten blir, jag bryr mig ej om Er.
Nej, nej, en sådan sats kan stå på starka fötter;
Men dygden, fruktar jag, han rycker up med rötter,
Fördenskull görom godt, med rena dygde-bloß,
Som godt uti sig sjelf, men ej just godt för oß.
GUD tog ej oß til grund, när Han först Dygden gjorde,
Han tog sig sjelf, Han böd just hwad Hans renhet borde;
Et ljus gör grönt til blått, en luft gör tungt til lätt;
Men sant är ewigt sant och rätt är ewigt rätt.
En annan Lag har GUD omöjligt kunnat skänka,
Det är Hans strålar blott, som i förnuftet blänka,
Der ser jag at jag sjelf ej endast är min lag:
Först GUD, sen Swerges gagn, sen Kungen, sedan jag.

[3.]

[Cederhielm.

I flygen så omkring, och til en sådan högd,
At med min swaga syn, jag Er ej kan upsöka.
Hel solblind af Ert tal, jag skulle wara nögd,
Om någon skymt af mitt, deri jag såge spöka.
Nej, der ej fins et ord af hwad jag skrifwit har,
Hur Kärlek til oß sjelf bör til all plikt oß styrka;
Men mig blir satt i mund: Jag mig til afgud tar,
At jag det högsta är, som jag bör fira, dyrka.
Et sådant öfwerdåd, jag sjelf re'n wederlagt:
Det icke tålas kan, om ej bland wilda djuren,
Som lefwa hwar för sig, och äfwen äga magt,
At äta up hwar an, af Den som gjort naturen.
Men oß som Han har skapt, at bo i Hjonelag,
Oß, som Han framför dem, skänkt gåfwan til at tänka,
Oß Han ock inblåst har, uti wårt hjertelag,
Hwad, til gemensamt wäl, oß til hwar an kan länka.
Hur kallen I den drift, är det ej egen-nit?
Hwad annat fins i oß, som oß kan öfwertala,
At träla för hwar an, med oaflåtlig flit,
At hålla för hwar an, båd gods och lifwet fala.
I bytet af den plikt, wår sällhet här består:
Dygd annat icke är, än bytet wäl fullgöra;
Så at wår egen-nit, som til wår sällhet går,
Ej genom annan wäg, än dygd, oß dit kan föra.
En sådan egen-nit, til dygden sporre är;
Hon GUD, Kung, Land och Folk, med wördsam kärlek säter;
Hon efter hwars förtjänst, hwar en wet hålla kär,
Och aldrig oförskämdt, sig med sitt Herrskap mäter.
Dernäst med egen-nit sig ingen understår,
Igenom räfwe-språng, til lycka sig at hjelpa,
Han wet ju likt med likt, man alt betala får,
At den som stjälper oß ger lof at honom stjälpa.
På samma grund bör den, som hint **Riks-Råd** at bli,
Ej dem, som honom walt, på näsan drista knäppa,
Ell' ock uti sitt kall begå bedrägeri,
Om han sig älskar sjelf, och ej wil tjänsten släppa.

Om wi som krypa här, lik matkar uti mull,
Med Er i högden ta et mönster til wår Lära,
Ser jag ej egen-nit dymedelst slås i kull:
Är alt för intet skapt? Nej! men til Skaparns ära.
Har Han nu i sit wärk en egen afsikt haft,
Så fast än all wår dygd mot Hans har swaga rötter;
Man dock ej säja kan: Hon mister all sin kraft,
Om egen nit och wäl hon har til stöd och fötter.
Nej dygden kan bestå med Egenkärleks-tro;
Eho gör mot hwar man, hwad man wil ha af andra,
Den finner i sig sjelf, en oqwald sinnes-ro:
Godt, gjordt af egen nit, är godt: hwem kan det klandra?]

[4.]

Dalin.

Jo, wist, mot denna sats, wil jag wäl bälte spänna:
Jag winner eller ock jag bränner up min penna.
Hur nu? Skal hwar och en bli målet för sin dygd;
Då är ju werlden blott en Warg- och Räfwe-bygd?
En slink, som i et Hof inställer sig med Kungen,
Blott för en heders-plats och någon nåd ur pungen,
Mån den ej är så god, som den, hwars nit plär gå
Til GUD för egen winst? Jo, afskrap båda twå.
Det är ej GUD, det är sig sielf, som han tilbeder,
Det är ej Rikets tjänst, det är hans egen heder,
Det är ej redlighet, hwarmed han gör Er godt;
Det är et höfligt grep, at främja sina mått.
Håll, sakta, säjen I, wår Egenkärleks lära
Har aldrig sådan följd: hon wil ju Skaparns ära,
Hon länker hop wår plikt, at bo i Hjonelag:
Hon wil et allmänt wäl: Wälan, det tror ock jag.
Men finnen I ej sjelf, at hwad hon gör och tänker,
Är blott för eget gagn? En nit, som platt förkränker
All dygd och ädelhet! Men, säjen I, hon är
En sporre til den plikt, man GUD och männskor bär.
Ej annat säger jag; men när den sporren kitlar,
Så trängtar öket blott til wälde, gods och titlar,
Det wil ju blott sitt wäl? Det ger sig GUD i wåld;

Men om det gör sin plikt, så är det blott för sold.
Si, således får Er sats det alt för stora lyte,
At dygd ej annat blir än wåra plikters byte:
Det är, at skänk mot skänk är dygdens lif och själ,
Gör mig så godt igen, så skal det alt bli wäl.
En sådan dygd, min sann, den rätta dygden plågar:
En dygd, som handels-grep och byte drifwa wågar
Med plikt och skyldighet, dem hon ej sjelf rår om!
Olycklig werlden blef sen hon i werlden kom:
Med henne flögo fram de alt för swarta tankar,
At plikt kan gås förbi: der åter-plikt ej wankar:
Af snålhet, arghet, hat, blef werlden strax en grop,
Och hela packet föll hwar an i håret hop.
Då lärde Domarn först, at göra hwitt till swärta,
Den rika fick hans hand, den sköna fick hans hjerta,
Då blef en Åsna först en Hjelte på sin graf,
Då blef den arma först med all sin dygd en slaf.
Då reste Högfärd up i Riken stora Resar,
Som gjorde sig parti af små gemena mesar,
Då skildes Folk och Land af Egennnyttans klor,
Och hatt och mössa refs emellan Far och Mor.
Den dygden fins ännu i werlden utan möda;
Men, sägen I, Er sats kan aldrig sådant föda:
Jag wränger Edra ord, GUD wet hwad jag ej gör;
Men, nej, jag drar deraf de följder som jag bör.
Ej annan orsak gifs, än egen nit och bästa,
Til kärlek för wår GUD och kärlek för wår Nästa?
Så lyder ju Er sats? Ej annat säger jag,
Då blir ju blott mitt **wäl** för all min plikt en lag?
Då följer ju så klart, som twå och twå gör fyra,
At jag är sjelf i stånd, at om min plikt bestyra?
At plikten hörer up, der jag ej ser mitt wäl?
Och det är just en sats, som slår all dygd ihjäl.
I säjen, om jag ej kan finna hwad mig drifwer
Til dygd inom mig sjelf, at jag då fåfängt klifwer,
At få det utom mig: Hwar får jag wäl et band,
Om ej mitt eget **wäl**, at tjäna Folk och Land?
Jo men, i högden tar jag mönstret till min lära:

Med Skaparn börjar jag, at älska alt och ära;
Men Skaparn, säjen I, wår Kärleks-Hufwudman,
Han älskar högst sig sjelf; Ty görom liksom Han.
Ja wäl, då är jag nögd, då har jag saken wunnit:
Den Högsta Dygden har i sig det högsta funnit,
Det ämnet har sig sjelf för alla ämnen kärt?
Hwarför? **Det älskar alt så högt, som det är wärdt**.
Först älskar det sig sjelf, sen dem, som intet fela,
Sen oß, med hwilka det sig sjelft behagat dela,
Sen djur, sen döda ting: si detta älske-sätt
Är i et sundt förnuft en myndig lag och rätt.
Wår twist skal snart bli all: Om några ord jag beder:
Säj, älsken I **Ert wäl**, så högt som Skaparns heder?
Om I ej gören det, så bli wi skilde snart:
Sätt in Er wärja då, min tappra wederpart.

[5.]

[Cederhielm.

Blir hela werlden blott en Warg och Räfwe-bygd,
Då man gör mot en an, alt hwad man sjelf wil hafwa?
Då man fördömer dem, som i den plikten snafwa?
Då i deß fyllnad sätts wårt eget wäl, wår dygd?
Det handla kallas kan: Naturen sjelf med skäl
Ej binder oß til mer, än til at ärligt byta:
Trots med et annat band man oß kan sammanknyta;
Oß, som ur frihets stånd gedt oß hwar an til träl,
Beträds en Handelsman med falsk aln, wigt och mått,
Bör handlen i gemen derföre man beskylla,
At han med list och swek, tillåter pungen fylla?
Ja men, om Er man tror, så är det slutet godt.
Af mißbrukt egen-nit I sådan målning gör,
Som ingen egen-nit rättrådig kunde wara,
Som GUD med Folk och Kung, med dygden lupe fara,
Om egna niten klokt oß dem at älska för.
Men gifwen Er tilfreds: Altsammans kan bestå,
När wi se från det alt ej skiljas kan wårt bästa,
Då efter hwars ens högd wi til hwaran oß fästa,
Och med klok egen-nit wi derifrån ej gå.

Eho som blir derwid, den jag ock dygdig tror,
Til deß I lären mig, hwad annat dygd kan heta,
Än göra all sin plikt, och sig ej låta reta
Af skadlig kitslighet, som i naturen bor.
Jag nöjer mig dermed, och tilstår utan blygd,
Jag skulle tro mig wärd et skamligt högfärds-lyte,
Om, liksom andra, swag i wåra plikters byte,
Jag öfwer mått och wigt sökt plägning af min dygd,
Eho nu, liksom jag, af sådan dygd är wän,
Han spottar åt all winst, alt eget wäl och bästa,
Som narras, genom list, af Öfwerhet och Nästa:
Ja, han ej androm gör, hwad ej wil has igen.
Då någon mindre klok om egna nitens kall,
Med orätt, konst och lögn, til lycka sig uphäfwer,
Den straffet i sig bär: Han städs i fruktan swäfwer,
Och stygges wid sig sjelf, änskönt han undgår fall.
Det sällsamt icke är, at slike bofwar ses:
Wi äre ju ej mer, men mindre, än som Änglar,
Som nu ibland dem fants en hop högsinte bänglar,
Hwi skulle ibland oß ock icke afskrap ges?
Men Den, som äger jord och himmel i sin wård,
Han här, så wäl som der, högfärdens wingar stympar,
Förr än den leda last får dela sina ympar,
Bland alla goda trän uti hans örtegård.
Så har Han här tils gjordt, så lär Han göra mer,
Och under skälmars konst lär werlden aldrig sjunka:
Lät dem man bland oß bo; mot swart kan hwitt bäst prunka;
Och ledan til slikt pack wår dygd en öfning ger.
Sen jag skildt från hwar an, klok egen-nit och rof;
Jag, utan mycket prut, förut wil eftergifwa,
Det öfwer all wår plikt wi skole Herrar blifwa;
När I befrien oß, at ingen ha behof:
Men tils en sådan konst I ned från Himlen fådt,
Det mer hos oß ej står, wår plikt at ändra, styra,
Än at twå gånger twå förhindra göra fyra:
Mån icke wårt behof är pliktens grund och mått?
Så långt som wårt behof nu går til tal och wigt,
Så många plikter fins i egna-kärleks lagen,

Ja, hwad dygd, ädelhet I nämna nu behagen;
Jag genast wisa wil hon är en nödig plikt.
Hwad jag ger och bör ha, ej städse följas åt;
Jag tarfwar mycket sjelf som aldrig jag betalar:
Hur får jag rätt dertil? Jo, andra jag hugswalar:
Tro icke, at all plikt bör wäxlas som en plåt.
Om nu mitt eget wäl ger alla plikter lif,
Om samma wäl jag wil i all min lifstid njuta,
Så kan ej för des slut jag mina plikter sluta,
Och eget wäl ej tas för dygdens morde-knif.
Jag skulle glädja mig, mer än en lycklig Brud;
Det skulle för alt Folk bli en behaglig lisa;
Om I med tydlighet förmådden oß bewisa,
Det Skaparns kärlek är naturens första bud.
En tanka, säjen I, på denna grund är bygd:
Alt som et ting är wärdt, wi det ock älska böre:
GUD älskar högst sig sjelf; Han är wårt Rättesnöre,
Och der fins, utom oß, spring-ådran til all dygd.
Hwad högst man älska bör, är ej wårt trätedån.
Kan något, som är skapt, med Skaparn derom kriga?
Men til deß kärleks högd på egen nit wi stiga,
Som på en stega först bör klifwas nedanfrån.
Besinnen, om Ert swar sig paßar med mit tal;
Se til, hwad GUD sig sjelf så högt sig älska säjer;
Om den sig älskar högt, som för et kräk ej wäjer
Sin enda Son en GUD til offer hålla fal?
Min sats mer än som Er i Skaparn mönster har:
Jag har det redan sagt: Han skop alt til sin ära,
En egen afsikt fins uti Hans bud och lära;
Och likså egen-nit mig först til Honom drar.
Fast jag mig älskar först, efter Naturens lag,
Likwäl, då Skaparn jag i alt Hans wärk betraktar,
Intagen af Hans magt, jag mig så litet aktar,
At för Hans ära dö jag wille med behag.
Är knuten dermed löst? Hwem är af oß i kull?
Skal striden längre gå? Sku wapnen läggas neder?
Jag lämnar alt til Er: jag är nögd med den heder,
At mot en rostig plit I dragit spjut af gull.]

[6.]

Dalin.

Så medlar sanning fred; hwi skull jag mera fäkta?
Min sats är strax beredd, at ta Er tro til äkta,
I älsken Skaparn högst, Er sjelf I älsken först,
Til GUD Er kärlek då med största fog är störst.
En drift, som kommer först uti det späda lifwet,
Är just ej ämnet nu för detta *verse*-kifwet;
Men hur en grundwal läggs för all wår plikt och rätt,
Deri består wår twist, som biläggs ganska lätt.
I säjen, hur det är och hwart wår blod oß häfwer;
Jag säjer, hur det bör och hwad förnuftet kräfwer;
I talen om den wäg man up från waggan går,
Jag talar om det ljus man af förnuftet får.
Det ljuset lyser oß när wi oweldugt wandra,
Från egna krubban ut och til wår plikt mot andra,
Då ser jag mer än mig, jag ser båd GUD och Folk,
Då skrifs Naturens lag, och Dygden blir hans tolk.
Man säjer, at wårt lif har andras hjelp af nöden,
Så framt det strax ej wil wid födslen möta döden,
Och slik nödwändighet oß binder til wår plikt;
Ja, til en sådan dygd, som intet skal ge swikt.
Men månn' en dygd, som har ordentlighet til amma,
Och älskar utan winst, månn den ej gör det samma,
Fast af en annan grund? Jo långt från eget wäl
Hon liksom twingar Folk, at älska sig med skäl.
Dermot en twungen dygd för husbehof och nytta,
Så litet, som hon kan sig sjelf utom sig flytta,
Så litet drar hon ock utom wår Nästas bröst
Et hjerta sjelf-beredt til hjelpsamhet och tröst.
Man kallar det en dygd, sin plikt mot plikt at byta;
Man säger annat band kan oß ej sammanknyta:
Jo, kanske bättre band: wår egen sinnes frögd
Af rätt fullbordad plikt, som gör wår Nästa nögd:
Det bandet slits ej af när egna winsten fattas,
Det gör en dygd, som ej af andras otack mattas.
En *Phocion* med lust sig sjelf landsflyktig gör,
Och *Codrus* för sitt Folk med största nöje dör.

Den blott ej derför wil sin skyldighet förgäta,
At andra honom ej med samma mått må mäta,
Den kan man kalla slug; men dygdig är han ej,
En flink förbundets lem; men är han säker? Nej.
Han har ju blott sitt wäl, som honom hemligt drifwer,
Som honom plikt och dygd och kärlek föreskrifwer?
Då är ju fölgden klar? Jag lämnar hwad han wet,
Han wet dock intet et, det är oweldighet.
Oweldighet är den, som alla dygder pryder,
Förutan henne, dygd en sminkad last betyder,
Och så ogörligt är med henne wilse gå,
Som til at wilja ondt, när man kan bättre få:
Hon har sin grund i GUD, oweldigheten sjelfwer,
Som efter wärdet blott sitt Kärleks-öga hwälfwer,
Och, som när Han oß gaf det Offret, som man wet,
Ej såg på wår förtjänst; men på wår Salighet.

[7.]

[Cederhielm.

Om Sanning mäklar fred och hon Er lärt besinna,
At wi oß älska först; bör hon Er ock påminna,
Det om den enda twist, wårt skrif-krig är i brand,
Hon twänne wittnen har, min och Er egen hand.
Men då på egen-nit Naturens lag jag grundar,
Jag af förmätenhet så skamligt icke blundar,
At jag nu icke ser, jag är för blind och swag,
At se hur grundwal'n lägg's för all wår plikt och lag.
Han är ju redan lagd utaf Naturens HERre:
Bör hwad den Största gjort bli mönstrat af de smärre?
Nej! nej, jag flyger ej utom min krets och luft,
Hans grund, jag nöjer mig, at bruka med förnuft.
Då från wår egen nit jag med Naturen följer;
Mån jag för hennes lag tar späda lifwets böljor?
Ell' hwad wi stamma fram, i någon ungdoms dag?
Barnkammar aldrig war et rum at stifta lag.
Nej, för Naturens bud ej annat tagit blifwer,
Än hwad et sundt förnuft i mans-år föreskrifwer:
Med et ord, då det rätt förstår sitt eget wäl,

Då oklok egen nit det icke mera qwäl.
Hur sådan lag til alt med aln och mått sig sprider:
Hur han i sina steg ojämnhet icke lider:
Hur til hwad dygd ock gifs; han wil wi skole gå,
Det alt jag redan sagt, och ej uprepa må.
Eho mot sådan plikt ej bjuder til at streta,
Mån han med största rätt oweldug ej må heta?
Mån man försyndar sig emot oweldughet,
Då icke mera tas, än egen rättighet?
Om fordra sitt är synd, hwart jag min syn må flytta,
Ses ingen dygdig man; ej skälig egennytta:
Nej, plikte-bytet blir ej mer wårt bolags band,
Det blir en snålhets flod, en farlig slughets brand.
Lät eget wäl i fred; på Eder sjelf I skjuten,
Til allmänt bolags-brand, I säjen, finna knuten
I egen sinnes frögd, af wäl fullbordad plikt:
Är egen sinnes frögd ej eget wäl af wigt?
Hwad är fullbordad plikt? At ingen utesluta
Från alt hwad af en an man sjelf kan wilja njuta,
Si således finnen I, at Er **oweldughet**
Är lik mitt eget wäl, fast än I det ej wet.]

[8.]
Dalin.

At intet mera ta, än rättigheten kräfwer,
At endast fordra sitt, alt sådant ej förqwäfwer
En ren **oweldughet;** twärt om, det är en dygd,
Men intet just den grund, hwarpå wår plikt är bygd.
Det är den dygd, som plär samhällighet befästa,
Hon sker af kärlek blott til hwars mans wäl och bästa,
Hon tar sin egen rätt i akt så wäl som fler;
Men endast af den nit oweldugheten ger.
Om människor til sin plikt af pliktens nöje drifwas
Och ej af pliktens winst, då kan dem ej tilskrifwas
At söka **eget wäl** fram för et mera wärdt:
De glömma nyttan fritt, fast nöjet är dem kärt.
Det nöjet kan med skäl oweldughet få kallas,
Det är så högt och stort, at det ej kan befallas,

Af blod och egen nit; men om Ert egna wäl
I samma mening tas, så ha'n i största skäl.
Då är wårt gifte gjordt, min sats tar an Er lära,
Förnuftet til behag, förnuftets Far til ära,
Man finner då en fred med bättre mening gjord,
Än den som nylig är från Östra kanten spord.

[9.]
[Cederhielm.

At utan wederlag af kärlek göra godt,
Är wäl en sinnets frögd, jag har til ögna-mått:
Men som jag sjelf består af kropp så wäl som sinne,
Jag bägges egna wäl tillika har i minne.
At då **til all min plikt mig pliktens nöje för**,
Utan all pliktens winst, jag icke säja tör:
Nej, slik oweldughet kan knapt en anda spörja,
Som äger ingen kropp at skydda och försörja.
Jag deri på wißt sätt kan liknas wid et djur;
Men hwem tro skulden är? Jag? Eller min natur?
Så mycket jag har märkt af hennes drift och lagar;
Tycks mig at kroppens häfd ej henne stort mißhagar.
Om ej et kroppsligt wäl I haden sjelf om bord,
Hwad hörde hit den fred, som är från Öster spord.
Är den **Ert sinnets frögd?** Nej, I Ert lif begråtit,
Om derför *Sinclairs* mord skull qwinligt bli förlåtit.
Hålt! wanken ej omkring; wår strid nu icke är,
Hur mångslags dygd och wäl wår önskan i sig bär:
Men at et **ewigt wäl**, ehur det ock må heta,
Är grunden til den lag, wi af Naturen weta.
I redan gifwit med, at **wi oß älska först**,
Mån tro det smakar **wäl**, för sådan kärlekstörst,
At man, **af kärlek blott til hwars mans rätt och bästa**,
Sig olönt går förbi, och swalka wil sin Nästa?
Hur kan **samhällighet** bli häftad af en Lag,
Som mot Naturen går, som af deß stränghet swag,
Alt sedan werlden skops ej twänne kunnat para,
Hwar fins de? I hwad tid? Jag wet det ej beswara.
Kanske, för Adams fall, at Er **oweldughet**

Sig paßat til et band af Folks **samhällighet***?*
Men sedan wi ej mer oß sjelfwa kunna hjelpa,
Skull Er oweldughet, först oß, sen bolag stjelpa:
Naturen torftig är och tror sig ej för god,
För allmänt Hjonelag at hålla öpen bod;
Ja, af oweldug dygd, tycks hon wäl kunna skryta,
Då sitt och andras tarf hon jämka wet och byta.
Med sådan olikhet uti wårt tänke-sätt
Kan ej til läran Er min sats ha gifto-rätt,
Med glädje wille han sig efter henne lämpa;
Men är det i hans magt, förnuftets lag at dämpa?]

[10.]

Dalin (Ananimund).

Jo men, det blir wår sats, som skal för bägge gälla,
At all naturlig rätt i älska har sin källa;
Men hur wi älska må, det blir wårt lilla krig,
I säjen Er och GUD, jag säger GUD och mig.
Jag wil att ordning minst i kärleks-lagen fattas,
Och at man älskar alt, som sakens wärde skattas.
Först det, som är förnämst och sen et mindre wärdt,
Ju mer fullkomlighet, ju mer är ämnet kärt.
Om jag kund älska Den, som Stor och Ewig lyser,
Och högsta nåd och rätt och magt och wishet hyser,
Så mycket mer än mig, som Han är mer än jag,
Mån jag då gjorde fel emot förnuftets Lag?
Om I ock wörden GUD, som jag det wil förmoda,
Blott för Hans egen skuld och som det högsta goda;
Men intet just för det, at Han Er wisar Nåd,
Mån då Er lära går emot förnuftets råd?
Nej, Han, som all ting gjort, den stora Älskligheten,
Bör för wår kärlek bli som Norr är för Magneten,
För Skaparns ära skull, mig sjelf och Er och fler
Jag redligt älska bör; men ej för min skuld Er.
För sin skull älska GUD är då en nedrig lära,
En egennyttig dygd, en egennyttig ära:
En själ har Skaparn då, som Oxen har sin Dräng,
Han älskar'n för hans halm och fruktar'n för hans släng.

[11.]

[Cederhielm (Socrates).

I hafwen wrängt min sats uti Ert Skalderus:
Wår twist ej nånsin war, hur Christne älska böra;
Men huru wår natur, instängd i eget ljus,
Tar älskan til sig sjelf, i alt til rätte-snöre.
Med samma skildnad nu jag frågar än en gång,
Til hwilken kärleks-drift naturen först oß länker?
Går hon oß sjelf förbi? Gör hon sit första språng
Til hwad osynligt är, och det hon ej påtänker?
Nej, innan wårt begrep så högt sig wågat opp,
Full kärlek til oß sjelf i blodet redan brinner,
Och sen en okänd magt märks wara alt wårt hopp;
Då först ur egen-nit för henne nit uprinner.
Kan i Kärlekens ätt ann ordning tas i akt,
Än nämna aldraförst, den först i oß wi känna?
Men fast jag älskar mig förr än den sagde magt,
Det icke säja wil, mig älska mer än henna;
Ert mißtag deruti Er til et annat för:
Full af en andlig nit, I glömmen at besinna,
Hur kärlek uti sig från wördnad skiljas bör,
Och at man särskildt dem utan hwaran kan finna.
Då jag sagt: För min skuld, jag börjar älska GUD;
Mån deraf slutas kan: Hwars wördnad jag afbördar?
Twärt om: då rätt jag läs naturens kloka bud,
Ju mer jag älskar mig, ju mer jag Skaparn wördar:
Ges något större band, än inwärt's tacksamhet?
Kan någon i sig sjelf deß kädjor sönderrifwa?
Mån hon ej wäxer til, som man sig älska wet,
Mot Den, utan hwars hjelp alt skulle intet blifwa?
Si så wil jag förstås: Med Er jag längre går:
Wi äro Oxen lik; som honom, eget bästa
Oß leder den til fot, af hwilken alt man får;
Som han, wi älska den oß föda wil och gästa:
Dock nej, jag finner mig ännu ej wärdig nog
Wid Oxen liknad bli, som för sitt hus och foder
Til Bonden håller sig; i lifwet drar han plog,
Och död, han föda blir för Matfar och Matmoder;

Men lefwande ell' död et Nåde-hjon jag är,
Som ej med annan tjänst hwad jag får kan aftjäna,
Än at okrafd i mig jag kjärlig wördnad bär
För den, som obetalt, wil och kan alt förläna.
På et af twänne ting nu gifwen tydligt swar:
Bewisen mig, at jag förwändt Naturens tunga,
Ell' bedjen ock om nåd Den henne stiftat har,
För det owördsamt I om henne dristat sjunga.]

[12]

Dalin (Ananimund).

Dock lämnom, som I wil, båd GUD å Kung å sida,
Fastän Naturens lag dem ganska wäl kan lida,
Och skådom blott et lif, som nylig runnit opp,
Det känner knapt sin själ, det andas bara kropp.
Jag tilstår: I sig sjelf det finner alt sitt rike;
Sig sjelf det älskar så, at knapt det tål sin like:
Det arma Djuret har sitt wäderkorn til själ
Och börjar redan bli af egen buk en träl.
Bland hunger, nakenhet och köld och regn och möda,
Hwem undrar, stackars Kräk, det söker skygd och föda?
Deß första tanka går då ut på deß förswar,
En art som alla djur den Högsta lämnat har,
Än mer, fast egen-nit i blodet endast brinner,
Kanske en gnista wett det hyser, at det finner
En okänd högre magt, som styrer werldens lopp:
Hå, tänker det, wälan, nu ser jag redan hopp:
Nu måst jag laga så, at jag blir mera känder
Med Den, som i sin hand så stora saker wänder,
Då är min lycka gjord; min sann det war en puß;
Ack, hur skal jag nu bli en rik och mägtig buß!
När det då känna lärdt et Ödes nåd och ära,
Så wet det offer strax för egen winning bära:
Då blir deß hela nit en tjänst för mat och lön,
Förtreter bli deß suck och snålhet blir deß bön.
Om då det ödet ger, hwad denna stackarn beder,
Då prisar han sin GUD och wisar Folk sin heder,
Och är til bägge twå ensidig, som man wet,

För skam skull bunden fast, med wänlig tacksamhet.
Skull det ock hända så, at detta bandet brister,
Det är, när han sin glans och gods och lycka mister,
Då har han ingen ting, tror han, at tacka för,
Då är den usla matk oskälig som en stör.
Si, så plär egen-nit wår frägd i waggan mörda,
När han ej älskar den som han wil bara wörda,
När tacksamhet skal bli all glansen af wår dygd;
Kort sagt, när dygden är på egen-kärlek bygd.
Men lät oß ta et lif, som rena tankar hunnit,
Som har sin skyldighet mot werld och Himmel funnit,
Som ser hwad ljus det har framför de willa djur:
Mån det har blott sig sjelf til lag för sin natur?
Förutan **dumhet** kan den minsta själ ej tänka,
At blott för hennes skuld båd Sol och Stjernor blänka,
At luft och haf och jord och hennes likars rätt
Sku endast stå til tjänst för sådan liten sprätt.
Nej men, hon tänker så, om hon ej aldel's drömmer:
Jag ser et härligt wärk, som Mästar'ns hand berömmer,
Jag tusend werldar ser med *Millioner* lif;
Jag tror ej Han dem gjort för blott et tidsfördrif.
Han lär då satt mig hit, en skyldighet at göra,
Så wäl som andra lif, dem wett och snille röra:
Men hwad är då wår plikt? Jo utan twifwel, den,
At Honom och deß wärk ge pris och tjänst igen.
Hwar får jag då en sats, på den jag fritt kan bygga,
Båd Himla-Lära, Lag och alt hwad mig kan trygga?
Jo, den blir giltig nog, jag har så mycke lärdt,
At jag skal älska alt så högt, som det är wärdt.
Är då en Ewig Magt mer wärd, än Folk och Länder?
Är då et Folk och Land mer wärdt, än Kung och Ständer?
Är då en Kung, et Stånd, mer wärdt, än jag och mitt;
Så älskar jag så med och slutar troppen fritt.
Då bygger jag derpå min plikt emot min Nästa:
Jag hatar då en bof, fast han drar fram mit bästa:
Jag älskar dygd och rätt, fast de förtryckt min säd,
Kort sagt, der wärdet är, der är min kärlek med.
Si således finnen I, at egna-kärleks satsen

Hos männskor i gemen, thy wärr, behåller platsen;
Men at han är en Far för **hundra tusend fel**,
När min dermot är **sund och klar** och håller spel.

[13.]

[Cederhielm (Socrates).

Min **dumhet,** ger jag med, så stor är som Ert wett,
Deraf det komma lär, at uti mina kladder,
I hundra tusen fel förmenen hafwa sedt,
Då jag åt all wår plikt ger egen-nit til fadder.
Wår sats jag än en gång med Eder företar,
Och om jag med min sudd den lifligt ej afmålar;
Är det ej undran wärdt: Er pensel jag ej har
Ej eller lys som I, **af sund- och klarhets** strålar,
Til frågan på hwad grund Naturens Lag är stödd?
På kärlek til mig sjelf, jag utan skrymtan sade;
Mitt skäl är: Jag uptar, i hwad stånd man blef född,
Då man ej annan lag, än som naturen hade.
Jag hundra gånger sen uprepat i hwart blad,
Det, fastän alldraförst oß sjelfwa wi ha kära,
En Allmagt, Land och Folk, en Kung, hwar i sin rad,
Wi för wårt eget wäl, måst wörda, älska, ära.
När sådan rågång jag kring egen-kärlek gör,
Om någon tror, den sig til egen-dyrkan sträcker,
Den antingen ej wil ge akt på Rå och Rör,
Ell' utaf öfwerdåd dem rubbar, flyttar, spräcker:
Är någon ting så godt som ej kan bli förwändt?
Med all sin tydlighet har GUD ej kunnat tala
Så tydligt, at, thy wärr, det icke ofta händt,
At mången deremot fördristat sig at gala.
Mer, än Han, kan ej jag, för falska följder stå,
Så länge ur mitt tal de icke wisas flyta:
Än mindre någon kan med fog mig börda på,
Hwad sjelf jag nekar til och söker sönderbryta:
Som I, jag älskar alt så högt som det är wärdt,
Jag Er wärdering ock tar an i alt til pricka;
Men jag tror all min Eld, för alt hwad jag har kärt,
Tänds up af egen-nit, som af en swafwel-sticka,

Deri tror jag består wår skildnad och wår split.
Bewisen I mig nu om I mig wiljen fälla,
Det, uti wår natur, en omedelbar nit
För GUD är til deß lag den första grund och källa.
Hur gladligt skulle jag derwid låta bero?
Hur skamligt skulle bli för alla tiders lärde,
Som nästan med mig haft en egen-kärleks tro,
Om til naturlig lag fants grund af högre wärde!]

Dikter 1741

153. [Öfwer d 1 *Januarij* 1741 (Wid Årets början 1741)]: »Kom förflutna Åhr tillbaka»

Kom förflutna Åhr tillbaka,
Förra tid wår ungdoms wän,
dock än en gång igen:
Lät oß få de nöijen smaka,
Som blott waka
Liksom drömmar hos oß än.

Men skull' det omöjiligt wara,
Kom då himmel, du som rår
Om wår sällhet Åhr från Åhr:
Ödets Bok oß uppenbara,
Och förklara
All den tid oß förestår.

Åter nu ett Åhr wij börja:
Lät oß weta du som seer,
Om det nånsin mera sker:
Lys wår framtids dystra mörja;
Sku wij sörja,
Eller Sku wij glädias mer.

Dock kan det wår ro förråda,
Om wår Syn oß blir så klar:

Sälla dimma blif man qwar:
Lät oß eij de Skyar skåda,
Som bebåda
Mörka eller Klara dar.

Kastom oß i himlens händer,
Som oß fört till denna dag:
Älskom, wördom hans behag:
Ingen oro oß förwänder,
Hwart det länder,
När hans willia är wår lag.

154. *Gåta d:* 25 *Ian*: 1741: »Min Födzel, som i dag uplyser»

Gåta d: 25 *Ian:* 1741.

Min Födzel, som i dag uplyser,
war ährlig, fast han morlös war:
Min kropp en enig andra hyser,
fastän han många siälar har:
jag tar eij del i folkets strider:
jag sofwer stundom långa tider,
fast i hwar lem jag waken är.
Nu ligger jag som i en dwala;
men hör dock mången om mig tala,
som wet eij hwad jag innebär.

155. Ähre-Minne Öfwer […] Johan Birger Bratt [d. 21/4, begravd 25/4 1741]: »Bland Spirors höga glans, bland prista heders stafwar»

Ähre-Minne
Öfwer
CANCELLISTEN
Uti
Kongl. Maij:ts
Riksens Cammar-*Collegio*,
Herr *JOHAN*

BIRGER
BRATT,
Som
Afsomnade uti *Stockholm* den 21 *April* 1741,
Och
Den 25 i samma Månad uti *S:T JACOBS* Kyrckia
Derstedes wardt begrafwen.
Yttrat
Af
Deß förtroligaste Wänner.

Bland Spirors höga glans, bland prista heders stafwar,
Bland dyra skatters klang och brak af Hielte-glafwar,
Bland all den stolta prakt, man nånsin nämna wet,
Är ingen ting så Stort som Dygd och Ährlighet.

När throner hwälfwas om, när myndigheter brista,
När största Hedersnamn i blinken liuset mista,
Då framgår Ährlighet sin tysta jämna gång
Och giör ej minsta nyck wid werldens knall och bång.

Hon wördar Himlens lag hon främjar almänt bästa,
Som hon sig unnar sielf, så giör hon mot sin nästa,
Hon smakar samwets ro, och när hon således giör,
Så bryr hon sig ej om alt hwad hon ser och hör.

At styra land och folk hon jordens gudar lämnar,
Och all den heders lott och lycka hon sig ämnar,
Det är at lefwa nögd förutan dön och kif,
At stundom för'n des död man wet ej af des lif.

Deß ringhet får förakt, des wärde will man trycka,
Hon är på werldens fält ey skapt at giöra lycka;
Men lycklig innom sig hon wisar utan ord,
At något högre är, för hwilket hon är giord.

Det war på sådant sätt, med samma tysta wärde,
Som du, wår kära *BRATT*, med dit exempel lärde,

At ähran ej består i tienster, gods och prål;
Men i en Ährlighet, som trotzar sten och stål.

At midt ibland en werld, som yfwigt älskar braska
Wårt witzord lägga ned på en så praktlös aska,
Och hedra blott en *BRATT*, som näplig warit känd,
Det är bland tidens larm en sak, som syns förwänd.

Men der dit tysta lopp nu äntlig fådt en ända,
Der lär på samma sätt man sit begrep förwända:
Det ähra syns för oß är nedrig ringhet där,
En prints der likna kan, som bonde warit här!!!

156. *Petters Suplique til Majoren Strokirk*: »Hög- och Nådgunstige Herr *Major*»

Petters Suplique til *Majoren Strokirk*.

Hög- och Nådgunstige Herr *Major*,
Min *Poëtiska* Konst är intet stor:
af salig Gubben, den fromme Man,
har jag lärt det lilla jag kan:
men i en öfwerhängande fahra
kan man til alting tienlig wara.
Bileams åsna wältalig blef,
när man henne med slängar dref.
Jag beder nu med denna *Poëtiska* sång,
at jag slipper wärfware denna gång:
I krigstienst mycket nödigt jag går,
jag will eij ha en tienst, som jag intet förstår:
Aldrig har jag warit i *batailler*,
utan mot hundar och *racailler*;
mot Ryßar kunde jag wäl också gå;
men hwad mig wållar kan jag eij förstå.
Jag får i bröstet liksom en kläck,
jag kan intet tro, at det är af skräck;
ty utan at skryta, uppå min bädd
all natten i mörkret är jag eij rädd.

I köket har jag offta känt oos,
dock har jag aldrig sprungit min kos.
Och när jag i skogen för gasten flydde,
så mente jag det war en warg, som mig brydde.
Men likwäl är jag af födslen beskiärd,
at ha en afsky för eld och swärd:
Om intet min husbonde nu förswarar mig,
intet förswarar jag honom i krig.
I fred och ro will jag honom *parera*,
och derom will jag hos H. *Maioren suplicera*.
Jag gier honom derför mång tusend tack
och önskar honom lycka mot Ryß och *Coßack*,
item en lyckelig resa med gamman,
ju förr, ju hellre, *Amen*, *Amen*.

157. *Recommendation* derjemte af *Petters* husbonde: »Skall nu *Petter* ut at strida?»

Recommendation derjemte af *Petters* husbonde.

Skall nu *Petter* ut at strida?
Hur har då hans öde lekt?
aldrig drog han järn ur slida,
utan blott mot kokt och stekt.
Intet wet jag hur det wetter,
om en *Mine* så snart bedrar;
men det wet jag wißt om *Petter*,
at han aldrig hiälte war.

Sant är det, af minsta fluga
skapar lyckan snart en tiur:
engång kanskie måste buga
för H. *Petter* stolta diur;
men får han det heders ställe,
som hans hiärta honom gier,
aldrig hetern mer än *Pelle*,
det tycks mig, jag redan ser.

Derför I, som *Petter* ämnat
til Soldat, om I eij hört,
hur hans hiärta hemligt rämnat,
om hans suckar Ehr eij rört:
tron då mig, lät honom wara
i så fredlig tienst som nu,
der har han eij annan fahra,
än gå ut sen klockan siu.

Om han denna gång blir ledig,
lär han tacka Ehr så snällt,
altid lär han lefwa sedig
och be godt för Ehr i fält.
Ingen krog lär honom tubba,
han lär gå i tid til ro:
Oxen wet sin Herres krubba,
Petter känner nu sit bo.

158. [*Supplique* om fri-wärfning]: »Mig fattas Folk, Herr *General*»

Mig fattas Folk, Herr *General*,
Mitt *Compagnie* behöfwer flera Bußar.
Tänk, om wår köld med elak blod och flußar
Nu lad' wår Fred i *Feber*-qwal!
Tänk, om de stora Män,
Som med sin tysta konst båd' haf och wäder stilla,
Nu gjorde litet illa,
Och Kriget kom igen,
Så at man såg Sjuhundra Nitton än.
Hwart skulle jag då hän?
Och fast än Freden står, mig likwäl ingen prisar,
At jag ej talet fullt af mina Bußar wisar.
Hwart skal jag gå,
At käcka *Gardes*-Karlar få?
Om jag dock finge lof,
At wärfwa Folk i Kyrkor och i Hof,
At slå et slag bland granna *Auscultanter*,
Och Qwinno-Köns-*Drabanter*,

Det kära Spegel-Folk, de nätta Dockors tropp,
Som Stockholm har til öfwerlopp:
Fast hjertat har sin plats hos dem i lägsta *Graden*,
De kunde dock i Fred *brillera* på *Paraden*:
Men dock - - - hwad säger jag,
Så gärna är jag en, som tolf af detta slag.
Nog har wi Folk af *air*;
Men ringa til sitt gagn och mycket til beswär.
Jag älskar sådant Folk, som dundra när de tiga,
Och sina wißa steg i hurtig syßla stiga:
Som säja ej et ord;
Men dock med blixt och dön plä skaka berg och jord.
Och Er, Herr *General*, jag endast derom beder,
Som altid förråd har på Folk til Swerges heder.

159. [U. titel (*Wår-Wisa* 1741)]: »Bort med höga ting»

Siunges som: *Täcka gåssar blå*.

Bort med höga ting,
lät man werldens ring
öfwer wårt begrep sig wända:
ack, du wackra wåhr,
som nu råda får
och på wintren giör en ända!
Gumma, dräng och piga,
oxe, ko och qwiga,
kalf och lam i glädien hoppa:
tuppen med sin fru
har förgätit nu,
at han en gång skall bli soppa.

Se hur stuten går
och med hornen slår,
geten krummar sig för bocken,
tackan yr och will,
upfyld af april,
roar all den ludna flocken,

men, min *Marjo* lilla,
oxen bölar illa
mon man fodret honom nekar,
tänk, om det wor alt
och wår boskap swalt,
tro mig, det blef andra lekar.

Dock, min *Marjo*, kom,
bästa ägendom
är du mig i nöd och nöije:
har jag dig och bröd,
femton kalfwars död
will jag då se an med löije:
femti höns och flera,
tretti giäß och mera
skulle jag för dig eij akta:
sielfwa Katten wet,
med hwad kärlighet
mina ögon dig upwakta.

160. *Vers* för et Fruentimmer på en *Ton*, som hon gerna söng. 1741: »Käcka goßar blå»

Vers för et Fruentimmer på en *Ton*, som hon gerna söng. 1741.

Käcka goßar blå,
som mot Ryßen gå,
här skall jag nu stilla smyga:
tänk om min natur
mig eij satt i bur,
hur jag nu med Ehr fick flyga!
Ack! at qwinligheten
giör mig den förtreten!
Siälen will; men kroppen nekar:
är eij det en harm,
at eij qwinno-larm
bådar alwarsamma lekar.

161. [På Graf-Stenen Öfwer […] *Herr Magnus Julius De la Gardie* […] den 28 *April* 1741]: »Här hwila sig från åhr och möda»

På
Graf-Stenen
Öfwer
Hans Kongl. May:ts
Och
Sweriges-Rikes Högt-Betrodde Man, Råd
Och
Öfwerste-Marskalck,
Den Högwälborne Grefwen,
HERR
MAGNUS
JULIUS
DE LA
GARDIE,
Som Saligen afsomnade i *Stockholm* den 28 *April* 1741.
O. D.

Här hwila sig från åhr och möda,
Wår Ädla *DE LA GARDIES* ben:
Här wördas under trogen Sten,
Den del, som döden kunde döda;
Men den mot werlden seger wann,
I rätta Purpur sig nu kläder,
Der frögdas Du bland Dina Fäder
Du Sälla Swenska Heders-Mann.

Bland oß har GUD Dig täckts beskiära
Et redligt Hiärta, tapper Arm:
Din blod af Fäders-elden warm,
War rörd af Nit för Swerjes ähra;
Ty skall Din Heder hos oß qwar,
Med Redligheten bo tillika,
Och afwund för Dit Minne wika,
Som Ryßar för Din Farfars Far.

162. *Ähreminne* Öfwer […] *Daniel Niclas von Höpken* […] den I *Maji* 1741]: »Man må dig, Menskia, billigt kalla»

Ähreminne
Öfwer
Kongl. May:ts och Sweriges Rikes
Högtbetrodde Man och *President* i Kongl.
Commercie-Collegio
Högwälborne HERR
Baron
DANIEL NICLAS
von HÖPKEN.
Som lemnade detta Jordiska den 26. *April*
och til sitt hwilo-rum i *Salems* Kyrckia
beledsagades
den I. *Maji* Åhr effter Christi Börd 1741.

MAn må dig, Menskia, billigt kalla
Et obegripligt Kreatur:
Du Herskar öfwer alla Diur
Och bär dock Swaghet för dem alla:
Du känner Himlens inre del
Och dig i sämsta stofftet sänker:
Du har Förnufft, du wet, du tänker,
Och derför just begår du fel.

Fullkomlighet hos dig at söka,
Som tusendelen intet wet
Af all din ofullkomlighet,
Det är din dåre flock at öka:
Ty wet, at hwart dit högmod går,
Kan det din wanmakt altid lära:
Din dygd och last, din skam och ähra,
I mer och minder fel består.

När du då bland dit släkte finner
Naturens lius, wår himla lufft
Upstråla i et rent förnufft

Så högt som menskligheten hinner:
När du et moget wäsen ser,
Som af et wärkligt wärde blänker,
Mon du din plikt då intet kränker,
Om du det ey sin wördnad gier?

Et wett, som sielfwa ödet härmar,
Et Snille, som förena wet
Statisters Konst med Redlighet,
Gå fram mot widrigheters swärmar
Med lika trygghet til sit mål,
Af sielfwa hindren medel giöra,
Som til et billigt syffte föra,
Det är hwad ristas bör i stål.

Wår *Höpkens* mogna wett och sinne,
Som stådt på egna fötter fast
Och ledt åt Lyckans yra kast,
Förtienar wißt det Ähreminne,
Som dig förbinder, wandringsman,
För Snillets Fahr at dig ödmiuka
Och rätt det ädla pundet bruka,
Som Skaparns ähra främja kan.

Beklagom af et enigt hiärta
Wår saknad af så wärde Män:
De winnas ey så lätt igen
Som afwund lätt kan ähran swärta:
Sällt är det Folk, som sådan brist
Med ömhet wårdar fram för alla,
Hälst när så mogna frukter falla,
Som wäxa ey på hwarje qwist.

Nedkufwom då förmätna domar,
Wårt eget högmod i sin wrå,
At dygden må sin ähra få,
At stånd och tid ey giöra bomar
Mot hedren af en wärd Person:

Då skier wår högsta Domstols willia,
Som wet gemena Herrar skillia
Ifrån förnäma torparhion.

Dit stånd och tienst, du Sälla döda,
Hopwredo ey din heders krans;
Dit eget wärde war din glans.
Men ack, hwad war dig jordisk möda?
Mot ädelsten et nedrigt grus:
Ty borde du dit wett uphöya
Til högre fält och det förnöya,
Som nu, i Sannings eget lius.

O.D.

163. Mullwadernes Möte, En *Fable,* Då Trägårdsmästarens, Mester *Johan Åbergs* Och Fröken *Magdalena Ekenbergs Bröllop* Hölls i Hörningsholms trägård den 24 *Junii* 1741: »En dag på Hörningsholm, då Solen först gick op»

Mullwadernes Möte,
En *Fable*,
Då
Trädgårdsmästarens,
Mester *JOHAN*
ÅBERGS
Och
JUNGFRU
MAGDALENA
EKENBERGS
Bröllop
Hölls i Hörningsholms trägård den 24. *Junii* 1741.

EN dag på Hörningsholm, då Solen först gick op,
Kom fram på Trägårn's fält en hurtig Mullwads tropp,
Som wille hålla möte:
Små knapar trädde fram ur Morsins tysta skiöte,
At med Naturens nåd,

Til *Republiquens* gagn uptänka mogna råd.
En myndig Mullwad börja tala:
Han sade, kära Bröder,
Et farligt wärk jag kring oß hör,
Som drar wår släkt i ewig dwala,
Om goda steg och mått ey hindrat i sin drift:
Tänk, Mester ÅBERG blir nu gift:
Det är at så förstå: Han fäster sig en qwinna,
Med den giör han sig så bekant,
At innom några åhr, om gammalt prat är sant,
Kan Han en skräcklig rad små Trägårdsmästrar winna.
Jag lämnar Ehr, I Bröder at besinna,
Hur då wårt Regemente står:
En enda sådan Man är oß så faslig swår,
Tänk, om han Bröst-Arfwingar får,
Då må wäl raggen Mullwad wara:
Farwäl med Rofwor, Rötter, Kål,
Om Mullwads-Riket fler af Fiends-hopen tål.
Det käcka Folket strax med tack begynte swara,
At *Ambiörn* Mullwads tro war oförliklig god;
Man wille wåga lif och blod,
At wända bort så skienbar fara.
Mig tycks jag hör en *Demosten*isk röst,
Et *Ciceron*iskt tal ur *Martial*iskt bröst,
Som sad, de skulle strax befästa Deras Grottor,
Och giöra starkt förbund med Ormar, Grodor, Rottor,
Och hwar en underjordisk Stat,
Som af naturen har til Trägårdsmästrar hat:
Sen skull de gripa an, och Mäster ÅBERGS gifte
Skull kräftegången gå i detta wapneskifte.
Den gamla priste strax så käckt och snabbt beslut;
Men wille sättet se, hur det skull föras ut - - -
Wid detta höll man stilla:
Man wiste intet sätt och sådant war rätt illa - - -
Ja så, sad han, som strax all hopens dårskap fan,
Ney, bättre råd jag wet mot en så farlig Man:
Han gifter sig: ty giörom liksom Han:
När fiendshopen öks bör wår dermot förökas,

At ey wårt folk så lätt til offers må hopsökas.
Wälan, det blef båd sagt och giort;
All släkten böds ihop, små Rottor sig förgylde
Och Bröllops-prål och glam de diupsta winklar fylde:
Så många par! det hölls för stort:
Jag tror de dansa än förutan sinnes börda
Och Mester ÅBERGS Bröllop wörda.

* * *
* * * * * *

Men, Mester ÅBERG, säy: war ey der stackars diur,
Som gifte-rådet gaf, ett artigt Kreatur?
Mig tycks at I det sielf har funnit:
Kan tänka, I lär snart ha sedt det är en bot
Mot all Ehr framtids hot:
Först mot inwärtes brand, hwaraf så mången brunnit,
Sen mot en ålderdom, som ey kan handlös gå,
Sidst mot den swåra brist wår Fabel mint oß på,
Och det förtienar tack bland Höga och bland Låga,
At Landet winner folk, som bistånd gier i nöd,
Som idkar flit, som skaffar bröd,
Och kan så många lif mot starka Grannar wåga:
Så blir Ehr syßla delt: et härligt tidsfördrif,
At gie båd siälar fram och andelösa lif.

* * *
* * * * * *

Nu önskar jag Ehr få i detta stånd all trefnad,
Som giör en lång och lycklig lefnad,
Och med Ehr nya Hiälp så mången rolig stund,
Som frukter genom Ehr drifs up ur wäxlig grund.
Gud lät Ehr af Ehr flit den rätta frukten smaka,
Och få de frukter af Ehr Maka,
Som sätta wälstånd i Ehrt bo
Och hiälpa Ehr bete Ehrt Herrskap flit och tro.
Om nu wår *HErre* wil en sådan önskan höra,
Så kunnen I til slut med heder och med ro
Wår Mullwads-hop til wiljes giöra.

164. [*Alcestes* och *Melicerta*, Lyckeliga Makar, Sammanparade den 7 *Julii* 1741]: »Kiärleken tog *Alcestes* wid hand»

Kiärleken tog *Alcestes* wid hand
han sade, min wänskap du äger
kom och bese det förträffeliga land
der *Venus* upslagit sit läger.
Fram til sin Mor han ledden förnögd
Och sade, den ser du, Gudinna
Som kan dit hof giöra heder och frögd
Ty född är han hiärtan at winna.

Men ach, hur brydd han blef, när han fan
At han tagit felt om den rätta.
Och at han råkat bland *Nymphren* en an
Som lik war mot *Venus* at sätta:
Nymph, sade han, förlåt mig, jag ser
At jag för min FruMor er tagit.
Likheten mellan Gudinnan och Er
Skull Wisheten sjelf ha bedragit.

Venus är qwinna i drygaste Lag
Hon kunde sin afwund eij bära.
Är då en *Nymph* så wacker som jag.
Det är at förmörka min ära.
Du bör ha näpst, förwillade Son
Och känna min skymfade båga.
Tag och behåll, din dumhet til hån
din *Nymph* med oändelig plåga.

Guldpilen sköts af förifrader arm
Mot Kiärleken och *Melicerta*
Men han slog likaså felt i sin harm
Och träffad *Alcestes* i hiärta.
Kiärleken log, och sade, min Mor
din wrede bör nu ta sin ända.
Bägges wårt mißtag är lika, jag tror
men begges har lätt kunnat hända.

Si hur min wän *Alcestes* är kiär
Si *Nymphen*, hur hjertat får råda
Tänk huru lyckligt! Gudinna, jag swär
At wi warit klarsynte båda.
Ödet som leker Med Gudar och Folk
har sjelf deßa likar hopparat.
Utgången är deß endaste tolk
Ho skull' det förut ha förklarat?

Gudarna samlades, detta nu war
den nyaste glädien i högden.
Alla, som känna wårt älskliga Par
de ta nu sin del uti frögden.
Ewiga makt, fördoldaste Råd
Som Dygdernes lycka bewakar
Fortfar i mildhet, med ålder och nåd
Wälsigna så wärdige Makar.

165. *Apostille*: »Men I som sutit här»

Apostille:

Men I som sutit här
med omsorg och beswär
i det *Secreta*,
hur är I nu så fri?
om alt är nu förbi,
så lät oß weta.

Dock wara hur det kan,
jag ser det går eij an
Ehr resa hindra:
farwäl, kom god igen,
at afftonstiernan än
hos oß må glindra.

166. [Til et Fruntimmer, som sade sig wilja följa med *Arméen* til Finland]: »*Cloris* föddes denna dagen»

Cloris föddes denna dagen:
Hon är af et tappert mod,
Båd til nål och wärja god.
Nu är hon dock högt bedragen,
Som den fägnad är betagen,
At utgjuta Ryßars blod.

Stygga kjortel, synda-plåga,
Skal på *Cloris* wara klädd,
Som en Flicka, späd och rädd?
Andre kämpar lifwet wåga
På et fält bland dön och låga:
Hon skal nöta't på en bädd.

Trösta Er dock, *Cloris* lilla,
Wintren kommer oß nu på,
Lät oß kriga i en wrå.
Slagta mycket Folk är illa.
Intet krig är til at gilla,
Som sker mer än millan twå.

167. [U. titel]: »Far wäl I tappra wänner!»

Far wäl I tappra wänner!
Er saknad wåra hiertan rör!
Den sorg nu *Stockholm* kiänner
Wår fiend' drygt betala bör.
Om all wår suck i skått och styng förwändes.
I *Muscou* då alt nog Ert afsked kiändes.
Men Ach! Er blod bör wågas än,
Om Ryßen skal bli Ryß igien.

Hwad är då här at giöra?
Ert wälstånd skal på wågespel.
Kan wänskap Er eij röra?

Har Kiärlek hos Er ingen del?
Så ädla Lif mot så gemena grannar!
Bli'n qwar ännu! Stor sak hwad Ryßen bannar!
Dock neij! Er lefnad är oß kiär:
Men mer Er ära går oß när.

Så gå'n då *Martis'* söner,
Dit Swänska modet kallar Er!
Den Eld, som Ryßen röner
Man re'n i Era ögon ser.
Lät den nu först på fienden's Hufwud liunga!
Kom se'n igien med oß i ro at siunga,
Hur modet blir med Seger lönt
Och dygden steds af ähran krönt.

168. *Ode* öfwer Slaktningen wid Wilmanstrand d. 23. *Aug*. 1741: »Ännu klar wår Himmel blänker»

ODE
öfwer
Slaktningen
wid
Wilmanstrand
d. 23. *Aug*.
1741.

SPerat infestis, metuit secundis alteram fortem bene præparatum Pectus - - -
Horat.

ÄNnu klar wår Himmel blänker,
ännu lefwer Swerjes GUD:
med sin gamla nåd han tänker
på wårt nya Wapneliud.
Swenska Hiärta, Fäders ifwer,
som min sång enfaldigt drifwer,
kufwa ned alt skryt och pock:
Härars GUD til ewig ähra
skall du endast offret bära
Af en slagen Fiendz flock.

Ur den mörksta wrå på Jorden
Kom et släkte nylig fram,
som en öfwermakt i norden
sökt med högmod och med skam;
Folk, som än i dwalan pustat,
om ey Swerje det updustat
eller frälst från egna kif:
Sen det lärt af Swerje strida,
har man sedt deß konst sig wrida
mot sin mästarinnas lif.

Slawiskt under stolta seder;
Men dock dierft af lagars brott,
upblåst af den nya heder,
som det genom Swerje fådt,
kom det nyß at platt utrota
Swears namn och norden hota:
du kan witnat, Wilmanstrand:
Fem mot en sig segren ämna;
men måst halfwa makten lämna
mot en liten wäpnad hand.

Wrangel, du wår fiend mötte,
wahn wid hårda lekars larm:
som mot bärg mot dig han stötte,
himlen stärkte här din arm.
Tänk, om *Lasc*iske förslagen
ey haftt denna hinderdagen,
GUD wet hwart de swäfwat hän:
nu när Ryßars hop fick finna
hwem han tänkt at öfwerwinna,
wändes modet hem igen.

I, som denna dag beskrifwit
med så mycken tapper blod,
dygden har på fältet gifwit
hwar och en sin ährestod:
hwar en Swensk Ehrt lof förkunnar,

snart Ehr död han Ehr mißunnar
och sig önskar samma lott.
Sälla Folk, i många leder
ha'n I Swerjes forna heder
med Ehr egen öka fådt.

Skryt man Ryßland, wåra döda
prisas af dit frögde-rop:
Du fick Folk med heder öda,
fast än mot så liten hop.
Men fast Sorgen Swerje sårar,
will det dock ey sina tårar
byta bort mot all din frögd:
hwar och en deß suck sig blandar
med deß tapra bröders andar
Och får mod af himlens högd.

Rasa då, du werldens plåga,
och ur munnar af metall
spruta ut din afgrundz-låga,
eld och swafwel, kras och knall:
du, som land och Cronor skakar,
drif ihop Schlavonske drakar,
samla swärmen af dit hot:
Slikt en rättwis sak ey dämpar;
när den Högsta med oß kämpar,
må all werlden gå oß mot.

Hysom nu et Enigt Sinne
Alle Swenske Män som en,
och med wåra barn i minne
wördom wåra fäders ben:
forna Swerje oß upmanar
til den håg, som wägen banar
för wår efterwerld at gå:
Afgrundzfostret bland oß sielfwa
lät oß bort åt Ryßland hwälfwa,
at förkroßa båda twå.

Bort at enskylt heder dyrka,
när på spel en almän står:
Enigheten gier den styrka,
som ey landzens kraft förmår:
då lär den, som wi åkalla,
jämka straffet likt för alla
eller allom hugnad gie.
Det är teknet, som betyder
lyckligt Krig, at slutet pryder
sådan början, som wi se.

Ädla Fred, från tysta fiällen,
der du til wår saknad bor,
ser du elden, hör du smällen
och wår skilnad långsam tror;
men du ser ock himlen wärka
i de swaga och dem stärka,
som nu dig at winna gå:
än en gång, när bullren wika,
lär wår *FREDRIC* och *ULRICA*
dig med frögd omfamna få.

Starke GUD, som har i händer
menskiors hiärtan, godz och grund,
Monarchiers öden wänder,
tusend åhr på liten stund:
Om ey du oß segren skiänker,
fast wår glaf än modigt blänker,
går wår glans dock snart förbi:
Du kan blott wår fiend trycka:
Wid din Ähra bind wår lycka,
at hon god och fast må bli.

169. Ähreminne Öfwer Fendricken Wid Kongl. Maj:ts Dahl-Regemente, Wälborne Herr *Carl Laurenz Spole Rosenborg*, Som tappert dog i slaget wid Willmanstrand den 23. *Augusti* 1741: »Hur wackert är sit Lif at offra up til ähra»

Ähreminne
Öfwer
Fendricken
Wid
Kongl. Maj:ts Dahl-Regemente/
Wälborne
Herr *CARL*
LAURENZ
SPOLE
ROSENBORG,
Som tappert dog i slaget wid
Willmanstrand den 23 *Augusti* 1741.

HUr wackert är sit Lif at offra up til ähra/
Och at til tapper död för fosterlandet gå!
Et ährligt hierta tycks deröfwer sig beswära,
At mer än en gång ej det kan den ähran få:
Det största man i dygd af menskior kunnat tälja/
Det är at sådan lott för hela werlden wälja.

Här giörs oß ej behof/ at prof derpå förskrifwa
Från *Grækeland* och *Rom*: wi ha dem i wårt land:
Och intet nödigt är til alla dem upklifwa:
Wi finne nylig nog bewis wid *Willmanstrand*:
Och intet mer af dem oß giörs behof at nämna/
Än Dig/ wår *ROSENBORG*, Dit ähreminne lämna.

Den Fahnan/ som ej förr än lifwet dig afhändes/
Har wist at dygden war inlifwad med dit fall/
Deß hwithet af Din blod i dubbel glans förwändes/
Din renhet lyste då af ähran i ditt fall:
Mon sådan död Dig ej odödlighet bereder/
Som i Dit första prof fådt största hieltars heder?

At sakna sådant Folk bör Swenska sinnen smärta/
Som altid fruckta brist på forna tidens dygd/
Och diupt går såret in uti et Faders-hierta/
Som af en sådan gren mot åldren wäntat skygd;
Men ack! en liuflig sorg/ som mycken tröst betyder/
At gråta för den död/ som största Kungar pryder!

Så hwila/ ädla mull/ til gammalt hedersminne/
Du/ som den åldren hint på et och tiugo åhr:
Et lif i tiden kort; men i hwart redligt sinne
Til högre mognad brackt, än många silfwerhår:
Dock, hwad är sådant alt mot Sielfwa Ährans läger,
Der nu din tappra Siäl oändlig sällhet äger?

170. [På Fru Grefwinnan *Hedvig Taubes* Födelse-Dag, Den 31 *October* 1741. *Fabel*]: »Ur hårda berget up i dagen»

Fabel.

Ur hårda berget up i dagen
Bland gruset kom en stor Demant;
Men der låg den så obekant,
At ägarn blef sin skatt betagen:
Beklagligt, at hans gods förswann.
Det war en man,
Som älskad war i hela bygden,
Som bistod den förtryckta Dygden,
Och utan afsikt gjorde godt.
Ack, fick jag ge hwar en sin lott!
Jag gåfwe guld och gröna skogar
Åt den som, tyst, med kärlighet,
De sorgsna hjertan fägna wet,
Och wett med godset sammanfogar;
Men wändom til wår Sten igen:
En Fogel fick deß glans upspana:
Det slaget har just männskans wana,
Som af alt glitter är en wän.
En gammal Ek, som himlen räckte,

På stranden djupa rötter sträckte,
Der hade Fogeln gjort sitt bo:
Dit drog han sin Demant i ro,
Och börja tro,
At han som korn den kunde sluka:
Hur ofta man af Lyckan ser,
At hon det Folket gåfwor ger,
Som aldrig wet dem rätt at bruka!
I samma slog en ljungeld ned,
Som Ekens hårda kraft i smitter sönderwred
Och Foglens bo i låga tände:
Wår Ädelsten, hwar blef han af?
Jo, ny förändring honom hände:
Han föll uti det salta Haf,
Som Ekens rötter wätska gaf,
Der slöks han af en Gädda:
Demant, nu kan jag knapt dig rädda!
Kring watnets rymder du nu far,
I Näckens rike hwälfs din heder
Båd up och neder,
At jag ej ser hwar jag dig tar.
Dock håll, jag wet - - - din ägarinna
War, som wår ungdom, ganska klok,
At något skönt och läckert winna:
Hon sökte lust; men fick blott finna
En listig krok:
På landet drogs den lystna tok,
Och wår Demant på bordet förde.
En slik Klenod gick Land från Land;
Men stadna slutlig i den hand,
Som han med rätta först tilhörde.
Uti en ring
Lät ägarn honom strax infatta:
Der wet nu Folket rätt at skatta
Så dyrbar ting.

* * * * * *
* * *

Från födseln måst et Ädelt Sinne
Så många prof och skiften stå:
En farlig werld at genomgå;
Men Himlen har det städs i minne:
Som wår Demant, så kan deß lopp
Bland alla Elementer swäfwa;
Men genom tusen hinder sträfwa
Til sällhet opp.
Min dikt på denna Födslo-Dagen,
Et sannings-fält för ögon har:
Demanten blänker här nu klar.
I werlden blef en Skatt intagen
I dag för sju och tjugu år:
Den önske wi det ödet winna,
Som wärdet fordrar: och besinna,
Hur GUDs Försyn i all ting rår.

171. [Inpromtu vid uppförandet av R.G. Modées komedi *Dårhuset* november 1741]: »Hwad är wäl werldens hus, som hyser frögd och tårar?»

Hwad är wäl werldens hus, som hyser frögd och tårar?
Jo men; med alt sitt brus ett Hospital af dårar;
der jag, der du och han, der wi, der I, och de
Är narrar alihop, wi må wäl åt oss le.

172. [Dikt u. titel om kungaparet]: »Du hwilar Swea folck»

Du hwilar Swea folck
I Lyckans milda skiöte,
Hos dig har redlighet
och nöijsamhet satt möte
Som skola skaffa dig
En oförändrad ro,
Så länge *Fredrich* och
Ulrica sammanbo.

173. Sorge-Sång Öfwer Den Stora Sweriges Drotning, *Vlrica Eleonora*, Som lämnade Sin Jordiska Krona d. 24 *Novemb*. 1741. Underdånigst Af O. D: »Så gaf du et slag»

Sorge-Sång
Öfwer
Den Stora Sweriges Drotning,
VLRICA
ELEONORA,
Som lämnade Sin Jordiska Krona
den 24. *Novemb.* 1741.
Underdånigst
Af
O. D.

SÅ gaf du et slag,
Alswåldige Lag,
Som pröfwar wårt mod:
Smält ögon i tårar,
Brist hierta i blod:
En swidande nöd
Wårt Fosterland sårar
VLRICA är död.

Wår Fägnad, wår Mor,
Bland dödliga Stor,
Bland Drotningar Rar,
En Spegel för Könet,
Upriktig och klar!
I bästa sin högd
Deß Lius gaf oß rönet
Af Menniskiors frögd.

Fäll, Swerje, din Glaf
Wid Drotningens graf
Och se hwad du mist:
I Dygdernes strålar
Betraktom wår brist:

En sådan Person
Wår nit här afmålar,
Som hedrar en Thron:

En Menskia, den GUD
Med Kungelig Skrud
Har prydt i sin Nåd,
Hon giör af Hans lära
Sit innersta Råd,
Hon kastar sin makt
Til fot för Hans Ähra,
Som gier den sin prakt.

Hon tror sig ey störst
Fast än Hon går först:
För Samfundets wäl
Med Schepter och Krona
Hon giör sig til träl:
Med makten i hand
Hon wet dock ey skona
Sig sielf för sit Land.

Til ringaste grus
Gier Solen sit lius
Så wäl som til bärg,
Alt fägnar deß öga
Med lif och med färg:
Så skier det ock här:
Så Låga som Höga
Sin rätt hon beskiär.

Hon ser hur i hast
En flygande last
Fördärfwar et Folk,
Om Thronen den hyser
Som sedernas Tolk;
Ty är Hon af dygd
Et bloß som uplyser
Den mörkaste bygd.

En Skaparens Bild,
Rättrådig och mild,
Tålmodigt Hon hör
Den hårdaste Sanning,
Som wördnad framför:
Här är et förråd,
En granlaga blanning
Af stränghet och nåd.

Fast sällan en Prins
Af wänskap förbins
Och smakar deß ro,
Kan Hon dock förlika
Sin Höghet med tro:
Bort konster och smink,
All skrymtan måst wika
För minsta Deß blink.

Et bärg för wår syn
Sig döljer i skyn;
Men stormarnas kast
Förmå det ey röra:
Så står Hon ock fast:
Et lißmande prat
Kan Sinnet ey föra
Til gunst eller hat.

Af Hiältar i fält
Gå ryckten så snällt
Kring jordenes klot,
Så höga som resar
Mot tidernas hot:
Man sällan dock får
En *Carl* och en *Cæsar*
På tusende åhr.

Men finna på Thron
Den stilla som Hon

Med wishet och rätt
Giör Folket lycksaligt,
Än mindre är lätt.
Alt godt sig här ter:
Hon giör det otaligt;
Men sielf det ey ser.

Hon offrar Sit Land
Wett, hierta och hand,
Hon wet at Hon fådt
Af Himlen den lagen,
At högst giöra godt:
Han är ock Deß skatt,
Hon sörjer den dagen,
Hon ingen har gladt.

Dock penna, jag ser,
Förswagt du oß gier
Et Kunglighets Prof:
Och fast det blef lika,
Hwad giörs det behof?
Det ämnet wi mist,
Din klarhet, *VLRICA*,
Upfyller deß brist.

Förlåt, at min nit
Den Bilden satt hit;
Men lifwet är kort,
Och finna Din like
Tar mansåldrar bort:
Jag paßade på
Hwad sällan et Rike
Af Himlen plär få.

Hur kan på wår Pol
Bortgiömas en Sol,
Som Frihet oß brakt?
GUD mer Dig förlänte,

Än Kungelig makt,
Som dock ey war tung:
Den minsta Dig tiänte,
War fri som en Kung.

Om Gudsfrucktan war
Bland oß ännu qwar,
Om Rättwisan än
De dödliga dömde,
Som Mildhetens wän,
Om Dygderna sig
Bland oß ännu giömde,
Så war det hos Dig.

Du war oß i nöd
En muntran, en stöd,
Med GUD och med Dig
War bördan ey känder
I Fred eller Krig,
Alt liufligt oß föll,
När Du Dina händer
Til Himlen uphöll.

Din nåd, som Dit mod,
Lik hafsklippan stod;
Hwart ord hade märg,
Dit hierta war blödigt,
Men löften som bärg;
Din Kunglighet war
Alt präktigt onödigt,
Hon lyste dock klar.

Mot sielfkiärlek twär,
I renheten kär,
Du undwek de sår,
De liufliga morden,
Som smickran begår,
Och sanning, en skräck

För Gudar på jorden,
War Dig altid täck.

Din rotfasta dygd
I tysthetens skygd
Wälgierningar bar:
Den arma fick födan,
Den trykta förswar:
Dock, alt på Dit wis:
Du gladdes af mödan;
Men skydde deß pris.

Som källan, hwars lopp
Bland hinder går op;
Men stark utan bång
Mot grumlande möte
Framletar sin gång:
Då klarnar Hon sällt,
Man ser i deß skiöte
Båd himmel och fält.

Så drog sig ock fram
Bland swårheters dam
Dit lif och Din dygd,
Tils Himlen dem krönte,
Som städs war deß skygd;
Men Stillaste Fred
Din wandring dock rönte,
När Solen gick ned.

Ack, om wi dock än,
Kund få Dig igen!
Wår kropp signar kull,
Med tårar at blanda
Din dyrbara mull,
Wår siäl går til högd,
At söka Din anda
Med suckar bland frögd.

Men fåfängt beswär!
Du blir der Du är:
Din Kungliga Siäl
Gier nu ei tilbaka
Sin Krona, sit wäl:
Den Tröst wi ha qwar,
Det är i Din Maka,
At wörda en Fahr.

Så lef då förnögd
Bland otalig frögd:
Sielf Ähran Dit namn
I minnen ingrafwer
Och har i sin famn
Den samling här fans
Af *Carlar*, *Gustaver*
Och hela wår Glans.

174. [Latinsk stenstilsdikt 1741 över Ulrika Eleonora och den svenska texten]: »*Parentis Patriae*» och »Fäderneslandets. Moder»

Parentis Patriæ
Divæ Reginæ Svec. Got. Vænd.
Nat. d. XXIII *Ian.* MDCLXXXVIII. *nupt. d.* IV. *Apr.*
MDCCXV.
coron. d. I. *Mart.* MDCCXIX. *den. d.* XXIV. *Nov.*
MDCCXLI.
Amatissmi. Regis. Optimæ. Conjugis.
Regentium. et. Regni. et. Sexus. Luminis.
in. animis. subditonem. nescientis. occasum.
Immortalitatem. veneramur.

Hiscé. majora. ut. cernitio. meruit.
Ornamenta. funebria.
DIVA. ULRICA. ELEONORA.
Majestate. sua. Major.
Ecce. circumstantium, invite. superstitum.

Pietatis. Justitiæ. Clementiæ.
Restitutæ. Regno. Libertatis.
justissimus. Luctus.

Fäderneslandets. Moder.
Den. Stora Swea. Göt: och. Wend: Drotning.
född. 1688. gifft. 1715. krönt. 1719. död. 1741.
En. Högstälskad. Konungs. oförlikneliga. Maka.
Et. Lius. för. Regenter. för. Riket. och. för. sit. Kön.
som. likt. Norrstiernan.
aldrig. går. ned. i. sina. undersåtares. Sinnen.
wörde. wi. som. odödelig.

Mycket. större. sorgeprackt.
än. den. wi. se. med. ögonen. är. förtient.
af.
den. Stora. *ULRICA. ELEONORA.*
Som. war. Större. än. sin. Maijestet.
de. kringstående. dygder.
som. mot. sin. wilia. lefwa. öfwer. Henne.
Gudsfruktan. Rättrådigheten. Mildheten.
känna. här. den. alrabilligaste.
bedröfwelse.

175. D. 30 *Nov*: 1741. A. et W.: »Ju längre tiden lider»

D. 30 *Nov*: 1741.
A. et W.

Ju längre tiden lider,
ju mera käns det Sår,
som hos de Swenska swider
nu tre och tiugo åhr:
Just har oß Himlen slagit,
då mäst Han syntes from,
och nyß från såret tagit
deß bästa läkedom.

Dock wördom Himlens wilja:
Eij kan en ährlig blod
sig från en kärlek skilja,
som giort deß glans och mod.
Fast *Carl* oß eij förswarar,
när fahran oß nu rör,
deß minne likwäl wahrar
tils hela Swerje dör.

Dikter 1741 utan känt datum

176. Dans le gout Italica [Den otidigt warsame älskaren. Öfwersättning ifrån Italienskan]: »En *Damon* tror *Iris* förnämst af sit kön»

Dans le gout Italica:

En *Damon* tror *Iris* förnämst af sit kön;
men är så försynt som Herdinnan är skiön:
han åstundar mycket, så blyg som han är;
men hoppas rätt litet och mindre begär.
Han kan eller törs eij frambringa sit tal:
Hon honom försmår eller wet eij hans qwal:
Kort sagt, hela tiden för *Iris* han dödt
som obekant eller som illa bemött.

177. Til fröken *Duva*, då hon reste til Köpenhamn, af Gr. C.G.P.: »En Dufwa will nu flyga bort»

Til fröken Duva, då hon reste til Köpenhamn, af Gr. C.G.P.

En Dufwa will nu flyga bort,
som warit hos oß ganska kort
mot det som hon förtient at wara:
tänk, om hon återkommer glad
och förde oß *olive*-blad,
som *Noachs* dufwa, från all fahra.

178. [U. titel (Wisa. Översättning)]: »Hon är ung och dum»

Hon är ung och dum,
Han af ålder lium:
hur skall wäl sådan Kärlek ta lag?
Hennes dag går lätt;
men deß natt går slätt:
han har rolig natt; men ängslig dag.
Tro mig, Gamla Blod,
och du wackra Stod,
begges räkning sig här bedrar.
Täcka Kön, gif akt,
när du går på jakt:
Skiönhet fångar; men wett håller qwar.

Går som *Himlen syns eij wred*.

179. [U. titel (Beständighet i kärlek. Wisa)]: »Hur kan Beständighet»

Hur kan Beständighet
sit rum i sinnet finna,
när man eij skilnad wet
på wänskap och förtret?
när Kärlek blott sig ter,
at han må strax förswinna,
och ingenting man ser,
som har Beständighet?

Jo, jag will i trotz mot hela werldens rasan
älska hwad jag bör
til deß jag dör:
lät wänskap bli en sorg, kärlek en fasan;
Sådant aldrig et Stort Hiärta rör.
De swaga diur
må sin natur
med wädret låta fara:
jag i sinnet fast

mot Ödets kast
will dock densamma wara.

180. [U. titel (*Imitation*)]: »Här hwilar nu en Man»

Här hwilar nu en Man
af Högwälborna dygder
hwars wishets ähra brann
i alla werldens bygder:
dock lät oß stadna här,
eij längre tal oß båtar;
ty för en hundra plåtar
för mycken lögn det är.

181. [U. titel (Den fåfänga Wältaligheten)]: »Hwad nånsin man om flickor talar»

Hwad nånsin man om flickor talar
så blir dock kärlek deras slut.
Som sniglar gå ur sina skalar,
så gå ock de ur fängslen ut.

Prediken Mödrar med all möda
om mer än sielfwa Prästen wet.
När flickor hint sin wißa gröda,
hwad hielper Er wältalighet?

182. Afskiedzwisa til twenne Resande: »Så skolen I nu resa från Konungens gård»

Så skolen I nu resa från Konungens gård,
I Riddare goda och raska,
och lämna oß allena i Jättarnas wård,
som altid kring frustugor braska?
O flyktiga werld! så fara wåra wänner til Skåne.

Här låten I oß nu bland klagewisor bo,
bland trollenes och jättarnes löije,

när sielfwa I tänken i godan ro
at töma Ehra grötfat med nöije.
O flyktiga werld etc.

Men säijen, hwi hafwen I kommit hit,
när I giort Ehr intet til bästa?
och hwi ha wi för Ehr slik wänskap och nit,
när wi Ehr hos oß eij kunna fästa?
O flyktiga werld etc:

De trogna tärnor wid *Agne*-skiär
de siunga Ehr swanesång med tårar:
men Skånska jungfruburar nu glädia sig där,
och hålla oß andra för dårar.
O flyktiga werld! etc:

Fru *Adelin* wirkar den röda guld-tråd
wißt är nu min riddare å gånge,
får jag honom hem, han äger min nåd
han skall eij så lätt stå på språnge.
O flyktiga werld etc.

Du spelande Näck wid *Lillö*-strand,
I *Örtofta*-tomtegubbar nögda,
Ehr glädie lär slita sig liksom ur band,
när I af Ehr Herre fån Ehr frögda.
O flyktiga werld! etc.

Så resen då bort effter eget behag,
öfwer dalar och mörkaste skogar:
wi önska Ehr lycka och wänta den dag
at ödet oß än sammanfogar.
O flyktiga werld! etc:

Om diur uti mark och stiernor i högd
eij denna gång warit oß blida,
så kunna wi en angång med mera frögd
et gladare möte förbida.
O flyktiga werld! så fara wåra wänner til Skåne.

183. [Då. J: Ribb: wardt *Inspector* hoos samma Herrskap som *Auct*: är fogde]: »Säkert, Gud wälsigne maten»

Säkert, Gud wälsigne maten,
blir mitt Herrskaps ränta stor:
Hon har utom förra *Staten*
fådt en Juncker til *Spector*:
Han lär feta stekar skiära
om i åhr blir ymnig säd;
men will han ha qwar sin ähra,
gier han Fogden något med.

184. *Fable*: »Twå Källor nyß om *rangen* trätte»

Fable

Twå Källor nyß om *rangen* trätte,
den ena flöt i sakta mak,
den andra bullra, fragga, sprätte,
och ut för bärgen for med brak:
Farwäl, sad hon, *Madame*, farwäl,
min Syster har en nedrig Siäl.

Sen tysta Källan kraffter samlat,
så blef hon som den största Siö;
men sen den andra fasligt ramlat,
begynte hon af matthet dö:
hon blygdes giömde sig och flöt
uti sin rika Systers skiöt.

Mig tycks jag ser här ganska mycke:
för denna tid är *fablen* giord:
dock - ängslom ingen med wårt tycke,
jag nämner blott et lindrigt ord:
den tysta Källan wänskap är,
den andra prof af Kärlek bär.

Dikter 1742

185. På Nyårsdagen 1742: »Det åhr wi slutit, oß påminner»

På Nyårsdagen 1742.

Det åhr wi slutit, oß påminner,
hur Gud alt ändrar med en wink,
en *Monarkie*, som wäl förswinner
och största lif i minsta blink.
Ho wet då hwad med oß han tänker
tils nästa Nyårsdag upblänker?
Hwad oß nu mäst af alt är kärt,
kan wara längsen då förtärt.

Dock, Himmel giör som dig behagar,
blott en ting du oß unna will:
Et hiärta, som du eij förswagar,
fast än det kastas af och til:
Et sinne, som steds håller lika,
fast hälsa, godz och lycka swika:
kort sagt, et Mod, som ingen an,
ja döden sielf eij ändra kan.

186. *Forsby* d. 3 *Ian*: 1742 [Ulric Nils Gyldenstolpes födelsedag]: »Med födslen börjar man en dröm om lust och kif»

Forsby d. 3 *Ian*: 1742.

Med födslen börjar man en dröm om lust och kif,
som strax med döden sluts, och sådant kallas Lif;
det är eij mycket wärdt; men som den Högstas Ähra
befaller at wi det med aktsamhet sku bära;
så bör man födslen se med wördnadz-ögon an:
den som är född i dag och hundra dygder pryda,
den önskas derför nu mer än jag kan uttyda
af all den lefnadz-ro, som menskior hända kan.

187. Öfwer et fall, som *auctoren* giorde i trappan på Forsby, när han skulle springa ned at skrifwa en *vers* på U.G. födelsedag. *Fable*: »Fru *Poësie* en gång gewär»

Öfwer et fall, som *auctoren* giorde i trappan på Forsby, när han skulle springa ned at skrifwa en *vers* på U.G. födelsedag.

Fable.

Fru *Poësie* en gång gewär
med ifwer tog och sad: jag swär,
at jag skall hårda stenen röra:
Man har ju sedt i fordomdag,
at sielfwa skogen mina slag
eij utan dans har kunnat höra.

En trappa ny och stolt och hal
i Forsby stenhus detta tal
owahnligt föll; hon sad, jag undrar,
du högt upblåsta *Poesie*,
hwem först af oß skall miukad bli,
fast jag är tyst och du så dundrar.

Fru *Poësie* sig skymfad fan,
som ropa larm och strax en Man
som härhold ut på trappan sände:
Knapt war det sagt förn wår *Poët*,
som utför steg med häfftighet,
i wädret begge benen wände.

Det war min san eij ringa fall,
det gaf i hwalfwet sådant knall,
som Himlen had sin tordön loßat:
det swed i lemmar här och där;
men wärsta war, det had så när
en fröken* strax brewid förkroßat.

* Fröken C.O.

Dock, dermed war nu saken giord:
Poët, sad trappan, hör et ord,
sen du har sluppit ryggen bryta:
om eij min styrka käns hos dig,
eij lär din *vers* beweka mig,
den starkast är, som minst plär skryta.

188. [Då *Auctoren* anlände til *Skagersholm* och blef wäl fägnad i wärdinnans frånwaro den 14 *Januarii* 1742]: »Tänk hwad olycksnäpst oß hände»

Tänk hwad olycksnäpst oß hände
efter många sälla dar,
fram til *Skagersholm* wij lände,
men wärdinnan* borta war
dock fastän det bästa feltes
war wårt sälskap dock eij tort
mat och dricka oß tildehltes
at wij knapt kund resa bort.

Den hwars godhet wij mißbrukat
på det sätt, som man nu wet,
och hwars bord wij fritt ha dukat,
tacke wij i ödmiukhet
fast eij blyghet är wår börda
är dock otack eij wårt fehl;
ty sku wij wärdinnan wörda
tils wår tunga blifwit stehl.

189. [Öfwer En resa från Wäster-Götland]: »När sidst jag måst lämna min Wäst-Göte-ro»

När sidst jag måst lämna min Wäst-Göte-ro,
Halp all ting mig sörja, och kan man wäl tro,
At Himmelen sjelf fälde tårar:

* Grefwinnan *Beata Douglas*

Ja, Jorden så sur och så gråtande war,
At liksom med möda den dagen hon bar
Så många otaliga dårar.

Jag tänkte med ängslan, när hela wår frögd,
Blir bara som drömmar, så wil jag förnögd
Til ingen ting fästa mitt sinne;
Men ack, slika löften ha swårt för at stå:
Jag längtar nu redan dem bryta som strå,
Och fägna mitt tacksama minne.

190. *Gimmerstad* d. 24 *Jan*. 1742: »Fast jag här i tretti dar»

Gimmerstad d. 24 *Jan*. 1742

Fast jag här i tretti dar
sofwit, spelat, druckit, ätit,
och mer än en wyrdig fahr
denna werldens larm förgätit,
syns mig tiden dock så kort, :/:
at jag än eij kan dra bort.

Föhret ropar: Kom, dit fiåll,
up til *Stockholm* i *examen*:
men mit sinne ropar: *håll*,
och min kropp som siunger: *Amen*.
Jag gier föhret den och den :/:
mon man får det eij igen?

Den här bor jag helre ser,
än all prakt i wåra tider,
Hof och stad och ännu mer;
men Gud wet hwart tiden lider;
ty hwar morgon tycker jag, :/:
at det är den första dag.

191. D: 25 *Jan*: 1742 [i Awazu och Wallasis]: »Werldslig prakt med hast förswinner»

D. 25 *Jan*: 1742.

Werldslig prakt med hast förswinner;
fåfäng är wår swett och blod:
Biörkö man nu mer eij finner,
knapt den platz, det *Troja* stod.
Forna Hiältars *phantasier*,
stora wärk och *Monarkier*
få nu knapt i minnet rum,
ja, den Makt, som nu så blänker,
at man den ewärdlig tänker,
kan snart härma rök och skum.

Af wårt lif är då det bästa,
som af ingen ändring wet:
Tro och Redlighet kan fästa
menskian wid Odödlighet:
källan under stofft kan rinna,
elden under aska brinna;
men förtiena lika pris:
Tid och lycka kunna swika;
men så står dock altid lika
Avazu och *Wallasis*.

192. På fettisdag 1742. Til Fröken B.C.R.: »Himlen har alt godt Ehr lämnat»

På fettisdag 1742.
Til Fröken B.C.R.

Himlen har alt godt Ehr lämnat,
snällhet, tysthet, tålamod
och at altid wara god,
ja, än mer, jag kan eij nämnat:

til en Ängel han Ehr ämnat,
om den fins i kött och blod.

Men, min Fröken; hon lär klaga,
at hon detta ros nu får:
wet hon i hwad dag hon går?
lät Ehr detta ris behaga;
ty at gie Ehr annan aga,
tro mig, om jag det förmår.

193. [Prediksord på Söndagen i *Septuagesima* (30/1) 1742]: »Wår *Text* i dag har oß beskrifwit»

Wår *Text,* i dag har oß beskrifwit
hur afwund följer lyckan åt
Och hur den Gud har gåfwor gifwit
förfölgs af Werldsens knorr och låt
Ty blir min önskan för Er alla
som här i denna kyrka gått
At afwund må er öfwerfalla
Så han I stor dagspenning fått.

194. *Gimmerstad* d: 14 *Februarii* 1742 [grevinnan Ebba Charlotta Douglas födelsedag]: »Kom min penna, lät oß härma»

Kom min penna, lät oß härma
nya seder i wår Nord:
denna dag skall du få swärma
med upblåste dunder-ord:
Bärg och sanning sku wi böija
och stå på med kämpe-rop,
at det just war midt i Göija,
som wår Herre werlden skop.

Denna dag, som wi nu skåda,
gick man in i paradis,
Adam fick med *Eva* råda
öfwer alt på Kunga-wis.

Alla Helga *Patriarker*
ha i dag i brudsäng gådt
och de mäktigste *Monarker*
ha i dag *triumpher* fådt.

Miölk och såcker denna dagen
sattes först på disk och duk
och i dag har hunger-lagen
skaffat ostror först i bruk.
Twenne hiärtan at förena
påfans ock, som bruks ännu;
Syrach, som de lärda mena,
skall ock mist i dag sin fru.

Kortlig, alt hwad frögd kan heta,
har på denna dagen händt . . .
dock, hwad är det wärdt at leta
bland *gazetter*, snack och pränt?
Gud wet alt hwad sant kan wara;
ty är säkrast, menar jag,
säija hwad jag kan förswara
på en sådan helig dag:

Denna dag en födzel hände
effter Himlens wisa råd,
som snart til hans ähra lände
och wår jord til gagn och nåd.
När man detta sedt och sannat,
må en menskias hiärta blö,
at deß wandring eij är annat,
än at födas och at dö.

Effter denna dagen titta
blomstren ur sin dwala fram,
tusen lif i Öljarn spritta,
snart på marken dansa lam,
snart begynna fiäderdiuren
med en oförliklig sång

båda menskian, at naturen
qwicknar wid ännu engång.

Om den höga himlalagen
had med wiljan skiänkt mig makt,
skull man se på denna dagen
mer än Tysklandz Keijsar-prakt.
Om jag rådde, skull man frögden
i de diupsta bottnar se,
tusen stiernor skull i högden
skrifwa E. och C. och D.

Alt hwad Österlanden skiänka,
Guld och rökwärk wille jag,
ja det bästa man kan tänka,
gie det barn, som födts i dag.
Hiärtat will med rika händer
offra här den största skatt;
men när til mig sielf jag wänder,
får jag bara lappar fatt.

Dock, kan jag eij annat giöra,
skall jag hiärtlig önska godt:
Himmel, täcks det barnet föra
til det högsta Sällhets-mått:
lät det trifwas, dem til nöije,
som det fram i werlden brakt,
och i många åhr med löije
anse krönta slafwars prakt.

195. [*Sonnet* på Högwählborne Herr Præsidentens Baron *Gustaf Rålambs* och Högwählborne Fru Grefwinnans *Hedewig Douglases* Bröllops dag d. 24. *Febr*: 1742]: »*Kom alla Gifften hijt, som prunckat aldramäst*»

Kom alla Gifften hijt, som prunckat aldramäst,
Från koijan up till Thron, som än all Werlden para,
Dhet ena med dhet hopp, at må i Werlden bäst,

Och kring sin höghet dra en ödmiuk Folkeskara,
Dhet andra at med Guld få blij en Ährans Gäst,
Dhet tredje at blij Sällt i Skiönhets liufwa Snara,
Kort sagdt, dhem kiärlek giordt, dhem egennytta fäst
Och alt hwad nämnas kan, kom alla hijt och swara,
Om bland Ehr bästa hoop man offta skåda får
En äkta lefnad säll, i Siu och Trättij Åhr?
Neij, Himlen sällan plär med sådant Jorden fägna:
Men, som Han gör dhet rart, så önskar jag och spår,
Han låter än all Frögd på dhetta Paret rägna,
Som bär nu Ährans Krants på Wärda Sifwerhår.

196. Wisa på *Engsö* 1742: »Stilla Bygd»

Wisa på *Engsö* 1742.

Stilla Bygd,
mit Sinnes möte,
i dit skiöte
har jag dubbel skygd:
tysta skogar
gie mig et bo,
som hopfogar
Kunglighet och ro:
långt från fara,
swik och snara
Foglar swara
mot min frögd med frögd:
Frihet i sin högd
får här råda
och mig skåda
Säll och nögd.

Källor I,
som jag ser döljas,
grumlas, höljas;
men dock klara bli:
Ehr jag finner

lika mit lif,
som nu rinner
fritt från hot och kif:
Flit och möda,
dyrköpt gröda
gie den föda,
som oß smakar bäst:
der är jag en gäst:
motgångs-minnet
fägnar Sinnet
alramäst.

Kom då bärg
och tysta dalar,
näktergalar,
Echo med din dwärg,
Källor, strömmar,
blomstrande trakt,
liufwa drömmar,
som om mig ha wakt,
seen hur Throner,
Scepter, Kroner,
Rikspersoner,
synas från wår ort
eij som något Stort;
men slätt inga
diur så ringa
har Gud giort.

197. [U. titel (Öfwer en Tidning från *Arméen* i Finland)]: »Från *Åbo* kom en Herde snäll»

Från *Åbo* kom en Herde snäll
förleden Påskdags tredie qwäll
med ofreds hoth och fara;
men som i fiohr han lög oß full
att wij skull få all *Wiborgs* Gull
lähr det ock nu få wara.

198. På Fröken U. E. R:s Omwändelsedag d. 23 *Martii* 1742. Gratulation af Waß wir lieben: »Wälkommen, *Phyllis*, i det gröna»

På Fröken U. E. Rs
Omwändelsedag
d. 23 *Martii*
1742.
Gratulation af
Waß wir lieben.

Wälkommen, *Phyllis*, i det gröna,
på Waß wir liebens fria fält:
af Ehr förändring wi nu röna,
at I förstår at lefwa sält:
med enwishet at altid bli wid et,
bort, bort, bort, det är eij qwickhet eller wett.

Omwända sig plär stedz betyda
et hiärta, som är godt och mildt,
hälst när man får en lära lyda,
der alla nöijen wäxa wildt:
det paradis, som Waß wir lieben gier,
jo, jo, jo, det är just, *Phyllis*, giort för Ehr.

Så lef då lycklig i det rike,
der sielf naturen spiran för,
Ehr heder, sielfwa Solens like,
alt närmar steg nu til oß giör;
men et wi be: blif aldrig mer omwänd,
neij, neij, neij, nu är Ehr glans som bäst uptänd.

199. [Fingerad räkning på vers på Högsjö 2/4 1742 för Hans Gustaf Rålamb för två damer som inte kom]: »En *Citation*,/från den *Baron*»

En *Citation*,
från den *Baron*;

som biudit sig till,
at den första *Aprill*;
Fägna *Mademoiselle Boij* och Fröken *Ribbing*:
Men som de eij kommo stämmas de nu till Ting:
at lagligen förswara
den omkåstnad och fara,
bemälte wärd fåfängt fördiupat sig i,
efter han den dagen dem intet fick sij.
Sexton öre för en höna som slaktades wist,
och som eljest den dagen eij lifwet mist;
Tre daler för en hare och tiäder,
som stekta woro förutan skinn och fjäder
24 öre för en *ragout* så *delicat*
at aldrig makan legat på faht.
12 öre för krydder och lök,
för det iag brände mig och ögonen runno af rök,
item för bäre watn åht Fru *Dalin*
som skickades efter i en glas *Carafin*
och mehra som wij eij så noga mins
men som doch i räkningarne *annoteradt* fins.
Will man nu denna omkåstnad med godo ärsätta,
så slippa ofwannämbde fruntimmer gå til rätta;
hwarom och icke sku de få pröfwa at lagen är klar
och eij så går ann at wara en ährlig karl.
Gifwit *Högsjö* den andra *Aprill*
Siutton hundra fyrtio twå, om ej *Almanackan* far will.

200. *Äre-Minne* [över Ernst Johan Creutz vid hans begravning 22/4 1742]: »At se all höghets purpur prakt»

ÄRE-MINNE.

At se all höghets purpur prakt
Med ögon an, som ej förblindas,
Af Samwets nijt och Sannings makt;
Men ej af werldens band förbindas,
I motgång wara lika god,
När timlig wälfärds rötter loßas

Ej låta Sinnets fasthet kroßas,
Det är det rätta Hieltemod.

Du snabba Lycka, werldens lif,
Stå qwar en stund wid denna grafwen,
Din gylne prydnad sönderrif
Och blygs för purpur, sköld och glafwen:
Det är ej du med alt dit prål,
Det är i striden segrens heder,
Ja widrighet, som Dygden leder
Til wärklig äras höga mål.

En dödlig här sit läger har,
Som rön af denna sanning hyste:
I motgångs dimman likså klar
Som i sin purpur-glans han lyste:
Han fan förän det war försent
Hur lyckan swiktar, werlden swiker,
Hur stoftet för et intet wiker;
Men guldet blir i profwet rent.

Liksom en Ek, hwars trogna rot
I jordens djuphet fäster rötter,
Ej buga plär för stormars hot,
Så står och dygd på fasta fötter:
Wår sälla döda witna kan
Hwad kraft af GUD hon kan förmoda:
Den onda dagen med den goda
Med lika sinne såg han an.

Bryt sönder Stolthet, här din lantz,
Förqwäf, Förmätenhet, din wilja,
En falsk och en sanfärdig glantz
Du alt för swag-synt är at skilja
För menskiors ögon är det prakt,
Som himlen anser med en leda
Och himlen plär til pris bereda
Hwad werlden anser med förakt.

Du sälla Själ som lemnar här
Din boning och Dit Äreminne,
Af ondska, swik och werlds beswär
Angrips ej mer Dit fasta sinne:
Du har nu Sanning til Din skygd
Och ewig renhets prakt til kläder,
Ja, efter mödan dig nu gläder
Wårt Stora efterdömes dygd.

Et redligt hjerta war det pund,
Hwarmed Dig himlen welat pryda:
Din mening gick af hiertats grund;
Den tungan steds war wan at lyda:
Du war ej skapad för et fält,
Der fagra blomster ormar dölja,
Der fina snaror fjäten följa
Och Falskhet bor i fromhets tält.

Kom wandringsman, wår wäg är swår:
Hur många millioner själar
Förwillar Lyckans falska spår?
Et präktigt stofft dem gjör til trälar:
Ty anse motgång som en lott,
Den på din plikt dig lär at tänka
Och kan den rätta äran skänka
Hwars mål wår Sälla döda nådt.

Betrakta böljans ras och swall,
Som mot det trygga berg förswinner,
Orörlig dygd mot wold och fall,
Som denna Griften dig påminner:
På en gång du då finna lär
En afbild af et Hjelte-sinne
Och Hwad för billigt Äreminne
Wår Dödas lif du skyldig är.

O. Dalin.

201. På Klagodagen 1742 [vid Ulrica Eleonoras död 8/4 1742]: »Wårt arma rike nyß den Högstas wrede kände»

På Klagodagen 1742.

Wårt arma rike nyß den Högstas wrede kände,
då twenne Olycksfall på samma dag oß hände,
  först at wår tröst, wår Mor, wår Stora drotning dog,
  sen at en lycklig hand wår grannes spira tog.
Det ena Swerjes barn i diupsta sorgen sänkte
just när et blodigt krig oß öfwer hufwud blänkte,
  det andra oförtänkt har giort wår fiend nögd
  och satt hans delta swärm i enighet och frögd.
Wår ondska, Store Gud, har slikt förtient med rätta,
hon kunde knapt af hat och twist sig nog få mätta,
  hon trotsad i din thron, dig Sielf med öfwermod:
  Ack, at wij för wår synd nu kunde gråta blod!
Så släpp då lös, O Gud, Rättfärdighetens låga;
men törs jag ringa mull ur stofftet ödmiukt fråga,
  om tio eller fem du än ibland oß har,
  täcks du då eij som förr dit folk ta i förswar?

202. [U. titel (Öfwer målningen i Edsbergs förstuga)]: »Jag bör en likpredikan giöra»

Jag bör en likpredikan giöra,
då alla giäßen gladlig föra
  den döda räfwen til sin graf:
om jag dock hade Präst-naturen,
at texten dra på *conjuncturen*,
  så blef här wißt predikan af.

Men nu will *eloquencen* tryta:
I stackars giäß, hwi willn I skryta,
  at denna fiend tumlat har?
Om ödet honom eij borttagit,
så had han fler af Ehr nedslagit:
  min san, Ehr konst det intet war.

203. [Öfwer H[r] Wijmans Predikan i *Sollentuna* Kyrckia 1743 (3/5 1742)]: »Hwad hos H[r] *Olof* stackar brister»

Hwad hos H[r] *Olof* stackar brister
Jag önskar *Gud* ärsätta må:
Om Kärlek han predikar så,
At han all Kyrckans kärlek mister.
Jag Önskar slippa en förtret,
Om iag i Kyrkan wänta wågar,
At han eij prediks ord mig frågar;
Ty hwad han sagt, iag intet wet.

204. På. Grefvinnans. och. Fältmarskalkinnans. Högwälborna. Fru. *Christina. Anna. Bielkes.* Graf: D. 9. Maii. 1742: »Den, som til Evigheten går»

På:
Grefvinnans. och. Fältmarskalkinnans.
Högwälborna. Fru.
CHRISTINA. ANNA. BIELKES.
Graf:
D. 9. Maii. 1742.

Den, som til Evigheten går
ifrån en Tid, der Ondskan grönskar,
der Fromhet blott i Krus består,
der Lyckan framför Ähran önskar,
der Christlig Kärlek blott är Ord,
der Wjshet blott är konst at drilla,
kortsagt, der snart all Dygd mår illa,
Den är af Himlen efterspord.

Du giömda Mull, som hvilar här,
sen Du har hyst så sälla strålar,
Din Tysthet trotsar det beswär,
som här med brak i stolthet prålar,
Din Dwala tyks försmå wår frögd:
Hwad lär den Ädla Siäl då giöra,

som Skaparns Nåd nu welat föra
från Dig och Oss til Sälhets högd?

205. [U. titel (Til Herr *General-Majoren* Baron *Carl Hindrich Wrangel*, Wid Deß återkomst från Ryska Fångenskapen i *Junii* månad 1742)]: »Wälkommen wår *Wrangel*, ur Fiendens hand»

Wälkommen, wår *Wrangel*, ur Fiendens hand,
från hwilken du räddat dit Fädernesland:
wälkommen, båd' Gudi och menniskiom täck,
båd Skrytande kämpar och Ryßar en skräck.
Du löper eij kitzlig til krig som til rof;
men gier, när det gäller, din tapperhets prof:
du tiger; men talar med dundrande liud
och frälsar wår heder med starkhet af Gud.

Ja *Wrangel*, din hiäßa bär sällaste krantz
och sätter sin hwithet mot Konungars glantz:
när Sielfwa wår Fiend måst wörda dit mod,
hwad bör då eij Swerje, som nyttiat dit blod?
Ty tro, fast din dygd at berömmas eij tål,
at Tiden inristar din heder i stål,
och Afwund, på Sanningens urgamla sätt,
blir twungen at lemna din Ähra sin rätt.

206. [Öfwersättning af en *Fable* af M^r^ *De la Motte* (Timstenen och Uret. Fabel)]: »*De la Motte* oß wet berätta»

De la Motte oß wet berätta
Om en timsten och ett uhr:
Klockan börja strax at sprätta
som de små Fransöska diur:
Solens strålar syntes matta,
bakom målnen war deß skien:
Ach, sad uhret, iag må skratta,
Hwad är klockan Fader Sten?

Timsten swara tyst och stilla,
iag eij wet, min lilla wänn;
Dumma belät, sad den lilla,
gack åt jordens buk igen:
Jag wet annars mig upföra,
Jag wet nämna hwar *minut*,
blott ett handdrag får mig röra,
är iag talsam dygnet ut.

Neij, sad timsten, iag eij wågar
tala utan säkerhet,
När man mig okunnig frågar,
Swarar iag, at iag eij wet:
Om sig ljuset för mig döllier,
blir min mening eij bekant,
Endast iag den reglen föllier,
Tala lite: men säg sant.

När nu Solen skingrat dimman,
Och deß glants på skifwan spelt,
Wille folcket weta timan,
Uhret slog en tima felt.
Bort, sad timsten, lät dig ställa,
Spör nu mig och war man flat,
Tänck, hur' i wår tid kan giälla
Lite wett och mycke prat.

Skryta, dickta, sqwalra, swärta,
blott sig egit gie förswar,
Mycke buller, lite hierta,
Går för alt i wåra dar.
Saning du har dock din styrcka,
Arghet måst dig släppa fram,
Dig emot sin willia dyrcka
Och på slutet bli till skam.

207. Den 15. *Sept*: 1742 [på Beata Margareta Douglas' födelsedag]: »Om en Man det kan tillstädjas»

Om en Man det kan tillstädjas,
af sin fru at giöra fiäs,
så will jag den dagen glädias,
då Min Hustru kom på gräs.
Himmel, tack för denna dagen,
då du mig en qwinna gaf:
hon har giordt mig så betagen,
som en tiggar i sin staf.

En ting har mig dock förtrutit
wid så wacker ägendom,
at hon döden har beslutit
i sin lefnadz första blom:
Himmel, tänck, om du skull willa,
at Min stackars hustru dog!
Mon til döds jag skulle grilla?
Himlen gaf och Himlen tog.

Dock, Min Hustru, bäst at lefwa:
när wår Herre werlden skop,
war Hans mening eij med Ewa,
at hon straxt lad syn ihop:
wackert folck så lätt eij slipper;
men därhos jag ödet ber,
innan det Er trå afklipper,
at det Er all lycka gier.

Galit, at Er dag hopstöter
med en större födzlodag:
Som när månen Solen möter,
blir hans klarhet ganska swag:
skiälla miölken har mot grädda
litet insteg i en kopp,
som en waßbuk af en giädda,
sluks nu denna dagen opp.

Tänk, om det eij hade warit,
hwad för bång jag hade giordt:
ja, Ehrt ryckte hade farit
till den ottomanska port.
Dock – at *Sultan* Ehr eij kiänner,
därmed är jag bäst till mods:
Altjd bäst för giffta männer
intet skryta med sitt godz.

208. [Den 15. *Septemb:* 1742 (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Et lyckligt Lius upgick»

Et lyckligt Lius upgick,
i dag för fyrti-otta åhr,
då werlden äga fick,
den hon dock eij områr,
den Stiernan säkert war en Sol,
som då regera på wår pol:
Tack, Himmel, för thet fägnadz mått,
som wij med wår Grefwinna fådt
till Lott.
Mon hon är född som fler?
neij, här måst warit mer:
et ganska owant sätt,
det kan man gißa Lätt.

Naturen sad, jag ser,
hur Tijden Ewas kön förstör:
jag tror, jag aldrig mer
et mästerstycke giör:
Dock straxt i trotz han repa mod,
och gaf det fram i kiött och blod:
Så täckt fann Himlen det med skiäl,
at han sielf giorde dubbelt wäl
deß Siäl.
Bör nu ett sådant Prof
en gång bli Tjdens rof?
Neij, om wij något rå,
skal det som bärgen stå.

Dock, Himmel, fåfängt är,
sig smickra med omöijlighet,
bland detta Lifs beswär
man alting ändras wet.
Hwad har man wäl beständigt sedt?
wij thärför be dig blott om Et:
Deß Lif giör endast kort med frögd,
led hänne till all sällhets högd
förnögd.
Du ser wår mackt för swag
mot denna födzlodag,
fast hela wiljan full
du ser af tunnor Gull.

209. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Så will min hustru då»

Så will min hustru då,
jag skall i mörker gå!
Då må jag frukta
alt hwad hon will mig ge;
men kan jag intet se,
så kan jag lukta.

Dock, alramäst jag rädz,
at hon lär allestädz
utdela *miner*,
som komma mig til last
och narra fram i hast
en hop *Daliner*.

210. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Så skyndar hwar dag»

Så skyndar hwar dag,
och giör oß en lag,
at allting skall ändras til ödets behag,
wår flyktiga frögd
i dag är förnögd,

I morgon hon tumlar från hiskelig högd:
Men dygd är dock frj,
fast intet står bij,
Med tiden han rår,
och ewigt består,
Med inwärtes sällhet från åhr och til åhr;
när lyckan blir slaf,
När wänskap tahr af,
När makt biur god natt,
När skiöhnhet blir matt,
Så blir likwäl dygden wår säkraste skatt.

En lifstid som går,
de dygdiga spåhr,
hon fruktar ej åldras, hon saknar ej åhr.
I ängsliga dahr,
Hon nögsamhet har;
som liuset i mörkret så brinner hon klahr.
Sig sielf är hon nögd
för andra en frögd
I ändring och strid,
behåller hon frid,
och tråtzar all werlden at slå henne nid.
Kort sagt hon är stor,
Långt mehr än man tror,
Hur lycklig är den?
En himlarnas wän,
Som af denna måhlning nu kiännes igen.

211. [U. titel (på Beata Margareta Douglas' födelsedag)]: »Den jag så redligt wördar»

Den jag så redligt wördar,
har lofwat mig onådig bli,
om jag mig eij afbördar
min skyldighet med *poësie*,
men milda mund, som mig min dom förkunnat,
som detta wilkor är mig unnat,

så säij nu strax i denna qwäll,
om jag är usel eller säll.

212. Den 17. *Sept*: 1742 [*Cantata* På Kammar-Herrens Herr Grefwe *Ulric Nils Gyldenstolpes* Och Deß Grefwinnas Fru *Brita Christina Oxenstiernas* Bröllops-Dag Den 17 *September* 1742. Upförd af Sex unga Fröknar, klädda i Österåkers drägt]: »Nu den dag ingår»

Den 17. *Sept*. 1742.

1. *Vers*: Fröken *C. M. F.*

Nu den dag ingår,
som för fiorton åhr
knöt tilsamman et älskeligt Par:
Kärlek med din makt,
hit med frögd och prakt:
tag den fägnad, som sällan du har.

2. *Vers*: fröken *B. C. R.*

Minsta glädie-grand
i Kung Kärleks land
plär wäl kosta stedz laßtals beswär,
skuggwärk, toma skal,
suckar, tårar, qwal;
men helt annat slag finner man här.

3. *Vers*. fröken *U. F.*

I wårt sälla Par
ungdom mönstret har
af det paradis äktenskap giör:
ålderdom ock kan
se hur bäst går an
lefwa sällt och eij dö när man dör.

4. *Vers*. fröken *F. F*.

At med nog behag
fira denna dag,
stå wäl ogiffta lius intet bi;
men wi trotza dock
all den giffta flock
mer godt unna wårt hionlag än wi.

5. *Vers*. *C. M. B*.

Himmel, ymnigt gläd
detta sälla träd,
lät det sprida sin fruktbarhet ut,
at deß grenar må
liksom *Stolpar* stå
i wårt rike til tidernas slut.

6. *Vers*: fröken *C. O*.

Intil äldsta dar
mot så älskligt Par,
Himmel, fortfar all nåd at bete:
gif i rikligt Bo
hälsa, sinnens ro
och den lyckan en Kung eij kan gie.

213. Då fru Grefwinnan [Piper] kom från *Engsö* d. 25. *oct*. 1742. Sungit af dem, som förut woro i *Stockholm*: »Wälkommen Sälla dag igen»

Då fru Grefwinnan kom från *Engsö*
d. 25. *Oct.* 1742. Sungit af dem, som förut woro i *Stockholm*.

Wälkommen Sälla dag igen,
när just wår tid war swept i dimma,
en långsam sorg förswinner på en timma:
wår Sol sig wisar än,
wälkommen :/: glada dag igen.

Et Hus du oß nu återskänker
der dygd och fägnad sammanbo
och Sorg förbyts i menlös ro,
der wett med täckhet blänker:
du Ädla Nöijens Wän,
wälkommen :/: ädla nöijens wän.

214. Wid Högwälborna Friherrens och General-Lieutenantens *Gabriel Ribbings* Graf, Den 10 *November* 1742: »En herde, när mot natten lider»

Wid
Högwälborna Friherrens och
General-Lieutenantens
GABRIEL RIBBINGS
GRAF,
Den 10 November 1742.
O. D.

En herde, när mot natten lider,
Ett älskat lamb måst ackta plär;
Så giömmer GUD, från onda tider,
Den siäl, som honom mäst är kär;
Du Hedersman, som wi nu mista,
Wi fälle tårar, när Du dör,
Men se der hos den tröstegnista,
At Dig wår jämmer mer ej rör.

Din Dygd har stegit til den ära,
Som ej behöft Din ädla stam,
Som kunnat lyckons glans umbära
Ty hon gier egna strålar fram;
Til Hoffs i redlighet Du blänckte;
I blodigt fält Du Christien war;
Til Swerges wäl, på Ditt Du tänkte;
Din tunga hiertats skatter bar.

Ty fans Du ock för god at tåla
En omwänd werld, en bister tid;

Där last i dygdens drägt får pråla;
Där stoftet för mot himlen strid;
Där falska färgor sanning dölja;
Där allmänt wäl är blått ett wax;
Där trohet är en flygtig bölja
Och wänskap bugar, som ett ax.

Så lisa nu Ditt trötta sinne,
Med ewig dygd, i sannings lius.
Du lefwer i de godas minne,
Til tröst och heder för Ditt hus.
Säll den, som så til himlens ära,
Blir gömd i jordisk äros skygd;
Kom wandringsman och lät oss lära,
Hur' litet döden rår på dygd.

215. [Noch d. 19 *Novemb.* 1742. (Til Fru Öfwerstinnan *Wrangel*, Friherrinnan *Beata Elisabeth Rålamb*)]: »*Swerige tycktes böria fijra*»

Swerige tycktes böria fijra
Heliga *Elisabeth*:
Gud weth, om dhet iust war rätt;
Men et Helgon med en Spijra,
Märker iag, kan mycket sijra
Och få wördnad ganska lätt.

Jag för min dehl kan eij finna
Annat än dhet tokugt war.
Mon man Græska Helgon har?
Nej, en *Luther*sk Frijherrinna
Bör långt mehr än en *Czarinna*
Af oß fijras wißa dar.

Jag will dhenna dagen skiänka
Till en Swensk *Elisabeth*:
Hennes dygd på *Luther*skt sätt
Bör i wåra Minnen blänka:
Lätt oß altid dhet betäncka,

At förtiänsten bör skie rätt.

Dhenna dagen bör nu glimma:
Himmel, war nu klar och rehn,
Jord, war frisk i Märg och Behn:
Dagen löpe som en timma,
Slask och Rägn och Töö och Dimma
Wäte eij dhen minsta Sten.

Aldraödmiukast
af en god *Lutheran*.

216. D. 24. *Nov*. 1742: »Olyckligt är ha lifligt minne»

D. 24 Nov. 1742.

Olyckligt är ha lifligt minne
af förra tidens nöijsamhet;
du glömskans natt, kom hölg mit sinne,
at jag hwad nu är endast wet:
den intet saknar, snart är nögd:
det minsta nöije giör deß frögd.

Kom, kära glömska, hielp mig tycka,
at nu wår himmel wißt är blid,
at toma hiärnor anstår lycka,
at nu är rätta hiältars tid,
at aldrig *Stockholm* större fans
i sällhet, skiönhet, ro och glans.

På elden med de sanna skriffter,
som tala om de förra dar:
hugg alla runor bort af griffter,
at alting nu sin början har:
ja, *Cloris*, glöm wår förra ro:
hon är en dröm, lät oß det tro.

Går som: *När jag med oro mig påminner* etc.

217. [Til Fröken *Catharina Charlotta Ribbing* På Deß Födelse-Dag Den 24 *November* 1742]: »Som stjernan om natten än mer lyser ren»

Som stjernan om natten än mer lyser ren,
Och mörkret blott tjänar til fält för deß sken;
Så blänker, min Fröken, Er Födelse-Dag
I mulnaste tiden, då Solen är swag.
Den sorgen blir lätt, som *November* oß skänkt,
Den städs i det swarta wårt Fosterland sänkt,
Om sådanas dagar wi städs få begå,
Som, werlden til fägnad, sin födelse få.
Jag trotsar *Lucia* med hela sin natt,
Er Födslo-Dags klarhet at göra til matt.
Han lyser af annat än Solsken och dag:
Ert wärde tilfyllest ger honom behag.
När Himlen nu kröner Er Dygd med sin Krans;
Så GUD gif Er ofta de Dagarnas glans,
Och många, som födas så lyckligt som I,
At dermed Er Födsel odödlig må bli!

218. Den 30. Nov: 1742: »På denna Sorgedag, då Swerje sin Hiältinna»

Den 30. Nov: 1742.

På denna Sorgedag, då Swerje sin Hiältinna
i tysta grafwen ser, med sorg wi oss påminna
hwad Swerje såg i dag för tiugo-fyra åhr:
wårt nya rifwer up wårt förra diupa sår.
Förnyom då wår Sorg: Ach, Dyra Hiälte, wakna
och se med hwad förlust en enda *CARL* wi sakna.
Dock, fåfängt jag begär: mon Dig et folk är wärdt,
som Stridsamt mot sig sielf mot andra löpa lärt?

219. En Ährlig Man, Med få ord beskrifwen, På Öfwerstens Högwälborne Herr *Baron Carl Johan Wrangels* Graf. Af O. D.: »En Ährlig Man går jämna wägen»

En Ährlig Man
Med få ord beskrifwen,
På
Öfwerstens
Högwälborne Herr *Baron*
CARL JOHAN
WRANGELS
Graf.
Af
O. D.

En Ährlig Man går jämna wägen,
Som Himlens ähra har til mål;
Om egen pris ej angelägen,
Han fägnas ej af skryt och prål:
Han wil af Sanning blott förnöijas:
Han kan ei från sin gilla gång
Til höger eller wänster böijas
Af Lyckans liufwa smicker-sång.

I werldens prakt en frögd han saknar,
Som städs han i sit samwet bär:
Han sofwer trygt och roligt waknar,
Som minsta matk ej giör förnär;
Men med sin plikt han wet ej leka:
Wälgärning är wäl just hans smak;
Men kan til flathet ej beweka
Den aldrig främjar orätt sak.

I höghet han sig glans ej länar,
I ringhet dölgs hans klarhet minst:
Som wän han med sin skada tiänar
Och räknar skadan för en winst.
I medgång han sig rent ödmiukar,

I motgång han ej skiftar färg:
Han hiärtat mer än tungan brukar,
Hans minsta ord är fast som bärg.

Den så har brakt sin werld til ända,
Den har den högsta Lyckan fådt,
Som kan en dödlig nånsin hända.
Ja, *WRANGEL*, hon är nu Din lott!
Din Födsel Du med wår *ULRICA*
På samma Åhr och Månad fick:
Med Swerjes Frögd och Din tillika
Til samma Ro Du hastigt gick.*

Dikter 1742/1743 utan känt datum

220. [*Då Öfwerstinnan Wrangel reste från Gimmersta* 1742]: *»At eij wår Roo blijr kort»*

At eij wår Roo blijr kort,
Lätt Föhret wisa bort,
Lätt Sorgen fahra.
Nog räcker werlden till:
Dhen lycklig lefwa will,
Måst stilla wara.

221. Öfwer et Skrin, som en Man gaf tilbaka åt sin Hustru [utan at öpnat:] »Det är wißt en tålig Man»

Det är wißt en tålig Man,
som et bref-skrin åt sin Maka,
hwari mycket ligga kan,
obeskådadt gier tilbaka:
dock – i sådant ser man mäst, ./.
at okunnighet är bäst.

* Den 12 *Decemb*. 1742.

När man får en wiß förtret,
bör man knapt den willa weta;
och, när man den intet wet,
må den ock et Intet heta.
Mäst i werlden blir man fet ./.
af en säll okunnighet.

222. *Critique*: »En faslig plåga för de dumma»

Critique:

En faslig plåga för de dumma
är *Phyllis* med sin liflighet,
och aldrig wet hon sig at krumma,
eij heller hon at krypa wet:
men en ting giör dock mäst beswär:
altför upriktig *Phyllis* är.

223. [Gåta]: »En lem är på min kropp, som för femhundra går»

Gåta.

En lem är på min kropp, som för femhundra går
En dal, et Träd, en Ört, man i mitt skjöte får.

224. [U. titel]: »Fader wår, som från det höga»

Fader wår, som från det höga
ned i minsta winklar ser,
anse med et nådigt öga
hwad nu i mitt hierta skier:
du, som med et finger hwälfwer
Himlens Kraffter, blixt och dön,
fast all werlden för dig skiälfwer,
Hör den minsta matkens bön.

Hiälp et Solgrann wittne bära
om din makt i smått och stort,

Tag af stoftet ewig ähra,
du, som alt af intet giort:
Änglar, Helgon, Himlens makter
prisa dig i ährans famn:
Lät i wåra låga trakter
Helgat bli dit höga namn.

Kungar, mackter falle neder
för din thron, din sannings lius:
Kroßa ondskan, bygg din heder
på wårt stolta Intets grus.
Du, som aldrig seer din like,
stört all gudom utom dig,
och lät jorden se dit rike,
dygdens fred och lastens Krig.

Du, som werldens lopp kan styra
styr et ringa diurs begär:
Wij, som i wår blindhet yra,
see eij hwad oß nyttigt är:
Godt från ondt wj rätt eij skillja,
Unn oß eij wår falska frögd:
Skie eij wår; men skie din willja
då är iag med alt förnögd.

Sökom eij med sorgsne dagar
gods, som öker wåra fel:
Milde Gud, om dig behagar,
Gif oß wår afskilda del.
Gif oß blott en daglig föda;
men i samwets paradis:
Lagom lycka, lagom möda,
oß til öfning, dig till pris.

Synden oß i stoftet dränker
at om du eij rädda will,
Lagen oß i afgrund sänker:
Höga Kärlek, gif oß til.

Efter nåden med oß handla,
som wj handla med hwaran,
och din rätt i nåd förwandla
genom werldsens frälserman.

Om du Gud, dit wärk will pröfwa,
Lät det i din mildhet skie,
At eij medgång oß må söfwa,
motgång eij förtwiflan gie:
Led oß eij på glatta branter,
Om eij du styr wåra fiät:
Hielp oß se på alla kanter
blodens giller, werldens nät.

I hwar wrå fördärfwet följer
det uplysta swaga diur,
Ja, wår owän mäst sig döljer
i oß sielf, i wår natur:
fräls oß från så mycken plåga,
du, som alt wårt inre wet,
och lät gnistan slutlig låga
af dit lius och härlighet.

225. [U. titel (Wisa)]: »Hur skall jag *Cloris* öfwertyga»

Hur skall jag *Cloris* öfwertyga,
at jag af hiärtans grund är kär?
Hon tror mig som et wäder flyga,
blott derför at jag intet swär,
och derwid är jag än eij wahn,
tänk, om jag kunde gie mig fahn!

Jag wet, när man är från all fahra,
och af poltroner wördas will,
när man eij alt kan rätt förklara,
när Sanning mer eij räcker til,
då brukas som en artig sed
en tunnor tusend dieflars Eed.

Waß Herra, hiärtat må wäl spritta,
när et *Morbleu* anwändes rätt,
et *Sacre Dieu*: et fahn besitta,
et helwits ord på diefla sätt:
skall då eij laget bli förskräckt?
Jo, Gud, min siäl, får man *respect*.

Men, *Cloris*, den som så kan swärja
och hwißla med sin hatt på sned,
skall den då just Ehrt hiärta snärja?
det är en Satans orätt sed.
Nej, *Cloris*, lät Ehr eij bedra,
tro heller blott mitt Neij och Ja.

226. [*Inpromptu*. Då *Autorn* blef en gång af *versar* öfwerhopad af sällskapet]: »Hwart man sig här wänder»

Hwart man sig här wänder
får man *Vers* i händer
wisor i hwar wrå;
Tänck, om sådan gröda
Tiente til wår föda.
Hur wi skulle må!

Doch en hushålds tanka
bör hos oß eij wanka,
annat är wår frögd.
Kan *Poeten* finna
Mat och sömn och qwinna
då är han förnögd.

227. [Grafskrift öfwer *Reciproque*]: »Här hwilar *Reciproque*, som har nu hälsat hem»

Här hwilar *Reciproque*, som har nu hälsat hem.
Han fick sin bane-sot af en owärdig lem,
En lem, som fick kall-brand, gaf hela kroppen dwala,
At ej deß *Protectrice* wil mer om honom tala.

Så ser man af en ting, som blott föraktlig är,
Det största alwar bli, när owett går för när.
En liten surdeg lätt kan bästa deg fördärfwa.
Med minsta ben i hals kan folk sin död förwärfwa.
Så bör ock alt ske käckt och utan långsamt kif.
Man bör ej dö til halfs och ej til halfs ha lif.
Den stackars *Reciproque* wil förr til glömskan skrida,
Än af en ömklig lem förtret och otack lida.

228. Orsakerne til Kriget [1742]: »Hör Lasse Kusk, sad Kusken Pelle»

Orsakerne til Kriget:

Hör Lasse Kusk, sad Kusken Pelle,
du kör; men kommer eij ur ställe,
du sitter som en gammal Präst:
stig af, jag köra will allena:
han giordet; men det börja skiena,
at hin tog wid båd wagn och häst.

229. [Wisa]: »I dag war wädret stilla»

I dag war wädret stilla,
Och Hafwet i sin tysta glans
Så lungt, at ej en skrynka fans.
Jag såg ock strax på min *Camilla*,
Som härma wattnet intet illa.
Deß skönhet war
Dubbelt synlig, himla-klar;
Ty deß sinne stillhet bar.
Men så snart en wäder-pust jag hörde,
Som wårt Haf uprörde,
Flickans glans ock förstörde
En suck så snar.

230. [*Panegyrique*]: »I stora Hjelte-bloß af *Evas* späda Kiön»

I stora Hielte-bloß af *Evas* späda Kiön,
Som kring *Europas* Fält nu sänden blixt och dön,
I som af Heders lust upoffrat *Millioner*
Och mycken möda giordt båd' Kiämpar och *Poltroner,*
Jag tilstår at Er glans förmörkar mångens namn,
Som bär båd' Hatt och Pamp och kan ta Er i famn,
Men med all ödmiukhet kan iag Er förewita,
At I eij giordt mer godt i werlden, än wår *Brita*.
Et Helgon är hon eij, *Miracler* hon eij giör,
Sanct Brita war en ann, som iag nu eij omrör:
Men denna inlagt har i mod och wett den ära,
Som mången *Mars* eij hint; men bör af henne lära:
Förlåt mig, Dyra Folk, Jag will Er storhet tro;
Men *Brita* ser iag mer föröka werldens ro.
I öden Jorden ut; men hon kan den förmera:
Nu har hon frälst twå lif och än, om GUD will, flera.

231. [Gåta]: »Min kärna wuxit har ur jorden»

Min kärna wuxit har ur jorden,
Men skalet är en ladgårds frukt.
Jag har wäl ingen ljuflig lukt,
Men luktas dock hwar qwäll i norden.
För andras tjenst jag mig förtär.
Jag af deß lif plär likhet bära,
Och af de nya Hjeltars ära,
Som käns så snart hon ändad är.

232. Afbön: »Neij, mot en slik *Armèe*»

Afbön:

Neij, mot en slik *Armèe*
är swårt at slå läger,
som altid segren äger,
ehwart hon will se:

den är nu mig emot!
Hwad Råd?
Eij dö af hot;
men giöra bot,
Falla til fot,
Be för sit öfwerdåd
om Nåd:
med wilkor likwäl,
at bli Träl.

233. Öfwer en *Mops* hos Grefwinnan B: D: på bruten Tyska, emedan han är kommen från Tyskland (1742): »Nun woll ich gern *Poëtisk* praten»

Öfwer en *Mops* hos Grefwinnan
B. D. på bruten Tyska, emedan
han är kommen från Tyskland.

Nun woll ich gern *poëtisch* praten
Won *Bobinet* sein leib und thaten,
Er war ein sehr berühmlig Teutsch,
Sein Vater nimmer war umschoren,
sein Mutter in sein schlekt wohlbohren,
war als ein Nunn in Closter keutsch.

Er börgte schon in waggen morren
und wieder alle Völker knorren,
die nasweis wider ihm gewäst:
So tapfer als ein *Mitridaten*,
er hat in Mutzgang nicht gegraten,
sonst wieder feinden frisch gefräst.

Mer still in hertz als ein *Monarken*
er hat in sein Gebett gesnarken
und puttlet sakt und unferärt.
Wen aber Völker, die da slarfwen,
hat ihn unruht, so hat er snarfwen
und seinen teller wohl gewährt.

Dock, wie will ich daß kerl beschreiben,
der zwischen uns ist noch in leiben?
sein lebzeit ist noch nicht so klein:
Verwahr, wen ich *Poët* nicht währe,
So wolte ich mit lust und ehre
in *Bobinet* Werbuttert sein.

234. [Gåta]: »Sex lemmar har min kropp, mitt hufwud tusend bär»

Sex Lemmar har min kropp, mit hufwud tusend bär,
min första halfwa del, i Stek en Förmån är.
Tre Lemmar flyga högt, tre lemmar lågt betyda
Men fem som wändas om, plä mäst en Brudsäng pryda.

235. [U. titel (Visa 1742)]: »Säll den, som ingen effterfrågar»

På den *Airen*: *Nous passons entre nous la vie* etc.

Säll den, som ingen effterfrågar
och eij är känd:
om eij deß glans blir högtuptänd,
så blir deß ro af falska lågar
dock aldrig bränd.

Gud wet, I Hiältar och I Kungar,
hwad lön I fådt:
Ehrt lof hos oß är ganska smått:
Ehrt största wärk af minsta ungar
nu lider spott.

Kom hit, du som i lyckans strålar
war högst berömd:
Kom också du, som war bortgiömd,
Ehr begges werld nu lika prålar,
ty hon är glömd.

Så kom då, tysta giömda lefnad,
och blif min ro:
om *Iris* är af samma tro,

lär sinnets frögd med Kroppens trefnad
få sammanbo.

Auctoren reste nu strax ut til *Edsberg* och *commenderar* sig allerödmiukast.

236. [Tacksägelse tjl Grefw. *Ribbing* då *Auctor* reste från *Gimmersta*]: »Tack, Ehrs Nåd, för mycket godt»

Tack, Ehrs Nåd, för mycket godt,
tack för mehr än iag kan rimma
hos Ehrs Nåd går tiden bordt,
dagen flyger som en timma,
Tack för wjn och saft och malt,
Tack för frukt och jordens gröda,
såcker och all härlig föda,
Tack för nöijen, tack för alt.

237. [U. titel]: »Tänck hur *Damon* nu af hat och afwund twingad är»

Tänck hur *Damon* nu af hat och afwund twingad är,
när han ser sin *Iris* en an mera hålla kär:
men hwad hielper honom sådant förtycka,
hälst man ledsnar offta wid det, som bättre är:
mera tienligt woro honom luta sig på krycka,
än at wara kär.

238. [U. titel]: »Tänk, om min wilja stedz mig hände»

Tänk, om min wilja stedz mig hände
hur då i werlden skulle gå!
wårt krig sig snart i seger wände,
mot alla skulle Swerje rå.
Dock, kanskie bäst det bär så til,
at jag eij kan alt hwad jag will.

Tänk, om min wilja stedz mig hände,
wårt land då blef et paradis
och wälgång i hwar wrå uptände

långt mera glans än i Paris:
dock, kanskie bäst det bär så til,
at jag eij kan alt hwad jag will.

Tänk, om min wilja stedz mig hände:
de goda diur då mådde wäl,
och oxar man wid plogar spände
och wargar slog man strax ihiäl:
dock, kanskie bäst det bär så til,
at jag eij kan alt hwad jag will.

Tänk, om min wilja stedz mig hände,
hur jag då blef en lycklig man:
ja, *Cloris* något för mig kände,
som hon nu känner för en an;
dock, kanskie bäst det bär så til,
at jag eij kan alt hwad jag will.

239. [Wisa]: »Än är jag här, än är jag der»

Än är jag här, än är jag der,
Ingen förstår mitt sinne;
Men dock fins en, ehwar han är,
Som ej går ur mitt minne.

Hemlig och kall, förutan wän,
Endast mig sjelf jag frågar:
Wänskap har aldrig brydt mig än,
Kärlek mig aldrig plågar.

Slughet och köld jag möta kan,
Men ej förakt och löje.
Dela mitt hjerta med en an,
Är mitt förnämsta nöje.

Ingen får om mitt sinne rå:
Frihet jag städs wil smaka.
Ack, om jag fick i Kloster gå,
Men likwäl med en Maka!

240. [Til några Wänner i Finland]: »Ödet hårdt med oß och Er»

Ödet hårdt med oß och Er,
Käre Wänner, tyckes laga:
Ryßen alla dar Er ser,
När wi här Er saknad klaga :/:
Han är twär mot Er *visite*,
Wi hwar stund Er önska hit.
Ack, Barbar,
War då snar,
Dem förnöj, at hwar får sitt!
Tro mig fritt,
Blif dem qwitt :/:
Du af dem ej sällskap har.

Dikter 1 januari–februari 1743

241. [Den 1sta *Jan:* 1743]: »Stå qwar du werldens lius»

Stå qwar du werldens lius,
och mät ej flehra stunder af,
j första nattens grus
wår onda tid begraf;
ju flehra åhrtahl du oß gier
ju mehra skiften werlden seer
et följe slår et annat wid
en dårskap sluts et olycks tid
tahr wid
Et åhr begyns i dag
Gud wet af hwilket slag
doch höga himla råd
Förlåt mit öfwerdåd.

En häftig ström förgår
med fall, med swall, med brus, med hast:
När Eken stilla står
på stranden lika fast:
Så står bland tidz och ändrings låpp

en högsint siäl, et ädelt hopp.
Et åhr går inn, Et åhr bortfahr,
hwar timma til de sista dahr
oß drar.
Men för et sådant mod,
hwar stund är lika god
som tidzens äfwentyr
ej önskar eller skyr.

Du wet fördålda Lag,
ja, förr än werlden skapad war,
hwad du från denna dag
med oß i sinnet har,
Så giör då hwad din ähra will:
stäck wåra dahr; lägg flehra til
lät motgång stiga til sin högd
giör om du will wår håg förnögd
af Frögd
Men til så stora prof
gif hwad oß giörs behof,
at hiärtat hur det går
dig nalkas åhr från åhr.

242. [Den 13de *Ian:* eller 20de-dag Jul 1743]: »Knut nu menar oß at hota»

Knut nu menar oß at hota,
med et slut på denna fäst,
Men wij weta skadan bota
med alt hwad oß fägnar mäst:
Gud lät Riksens Ständer lära,
såleds kiöra Julen ut,
At wår frihet och wår Ähra,
intet slutas må med *Knut*.
O.D.

243. [Öfwersättning]: »Kom, drickom nu en wacker Skål»

Kom drickom nu en wacker Skål
til wåra tysta makar
Om Hjertat ock ej har sitt mål,
det bästa Wijn ej smakar
För min del jag ej dricka tål
om intet i de Skjönas Skål,
För min del jag ej dricka tål
om det ej skjer i *Cloris* Skål.

244. [Lyckönskan till Generalen *Carl Henric Wrangel* av en del av Stockholms borgerskap 28 *Januarii* 1743]: »Tag *Carla*-Hielte mot på Swea Hieltes dag»

Lyckönskan/
Til
GENERALEN
Högwälborne Herr *Baron*
CARL HENRIC
WRANGEL,
Af en del
Kongl. *Residence* Staden *Stockholms*
Lofl. Borgerskap,
Tå
Thenne Herren
Af Borgerskapet fick et Tacksamhets tekn
af Silfwer,
then 28 *Januarii* 1743.
Jemte
Herr GENERALENS
Therpå lemnade Swar.

Högwälborne Herr *Baron*
och *GENERAL MAJOR*,
Nådgunstige Herre!

Tag *Carla*-Hielte mot på Swea Hieltes dag,
Af then tu namnet bär och *Carla*-Dygd tillika:
Tag mot en gåfwa, fast thes wärde och behag
Består ej uti Guld och dyra saker slika.
Then ringa Silfwer-Skänk wi framte skall dock lära,
At wi Tin Silfwer-hår, O! tappre *WRANGEL*, ära.

Tu lämnar them med lust och Heders-Hiäßan Tin,
En mogen prydnad bär, som ewigt namn bereder:
Tu brutit med thet mod i Ryska Hären in,
At för en näfwa folk mång tusend stupat neder.
Titt och thet folkets lof steds *Wilmanstrand* bekänner;
Och witnar, at oß tå ej felats Höfwidsmänner.

Tin Lager grönske jemt, O! *WRANGEL* och tin År
Til rygga gånge, när Tin ära sig framtränger
Til Hieltars högsta mål, ther Ärans Tempel står:
GUD styrke armen Tin när Tu Baneret swänger!
Tin Ätt förmere sig, Titt hus sig altid gläde!
Och Swea män uti Tin Hielte-fotspår träde.

Högwälborne Herr *Baron* och *General Majoren* önskas thetta
troligen af Thes i nijt, kärlek och wördnad
framhärdande

Ödmiukaste tienare

[53 borgares namn står tryckta på nedre halvan av s. [3].]

245. D. 31 *Jan*: 43 [Den lyckelige Torparen]: »Torparen har mer än Kungelig ro»

D. 31. *Jan*: 43.
Torparen har mer än Kungelig ro,
fri, glad och frisk i et enstaka bo:
qwinna, barn och dräng och piga
han kan regera som sin Ko,
han får båd tala fritt och tiga,
han kan trygt *Favoriten* tro.

246. [Til Fru Grefwinnan - - - På Deß Födelse-Dag Den 2 *Februarii* 1743]: »Hur många tusend lif ur Ödets källor rinna»

Hur många tusend lif ur Ödets källor rinna,
Som krypa blott i stoft och likså mörkt förswinna!
Om för ett sådant djur deß wagga blef deß graf,
Jag undrar hwad wår werld skull ha för brist deraf.
Dock jo: jag är för djerf. Du Wishet utan ända,
Du wet wäl hwad du gjort, och alt at rätt anwända:
At fästa Samfund hop, behöfs båd ondt och godt,
Och ingen Ära fins, som intet hinder fått.
Alt nog, at wißa Lif få fram för andra lysa,
Som til det höga gå, som ädla tankar hysa.
I en wälsignad stund deß födsel hända plär.
Deß lefnad är et ljus, deß död en seger är.
Så sällan wi dem se, så högt bör oß dem skatta,
Och deras födslo-dar i gyllne Runor fatta:
Så dyrbart lifwet är, så dyrbar är den stund,
Då gnistan tändes först på Jordens mörka grund.
Tillämpning gör jag ej, Min Nådig Fru Grefwinna;
Men härwid bör jag dock med fägnad mig påminna,
At jag den äran har med wördnad känna den,
Som är af detta slag, en Dygdens rena Wän.
Deß skepp har swallat kring på werldens buller-wågor,
Än har det bottnen sedt med tusend hot och plågor,
Än har det skyars högd och Gudars Boning rört,
Tils ändtlig Himlens Hand det i det lugna fört.
Kom hit du stolta werld med smickran, frögd och plåga,
Med farlighet och blixt; gjut afgrund ur din låga;
Jag trotsar dig ge fram et påfund, en förtret,
Som detta mod ej rönt, som denna dygd ej wet.
Den mjuka Lyckans bädd, Olyckans hårda klippa
Har hon med Himlens hjelp försökt och wetat slippa:
Afundad och berömd, tilbeden och förfölgd,
Hon Mänskan känna lärt, med ro och seger dölgd.
Men håll min Pensel här: jag törs ei längre måla.
En dygd af läcker smak sin bild plär sällan tåla:
Dock lika redlig nit mitt tysta sinne rör,
At wörda Hennes glans och wärde tils jag dör.

247. D: 3. *febr.* 1743 [På Fru Grefwinnan *Gyldenstolpe*, *Brita Christina Oxenstiernas* födelsedag]: »Många troll i wåra tider»

Många troll i wåra tider,
willo-andar och beswär,
ser man födas här och där
knapt et ondt til ända lider
förän strax et nytt framskrider,
Bytingswexten ymnig är.

När då syns en födzel tima
af det Goda då och då,
mån man sig eij glädia må?
jo, en stock, en sten må rima,
gumman dansa, Gubben stima
och de dödas ben upstå.

Gud lät slika foster trifwas
och förökas få i frid,
som förbättra må wår tid.
Så at trollen må fördrifwas,
så at Swerje må uplifwas
och deß Gud bli ännu blid.

Denna dag, som kan påminna
tusend dygders födslostund,
wörda wi af hiärtans grund:
Gud lät Barnets Sällhet hinna
til sin högd och altid finna
Sinnet nögdt och kroppen sund!

248. Kullbytta wid Fiällskiefte d: 5 *febr*. 1743: »Nu will jag qwäda på gammalt wjs»

Kullbytta wid Fiällskiefte d: 5 *febr*. 1743.

Nu will jag qwäda på gammalt wjs
om nöijen så fagra och fina:
Stoltz *Karin* gick ut på den hala js,

att börja mer än snön at skina;
men ingen så stolt här blänker, som intet kan falla:

Hon gaf fru *Malin* sin hwita arm,
at gå desto säkrare båda,
en Smådräng gick effter med handen i barm,
den härliga färd at beskåda.
Men ingen så stolt etc.

Och det war fru *Malin*, den lilla ros:
til henne Stoltz *Karin* sig trodde,
på werldenes haf en underlig los,
som altid til hamnen eij rodde:
men ingen så stolt etc.

De möijar de gingo på det hwita fält,
de trippade fram på det hala;
men strax föll fru *Malin* på glaset så snält,
at ingen förmår det uttala;
men ingen så stolt etc:

Fru *Malin* hon hölt Stoltz *Karin* i hand,
hon drog henne ned på det glatta,
och smådrängen blef så het som en brand,
han kunde åt den leken eij skratta;
men ingen så stolt etc:

Och smådrängen kom i flygande språng,
han tänkte de fallna uphielpa;
men tumlade kull på jsen så lång:
för andra sig sielf will han stielpa.
Men ingen så stolt etc.

Et stycke derfrån stod en riddare röd,
som intet sig mände beswära;
men börja dock hielpa de fagra ur nöd,
och gaf sig deraf mycken ähra;
men ingen så stolt etc:

Så ser man hur lyckan i werlden är blind;
den stackars smådrängen sig stötte;
men riddare röd, som eij wåga sit skinn,
den dagen med löije förnötte;
men ingen etc:

Stoltz *Karin*, Stoltz *Karin*, jag ödmiukt will be,
at I eij förtror Ehr til alla,
men hwar och en rätt i Ehrt sinne må skie,
så mån I eij frukta at falla:
men ingen så stolt här blänker, som intet kan falla.

249. [*Impromtu* då *auctoren* föll med et wackert fruntimmer på en js (5/2 1743)]: »Werlden må man billigt kalla»

Werlden må man billigt kalla,
En bedröflig bahn, en js,
som drar kull på tusend wjs,
falla kull går lätt för alla,
Men at med de wackra falla
det är likt et *Paradis*.

250. Til Fru Grefwinnan E. C. D. d. 7. *febr*. 1743: »Nådig Fru, jag finner wäl»

Til Fru Grefwinnan
E. C. D.
d. 7. *febr*. 1743.

Nådig Fru, jag finner wäl,
Himlens sed lär Ehr behaga:
när Han giör en wacker siäl,
brukar han blott ris och aga;
men det är för grufligt wis,
at Ehr doter nu fådt ris.

Sant är det, Hon är mig swår,
mycket jag af Henne lider;

men Gud wet, hwart slag hon får,
mig dock in i hiärtat swider,
ja, jag gråta will ännu:
skona derför, Nådig fru.

Höra Sanning är beswär:
jag will henne dermed tukta,
at hon snäll och wacker är
och eij kan *eclipser* frukta:
på et sådant Sinnelag,
tro mig, det gier bättre slag.

P. S: Bringa fram på werldens fält
sina Barn i dygd och ähra,
Nådig fru, är ganska Sält:
Gud will Ehr den Råd beskiära:
Til båd Son och doter jag
Ehr lyckönska will i dag.

251. D. 14 *Febr*. 1743 [Ebba Charlotta Douglas' födelsedag]: »At räkna en dag»

D. 14 *Febr*. 1743.

At räkna en dag
för tidernas smycke,
som skänkt oß så mycke
bör bli oß en lag.
At wörda et lius,
bör alting oß drifwa,
hwars strålar uplifwa
et älskeligt hus.

Så kom då alting,
wår wördnad at lyda,
kom alt, som kan pryda,
på jordenes ring:
Kom präktiga Sol,

som lyser, som wärmer,
och Sommar, kom närmer
wår jsade pohl.

Tänk om nu wår makt
skull likna wår wilja?
man skull här eij skilja
Monarkernas prakt:
då blef här wißt klang
sen wundna *batailler*
och största *versailler*
oß lämnade *rang*.

Men fåfängt förslag!
wårt mål wi eij winna:
wi tyst se förswinna
så märkelig dag:
min krafftlösa hand,
min fattiga penna,
sin wördnad bekänna
i swaghetens band.

Wår tröst är dock den,
at pråL eij betraktas,
men hiärtat blott aktas
af dygdernas wän:
Hon önskas all frögd
och, om Gud behagar,
at se sina dagar
till Sällaste Högd.

252. [1743 på Gref P: Födelse dag (Carl Fredrik Pipers födelsedag 20/2)]: »Fast wår tid nog synes hota»

Fast wår tid nog synes hota
med en mulen Himmels sky,
Låfwar han doch skadan bota
och altid mota

det som kan bry.
Låfwen är oß kjär
Ens med wårt begjär
då all oro, med hast, skal fly.

Solen som i dag oß lyser
gjör en hwar af oß förnöjd;
ty hon mer än gladlynt myser,
och framgjent hyser
allas wår Frögd
hon oß skjäncker den
som är allas wänn
wår Gref *Piper*, dygdens Slögd.

Himmel lät Hans lefnad wara
Säll och nöjsam många åhr
så at den må kunna swara
mot all den Fara
som ödet spår
Lät Hans dygd bli lönt
såsom wi den rönt
då upfylles Önskan wår.

253. D. 20 *Febr*. 1743 [på Carl Fredrik Pipers födelsedag]: »Alt hwad man lider»

D. 20 Febr. 1743.

Alt hwad man lider
i wåra tider
kan dock eij hindra wår frögd i dag:
bort at sig qwälja
och Kungar wälja,
bort med split, mord och slag:
wårt rike wäljer
glas och *bouteiller*,
nöijet är blott wår lag:
ingen Prins

bland oß fins,
som sinnet qwäljer.

Om man will weta,
hwad oß kan reta
til sådan fägnad: saken är den:
En dag nu blänker,
som jorden skiänker
en dygds och ähras wän:
rar skatt at finna!
Himmel, lät brinna
detta lius lång tid än!
lyckligt Lif
Grefwen gif
med sin Grefwinna!

Dalins drömmar 28 februari–7 maj 1743

254. D. 28 *febr*. 1743 [Dröm]: »I går jag drömde om de dagar»

D. 28 *febr*. 1743

I går jag drömde om de dagar,
  då Swerje war Tyranners rof,
då menlös blod och brutna lagar
  til heder lyffte mången bof,
men nu, när jag mig waken ser,
så glömmer jag båd dröm och mer:

Jag såg den lyckan Swerje nådde
  i dag för tre och tretti åhr,
då *Stenbock* mot en fiend rådde,
  som öfwer oß nu råda får;
men nu, när jag mig waken ser,
så glömmer jag båd dröm och mer.

255. Först i *Martii* månad 1743 [Dröm]: »Jag drömde nyß om en Herdinna»

Först i *Martii* månad 1743.

Jag drömde nyß om en Herdinna,
en faslig segerwinnarinna,
som war otroligt stolt och twär:
jag såg der på en stackars Pelle:
han blef eij tåld på samma stelle,
fast han war obeskrifligt kär.

Men Gud wet hur Herr *Petrus* giorde:
knapt gick en stund förän jag sporde,
at flickan hans trälinna war:
Så swagt och flyktigt är wårt wälde,
den som i fiohr all werlden fälde,
den finner knapt i åhr förswar.

256. *Den* 7de *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag drömde, om et wahl»

Den 7de *Mars* 1743.

Jag drömde om et wahl
där iag blef *General*;
Men iag lät fahrat;
Nog gick det an i fiohr,
Men raggen och hans Mohr
I åhr må warat.

257. D. 7. *Martij* 1743 [Dröm]: »Jag drömde just i deßa dagar»

D. 7. *Martii* 1743.

Jag drömde just i deßa dagar,
hur jag blef Kung, hur jag gaf lagar
och hur jag upslog ährans dörr;
men när den drömmen war til ända,

så såg jag hwad oß mäst plär hända;
ty jag war *Olle* liksom förr.

258. [U. titel (Dröm. Den 10 *Martii* 1743)]: »Nu i natt jag drömde»

Nu i natt jag drömde,
at wår Herre dömde
alt hwad anda fådt:
alt i twenne flockar:
mellan fåhr och bockar
blef en olik lott.

Men som de, som stånga,
woro skräcklig många
mot de stackars fåhr,
syns orimligheten,
at *pluraliteten*
altid bland oß rår.

259. Den 12te *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag såg en hiärtans täck Herdinna»

Den 12te *Mars* 1743.

Jag såg en hiärtans täck Herdinna,
om hwilken 2ne Herdar slogs;
Men bäst de båda trodde winna,
Hon med den 3die språng til skogs:
Så är nu weldens lopp:
Jag log och wakna opp.

260. [Dröm. Den 15de *mars* 1743]: »När i en dröm jag kärlek skiötte»

När i en dröm jag kärlek skiötte,
så kom min dräng och på mig stötte;
ty sängen stod i wådelds brand:
jag blef rätt ond på den mig wäckte:

så giör nu och et elakt släkte,
om freden räddar snart wårt land.

261. [Dröm. Den 17 *Martii* 1743]: »I natt jag om et dårhus drömde»

I natt jag om et dårhus drömde,
der hwar en tok sit wett berömde
och gaf sig ut för den och den:
den ena på den andra skiälde
och öfwer honom sökte wälde,
men, tyst – mon jag är waken än?

262. *Den* 20de *Mars* 1743 [Dröm]: »Jag tyckte i en dröm en gång»

Den 20de *Mars* 1743

Jag tyckte i en dröm en gång,
at twenne getter på en spång
hwarann med heders lystna mötte,
de täfla' så med nos mot nos,
som Engelsman och som Fransos
tils de hwarann i strömmen stötte.

263. [U. titel (Dröm, mellan 21/3 och 18/4 1743)]: »I natt om stora ting jag drömde»

I natt om stora ting jag drömde,
men, när jag wakna, jag det glömde,
ty utan sammanhang det war.
Så plär wäl mången waken drömma;
men ack, man kan så snart eij glömma
all *confusion* i wåra dar.

264. Dröm [mellan 21/3 och 18/4 1743]: »Om nattens rike nyß jag drömde»

Dröm.

Om nattens rike nyß jag drömde,
den Gud alt pack til trätor dömde:
jag såg små dieflar dras och slåß:
men ack, i striden ingen dödde:
om en den andra strax förödde,
hur lyckligt wor det eij för oß.

265. [U. titel (Dröm. Den 18 *April* 1743)]: »Jag drömde, at jag såg en blanning»

Jag drömde, at jag såg en blanning
af liuflig falskhet, höfligt hat,
intriguers krafft i färg af sanning,
och Kärleks eld bland wäderprat.
Här war all granlåt, spel och dans,
kort sagt, jag såg et Hof i glans.

Men som den frögd och ro här blänkte,
war utan all *realitet*,
så blef jag sticken och betänkte
et präktigt Hofs bedräglighet:
neij, tänkte jag, i bättre lag
jag fira will wår Konungs dag.

Tänk, hur en menskia fiålligt drömmer,
förlåt mig du *Brillanta* Hof,
at jag dig så i sömnen dömmer:
dock, Et jag säijer med dit lof:
din prakt jag paßar stort eij på:
jag helre sitter i min wrå.

I wrån d. 18. *apr*. 1743.

266. [U. titel (Dröm, mellan 18/4 och 7/5 1743)]: »Jag drömde nyß at jag i strömmen»

Jag drömde nyß at jag i strömmen
war drunknad och til bottnen kröp:
Min *Mops* oroad af den drömmen
wid föttren mig i näsan knöp.
Så famlas nu ock af och an
från grillad fahra til en sann.

267. Dröm d. 7. *Maij* 1743: »Jag drömde roligt nog i natt»

Dröm d. 7 *Maiji* 1743

Jag drömde roligt nog i natt,
at jag had funnit på en skatt:
jag låg derpå som draken,
alt wäl;
men fick, när jag blef waken:
I förstår mig wäl.

Jag önskar at wårt hopp om fred
eij faller som den drömmen ned:
nog kan oß Gud förnöija,
alt wäl;
men om wj kunde dröija,
I förstår mig wäl.

Dikter mars–12 juni 1743

268. Äreminne Öfwer Högwälborna Fröken, Fr. *Nannon Banér* etc. (6/3 1743): »Förlåt mig, Tysta Mull, som här tig undangiömer»

Äreminne
Öfwer
Högwälborna Fröken,
Fr. *NANNON*
BANÉR,

Som, när hon saligen afsomnade, lemnade, sig
til ewärdelig heder, ett *Testamente* til Wadstena-
Krigsmanshus af Sextusende
daler kopparmönt.

FÖrlåt mig, Tysta Mull, som här tig undangiömer,
At, när tu tror tig glömd, jag tig doch fritt berömer:
Jag wet, hur' werldsligt pris hos tig haft ringa wikt;
Men mot mitt Fosterland är thetta nu min plikt:
Onödigt är på tig then konstens prydnad bruka,
Som dygden ewig giör och hårda hiertan miuka:
Tin tafla, som mig tycks, ej länta färgor tål:
Tin egen ädelhet kan wisas uthan prål.
Titt namn, titt rena blod, som ned från Gudar runnit,
Jag, til din äros glans, här mindre nödigt funnit:
Hwad man ej sielf rår för, ej räknas bör för stort:
Jag talar endast om, hwad sielf titt wärde giort.
Som tu en menn'skia war, så har tu wäl måst kämpa
Mot mycken wansklighet, som ingen sielf kan dämpa;
Men som then sanna dygd tog in then största del;
Så kan man tilstå fritt, tu war ej uthan fel.
Dock, tu har lämnat oß ett prof, til riksens bästa,
Af kärlek til tin GUD med kärlek til tin nästa,
Och hur' man i titt kön, som lyder andra band,
Kan äfwen prislig hielp bete sitt Fosterland.
Fast tu ej skapad war, at hiälm och brynja föra,
Har theras nödtorft dock titt sinne kunnat röra,
Som wågat sina lif bland fiends blixt och dön:
Så är ett hiälte-blod sig likt i båda kön.
I sådant Kongligt wärk, som manna-tankar hyser,
För hwar en ärlig Swensk ett efterdöme lyser:
Tu giorde allmänt godt, fastän tu ej war rik:
Så är en ädel siäl i båda kön sig lik.
Thet är med slika steg man til then högden hinner,
Ther man odödlighet bland dödligheten winner:
Tu är nu säll hos GUD, tin ära lefwer här:
Hur' kan man högre gå? kom, wandringsman och lär.

269. D. 8. *Martii* 1743: »Den kammar lyckligt Silfwer håren»

D. 8. *Martii* 1743.

Den kammar lyckligt Silfwer håren,
som midt i hösten finner wåhren
och födz i sina barn på nytt:
Gud gif at dygden så må trifwas,
at stam och gren må stedz uplifwas
af Folk, som ha wårt rike prydt.

270. Impromtu d. 11. *Martii* 1743 [vid Samuel Barcks jordfästning 11/3 1743]: »Wi se nu til sin graf en hedersman bortföras»

Impromtu
d. 11. *Martii* 1743.

Wi se nu til sin graf en hedersman bortföras,
som Swerje har beprydt med purpurn i sit Råd,
den Högste med förstånd, *Ulrica* med sin nåd
och afwund sielf med blixt, hwaraf eij dygd kan röras:
han blef af Himlen giömd från alt det olycks-hot,
som han har sedt förut och altid rådt emot.

271. På Högwälborna fru Grefwinnan *Ulrica Christina Mörners* namns dag d. 15 *Martii* 1743: »Så se wi dock en dag bland mulna dar»

På Högwälborna
fru Grefwinnan
Ulrica CHRISTINA Mörners
namns dag
d. 15. *Martii* 1743.

Så se wi dock en dag bland mulna dar,
som lius och tröst och fägnad har:
i wår mörka tid
snart af miälte-strid

wj förtwjna,
men när *Christina*
nu börjar skina,
syns oß wår Himmel nådig och klar.

Kom blida Sol, kom fägna fält och strand,
wak up natur ur köldens band,
Gif oß alt behag
med *Christinas* dag:
han betyder
hwad jorden pryder
och Himlen lyder:
unn då nytt lif åt hela wårt land.

Ack, Himla makt, som mäter dar och åhr,
förök i ständig blomster wåhr
din *Christinas* dar,
som wår wördnad har,
at den dagen,
af dig uptagen
i Nåde-lagen,
i wårt *Calender* stedz lycklig står.

272. [På Högwälborna fru Grefwinnan *Ulrica Christina Mörners* namns dag d. 15 *Martii* 1743]: »Ack! wälkommen Sälla dag, som oß så mildt lyser»

Ach! wälkommen Sälla dag, som oß så mildt lyser
med en Sol
på wår Pohl
som oß nöjda gjör.
Jag tror sjelfwa Afwund wördnad för den ock hyser
ty wår dag
med behag,
allas sinnen rör.
Himlen lät wår *Christina* nöije städs finna
at i många åhr än hos oß bo
Lefwe Säll nu då wår Grefwinna

dygdens frögd och des Härskarinna;
Så ha wi då alla båd' trefnad och ro.

273. 1743. i början [Öfwer *Voteringen* hos Ridderskapet och Adelen den 18 *Martii* 1743, om Kunga-Walet följande Måndagen borde ske, hwilken med 342 Nej emot 276 Ja utföll]: »Kiära Swerie stackars fänta»

1743. i början

Kiära Swerie stackars fänta
tänck hur brott du wil ha Mann:
Om du litet wille wänta
kan skie du din räkning fann.
Men hur kan du moget wälia
När du iust i Taget äst?
Efter åt plär det oß qwälia
som i hast oß retat mäst.

274. [Om tronföljarvalet 1743]: »Gud lät wår nöd och Armod stanna»

Gud lät wår nöd och Armod stanna
I Skjägg och Sifwer Kanna.

Föröka Gud, som har oß i sin wacht,
wårt Leijons Mod, med *Elephantens* macht.

Tre Leijon krönas
och dygden belönas.

Wår borttappade *Clenod*
af Stora *Carlars* Blod.

Tre Leijon och Tre *Cronor*
alla *aimable* Personer.

275. [Epigram om tronföljarvalet 1743]: »Hwem är det nu som ei bekänner»

Hwem är det nu som ei bekänner,
at himlen gynnar kyrkans stat,
när hon ger En af sina wänner
et sådant wackert *Pastorat*.

276. Öfwer Fröken *E. Dubens* död d. 30 *Martii* 1743: »Så skall nu ingen sig påminna»

Öfwer Fröken *E. Dubens* död d. 20 *Martii* 1743.

Så skall nu ingen sig påminna
Ulricas namn i werlden mer?
deß glans man eij wid Hofwet ser,
deß gamla wänner tätt förswinna:
dock neij, så länge dygden fins,
så kan deß ähra eij bortwika,
och altid när man mins *Ulrica*,
man äfwen Fröken *Duben* mins.

277. [U. titel (Då Landshöfdingen Wennerstedt reste till Fahlun 1743)]: »Så skall wår wän nu från oß fara»

Så skall wår wän nu från oß fara,
wår lag och frihet at förswara
bland bärg och dalar, kranck och troll;
wj önska himlen på hans sida,
at om hans kropp skall något lida,
dock at hans siäl blir i behåll.

278. [Öfwer H: hos Grefwe M: på *Edsberg* (skärtorsdags afton 1743)]: »En Jägare af hurtigt mod»

En Jägare af hurtigt mod
I marken skulle rida,
hans tappra arm war lika god

Mot wildt och tråll att strida;
det war just en Skjärtorsdagz qwäll,
han for uhr hufwudstaden,
då hwar en *Lucifers Mamsell,*
war upställd på *paraden*.

När *Capten Elin* honom såg,
Fru *Busla* med de flera,
Som glädias plä på slika tåg,
Så gläddes de än mera:
Men rätt som de båd karl och hors
Med smörjan hedra wille,
Kom jägarn till att nämna kors,
då blef wist annat gille.

Håll, håll, sad *Busla*, detta namn
skall du få dyrt omgjälla
Och strax i en Morkullas hamn
framströk den Häxan snälla,
Hon for in i den mörka skog,
dit Jägaren hastigt fölgde,
Skogz jungfrun falskt åt detta log,
Och sig bak ryttaren dölgde.

Fru *Busla* in i skogen trång
En gran med rot upryckte,
hwars grenar Jägarn i sitt språng,
hon mitt för näsan tryckte:
du är wäl intet *Davids* son,
Sad hon: du stackar lilla;
Men du bör härma *Absalon*,
som bär dig åt så illa.

I sanning kom hans lilla kropp,
att hänga bland de grenar,
Och hästen honom undan lopp,
som *Sancte Wedick* menar
Men granen, fast han fått sin bark

I sielfwa skogz råns läger,
War nog för en krams fogel starck;
Men intet för en häger.

Ur trädet ned på marcken damp,
den rarsta frukt i werlden;
Men jägarn sårad i den kamp
Ej glömmer denna färden.
När bästa skytt så illa gik,
Hwad kan en an förmoda?
En Orre han wäl säkert fik;
Men icke af de goda.

279. På *Edsberg* öfwer en wiß grefwinna, som Landtmarskalken fastbundit i en fauteuil: »Wår Landtmarskalk wet nog wårt bästa»

På *Edsberg* öfwer en wiß grefwinna, som
Landtmarskalken fastbundit i en fauteuil.

Wår Landtmarskalk wet nog wårt bästa,
som will wid wåra stolar fästa
hwad oß så mycken fägnad giör:
tänk, om han ock i hufwudstaden
kund binda fast den onda raden,
som land och riddarhus förstör.

280. [Annan dag påsk på *Edsberg* 1743]: »Det är rätt fasligt wid sin sida»

Det är rätt fasligt wid sin sida
Att ha en gammal käring siäl
Neij alt hwad ungt är står mig wäl
Hwad åldrigt är kan iag eij lida.
Och fast än iag har detta lag
Så har iag mer mitt tycke gifwit
Den *Lucas* som har *texten* skrifwit
Än den som tydden ut i dag.

281. I April 1743 [Til ombytligheten]: »Ombytlighet, wår Tidz Gudinna»

I April 1743

Ombytlighet, wår Tidz Gudinna,
  stå stilla dock en liten stund,
at wi en gång må rätt besinna,
  hur alting står på flyktig grund:
Et *Rom* kan bli en Ödeplatz
och minsta koijan et palatz.

Så bör man ingenting förakta,
  fast än det ser föraktligt ut:
En källa drar sig fram så sakta,
  som blir den största ström til slut,
och den, som nu bak stolen står,
kan stiffta lag om några åhr.

I Kungars Hof, i *Venus* rike,
  man ser så snabba skifften skie,
i åhr man hälsar för sin like,
  den man i fiohr eij wårdat se,
och offta man til goda tar
den mat, hwari man spottat har.

Jag ler åt dig, du menskio-Sinne,
  du wet ju sielf eij hwad du will?
I går så kärt, i dag ur minne!
  det är ju wädret i april?
tänk, den på dig sin lycka bygt,
hur den har skiäl at sofwa trygt!

282. Om *gorger* d. 18 *apr*. 1743 *Impromtu*: »En gubbe borde *Venus* glömma»

Om *gorger* d. 18 *apr*. 1743. *Impromtu*.

En gubbe borde *Venus* glömma
och eij om wackra *gorger* drömma,
  en hiälte tala hiältars mål,
en Statsman borde *discourera*
om *Nolken* och om sådant mera,
  lät ungdom dricka *gorgers* skål.

Dock, som nu alt omkull will ramla,
de unga willa synas gamla,
  de gamla i de Skiönas lag;
så kan det wara lika mycke:
om gammal kan ha bättre tycke,
  än den först *gorger* sedt i dag.

Den *gorgers* wälde will besinna,
lär se, at de all werlden winna,
  deß wärkan ung och gammal känt,
hos ungdom bloden nästan brinner,
hos ålderdom hon glättigt rinner,
  när wid wårt Hof en *gorge* dem bränt.

283. [U. titel (Över en assemblée hos General Wrangel 30/4 1743)]: »Wår *Assemblèe* har annat wäsen»

Wår *Assemblèe* har annat wäsen,
än den, som af alt gräl förläsen,
  är blott wid låga saker wahn:
af annat kan man oß berömma,
wi kunna stora *Mogol* dömma
  och stiffta lag för *Kuli-Kan*.

I går på öfwerläggnings dagen
gaf wår *Conseil* den stränga lagen

för alla fiåll här rundt omkring:
at den som swettas i sin yra,
har mycket mindre at bestyra
än när wi giöra ingenting.

Stockholm d. sidsta *April* 1743.
In fidem protocolli
Faineant.

284. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)]: »Lät man i et hemligt lag»

Lät man i et hemligt lag
jättar uti *politiquen*
luta hufwun hop hwar dag;
at förbättra *Republiquen*.
Lappri är, lapri är, lapri är alt;
i min wrå jag giör *critiquen*:
lapri, lapri, lapri är alt:
dårskap wankar tusendfalt.

285. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743)] *Extractum Protocolli* ur wår *Conseil*: »Wårt beslut må nu besinnas»

Extractum Protocolli ur wår *Conseil.*

Wårt beslut må nu besinnas,
hur en yngling wara bör;
han bör tiga, höra, minnas,
tänka först, ehwad han giör:
låta äldre folket tala,
tils han också tala lär:
unga tuppar när de gala,
är det bara til beswär.

In fidem protocolli
Faineant.

286. [U. titel (Över en assemblé hos General Wrangel 30/4 1743) Swar af wår *Auctor* emot sig sjelf]: »Dårskap fins wißt tusendfalt»

Dårskap fins wißt tusendfalt
så i wrår som *republiquer*
men mot narrar bör gewalt
eij bli brukt af *Politiquer*:
lapri, lapri, lapri är alt,
hälst i en *Poets critiquer*,
lapri, lapri, lapri är alt,
kast i wrån hans wurm-gestalt.

287. [Över Christian Joakim Klingspor, slutet av april(?) 1743]: »Med mod i bröst och Swärd wid sida»

Med mod i bröst och Swärd wid sida
at kufwa alt, som bär emot
Så skal wår wän nu bort at rida
Sen han så länge gådt til fot
Wår *Klingspor* sitter nu til häst
han swarar då til namnet bäst.

Wi önska honom mycken lycka
Och alt, hwad han med nöije ser
at om han skall mot fienden rycka
det aldrig sker på Finskt *Maner*
Ock at han snart må rida så
at han et *Compagnie* må få.

288. [Öfwer *Extraordinaire Envojén* Herr *Henric Wilhelm von Rumpfs* Död Den 20 *April* (1/5) 1743)]: »*Cels. Et. Præpot. D. D. Gen. Fæd. Belgii.*»

Cels. Et. Præpot. D. D. Gen. Fæd. Belgii.
Ad. Sacr. Reg. Majest. Sveciæ.
Extraord. Legatus.
D. Henricus. Wilhelminus. De. Rumpf.
Christ. Const. Filius.

Nat. Lutetiæ. Paris. Die. IV. Dec. A:o
MDCLXXI.
Ad. Fastigia. Meritorum. Tendens.
Digni. Patris. Dignus. Imitator.
Inter. Svecos. Per. Annos. XL. *Residens.*
Minister. Et. Bonus. Vir.
Extraneus. Et. Bonus. Civis.
Sub. Ægide. Candoris. Et. Peritiæ.
Sub. Palma. Fidentiæ. Utriusque. Potestatis.
Canescens.
Id. Unicum. Illis. De. Se. Dubium. Reliquit.
An. Mittenti. Vel. Recipienti. Gratior.
Pie. Decessit. Holmiæ.
Die. XX. *Apr.* M. D. CC. XLIII.

289. [Öfwer General Majors *Freudenfelts* död 1743 (20/5)]: »Så hwila nu från Krigets möda»

Så hwila nu från Krigets möda,
Wår *Freudenfelt* i ährans famn,
Din dygd har dig förwärft det namn
som död och afwund ej få döda;
Wårt öde har oß dig ej unt,
När elden dig ej kunnat winna,
Så måst i wattnet den förswinna
Hwars art hos oß är sådd så tunt.

290. [Prediks Ord på Annan dag Pingst. 1743 (23/5)]: »Så har Gud älskat oß, at han till hånlig död»

Så har Gud älskat oß, at han till hånlig död
har skänkt sin enda Son, at dra oß ur wår nöd:
Hwad är wår plickt der mot? För honom dö tillbaka,
Det är för hans behag alt werldz behag försaka:
Men ingen Älskar Gud, det har hans ord oß lärdt,
Som eij sin nästas wäl har han sitt egit kärt:
Ty ällskom fritt hwar an, lät oß med kärlek lefwa,
men intet altid så, som *Adam* älskat *Eva*.

291. Ähre-Minne Af Lagmannen Öfwer Callmare- och Ölands Lagsagu, Den Wälborne Herren, Herr *Johan Stenholm*, Som afsomnade den 29. Maij 1743: »Du, som i präcktig träldom bläncker»

Ähre-Minne
Af
Lagmannen
Öfwer
Callmare- och Ölands
Lagsagu,
Den Wälborne
HERREN,
Herr *JOHAN*
STENHOLM,
Som afsomnade
Den 29 Maij 1743.

Du, som i präcktig träldom bläncker,
Din Sällhet du fullkomlig tror
Och med din titul lika stor;
Men Säll är den, som högre täncker,
Som i en stilla lyckas famn
Sin wälfärd i sitt Samwet finner,
I lifwet fred och kärlek winner
Och efter döden ährligt namn.

Den frommas stofft kan bäst dig lära,
Hur dygden ödmiuk och förnögd
Föracktar werldens qwal och frögd,
Och stadnar i en wärcklig ähra.
Lär af wår *STENHOLMS* tysta mull
Dig sielf med sacktmod öfwerwinna,
Och mot din kitzlan at besinna
Den Högstas alt, ditt eget null.

Wår dödas lius sig fåfängt dölgde,
Det af en christlig fromhet brann;

En Lagklok och en ährlig Man
Den smala wäg med nit här fölgde:
Sin tienst han giorde rent och lätt;
När han sitt Domarsäte prydde,
Han Lag och Samwet lika lydde,
Förente billighet och rätt.

Så kom då Wandringzman, förklara
Din wördnad på så wärdig graf,
Och önska, när Du somnar af,
Att få wår *STENHOLMS* like wara:
Med heder hwila här hans ben:
Den ähra, som i titlar bläncker,
Den lycka, som en Konung skiäncker,
Är mot en dylik mörk och klen.

292. Wid Kongl. Cammar-Herrens Herr *Carl De Geers* Och *Fröken Catharina Charlotta Ribbings* Bröllop I *Stockholm* den 12 *Junii* 1743: »När Kärnan ej trampas; men ädlas i Mull»

Wid
Kongl. Cammar-Herrens
HERR
CARL DE GEERS
Och
FRÖKEN
CATARINA CHARLOTTA
RIBBINGS
Bröllop
I *Stockholm* den 12 *Junii*
1743.
Af
O. D.

När Kärnan ej trampas; men ädlas i Mull,
När Pärlan ej kroßas; men fattas i Gull,
När Bilden ej döljes; men sätts i sin Dag,
Då winner båd' Konst och Natur sit Behag.

När Ödet förenar i Kärlekens Skygd
En glänsande Sällhet med renaste Dygd,
Då lyser den Ordning bland Dödliga klar,
Som Himlen förwarar och giör oß så Rar.

När Tycket med hemlig förkiusande Makt
Twå Sinnen til sammaslags meningar brakt:
När Wänskap har styrt genom *grader* deß lopp
Från oroligt swall mellan fruktan och hopp:
När Kärlek sidst funnit et Hiärta sig wärdt,
Hwad högre på Jorden har Himlen beskärdt?
Nej, Kronor och Spiror är glittrande prål
Mot Älskandes fägnad, som winna sit mål.

Tack, Allwisa Makt, som i dag gier oß rön,
At Ädelt blir Sällt och Förtiensten får Lön:
Här brukar ej Lyckan sin yrande sed,
Här rägnar din Nåd ej på Klipporne ned.
Men har du begynt, så fullborda ditt Wärk
Och städs detta Par i sin sällhet förstärk,
Deß Enade Hiärtan wälsignelse gif,
Sin Dygd at utsprida til Tusende Lif!

293. [Vid Carl De Geers och Catharina Charlotta Ribbings bröllop i Stockholm 12/6 1743]: »Min *Svada*, som *mortua* warit lång tid»

Salig Gubben har ur sin grift
I pennan fattat denna skrift
Öfwer det Dygdädla Brude-Par,
Som nu skiner som Solen klar,

Nemligen Herr *CARL De GEER*
Cammar-Herre/
Och det som intet är sämre eller smärre/
En Herre til Löfstad och gårdar fler/
Hwartil han är *Dignus*, *Laus Deo* deß mer,
Samt den Dygdrika Fröken *CATRINE*

CHARLOTT RIBBING,
Bland fagraste *Nympher* på jordenes ring/
Och dermed har min *præfation* en ända;
Ty wil jag mig *ad Materiam* wända.

Tryckt i STOCKHOLM på Bröllops-Dagen den 12 *Junii* 1743.

MIn *Svada*, som *mortua* warit lång tid/
Resurrexerar i dag och qwicknar wid/
Hon trotzar båd *Stiernhielm* och *Argus* och flera
Superfinare verser at *stylisera*;
Men hwarom det skal wara/ det wet jag ej wist/
På *Inventioner* har jag/ ty wärr/ brist;
Om Kiärlekens Majestet wille jag wäl skrifwa
Och hur stora wärck den *Potentaten* kan drifwa.
Item om Däjlighets *Souverainetet*
Och *ulcererade* hiertans spakfärdighet.
Jag wille tala om Guld och *Demanter*,
Om stolta Resenärer och prydde Elephanter/
Om all *prosperitet* och *Semperviv*
För et hedersamt Hionelag i alt deß lif.
Jag wille upräkna många stora *puncter*,
Som i Lyckones *Tempel* äro *adjuncter*;
Men huru *Quæstio An* lämnar mig wahl/
Så sätter mig *Quomodo* likwäl i qwahl;
Deßutan har jag här nedre hört glunckas/
At nu på jorden mycket sörjes och piunkas/
At mycken *calamitet* så mången öfwergår;
Ty *Malus Dæmon* fast mycket rår.
Så lämnas och så bland Krig och *Trompeter*
Ej mycket ljud åt de arma *Poëter*;
Ty giör jag *finis* på mitt *Intent*
Och nöjer mig med en Lyckönsknings *compliment*,
Som dock af mitt hiertas fatebur spatzerar
Och de wärda *CONTRAHENTERNE feliciterar*:
All sinnes och kropps Lycksalighet
Önskar jag dem i et ständigt *Gaudeet*,
Änglars *subtil*ighet klar och fin

Tage dem steds i hägnaden sin,/
At Brudgummen hurtig blir steds *fortunerad*
Och Bruden den fagra steds *benedicerad*,
At de med god hälsa i et *paradisiskt* bo
Som blomster af *Zaron* må trifwas och gro/
Och innom ett åhr i sin fromma *Familia*
Se en wacker Son eller wacker *Filia*.
Och sen de mång åhr ha *florerat* tilsamman
Uptage dem GUD i fast härligare gamman/
Hwartil jag lägger et *cordial*iskt *Amen*!

Dikter ca 20 juni–7 oktober 1743: Freden, tronföljarvalet, dalupproret, riksdagsslutet

294. [När *Generalen Wrangel* blef sänd till *Fahlun* mot dalkarlarne 1743]: »Gå Swenska hjerta med all heder»

Gå Swenska hjerta med all heder,
Gå redlighet i Silfwerhår,
Jag hoppas Himlens hand dig leder,
Den swåra wäg dig förestår,
När Ryßen wörda lärt din Arm,
Då stillas wäl *Rebellers* harm.

Men om han intet är at styra,
Så Gud gif blott han blir *fatal*
för dem, som först wäckt upp deß yra
Och först oß stött i detta qwal,
Då wet iag Du, som Dygdens wän
Får lycklig komma hit igen.

295. [Til *General* Koskull (Den 14. *Iunij* 1743)]: »Sen Kriget har allting i oreda stält»

Sen Kriget har allting i oreda stält,
sen skrytande Kjämpar förlupit sit Fält;
Så skall nu de gubbar som önskat oß Fred,

upbygga hwad ungdommens ras rifwit ned.
En gråhårig Hjäßa fins nu ej för swag
at Mönstra, Förbättra och ställa i Lag
Hwad Gåßar och Flickor, *Intriguer* och Flärd,
så hastigt förstört i en underlig wärld.

296. *Ode* Öfwer Freden Emellan Swerige och Ryßland 1743: »Tyst, du Afgrunds blixt och dunder»

ODE
Öfwer
FREDEN
Emellan
Swerige och Ryßland
1743.
Af
O. D.

Tyst, du Afgrunds blixt och dunder,
Stadna, Wåld mot Folk och Land:
Lät mig siunga Himlens Under
Och en Synlig Almakts Hand:
Folk, som i din blindhet famlat,
Och dig blott Olyckor samlat,
Fall nu för den Högsta ned:
Han, som Rikens Öden hwälfwer,
Just när all din Grundwal skälfwer,
Skänker dig den ädla Fred.

Land, som androm Lagar stiktat,
Som i Segrar satt din prakt,
Som til denna Dag ej swiktat
Under Grannars öfwermakt:
Dig had nu et Krig fådt plundra
Mer et Åhr, än förr på Hundra,
Du låg half-ödt utan wärn,
Alt föll an, at Swerje mörda,

Som nu blott fick wahl at wörda
Andras eller Egna Järn.

Hwart wi wåra ögon wände,
Stod tilreds en Olycks-Hand,
Snart oß Härjar-Facklan brände,
Snart oß hota' Träldoms band,
Diupsta Dalar, minsta Koijor,
Alt oß lofwa' Mord och Boijor,
Twedräkt war Fördärfwets tolk,
Tusend Fall wi kring oß sporde,
Hwaraf Et tilfyllest giorde,
At förstöra Land och Folk.

Men när Twiflan intog hågen,
Hoppet wog på Fruktans brink,
Rann wår Sol ur mörka wågen
Liksom i en enda blink:
Fahran syntes wid deß strålar,
Som man Afgrunds-diup afmålar,
Himlen wet, hur hon förswan:
När Guds underwärk man finner:
Blott ett ord - - - och strax förswinner
Alt hwad Riken kroßa kan.

Mot den Nåd, som här upblänker,
Makan knapt i Sagor fins:
Jämte Freden hon oß skänker
Til wår Thron en wärdig Prins,
Wahld af Himlens eget tycke,
Som et Ödets Mästerstycke,
Mot all Slughets strida Flod,
Af en Ätt, som styr all Norden
Och den närmsta Prins på Jorden
Af den Stora *Gustafs* Blod.

Den, som Furstar sielf utkårar,
Den, som Makters åldrar ser,

Den de kloka giör til dårar
Och dem swagom Lycka gier,
Han oß Freden såg förqwäfwa
Och de stolta Fahnor swäfwa
I wår Tankas höga wärf:
Men så platt Han alt omwände,
At wi just wår räddning kände,
Der wi trodde wårt fördärf.

Dock, hur wil ett Stoft förklara
Kungars Kungs fördålda Råd?
Obeskriflig war wår fahra,
Obeskriflig Himlens Nåd:
Swerje, lät oß blott upsända
Gudi tack til tidsens ända,
At dit Namn ännu är til,
At du är ännu ett Rike
Och kan bli det Gamlas Like,
Blott det Nya sielf det wil.

Men din Tack med wädret drifwer,
Om ej Offrets bästa del
Är en ren och alwar Ifwer,
At utränsa dina fel:
Qwäf Oenighetens yra,
Lär dig Laglösheten styra,
Giör af Ordning Lif och Siäl:
Der all Myndighet är mördad
Och förnuftig Lag ej wördad,
Är et Rike sämsta träl.

Lägg då, Swerje, glad tilbaka
Krigs och blixters tyg och don,
Lät oß Fredens frukter smaka
Kring wår Milda *FREDRIKS* Thron:
Lät oß hiärtan sammanböija,
Kungens ålder at förnöija
Och Hans werld at giöra lätt,

At til Efterträdarns händer
Spiran Säll och blomstrad länder
Af all billig Konungs-Rätt.

Riddersman af gammal Ähra,
Pryd nu Freden med din Dygd,
At din Palm kan Heder bära
I dit Frälses wärda skygd:
Fägna dig i Lagens läger,
At du än den Frihet äger,
Som så nyß i wåda war:
Bygg nu för, der fahran swäfwar,
At ej Split med Sielfswålds näfwar
Oß i Träldoms gropen drar.

Du, som Himlens Bud förkunnar
Mot wårt Hedna raseri,
Döp oß om ur Sannings-Brunnar,
At i wärket Christne bli:
Lär oß agg och afwund döda,
At ej all wår lust och möda
Blir at fräta up hwaran,
Oß i liuflig last ej söfwa;
Men den Himla-Läran öfwa;
Som ej Skrymtan härma kan.

Du, som loflig Wandel sprider
Öfwer Lands och böljors fält,
Mins nu hwad af Krig du lider
Och hur Fred giör alting sällt:
Lät nu klokt din Handel rotas,
At han af hwar blåst ej hotas:
War ej annan Lyckas träl:
Som en Redlig Man sig nära
Är den bästa Medlems-Ähra,
Bästa Tienst är at Må wäl.

Du, som med beswär din Föda
Ur din Moders skiöte drar,
Hwila nu från Blodig Möda,
Niut i stillhet goda dar:
Men när du din torfwa wänder,
Rota ut med trogna händer
Lättia, pock och trolöshet:
Himlen då din Lag, din lydnad
Och dit Mod, din gamla prydnad,
Samt din Jord wälsigna wet.

Swenska Hiärta, lät oß dyrka
Fredens GUD och Nådens hand,
At wi se oß af deß styrka
Et Förnyat Folk och Land:
Återkallom alla Dygder,
Som en tid ur wåra bygder
Flydt för alt wårt larm och flärd:
Plantom wåra Fäders Heder,
At från oß han sig utbreder
Bland en Ädel Efterwärld.

297. [U. titel (Öfwer Freden)]: »Wik bort, du Swerjes plåga»

Wik bort, du Swerjes plåga,
til hafsens bottnar gå,
lät nu en annan låga
i wåra hiärtan rå;
men kriget sku wi dränka
i ponch, i ponch, i ponch,
men kriget sku wi dränka
i ponch, i fredens skål.

298. [Wid *Successionen* 1743 (23/6)]: »Då lär wäl hela wärlden finna»

Då lär wäl hela wärlden finna
at Himlen gynnar Kyrkjans Stat,
när Hans Högwördighet får winna,

et så Förträffligt *Pastorat*,
som *Wexiö* Stift långt öfwer går
dock war det bättre för et åhr.

299. Quadrille: »En wacker Änka spelte nyß»

En wacker Änka spelte nyß
med trenne Herrar om en Kyß:
Hon sad, den guldet winner – altwäl,
i mig sin maka finner – I förstån mig wäl.

H. *Ludwig* spelte med *malheur*,
til tröst – han hette *beau joueur*:
han spelte bort sin ränta – altwäl,
hwad kunde han då wänta – I förstån mig wäl.

H. *Christian* war af hopp så full,
at han omkring sig strödde gull:
han let uppå sin lycka – altwäl,
och tänckte alt bortrycka – I förstån mig wäl.

H. *Fredric* war dermot så swag;
at *bete* på *bete* war stedz hans lag:
men den i spel plär tappa, – altwäl,
får lycklig maka klappa – I förstån mig wäl.

Jag glömmer eij så ifrigt spel,
med konst på konst, med fel på fel:
H. *Ludwig* skröt och bäfwa – altwäl,
H. *Christian* wann och swäfwa – I förstån mig wäl.

Wår fru; hwars hiärta börja blö,
såg *Fredric* an med et *Adieu*:
men i en blink det hände – altwäl,
at lyckan snabbt sig wände – I förstån mig wäl.

H. *Fredrics* winst blef ganska stor,
H. *Ludwig teg,* H. *Christian* swor:

den minst man kunde tänka – altwäl,
drog af med guld och änka – I förstån mig wäl.

300. [U. titel (Till landshövding Wennerstedt vid hans återkomst från Dalarna)]: »Wälkommen skall wår wän nu wara»

Wälkommen skall wår wän nu wara
til kropp och siäl så fri från fahra,
som när han sidst war hos oß här:
wälkommen från de bärg och dalar,
der minsta klyfft om Kungar talar
och jorden *Malcontanter* bär.

Nu släpps han eij af oß tilbaka,
förän wi fred och stillhet smaka
i skuggan under wåra trän:
och förän han med trygghet hwilar
bland morgonstiernor, spiut och pilar,
som enda grödan af hans lähn.

301. Dahlkarls Tåget [Öfwer den uproriske Dal-Allmogens intågande i *Stockholm* Den 20 *Junii* 1743. *Inpromptu*.]: »Fyra tusend mörka gastar»

Dalkarls Tåget.

Fyra tusend mörka gastar,
liksom obegrafna ljk,
med gewär af påkar, qwastar,
klubbor, ljar, knifwar, spik –
under spel af diefla-dansen,
fahnor af det sämsta slag,
sådan är den *Puissancen*,
som will gie wårt rike lag.

302. [U. titel (På *Arsenals*-Gården, 1743)]: »I fält och läger mot *Rebeller*»

I fält och läger mot *Rebeller*
En *Dame* i tältet sig inställer
Wid *Caffe* bordet stolt och blid
I munnen med en tobaks pipa:
Af denna bild kan man begripa
Bellonas wäsend denna tid.

303. [Öfwer den uproriske Dal-Allmogens Spikklubbor, och andra besynnerliga gewär]: »Dalkarls-armen ifrigt förde»

Dalkarls-armen ifrigt förde
Slika grymma mord-gewär,
När han gick sin Kung förnär,
Och wår Fred och Frihet rörde;
Men at GUD deß werk förstörde,
Stockholm ewigt witne bär.

304. [(Kiämpewisa) Wisa för *Baron* L: H då dalkarlarne woro uti *Stockholm* Mid Sommaren 1743]: »De Swartaste änglar och djäflar i Kijött»

Wisa för *Baron L: H* då dalkarlarne woro uti *Stockholm*
Midsommaren 1743.

De Swartaste änglar och diäflar i Kijött
som wapnen ur Helwete swängde
de wille se Fältet af Riddare rött
och sig i *Stockholm* inträngde
I hafwen det wäl hört hur dalkarla skumpa ur *Stockholm*.

Med flygande Slarfwor och dödlig Musique
I Rotar och leder de troppa.
Femtusende skjälmar och Lefwande Lik
i goda *quarter* sig inproppa
I hafwen det wäl hördt etc. etc. etc:

De Richtiga hjärtan qwarblefwo i Stan'
mot deße Förbannade Sikar,
de Swinkande flydde och gåfwo åt fa'n
deras taggade Klubbor och Pikar.
I hafwen det wäl hört etc. etc. etc:

Det Bistra *Marode* twå ängsliga da'r
här tråtsa mot Kungar och Kronor
den tredje man hörde, där gast hopen war,
ur piporna gnällande thoner.
I hafwen det wäl hört etc. etc. etc:

Ur dwalan upwäcktes den Redliga macht
hon lät sig nu mer intet ängsla
den Rasande Boskap blef ämnad til Slackt,
Man Såra, Man Jaga, Man Fängsla
I hafwen det wäl hört etc. etc. etc:

Det Swarta *Canaille* då Raggen i wåld
bort wräktes med Klubbor och Stakar
och *Stockholm* om qwällen blef ränsad från Tråll
at Man där nu Tryggheten smakar.
I hafwen det wäl hört etc. etc. etc:

Så Frälstes wårt *Stockholm* som Fåglen ur Bur
fast grufligt *Rebellerna* mumla.
Som Molnsky upstego de snorkande djur;
Men som *Permissioner* de tumla.
I hafwen det wäl hört, hur dalkarln gumpa ur *Stockholm*.

305. [U. titel (När wißa Grefwinnor reste ur *Stockholm* för dalkarlarne)]: »När Ödets blixt och dunder rasa»

När Ödets blixt och dunder rasa,
så må den stolta flocken fasa,
som hafft i skryt sit paradis:
En flyr åt wester, en åt söder:
men om dem himlen så föröder,
hur skall då *Stockholm* bli *Paris*?

Säll den, som i sit samwet fredlig,
i grunden Swensk och ren och redlig
går lika steg i med och mot:
han fruktar inga dalkars-pilar:
bland krigets brak förnögd han hwilar
och modigt går mot olycks-hot.

306. [U. titel]: »Nu ha wi en tid fått lära»

Sjung: Oftare är wädret stilla etc.

Nu ha wi en tid fått lära
Mycket, som wi aldrig tänkt:
Frihets kånster, wäg til ära,
Prackt, som fordom aldrig blänkt.
Ej behöfs hos oß nu sörjas,
Hur en *bal* skall föras ut;
Med en fransk *entré* han börjas,
Med en dal dans får han slut.

307. [På en Stenwård, I Söder-Telge Stads-Kyrka (Epitafium)]: *»Den.Högwälborne.Herre.Och.Fri-Herre./Petter Adlerfeldt»*

DEN.HÖGWÄLBORNE.HERRE.
OCH.FRIHERRE.
PETTER ADLERFELDT.
SWERIGES.RIKES.RÅD.
FÖDD.DEN.4.JVLII.1680.
DÖD.DEN.27.JVNII.1743.
DÅ.HAN.TAPPERT.SÖKTE.WÄRIA.
DET.ÄDLASTE.AF.SWERIGE.
FRÅN.TRÄLDOM.OCH.EWIG.WANHEDER.
HIMMELEN.DRAR.TIL.SIG.DYGDEN.
GENOM.UNDERLIGA.ÖDEN.
ET.LIF.SOM.BLIFWIT.WÖRDADT.
AF.TUSENDE.DÖDAR.I.FÄLT.
DÖDAS.I.PVRPVREN.
AF.EN.FÖRAKTELIG.REBELLISK.KULA.

PÅ.DET.ÄHRAN.
MÅ.BLI.DESSMER.AF.SÄLLSAMHETEN.
ODÖDELIG.

308. På *Mariæ* dag d. 2. *Iulii* 1743. *Menuet*: »De hwaßa törnen rosor bära»

På *Mariæ* dag d. 2. *Iulii* 1743.

Menuet:

De hwaßa törnen rosor bära,
stedz med det onda följer et godt:
om dalkarls-larm eij synts förfära,
wi då til oß wår *Maria* eij fådt:
tilsammans Gud oß hägnat;
men glädien olust har;
ty sen hon oß här fägnat,
hon åter från oß far:
som bloß i högden,
jordiska frögden
blir aldrig qwar.

Deßmer skall dock wår önskan wara,
at wår *Maria* ständigt mår wäl:
deß namn wår wördnad wi förklara;
men ännu högre deß wärdiga Siäl:
Gud henne åter före
med lycka til sit bo
och i deß wäg förstöre
all hednisk dalkarls-Tro:
at sen slikt dunder
med sorgestunder
eij rör deß Ro.

309. [*Cantat* (4/7 1743)]: »Så länge bland dödliga Redlighet är»

Så länge bland dödliga Redlighet är,
Aflåter en Swensk ej at prisa *Ulrica*
Det Namnet är dyrbart, men dyrbar tillika
den som det är wärd, och med heder det bär.

Wi Önskom *Ulrica*, som pryder sitt Namn,
All Drottningars wälgång, men ro som de ringa
Lät Himmel *Ulrica* sin lifstid tilbringa,
Bland swåraste tider i Sällhetens famn.

310. *Dröm* af En underdånig *Cancellie-subaltern* d: 4: *Iulii* 1743: »Från roligt lag med glättig hiärna»

Dröm
af
En underdånig *Cancellie-subaltern.*
d: 4: *Iulii* 1743.

Från roligt lag med glättig hiärna
jag föll i diupsta sömn i natt:
jag drömde, at jag såg en Stiärna,
som just mig öfwer Hufwud satt:
hon swäfwa som en liten Sohl
och skref *ULRICA* på wår pol.

Jag tänkte, mon wi wår hiältinna
med freden til oß återfå?
men fick til swars af en Gudinna:
du kan wäl wara nögd ändå:
alt nog at den oß är förärd,
som är deß namn och Hiärta wärd.

311. [Wijsa På *Margarethe* dagen (20. *Julii* 1743)]: »Kom lät oß fira wår *Margreta*»

Kom lät oß fira wår *Margreta*
som wißt bör räknas bland stora dar
det lär ock sjelfwa Solen weta
som derför lyser för oß nu så klar.
Lät oß ge *Millioner*,
til *Galla* Prackt i dag,
med glas och med *Canoner*
Lät Oß ge dunderslag.
Men tyst! – – Förmågan
är mot åhågan
Litet för swag.

Så ser man hur man uselt blänker
när intet magten will hålla Spel
doch, när man på *Margreta* tänker
tycks mig det är bland förlåtliga fel.
Lät oß då tyst och sakta
Margretas dag begå
alt nog at wi betrachta
Hwad Hon förtjänt at få:
Sällhet och Lycka,
Som man skull tycka,
fyllest för twå.

312. [På *Olufs* Mäßo dagen d. 29 *Julii* 1743 af Herr *Oluf Dalin*]: »Stora Namn! du kan oß lära»

Stora Namn! du kan oß lära
at allting sig nu förbytt,
som war Fordom kjärt och nytt.
Hwar är nu de gamlas ähra?
Folck som jag! få Fritt nu bära
Hwad tilförne Kungar prydt.

Doch! Jag hoppas Gud förlåter
den mig detta Namnet gedt:
Jag skall efter bästa wett,
Bärat fram och gje det åter,
då min Död man mindre gråter
Än man åt mit lif har ledt.

313. [U. titel (Till Axel Löwen i hans frus namn då han i juli 1743 reste till Hamburg för att föra Adolf Fredrik till Sverige)]: »*Moitiè* och fromma Maka»

Moitiè och fromma Maka,
far nu bort af kärlek full
til wår Printz, wårt enda gull.
Tyska nöijen mån I smaka;
men kom eij til fots tilbaka,
at jag saknar eij Ehrt hull.

314. D: 18. *aug*. 1743: »Nu tror jag hin är lös»

D: 18. *aug*. 1743.

Nu tror jag hin är lös,
en hatt från en *dormeuse*
man nu eij känner:
alt blir en *potpourri*:
nu lär wißt tider bli,
at byta wänner.

315. På Nyårsdagen, d. 20. *aug*. 1743: »Kom Riksdagsman, en dag at fjra»

På Nyårsdagen,
d. 20. *aug*. 1743.

Kom Riksdagsman, en dag at fjra,
då just wår Riksdag fylt et åhr:
en tid, som båd för plog och spira

märkwärdig långa tider står:
bland andra under är det Et,
at wi Tolf Månars Riksdag sedt.

Men Gud gif, sen wi skienbart funnit,
at eij wår Sol har än gådt ned,
och sen wi fred med Ryßland wunnit,
at wi och mellan oß få fred!
Wår Riksdag då den ähran skier,
at ingen blir så gammal mer.

316. D. 23. *Aug*. 1743: »Med Himlens hielp en Man af wärde»

D. 23. *Aug*. 1743.

Med Himlens hielp en Man af wärde
i dag för tu åhr sen oß lärde,
at Swenska bloden än är käck:
den dagen, fast han gick oß nära,
war af wårt krig wår enda ähra,
wår mistning; men wår fiendz skräck.

Du Hedersman, fast många finnas,
som krig och fred nu mer eij minnas;
men alla Himlens under glömt;
så fins dock dygd, som dagen prisar,
hwaraf du Hedersmärke wjsar
och sielf din fiend har berömt.

317. På min Födelsedag d. 29. *Aug*. 1743: »På denna dagen, mot skiördmånans ända»

På min födelsedag
d. 29. *aug*. 1743.

På denna dagen, mot skiördmånans ända,
halshöggs *Johannes* och *Olof* blef född:
Onödigt nog, at den födzlen fick hända;

ty werldzens *Danwik* war just eij förödd:
men, som eij denna tok är af det wärsta slag,
ber man om nåd för hans födelsedag.

Går som: *Fru Mor Eva för sextusen åhr.*

318. D. 3. *Sept.* 1743: »En Gubbe låg för sidsta ankar»

D. 3. *Sept.* 1743.

En Gubbe låg för sidsta ankar;
men qwickna wid af barnens larm:
de hade kanskie andra tankar:
jag tror han lefde blott i harm:
Så narrar gammalt folk sin säd:
tänk, om wår Riksdag giör så med.

319. D. 3. *Sept*. 1743: »Kom, fira *Ebbas* dag»

D. 3. *Sept*. 1743.

Kom, fira *Ebbas* dag
alt hwad i denna gård sig rör,
all fägnad, alt behag
wår *Ebba* önskas bör:
dock, hwarför är wår Sol så kort,
rättsom hon kommer, går hon bort:
Så delas största nöijen ut,
i början få de slut.

320. [Til Öfwersten Herr *Baron Matthias Alexander von Ungern Sternberg*, Då han nedlade Landt-Marskalk-Stafwen Den 13 *September* 1743]: »Ädle Herre, mycken lycka»

Ädle Herre, mycken lycka,
At I fådt ge bort en Staf,
Som Er gjordt til präktig slaf,
Och Ert Swenska hjerta rycka

Från de bördor, som det trycka,
Under Tretton Månars qwaf!

Nu måst den ur Dygdens brunnar
Ljuflig wederqweckning få,
Som så slipprig wäg hint gå,
Hwar en Swensk Ert lof förkunnar,
Jag all jordisk ro Er unnar,
Ändå til min kära wrå.

321. [1743 om hösten]: »Hur tiden alting dämpar!»

Hur tiden alting dämpar!
hur riken få sit slut,
de största riksdags-kämpar
ha likwäl dundrat ut.
De som så stolta warit
i fält och hof,
de ha nu från oß farit,
Gud ware lof.

322. Öfwer Bar. S.C.B. som kommit til at blessera Fröken F.W. i pannan med en knif [september 1743]: »Den mannen mena lär»

Den mannen mena lär,
at han *Cupido* är
och will *blessera*;
men han det eij förstår;
ty pannan giör han sår;
men intet mera.

323. [U. titel (På *Tacksäjelse-Dagen* Öfwer Freden med Ryßland, Den 7 *October* 1743)]: »Tackom den, hwars hielp wi sporde»

Tackom den, hwars hielp wi sporde,
när alt hopp war slagit ned,
många Gudar krig oß giorde
men en enda gaf oß fred.

Du, som dårar nåd kan wisa
på et så otroligt sätt:
lär oß nu dig rätt at prijsa
och at freden bruka rätt.

Dikter 14 oktober–december 1743

324. [U. titel (Öfwer en ung Herre, som nyß war hemkommen från sina Utländska resor)]: »Waßtre, *Colin a voyagè* »

Waßtre, *Colin a voyagè,*
nu lär man mycket nytt få se:
han har til *Hamburg* farit,
altwäl;
men blott i *Stralsund* warit –
I förstår mig *wäl* –

Dock, mången hurtas wid sin spjs
långt mer än mången i *Paris*:
wår wän fick långt eij wandra,
altwäl;
men sprätter eij som andra –
I förstår mig *wäl* –

325. [Replik på Fredrik Gyllenborgs illumination för Adolf Fredrik 14/10 1743]: »När Stafwen blir förd af så rättrådig drifft»

Et Swar

När Stafwen blir förd af så rättrådig drifft,
At bofwar få gråta wid ärelös grifft,
När Gud stoppar Munnen på lögn och *pasquill*,
At arghetens flock eij få rå som han will;
När högmod så snöpligt och billigt får slut
At Korpar och Uglor få skrika det ut:
då gnäller den onda med bitterste blygd,
Hälst när han ser Thronen bestigas af dygd.

326. [Til Fröken - - - - På Deß Födelse-Dag Den 7 *November* 1743]: »Alt Naturen lika delar»

Alt Naturen lika delar:
Alt har någon förmån fått.
Hwad, som i det ena felar,
Gör hon i det andra godt.
Fast man af en årstid mödas,
Som ej äger sommar-frögd,
Ser man dock en Fröken födas,
Som gör werlden täck och nögd.

När det wintras, när det rägnar,
När jag kuttrar inom hus,
Jag mig dock, min Fröken, fägnar
Af Er Födsels ädla Ljus.
Mer kan jag mig ej uttyda;
Men GUD wet jag wiljan har:
GUD lät Er så wißt få pryda
Många sälla Födslo-dar.

327. Illumination wid Fransyska Ambassadeurens Marq. de Lanmarys Bal Hans Kongl. Höghet til ähra i Wrediska huset d. 13 nov. 1743: »I en hyrwagn, som war sönder»

Illumination wid Fransyska Ambassadeurens Marq. de Lanmarys Bal Hans Kongl. Höghet til ähra i Wrediska huset d. 13 nov. 1743

Orsaken hwarför denna Ritning ej är fullkomligare, än hon är.

I en hyrwagn, som war sönder
efter tusend månars bruk:
Kusken af Kung Orres bönder,
med et fårskinn til peruk,
Hwita Hästar framför lyste,
Ur den bleka Dödens Stall,
Bakpå Lux så tappert myste
i en Sancho Panças kall.

Foto: Riksarkivet. Bilden är beskuren.

I et sådant skick jag tänkte
se den stora härlighet,
som på Dronning-gatan blänkte
wid den Bal, som hwar man wet;
Men Canaillen börja skråla
och åt equipagen le:
jag, som slikt ej kunde tåla,
fick den prakten mer ej se.

* *
*

N. 1. Ambassadeurens Hus, der Balen stod.
N. 2. Den illuminerade Ähre-porten, bygd twers öfwer Droning-gatan.
N. 3. Wjn, som rann ned bland Folket.

328. [På Fru Friherrinnan *Catharina Charlot. De Geers,* Född *Ribbings* Födelse-Dag Den 24 *November* 1743]: »Denne Dag bör aldrig glömmas»

Denne Dag bör aldrig glömmas,
För et olycks dunder-slag;*
Men han bör derhos berömmas,
Som en ljuflig Märke-Dag.
Sweriges Lycka *Gud* bortryckte
Med en död, som sörgs ännu;
Men sin hand Han ej tillyckte,
När wårt **Löfstad** fick en Fru.

329. D: 30. *Nov*: 1743: »Wår *Carl* förswann, wår Sol, wår Heder»

D: 30. *Nov*: 1743.

Wår *CARL* förswann, wår Sol, wår Heder,
i dag för fem och tiugo åhr:
Sen har sig alt wändt up och neder,
at Söder högst i norden rår,
och *Stockholm* har nu i sin famn
det Folk, som skalf för blott Hans namn.

Dock, glömmen bort at Hiältar dyrka . .
neij . . dennas namn kan eij bli glömt:
ty lät oß *Fredrichs* ähra styrka
med alt hwad man hos *CARL* berömt:
at i wår *Adolf* och wårt Hopp
det Swenska namnet waknar op.

A. W.

* Drottning *ULRICAS* död den 24 *November* 1741.

330. [U. titel (Gimmerstad den 26: *decemb.* 1743; Öfwer en *Mascarade* på Landet)]: »Lät oß all sorg förqwäfwa»

Lät oß all sorg förqwäfwa,
på denna ort all fägnad bor:
lät stora werlden swäfwa,
deß ro är stolt; men wår är stor:
när jordens Gudar ändras liksom wäder,
så ändra wi blott wåra kläder;
men bli likwäl de samma diur,
af spak och sällskaps kär natur.

331. [U. titel (Godt sällskaps nytta, 27/12 1743)]: »Förutan diupa tankar»

Förutan diupa tankar,
bland lagom sällskap, lagom prat,
der jemte frihet wankar
et godt glas wjn, wäl lagad mat,
der drar jag all min sinnes ro tilhopa
och ler åt bullret i *Europa*;
men derhos ock en *punct* det är,
at eij min *Cloris* är mig twär.

332. [Impromptu; *Ex tempore* wid en Jul-Lek på Landet]: »Hur mången lär sig nu»

Hur mången lär sig nu,
bland sårg från tu til siu;
all roo förneka:
Men i sit slafwerj
ej giör det gagn som wj
fast än wj leka.

Dikter 1743 utan känt datum

333. [Försök af min Penna 1743]: »Ack gifwe Gud iag wore död!»

Ack gifwe Gud iag wore död!
hwar äst du nu, du Carl den stora.
Kom hit och se wår usla nöd
Fru Swerige blir en Rysse Hora.
Ja Swea! du må sittia flat:
Dit stora namn for af med Näcken
Det föll sin kos som Smör i träcken
Så blif då nu en Rysse mat.

334. [Graf-Skrift öfwer Hyndan *Negresse*]: »Ack, *Negresse*, at man dig saknar»

Ack, *Negresse*, at man dig saknar,
  När man hälst dig önskat qwar!
  Den, som så insomnat har,
Aldrig tror jag, at han waknar.
  Dock, du måst wäl ock bli lik.
Från en Krycka til en Krona
Plär ej döden någon skona,
  Må han då ej ta en tik?

Jo, *Negresse*, ligg du man stilla:
  Hwila dig och tyst förgät
  Hwart et yrt och fåfängt fjät:
Nog ändå, som löpa willa.
  Dig har man det låford gedt,
At du war en wacker Hynda,
Och at du ej kunde synda;
  Ty du had ej mänsko-wett.

335. [En Wisa (1743) då Generalskan *Koskull* reste bort från *Stockholm*]: »Altid hörs här något nytt»

Altid hörs här något nytt:
Sällan det som man behagar
Lust och Nöije blir för bytt,
offta uti mulna dagar.
Wänner skiljas åhr från åhr
En bärs ut på Bår
En annan hastigt går
Effter tycke
söka Lycka
bland det Folck man ej förstår.

Bel-Esprit-visorna 1743 (nr 336–340)

336. Bön [visa]: »At en så grann och snäll person»

Bön

At en så grann och snäll person
sitt wett må återwinna,
upoffre wi en böne-*ton*
til dig, du fiåll-Gudinna:
Ack tokars frumor, hör wår sång,
La faridondaine, *faridondon,*
fräls detta stackars *Bel-Esprit*, *biribi*,
à la façon de barbarie, mon ami.

Om eij hans mun är giord til tal,
hielp honom den tillycka:
om han af ögat sit har qwal,
hielp honom det utrycka:
om *Venus* är mot honom wrång,
La faridondaine, *faridondon,*
fräls honom dock från *jalousie, biribi*,
à la façon de barbarie, mon ami.

Har han af tungan sin förtret,
lät honom blott få slicka:
om han eij wackert tugga wet,
lät honom dock få dricka,
och om hans strupa är för trång,
La faridondaine, *faridondon,*
at hiärnan dock eij skiämd må bli, *biribi*,
à la façon de barbarie, mon ami.

Om handen långa fingrar har;
hielp honom dem afhugga,
om han i kragen någon tar,
lät ingen honom lugga,
om dörren blir för honom trång,
La faridondaine, *faridondon,*
lät ryggen bli från fahra frj, *biribi*,
à la façon de barbarie, mon ami.

Om eij hans ben en dans förmå,
fräls dem dock från all smitta,
och om han intet orkar gå,
han dock må kunna sitta:
men skall han äntlig giöra språng,
La faridondaine, *faridondon,*
at det eij skier i raseri, *biribi*,
à la façon de barbarie, mon ami.

337. [U. titel (Öfwer en ung Herre, som skröt at wara *Bel-Esprit*)]:
»Wårt stora wackra *Bel Esprit*«

Wårt stora wackra *Bel Esprit*
är eij i dag tilstoppadt:
med *Venus* och *galanterie*
och alting är det proppadt.
Liksom en höna på en stång,
la fardondaine, *faridondon*,
Zephirer gå det rundt förbi, *biribi*,
à la façon de Barbarie, *mon ami.*

338. [Swar]: »Wårt outößliga *vers* g*enie*»

Wårt outößliga *vers genie*
behöfwer icke Piller
had han mer' af *Galanterie*
han qwaldes ej af griller.
Liksom en *Capun* på en stång
La faridondaine, *faridondon*
galanterie gå *patrull* förbi *biribi*.
À la façon de barbari, *mon ami*.

339. [U. titel (Swar af *Poëten* åt samma Herre)]: »Jag må nu för *Poëters* flock»

Jag må nu för *Poëters* flock
förskräckas i mit hiärta,
mot mig med stort *esprit* och pock
de alt sit papper swärta –
men när de söka mit förfång,
La faridondaine, *faridondon,*
de *capunera poësie*, *biribi*
à la façon de Barbarie, *Mon Ami*.

340. [U. titel (Tilläggning)]: »Han har så mycken *bel esprit* »

Han har så mycken *bel esprit*
at alt hans wett är nu förbi:
på wädrets lätta wingar
alt wäl.
Hans *bel esprit* bortswingar
I förstån mig wäl.

Övriga dikter 1743 utan känt datum

341. [Öfwer et Is Kiällar Hierta]: »De tusendtals strålar och lågar iag kiändt»

De tusendtals strålar och lågar iag kiändt
de ha nu mit hierta snart aldels förbränt
ach, om fru Natur det så frälst eller glömt
at det blifwit i en js Kiällare giömt.
Doch neij; af hwad eldar i werlden iag bräns
Jag will ha et hierta som lefwer och kiäns
Jag heldre will wara steds brydd af des glöd
Än sofwandes waken och lefwandes död.

342. [Wisa wid Riksdagen]: »Bättre är at sy och sticka»

Vous vous etonnes &c

Bättre är at sy och sticka
och sig kläda i en stubb,
än at prata, röka, dricka
på en fåfäng Manfolks Klubb.

343. Öfwer en nyß ankommen Fröken til *Engsö*. 1743: »Daglig man wid *Engsö* röijer»

Öfwer en nyß ankommen Fröken til *Engsö*. 1743.

Daglig man wid *Engsö* röijer
nytt behag, som wäntas minst:
åter Gud deß tomt förnöijer
med en ny och härlig winst:
Engsö nu oskyldigt lyser
af det Goda *Stockholm* mist:
af wårt Hof en del det hyser
och ändå förutan list.

344. [Om *Finette* (*Inpromptu*)]: »De Skjöna intet tåla»

De Skjöna intet tåla
at man dem skildrar rätt,
hur' skal man rätt afmåla
en såfwande *Finette*?
des ögon eldar bära
des händer låfwar hot,
man kan ej mer begjära
än kyßa Hennes Fot.

345. [U. titel (Bäst at wisa sig sådan man är. *Menuet*)]: »Den nog betänker»

Den nog betänker
alt hwad som blänker,
tar eij alt glitter för *demant*:
ryktet utprålar,
sanning bestrålar
hwad likwäl minst är Sant.
Men när det dagas,
mörkret bortjagas,
at alting blir bekant.
Derför minst beswär,
wara som man är,
utan skrymtan, utan ränker:
den nog betänker
alt hwad som blänker,
tar eij glas för *demant*.

346. [Måtteligheten Nytta. Wisa]: »Den som hint til den naturen»

Den som hint til den naturen,
At han aldrig kan bli mätt,
Bör ses an på twänne sätt:
Få sitt rum bland Boskaps-djuren,
Eller bland de Kreaturen,
Som förstå at lefwa rätt.

Lycklig den som styr sitt tycke,
At när det har lust til mer,
Det dock aldrig bottnen ser.
Ej för-lite, ej för-mycke,
Det är smakens mäster-stycke,
Som en ständig nyhet ger.

Blott af mjölken gräddan draga
I alt hwad wår hog begär,
Bästa konst i werlden är.
Bäst för sinne, bäst för maga;
Då kan Iris städs behaga,
Då är Damon altid kär.

347. [U. titel (Wid *Generalens* Herr *Baron Carl Hindr. Wrangels* Resa til Skåne, år 1743)]: »Den tysta Juten waknar»

Den tysta Juten waknar
och giör et fasligt larm,
han menar Swerje saknar
sin Kära *Wrangels* arm;
men än hans Mod oß fägnar,
wj tro ock at Gudz hand
så wäl det lifwet hägnar
som sidst wid *Wilmanstrand*.

348. [Ex tempore skrifwit i en trägård 1743]: »Det är ej konst *Poet* at wara»

Det är ej Konst *Poet* at wara
när man bland wackra röster går,
Men intet kan iag derför swara
om *Stockholm* mehr än wettet rår;
Min *Vers* är torr som spik,
om han är *Stockholm* lijk.

349. [Stora werldens Nytta]: »Det är just eij altid illa»

Det är just eij altid illa,
Hälst för en belefwad smak,
At gå stundom ur det stilla
In i stora werldens brak,
Och der få på en gång höra
Alt det buller, all den strid,
Som båd' *Mars* och *Venus* giöra
I wår makalösa tid.

350. [U. titel (Wisa 1743)]: »Du tysta natt, du liufwa dwala»

Du tysta natt, du liufwa dwala,
då knapt et enda löf sig rör,
då jag kan med mig sielf få tala
och ingen deraf mißbruk giör:
den matta Måne då utbreder
sin täckhet på det Höga blå
och genom blomstrad skog mig leder
de wägar, som til Hofs eij gå.

Långt från alt brak af werldens makter
jag slipper höra tungans mord:
af källors sorl och foglars takter
jag får så milda wänskaps-ord.
Hwad kan i sådant nöije fela?
dock, jo, jag kommer et ihog:
ack, om jag fick det med mig dela
och min Herdinna hos mig såg!

351. Öfwersättning: »Du wil wißt weta, stora nöt»

Öfwersättning.

Du wil wißt weta, stora nöt,
hur farfar din sin werld beslöt?
Han war långt äldre än din Pappa.

Din fahr långt äldre war än du,
och på en lika ålders trappa
war Mormor din, den Salig fru.

352. [U. titel (*Inpromptu*)]: »En Man, som hade såradt bröst»

En Man, som hade såradt bröst,
han sad til *Venus*, gif mig tröst,
hon gick ock in i *conseillen* –
alt wäl;
men wisten til *bouteillen* –
I förstår mig wäl.

353. [Wisa öfwer en ung herre som klagade sig för kjöld (1743)]:
»En Muff om handen *Lucas* finner»

En Muff om handen *Lucas* finner
i Sängen i sin söta blund;
men samma bot mot kjöld han winner
när han har handen i sin mund.
Och räcker ej den warman till
så kan han ymsa om han will.

354. [U. titel (*Portrait*)]: »En Skönhet jag i werlden wet»

En Skönhet jag i werlden wet,
som många Snushans hiertan sårat
Hon af en stock giör en *Poet*,
Deß ögon ha sielf gjöken dårat.
Om jag wor nykter någon dag
och mig med drufwans saft eij fylde,
jag säkert då på henne skylde
I alt att jag är hufwud swag.

355. [Då wår Armé i Finland sig utan återwändo retirerade 1743 extempore dicterat för et fruentimmer]: »En vers iag Ehr dictera will»

En vers iag Ehr dictera will
Om L . . . . . den store hiälte;
Båd Ryß och döden biöd wäl till
med honom at få spänna bälte,
Men ach han war dem alt för klok
Han altid sig på flyckten wrok.

356. [På Fröken - - - Födelse-Dag]: »Et hjerta, godt och stort»

Et hjerta, godt och stort,
Är det som aldrabäst af alt hwad Himlen gjort
Hans bild uttyder:
Alt ädelt är deß mål,
Och utan Lyckans pråL
Sig sjelf det pryder.

I dag har werlden fått
En sådan lycklig skänk, så mycket täckt och godt,
Som kan begäras:
Ty bör af hjertans grund
En så wälsignad stund
Med wördnad äras.

Kom *Maj* med all din pragt,
Du må wäl wara stålt af det som du frambragt,
Tag skönsta kläder:
Wäck jorden up til frögd,
Och sjelfwa Himlens högd
Til ljufligt wäder.

Kom, Himmel, grip dig an,
Och linda detta Barn med alt hwad fägna kan,
Gif Plantan rötter
I sällhet, hälsa, fred,

Lägg hundra hjertan ned
För Barnets fötter.

Lät se, små Änglar, I,
Som på Ert answar fått, at stå alt wackert bi,
Hur detta waktas:
Skyll ej på Himlens Lag:
Hwad Han oß skänkt i dag
Bör heligt aktas.

357. [U. titel (När Kungen gick på bryggan)]: »Gamla Hiäßa. Herrans smorda»

Gamla Hiäßa. Herrans smorda,
som så länge Mild och God
på oß wist dit tålamod –
Himlen dig med kraft omgiorda,
at du må i ro fullborda
målet af dit ädelmod –

358. [U. titel (Öfwer en Herre klädd efter nyaste *Moden*)]: »Granna spännen, råck och wäst»

Granna spännen, råck och wäst,
grannlåt, som eij stedz kan tålas,
kläder dock *justicen* bäst;
ty han har behof at prålas,
det bör landsherrn ta i akt,
som bör wara lagens wakt.

359. Samma gång [Wid afresan från Engsö 1743]: »Gud wet hur *Poësie*»

Samma gång:

Gud wet hur *Poësie*
bland sådant fiäsk står bj,
som oß nu trycker:

På *Engsö* bli wi kort,
från *Strömstad* hastigt bort
oß *Stockholm* rycker.

360. [U. titel (Öfwersättning 1743)] »Hur faslig snabbt min tid förswinner»

Hur faslig snabbt min tid förswinner,
När iag min Iris återser!
Men ach! hur trögt mit timglas rinner,
När iag är från den iag tilber!
Ach Tid, som näns wår Eld instänga!
Giör Kärlek rätt, lägg wreden bort;
Gå långsamt at wår ro förlänga
Gå fort at giöra plågan kort.

361. [*Ex tempore*]: »Hwarom skal nu min sång wäl wara»

Hwarom skal nu min sång wäl wara,
Om Iris, eller lyckans spel?
De största nöjen ha sin fara,
Den största Skönhet sina fel.
Bäst är, at tyst och nögd
I Glaset ta sin frögd.

362. [1743. (De behagsjuka Flickorna)]: »I Mälarn ingen gädda rinner»

I Mälarn ingen gädda rinner,
I Norrland ingen hierpe fins,
som flera snaror kring sig finner;
Än *Damon*, wåra Herdars Prins:
Man ser Herdinnor ganska många
För honom sina giller sno:
De, som hans hierta söka fånga,
Ha stora skiäl och liten ro.

Ack! Om iag fick des höghet kufwa,
i mina wärda kärleks-nät!
Hur man för mig sig skulle grufwa
Och krypa för min Maijestet!
Lysandra, *Cloris*, *Iris*, *Phyllis*,
Alt skulle wika för min prackt:
Så täncker stålt en *Amaryllis*,
som will bli högst i glans och mackt.

Men, täncker *Iris*, kan man finna
et menskio-hierta så af stål,
At ingen det kan öfwerwinna?
Neij, sådant skrock iag aldrig tål.
I morgon iag i wapnen bläncker:
Om iag då rätt min konst förstår
Och himlen wahnlig lycka skiäncker,
tänk, hwad Gudomligt namn iag får!

Stor sak i stålt och präcktig lycka,
Tror *Phyllis* i sitt Samwets Råd,
Blott *Damon* tyst om mig will tycka,
iag är wäl nögd med hemlig nåd.
Som min natur är lätt at röra,
så är han skapt at gie behag:
Hwad kan wäl han med mig eij giöra,
Om han den mening har som iag?

Lysandra täncker liksom flera,
som wille rå på wåra fält,
Ack! Om iag *Damon* fick regera,
Hur skulle då wårt lif bli sält?
Jag skulle ändra så naturen,
At et *Paris* blef i wår lund,
Jag skulle så omskapa diuren,
At en *Camel* blef af min hund.

Den enda *Cloris* utan plåga
bland deßa brydda Systrar går:

Hon känner ingen annan låga,
  än den i ren förtienst består:
En eld är fåfängt effterjaga,
  som flyr ju mer man kommer när:
Den mäst sig mödar at behaga,
  Är den, som minst behaga plär.

363. [Till *Baron Jean Ribbing* på *Edsberg*, ang^{de} en häst, som des dräng hafft bort för en Bonde 1743]: »Jag min *Moitié* beklagar»

Jag min *Moitié* beklagar,
  Han nu känner Ödets lag,
Som den synda kroppen agar
  just med myggor natt och dag:
Plågan kan mig nog förtreta;
  Men des orsak aldramäst;
Ty han har, som många weta,
  från en Bonde brackt en häst.

Ack! du mennskia, kung för diuren,
  Och än mer, min Wän Herr *Jean*,
Skall ett konstwärck af *naturen*,
  för en skinckmärr gie sig Fan?
Tänck hur skönt till Tinget stämmas!
  Och fast än han skull bli ren,
Skall ett twåbent diur dock skiämmas
  för ett diur med fyra ben.

Neij bewis Ehr namnet bära
  Och naturen af en Ätt,
Som har altid lyst af ähra,
  Och giordt hela werlden rätt.
Skall des telning nu en Bonde
  först bedra? det låter wäl.
Gif *chicanen* åt hin onde,
  Men åt Bonden rätt och skiäl.

364. [U. titel (Då en gammal Käring lärde en wacker Fröken sticka Wingåkers wantar) 1743?]: »I dag jag såg med ro»

I dag jag såg med ro
hur käringar i sin tro
eij altid fela:
jag såg på nära håll
en ängel och et troll
tilsamman spela.

Men mycket undra jag,
at af den fuhlas drag
den wackra lärde:
naturen syntes blind,
som åt det gamla skinn
slikt pund förärde.

Dock, största undret war,
at eij den wackra bar
den minsta fasan:
om jag i stellet stådt,
had jag med spöket fådt
en kamp om brasan.

Nu satt wår änglabild
och lydde tyst och mild
den gamlas wilja:
när fuhlt står wackert näst,
så kan man se dem bäst
och bäst åtskilja.

Så ser man ingenting
kring hela jordens ring
så fuhl kan finnas,
som eij til et är god.
Med mod och tålamod
kan alting winnas.

365. [U. titel (Öfwersättning)]: »I Jordens gudar»

I Jordens gudar,
I, som tron Ehr alting äga;
Ehrt tilstånd kan mot mit i sällhet eij up wäga:
jag såg i dag den jag tilber,
och tänk, at hon war mild:
All prackt, som följer Ehr;
äger aldrig maken bild.
Men ack, hwar fins fullkomlig lycka!
jag räds hwart ögonblick en an lär henne från mig rycka.

366. [Den gemena *Tendra*]: »Jag ser de tält»

Jag ser de tält
Som *Mars* upstält:
Jag Pukan hör
min plickt mig rör
at gå i Fält;
men ach nej,
Jag kan ej
från *Cloris* fara:
ähran är
Hjältar kjär,
det kan wäl wara;
men *Cloris* är min tröst,
Hedren är i mit Bröst,
Mot kjärleks ljufwa sting,
Ingen ting.

367. [U. titel (*Ex tempore*, Då wår *Auctor* en gång måste lämna sin så kallade wrå åt Landt-Marskalken, Herr *Baron von Ungern Sternberg*) 1743]: »Jag wil på alt i tysthet undra»

Jag wil på alt i tysthet undra,
hälst när jag det eij kan förstå,
jag låter *Plenum* fritt få dundra,
jag är Landtmarskalk i min wrå:

men tänk, hur trångt i denna tid!
jag får eij ha min wrå i frid.

Wälan, man will min stillhet rubba,
ty will ock jag ta andras platz:
jag will med en Landtmarskalks klubba
slå ned så mången faslig satz:
dock tyst, jag lägger wapnet nid,
blott jag får ha min wrå i frid.

368. [Wisa 1743]: »Krig och buller nu dagligt höres»

Krig och buller nu dagligt höres
Astrild träffar doch sitt Folck
händer snart at Trumman röres
tänck då förstöres
han med sit Folck.
Ja, jag spår än mer:
at båd han och fler,
innan kort lär anses som smålck.

Med *Pistoler* och skarpa Plitar
Pluto hotar gjöra slag
hugga den i stycken och bitar
som ej beflitar
sig om des lag;
men jag ser förut
at Han sjelf, til slut,
mäst lär rosa sin Heders dag.

Hwem will mig en fråga beswara
hur man tryggast lefwa må?
I wår tid och utan fara
sig så förklara
så eller så:
Jag wet den står qwar
som friskt hjärta har
och ej råddes at gå på.

369. Wid afresan från *Engsö* 1743: »Liksom när Thronen sönderbrister»

Wid afresan från *Engsö* 1743.

Liksom när Thronen sönderbrister,
då nyß en *Sultan* der fäst fot,
liksom när *Damon Cloris* mister,
då nyß deß kärlek fattat rot,
Så rycks nu *Engsö* från oß bort,
det nöijet war oß altför kort.

Om *Stockholm* ändå wille lofwa,
at werlden der i ordning gick,
at man med ro der kunde sofwa,
och som på *Engsö* waka fick,
så kund det wara likagodt;
men ack, det har en sämre lott.

Dock, lät oß resa, blunda, tiga,
och hålla werlden för et fiåll,
liksom til sängs den måste stiga,
som har måst wigas med et troll.
det händer likwäl då och då,
den twungna kan en frihet få.

370. [U. titel (Nattens beröm. Wisa 1743)]: »Liufwaste natt»

Liufwaste natt,
du tankarnes skatt,
dit lugna
kan hugna,
när sinnet är matt.
Tysthetens bo
wil jag mig förtro,
alt sakta
betrakta
och sörja i ro.

Ack min sol, giöm dig bort
ditt lius lät bli kort:
at i min natt
jag betänker
dagens skiänker,
som mig aldrig gladt:
wänskap och tro
bli då all min ro:
från andra
de wandra,
hos mig få de bo.

371. [U. titel (*Ex tempore* Öfwer en Grefwinna, som war klädd *en Amazone*)]: »Lät dem som böra wärjan föra»

Lät dem som böra wärjan föra,
få af *morbleu* sin heder giöra
och ha så mången gruflig sed.
Jag undrar hwarför en Grefwinna,
som utan swärd kan alting winna,
behöfwer ha sin hatt på sned.

372. Tienliga *Termer* til et högt Ämne, et Fruentimmer til förtret. 1743: »Min *Iris* är en Swafwelsticka»

Tienliga *Termer* til et högt Ämne, et Fruentimmer til förtret. 1743.

Min *Iris* är en Swafwelsticka:
när jag af js och köld är krank,
så tänder hon mit hiärtas dank:
det böriar som et råttbo picka:
när du blott nalkas til min platz,
(jag önskar, at eij dermed synda);
men skiöna Swafwelsticka skynda;
din *Damon* är snart *à la glace*.

373. [U. titel (Människliga begärelsers blindhet, 1743 eller 1745)] »Menskian är intet ur yrslen at rycka»

Menskian är intet ur yrslen at rycka,
  medan hon äger en blodzdroppa warm:
blind i sin kärlek och blind i sin lycka,
  trängtar hon blott til sin ånger och harm:
fåfängt afrådz hon förut från förbuden ort,
fåfängt och ändras sen hwad re'n är giordt.

För wåra ögon *Chimerer* sig måla,
  hiärtan och hiärnan sig smickra med list:
hwad wj eij äga plär stedz för oß pråla;
  men sen wj fådt det så se wij deß brist:
knapt ha wij ångrat den blindhet oß fört i går,
förän en ny ock i dag om oß rår.

374. [*Parodie* på gl Wisan: Mörka, tysta Natten (1743)]: »Mörka Natten mig förställer»

Mörka Natten mig förställer
  och gjör Ängslan i min kropp.
Snäll *Cathrin* hos mig och gjäller
  at jag är i ständigt lopp.
Hwaren Såfwer hos sin wänn
jag allen är waken änn.

Waken, men ej til mitt nöije
  blott af qwal jag Sömnlös är,
när jag börjar minsta löije
  Kjänner magen stort beswär.
När jag täncker på min wänn
får jag strax mit qwal igen.

Min *Lisette*: jag bekjänner,
  du är mig så kjär Person,
at jag hälst, af mina wänner,
  will ha dig på denna *Thron*,

at jag doch (hwad är det mer)
dig i lika Öde ser.

När jag midt om Natten wanckar
och om magen är helt blå
önskar jag i mina tankar
at du samma slag må få
Ach! om du nu woro min,
och jag satt wid Sidan tin.

Ach hwad kunde jag begjära
i min Oro större ro,
än på samma *Thron* dig ähra
och med dig ha samma tro;
Men hur högt jag det begjär
ensam plågad jag doch är.

I små Råttor som plä skrika
mången ton på denna ort
skriken nu med mig tillika,
springen sen i morgon fort.
Och berätten hwad jag gjör
när jag för *Lisette* dör.

En God Natt *Lisette* täcka
sof min Söta, sött och blött,
ach! at jag dig kunde räcka
där jag går så matt och trött.
Blir jag blott så frisk som kjär
säkert jag dig räcka lär.

375. [Swar på en *Declaration* (visa)]: »Neij helt ogiörligt är»

Neij helt ogiörligt är,
sit hiärtas frihet twinga
Hur du med mig wil tinga,
du får mig doch ej kiär;
ach giör dig ej beswär!

dit tahl, din suck, din sweda;
förökar blott min leda,
hwar mine är en *grimace*,
som giör mig *a la glace*;
Tänk om du mig will glömma!
iag skull dig städz berömma,
Til helgon iag dig giör,
blott iag dig aldrig hör.

376. [Öfwersättning]: »Nej ingen sorg med min är lika»

Nej ingen Sorg med min är lika,
jag älskar den mig håller kjär,
och likwäl kan min herde twika
om jag den rätta kjärlek bär.
Ach! Kan han twifla på en ting,
som mig til harm, är wärlden kring.

377. [*Declaration d'amour* (1743)]: »Nej, jag will älska blott de grofwa»

Nej, jag will älska blott de grofwa,
de Nätta gje mig liten tröst.
Min skjöna ros är som en Rofwa,
lik som en trumma är deß bröst.
Blott hon sig rör: at gje behag;
så bäfwar Jorden lik som jag.

Des ögon wälfwa som twå skålar
des näsa är et *qwarter* kort.
Des tänder stå som Bryggars-pålar:
des läppar dölja hakan bort.
När hon, med dem, mig fägna will;
så räcker ej mitt ansickt till.

Hon händer har som Björne-labbar
och golfwet bugtar för des Fot,
hon har och ben: som Eke Stabbar,

och resten swarar så der-mot.
Min största Fägnad är derwid;
at jag får henne ha i Frid.

378. [U. titel (När Öfwerst *Barnekow* wille spela *Trisette*)]: »Neij, nu sku bärg och dalar bäfwa»

Neij, nu sku bärg och dalar bäfwa,
jag wille kroßa med min näfwa
för tunnor tusen hwad jag ser.
I afgrundz Gudar, gamla drakar
rättnu jag sielf Ehr boning skakar:
kan någon gißa hwad mig skier?

En dödlig mund mig dristigt frågar,
Om jag det kan, om jag det wågar,
I wet wäl hwad det wara kan;
Ack, om jag prof nu finge giöra,
så skulle jordens buk sig röra –
dock tyst – ho wet, om det går an.

379. [U. titel (Öfwer *Civil-Statens* anbud, at utgöra en Friwillig *Militaire-Corps*)]: »Neij, skiäms nu *Mars* för lod och krut»

Neij, skiäms nu *Mars* för lod och krut,
och tag i hand en penna,
wår skrifwar-Stat drar wärjan ut,
när dina söner ränna.
Nu lär här bli et annat språng,
Lafaridondaine, *faridondon*,
och jorden swart af blod lär bli,
biribi,
à la façon de Barbarie, *mon ami*.

380. [Öfwersättning]: »Nej! Tysthet du skall mig förnöija»

Nej! Tysthet du skall mig förnöija,
För dig will jag mit hjärta röija,

Min Kjärlek törs jag dig förtro:
Dock! wid det ordet, må jag bäfwa,
bäst mine suckar i mig qwäfwa,
fast plågan öks, är hon min ro.

381. [Til wår *Auctors* så kallade Hustru]: »Nej täcka Kiöhn betänk din styrka!»

Nej täcka Kiöhn betänk din styrka!
Wj som så blindt alt wackert dyrka
Wj böra dig och lyda blindt:
begynn nu då at werlden styra;
ännu ha ej wår mandoms yhra
med all ting til fördärfwet hint.

Nog ha wj hint wår makt förstöra
och dumma Krig i otid föra
och plutrat bort wårt stora namn:
Men om man dig nu härska låter,
snart skaffar du et Findland åter
och femton gånger *Fredrichshamn.*

Dock hwad behöfwer iag dig mahna,
Måhn ej regering är din wahna,
i brist af namn du gagnet har,
til minsta kan iag ju det finna;
är ingen ann så är min qwinna, NB
som mig min lilla makt bethar.

NB *Auctoren* kallade *Mademoiselle Boij* för sin hustru.

382. När man tänkte på Resan från *Engsö* 1743: »Nyß från stormen i det lugna»

När man tänkte på Resan från *Engsö* 1743.

Nyß från stormen i det lugna
wi af *Engsö* mer oß hugna,

än wår Printz af sin *grandesse*:
ingenting wår ro afklipper,
blott Grefwinnan rottor slipper
och wår Grefwe en *Express*.

Dock, när jag på måndag tänker,
som oß åter *Stockholm* skänker,
tycks mig Himlen skifftar färg:
Hof och Stad, Ehr Höghets stierna
jag wäl wördar; men så gerna
ser jag likwäl Mor i Bärg.

383. [Wisa]: »När i *Champagne* Flodernas bölja»

När i *Champagne* Flodernas bölja,
jag *Iris* hjärta bada såg,
den lilla Gud som plär det följa,
som en *Poltron*, hel Sjösjuk låg.
då är just tid at fånga laxar:
då blir et lyckligt nät utspänt.
Den lilla gud med wingar flaxar
på *Bacchi* starka *Element*.

384. *Menuet*: »Omwända tankar! förändrade tider!»

Menuet:

Omwända tankar! förändrade tider!
hwad förr war lastbart har nu alt beröm,
hwad förr war wackert man nu intet lider,
hwad förr war ryktbart är nu som en dröm:
men tänk, det wackra Kön dock samma språk förstår,
som fru Mor *Eva* för sextusen åhr.

Ändren man werlden, I mäktiga Kungar,
och I Prinseßor, som styren wår tid:
Omhwälfwen alting at jordklotet rungar,
riksdag, *Systemer*, förswar eller frid:

tror mig at pigan dock stedz i sit tänksätt
blir med Förstinnan af en *etiquette*.

385. [En wisa (1743)]: »Riksdags *Allarm* och Buller man hörer»

Riksdags *Allarm* och Buller man hörer
  Allmänt braka, mäst i hwar wrå
wäl då oß Lyckan med fult Segel förer
  stadnar den i fahrten och böljan får rå.
    Den man mäst tror i dag
    kan morgon med alt mak
Af Bußar och gewär snart bli insnärd.
Ach! Ädla Frihet! bland boijor du wistas
    Dwälgs doch i *Arrest* och qwal
    Fast du ej är *General*
din wärja lemnas måst åt List och Flärd.

Men Sanning bågan spän och wäß din Pilar
  gjör Et dunderslag bland hotande flock;
deras tal som sin tro på illist hwilar
  Lät aldrig Enas med wår sälla skåck.
    Lät Lag nu blomstras och få knopp
    Bli för mur för wår ädla tropp
då arghet, List, wi under oß ser
Fåfängt man ondska, du bjuder at smila
    dit mått är rågat fult och wäl,
    tag nu til tack de fehl
som man til Löhn åt slik afföda ger.

386. [Öfwer *Amaryllis* bortresa]: »Skal nu så mycken ro förswinna?»

Skal nu så mycken ro förswinna?
 War ej wår werld bedröflig nog?
At Stockholm mer i Stockholm finna,
 Blir snart så swårt som i en skog:
  Den oß så fägnat har,
  Så långt nu från oß far.

Paris, som fått all jordisk Lycka,
Har du ej nöjen nog ändå?
Wil du ock den nu från oß rycka,
Som all din frögd oß minner på?
Dig afund-sjuk man ser,
Som androm afund ger.

Men si, din hog är blott at leka,
Du bryr dig intet om wårt qwal:
Lät, *Amaryllis*, Er beweka,
Uplifwa än wår mörka dal,
Och på Ert ädla wis
Bland oß gör et *Paris*.

Dock, fåfängt hopp! wår sorg tilstundar,
Wår tid nu blir oß dubbelt lång:
Hur tomt blir nu i wåra lundar,
Från *Nymphers* lek och Herdars sång?
Ja minsta Lam sig lär
En *melancholisk air*.

Men, *Amaryllis*, Er wi unna
Den myckna ro, som felas oß:
Ert wärde werlden bör förkunna,
At Norden än har klara bloß:
Så lef då frisk och nögd
Bland all uptänklig frögd.

Nog wet man, at Ert hjerta känner
De rena tankars ljufwa magt,
Och ej bortglömmer sina wänner,
Fast midt bland all *Versailles* pragt;
Men blif ock synlig wän:
Gif oß Er snart igen.

387. [Öfwer Grefwinnan P. hund *Netta* när hon töt effter grefwinnan 1743 på *Engsön*]: »Skam at sådant Djur skal rätta»

Skam at sådant Djur skal rätta
den som al ting mästra wet,
Menskja Lär af Lilla *Netta*
Kjärlek mot din Öfwerhet.

388. Öfwer den korta tiden at wara på *Engsö* 1743: »Sol stå nu stilla och äfwen så Måne»

Öfwer den korta tiden at wara på *Engsö* 1743.

Sol stå nu stilla och äfwen så Måne,
lät oß än längre i menlöshet bo:
nog, at alt buller sig samlar i Skåne,
Engsö til minsta bör nyttias i ro:
Dock, hwad är under, at Solen min lydna flyr,
när nu knapt Bonden om Kungen sig bryr.

389. [U. titel]: »*Inventarium* widh Sandha Gårdh»

Inventarium widh Sandha Gårdh,
Som Fogden **Olof Jonßon** haft i sin wårdh.
Och som mottages medh stor förmån
Af *Vise*-Fogden **Göstaf Lennartson**.
Sanct **Karin**, *Sanct* **Olof** och lefwandhe och döde,
Hjälpe honom nu från Fogdars öde,
Liksom de stådt **Olof Jonßon** bi,
Som aldrig warit fogel-fri,
Hälst när han stådt hos sitt Herrskap wäl,
Hwilket han wördar af lif och själ.

Jouveler.

1. Min Nådige Fröken *Charlottas* stora *Demant,*
Som en rik Man hos henne satt i pant.
2. *Item*, min Nådig Fröken *Ulricas Carbunkel*,
Som är något osynlig och dunkel.

3. *Ittem*, min Nådig Fröken *Ebbas Crysoprass*,
Som Fogden fann under et Hölaß.

Guldh.

1. The Armbandh Drottning **Kerstin** bar,
När hon sidst widh Sandha war.
2. Min Nådige Fröken *Charlottas* Ur,
Som är af en ganska mirakulös natur.
3. *Item*, min Nådig Fröken *Ulricas* Skål,
Ur den hon ätit Hafresoppa och Surkål.
4. *Item*, min Nådig Fröken *Ebbas* Dosa,
Den Fru *Ibba Grip* plägadhe rosa.
5. *Ittem*, Tolf Ringar, stora och små,
Som mitt Herrskap från Smålands Grufwor mondh få.

Silfwer.

1. Den store *Pocal* Kung *Carl* Tolfte hade,
När han sig drucken hwar afton ladhe.
2. *Item*, de Tolf Skedhar, Han brukade så snäll,
När Han föråt sig middag och qwäll.
3. *Ittem*, det Harnesk samma Konung bar,
När Han för Fienden rädder war.
4. *Ittem*, Kung *Gustav Adolfs* Knif-fodher,
När Han *tracterade* Påfwen och hans Modher.
5. *Ittem*, *Sanct Britas* stora Monstrans,
Som i det nya Klostret i Wastena fans.
6. *Ittem*, *Sancts Erics* och *Sanct Olofs* Spårar,
Som brakt den Babyloniska Draken til tårar.
7. *Ittem*, min Nådig Fröken *Charlottas* Nattduk,
Som hon fick i *Testamente*, då hon sidst war sjuk.
8. *Ittem*, min Nådig Fröken *Ulricas* Sadel,
Hwarmedh hon sidst mönstrade then Qwinliga Adel.
9. *Ittem*, min Nådig Fröken *Ebbas* Skobeslag,
Som hon ärnar til sin Bröllops-Dag.

Koppar.

1. En inmurad Panna, at sjelf bränna *Rack*,
Så at man kan slippa det *Ost-Indiska* prack.

2. En inmurad Kittel för Dubbelöl och Mumma,
At brygga förstånd åt galna och dumma.
3. *Ittem*, något skräp, som ej kan *spesificeras*;
Men bör likwäl af *Vise*-Fogden *conserveras*.

Boskap.

Sådant fins inte mycket wid Sandha:
Efter Gården ej tål så mycken oskälig andha.
Utan är nu deraf hela den Hagen full,
Som är mellan *Lilljeholmen* och *Carlbergs*-Tull.
Nämligen:
Et halft hundrade Häste-Kreatur,
Af en mäkta lat natur.
Fem hundra Kalfwar, som tro sig wara Stutar,
Och stånga emot alla hörn och knutar.
Et hundra femtio Oxar, stora och små,
Som afton och morgon til sina krubbor gå.
Twå hundra Kor och Twå hundra Qwigor,
Förutan deras Krusmiklar och Pigor.
Men Höns och Gäß förutan ändha,
Som med sin kaklan ej återwändha.

* * *

Hwad mera Bohags-ting, stort och smått,
Som *Vise*-Fogden om händer fådt,
Wet han wäl sjelf taga til wahra,
Utan at jag det behöfwer förklara:
Ty han, som jag, när det kommer så när,
Så ser han strax, hwad det är.
Deßutan har han sina *Inspectorer*,
Dem han kan fråga som trogna *Pastorer*.
Himmelen hjälpe dem nu allesamman,
At sluta sina Räkenskaper med gamman,
Det önskar den trogna Gårds-Fogden, Amen.

Olof Jonßon, *mpr.*
Mitt Nådiga Herrskaps Fogde.

390. [En *Critique*]:»Stig upp du Stora *Carl*! och se dit stora Rike»

Stig upp du Stora *Carl*! och se dit stora Rike,
i sådant tilstånd som du förr det aldrig sedt,
se här en *General*, som aldrig haft sin like,
at swänga sig i Fält där Kulor badar hett:
en Swensker *General* som, uppå tretton månar,
så anfördt wår *Armée*, at all din Ähra dånar.

391. [Om wackra ögon (visa)]: »Stor sak, i hela jordens ring»

Stor sak, i hela jordens ring
all werldens makt är ingen ting
Et Hof et präktigt *Marstrand* är
och Höghet nog gement beswär.
Men wackra ögon, *voila tout*.

At äga gods är blott en plikt
för andras fel i *Statens* wikt,
och hushåldstankar för en rik,
Mån de är bättre än *Colique*?
Men wackra ögon, *voila tout*.

En myndig Titels klang och bång
är blott en fiollig barnesång
En stor bedrifft som blir berömd
Är blott en wisa, snart förglömd.
Men wackra ögon, *voila tout*.

At giöra lycka är et pock
och allmänt bästa blott en Rock:
Alt hwad så högt wårt loford har
Är blott et skien som oß bedrar.
Men wackra ögon, *voila tout*.

392. [Swar af *Auctor* häruppå (på en vers gjord över Dalin av en vän 1743)]: »Här Stora ord hos oß nu wanka!»

[*Vers*, gjorde öfwer *Autor* af
en des wän 1743.

Så går det til i wåra dagar
man följer nu ej mer Förnuftets Lagar:
den som til Ömma Saker aldrig Födder är,
blir rätt nu den som aldra mäst blir kjär.

En *Philosoph*, En *Argus*, ja, En Lärder
tror sig rätt nu i kjärlek bli högt wärder;
men Fattig karl! Hur långt han är därfrån,
bland kjärligt Folck han sitta bör i wrån.]

Swar af *Auctor* häruppå.

Här Stora ord hos oß nu wanka!
det är wår tids och Rikets winst;
I wärcket kleen och stor i tancka,
är den, som duger allerminst:
den, som har Hjertat som en spån,
will sättja annat folck i wrån.

393. [Ro i ensligheten. Öfwersättning]: »Så är nu ödets lag, at iag en tid skal sakna»

Så är nu ödets lag, at iag en tid skal sakna
Den täckhet och det wett, som *Amaryllis* har!
Iag som af hennes glans plär ur min dwala wakna
Blir åter nu insöfd, när iag från henne far.

Så kom då Enslighet med kiällor, berg och skogar
Och af min saknad giör til minsta tiden kort,
Det är likwäl en tröst, som med min sorg sig fogar,
At iag all werldens larm i dig kan glömma bort.

Farwäl du falska prakt, som hjernor plär förrycka,
Långt från et sliprigt Hof mit sinne söker roo.
Men fast iag glömmer alt, båd werld och Hof och lycka,
Skal *Amaryllis* dock mitt minne städs bebo.

394. [Impromtu. 1743]: »Thröner ha fallit, *Systemer* ha flydt»

Thröner ha fallit, *Systemer* ha flydt,
och hieltars namn ha bortfarit,
alt är förändrat båd gammalt och nytt
men iag är den samma iag warit.

395. [Den Förnähma *Tendra*. (Öfwersättning, 1743)]: »Til Krig och Segers Prackt»

Til Krig och Segers Prackt
min plickt nu skyndar sig
men *Iris* från Er mackt
hur kan jag slita mig?
har Ehr Träl
utom Ehr en Själ?
Nej wi ha blått
et Lif, en Lått.
I Ehr insluter jag
all heder och min Lag.

Doch *Iris* Ähran will
at jag från Ehr bort far
fast Kjärlek alt bjur till
at jag må städs bli qwar:
fritt jag dör
men ej Ähran rör:
Lät henne få
I hjertat rå:
där genom är det wärdt
bli ewigt Ehr förährt.

396. [*Version* 1743 (Öfwersättning)]: »Tron I det förmår mig röra»

Tron I det förmår mig röra:
at min *Cloris* mig bedrar?
Hwad skall den med Skalet gjöra,
Som re'n ostran ätit har. *Da Capo*.

397. [U. titel (Wisa. Öfwersättning)]: »Tänk, hur jag mången gång»

Tänk, hur jag mången gång
i denna tysta däld
hört *Damons* liufwa sång,
på Kärleks-toner ställd!
minsta liud
war en liten Gud:
Hwart löf med mig
sågs fägna sig:
nu qwälgs alt hwad jag ser;
min *Damon* fins eij mer.

Af Krigets blixt och dön
han wäcktes ur min famn:
war det twå Sinnens lön,
som nyß hint mödans hamn?
Eij ha twå
nånsin älskat så:
men tyst, hwad hörs?
mit hiärta rörs:
jo, *Damon* sielf det är,
som Fred och fägnad bär.

398. [Swar på en Fråga (Öfwersättning)]: »Wet I, som efter *Moden* spör»

Wet I, som efter *Moden* spör
Hur man wid Håfwet Kjärlek gjör?
I stället för behaga,
alt wähl

så lär man nu at taga
I Förstår mig wäl.

399. Swar – – –: »Wi ha nu wahnt oß någon tid»

Wi ha nu wahnt oß någon tid,
at höra dem, som gå til strid,
om segren bittid skryta:
man skulle tro af deras ord,
at de beherska haf och jord
och bärgen sönderbryta.

Men tyst, Min Herre, jag är Man,
jag har en hustru, menar han,
hwars mod han hastigt dämpar:
dock, kanskie at han henne får,
som *Wiborg* blef förledit åhr
et rof för wåra kämpar.

Han tror, Min hustru är så lätt:
han känner wißt eij henne rätt:
jag har fådt annat röna:
jag fäktat har båd tidt och blindt,
förän jag hint så långt jag hint:
Så är det med de Skiöna.

Neij, neij, Min hustru bättre wet,
än lägga ned sin hurtighet,
hälst mot så liten fahra;
dock har hon lust som *Fredrikshamn,*
lät gå — det skier i hennes namn,
jag bör eij derför swara.

Det är en dikt och mot min plan,
fast hustru min är *Lutheran*,
och wäl är wärd en Krona,
at jag just derför den will ha;
neij, andra herrar böra dra
så präktig hufwudbona.

400. [U. titel]: »Wißa *Damer* wille weta»

Sjung: Sanning dina strålar etc.

Wißa *Damer* wille weta,
Hur min hjerna skapad är,
Om hon en gång öpnas lär;
Men därhos kan mig förtreta,
Att eij någon will utleta
hwad mitt hjärta hälst begiär.

401. [En *impromptu* klåckan 11 om natten 1743]: »Wälkommen hiärtans Klockan Ellofwa»

Wälkommen hiärtans Klockan Ellofwa,
Farwäl med hela dagens brak,
all werlden, som han will, må hwälfwa
och see så mången ledsam sak:
Farwäl, till säng iag går,
en Kung ej bättre mår.